

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ

TUTANAK DERGİSİ

50'nci Birleşim
17 Ocak 2024 Çarşamba

(TBMM Tutanak Hizmetleri Başkanlığı tarafından hazırlanan bu Tutanak Dergisi'nde yer alan ve kâtip üyeler tarafından okunmuş bulunan her tür belge ile konuşmacılar tarafından ifade edilmiş ve tırnak içinde belirtilmiş alıntı sözler aslına uygun olarak yazılmıştır.)

İÇİNDEKİLER

I.- GEÇEN TUTANAK ÖZETİ

II.- GELEN KÂĞITLAR

III.- GÜNDEM DIŞI KONUŞMALAR

A) Milletvekillerinin Gündem Dışı Konuşmaları

- 1.- Ankara Milletvekili Zeynep Yıldız'ın, Türkiye'nin ilk uzay yolcusuna ilişkin gündem dışı konuşması
- 2.- Şırnak Milletvekili Mehmet Zeki İrmez'in, seçmen listelerinde yaşanan usulsüzlüklere ilişkin gündem dışı konuşması
- 3.- Uşak Milletvekili Ali Karaoba'nın, Uşak'ın sorunlarına ilişkin gündem dışı konuşması

IV.- AÇIKLAMALAR

- 1.- Şanlıurfa Milletvekili Cevahir Asuman Yazmacı'nın, Pençe-Kilit Harekâtı bölgesinde şehit olan Mehmetçiklere, Millî Uzak Programı'na ve yerli savaş uçağı KAAN'a ilişkin açıklaması
- 2.- Kocaeli Milletvekili Veysel Tipioğlu'nun, tüm şehitlere ve gazilere ilişkin açıklaması
- 3.- Burdur Milletvekili Mustafa Oğuz'un, Pençe-Kilit Harekâtı bölgesinde şehit düşen vatan evlatlarına ve terörle mücadeleye ilişkin açıklaması
- 4.- Mersin Milletvekili Ali Kıratlı'nın, Cumhuriyet Halk Partisinin yerel seçimlerde DEM PARTİ'yle yaptığı ittifaka ve 49'uncu Birleşimde Kars Milletvekili Gülüstan Kılıç Koçyiğit'in Millî Savunma Bakanı Yaşar Güler ile Dışişleri Bakanı Hakan Fidan'ın Pençe-Kilit Harekâtı bölgesinde gerçekleşen terör saldırılarına ilişkin gündem dışı açıklamaları üzerinde DEM PARTİ Grubu adına yaptığı konuşmasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması
- 5.- İstanbul Milletvekili Yücel Arzen Hacıoğulları'nın, Zülfü Livaneli'ye ve 31 Mart seçimleriyle ilgili açıklamalarına ilişkin açıklaması
- 6.- Antalya Milletvekili Aykut Kaya'nın, Antalya ili Manavgat ilçesi Taşağöl Mahallesi'ndeki sorunlara ilişkin açıklaması
- 7.- Adana Milletvekili Ayhan Barut'un, açıklanan zam oranlarıyla bile emekli maaşlarının açlık sınırının altında kaldığına ilişkin açıklaması
- 8.- Sivas Milletvekili Rukiye Toy'un, Türkiye'nin bölgede ve dünyada gündem belirleyen bir konuma ulaştığına ve şehitlerin intikamının misliyle sorulduğuna ilişkin açıklaması
- 9.- Kocaeli Milletvekili Mehmet Aşıl'a'nın, Cumhurbaşkanının emekliye yüzde 5 ek zam açıklamasına ilişkin açıklaması
- 10.- Ordu Milletvekili Mustafa Adıgüzel'in, İsrail'e yapılan lojistik sevkياتına ilişkin açıklaması
- 11.- Samsun Milletvekili Murat Çan'ın, Cumhurbaşkanının 2024 yılını "emekliler yılı" olarak ilan etmesine ilişkin açıklaması
- 12.- Kastamonu Milletvekili Hasan Baltacı'nın, 2021 yılındaki sel felaketinde yıkılan Kastamonu merkez Karas köyü köprüsüne ilişkin açıklaması
- 13.- Tekirdağ Milletvekili Nurten Yontar'ın, Ulusal Süt Konseyinin belirlediği çiğ süt tavsiye satış fiyatına ilişkin açıklaması
- 14.- Tekirdağ Milletvekili İlhami Özcan Aygun'un, uzman erbaşların kadro sorununa ilişkin açıklaması
- 15.- Osmaniye Milletvekili Asu Kaya'nın, aile sağlığı merkezlerinin kira sorununa ilişkin açıklaması
- 16.- İzmir Milletvekili Şebnem Bursalı'nın, şehit olan 9 askere ilişkin açıklaması
- 17.- İstanbul Milletvekili Halit Yerebakan'ın, Rusya-Ukrayna savaşı ve Gazze'de yaşananların Birleşmiş Milletler Güvenlik Konseyinin yetersiz kaldığını gösterdiğine, Türkiye'nin dünyanın dört bir yanında barış ve istikrara katkıda bulunduğuna ilişkin açıklaması
- 18.- Konya Milletvekili Mustafa Hakan Özer'in, şehit olan 9 askere ilişkin açıklaması
- 19.- Çorum Milletvekili Mehmet Tahtasız'ın, Ulusal Süt Konseyinin belirlediği çiğ süt tavsiye satış fiyatına ilişkin açıklaması
- 20.- Konya Milletvekili Barış Bektaş'ın, Ulusal Süt Konseyinin belirlediği çiğ süt tavsiye satış fiyatına ilişkin açıklaması
- 21.- Eskişehir Milletvekili Utku Çakırözer'in, Eskişehir köylüsünün mesken, tarla olarak kullandığı vakıf arazilerine Vakıflar Genel Müdürlüğünün yaptığı zamlara ilişkin açıklaması
- 22.- Amasya Milletvekili Reşat Karagöz'un, açıklanan zam oranlarıyla bile emekli maaşlarının açlık sınırının altında kaldığına ilişkin açıklaması
- 23.- İstanbul Milletvekili Celal Fırat'ın, Cumhurbaşkanının emekliye yüzde 5 ek zam açıklamasına ilişkin açıklaması
- 24.- Balıkesir Milletvekili Serkan Sarı'nın, Cumhurbaşkanının emekliye yüzde 5 ek zam açıklamasına ilişkin açıklaması
- 25.- Adıyaman Milletvekili Abdurrahman Tutdere'nin, Adıyaman il merkezinde, doktora ve sağlık hizmetlerine ulaşmada yaşanan mağduriyetlere ilişkin açıklaması

- 26.- Uşak Milletvekili İsmail Güneş'in, Irak'ın kuzeyinde şehit olan Mehmetçiklere ve yaralılara, Uşak Milletvekili Ali Karaoba'nın yaptığı gündem dışı konuşmasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması
- 27.- Adana Milletvekili Orhan Sümer'in, Adana'daki Suriyeli nüfusun fazlalığına ilişkin açıklaması
- 28.- Niğde Milletvekili Ömer Fethi Gürer'in, Cumhurbaşkanının 2024 yılını "emekliler yılı" olarak ilan etmesine ilişkin açıklaması
- 29.- Kahramanmaraş Milletvekili İrfan Karatutlu'nun, Kahramanmaraş'ta depremin maddi, manevi, sosyal ve ruhsal etkilerinin devam ettiğine ilişkin açıklaması
- 30.- Konya Milletvekili Mehmet Baykan'ın, 2024 Kamu Yatırım Programı'nda Konya'ya ait bazı yatırımlara ilişkin açıklaması
- 31.- İstanbul Milletvekili Mustafa Yeneroğlu'nun, Mecliste geçen hafta Meclis Başkanı kararıyla Anayasa ve İç Tüzük'e aykırı bir durum yaşadıklarına ilişkin açıklaması
- 32.- Uşak Milletvekili Ali Karaoba'nın, Uşak Milletvekili İsmail Güneş'in yaptığı açıklamasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması
- 33.- İstanbul Milletvekili Bülent Kaya'nın, Anayasa'nın 93'üncü ve İç Tüzük'ün 7'nci maddelerine, ilk kez 2020 yılında toplanmama kararı varken 120 milletvekilinin toplantı talebiyle TBMM Başkanı Mustafa Şentop'un Meclisi toplantıya çağırıldığına ve bu konunun âdeta bir içtihadı dönüştüğüne, Meclis Başkanından tarafsız kalma gayretine devam etmesini beklediklerine, Cumhurbaşkanının Kabine toplantısından sonra emekli maaşlarıyla ilgili yaptığı açıklamalara ve AK PARTİ'nin emeklilerin sorununu çözme konusunda tek yetkili olmadığına ilişkin açıklaması
- 34.- Samsun Milletvekili Erhan Usta'nın, şehit olan 9 askere ve İYİ Parti Grubu olarak terörle mücadelede her zaman Silahlı Kuvvetlerin yanında olduklarını bir kez daha ifade etmek istediklerine, 16 Ocak Türkmen Şehitler Günü'ne, Epstein davasına ve 6 Şubat depremleri sonrası kaybolan çocuklara, Cumhurbaşkanının 2024 yılını "emekliler yılı" olarak ilan etmesine ve emekli maaşlarıyla ilgili açıklamalarına ilişkin açıklaması
- 35.- Manisa Milletvekili Erkan Akçay'ın, şehit olan askerlere ve gazilere, terörizmi insanlığın can ve mal güvenliğini, millî birliği, demokrasiyi ve ekonomik gelişmeyi tehdit eden en büyük tehlike olarak kabul ettiklerine ve terörle mücadeleye ilişkin açıklaması
- 36.- Kars Milletvekili Gülüstan Kılıç Koçyiğit'in, dün 28 ilde eş zamanlı olarak bir operasyon gerçekleştirildiğine, Kobani kumpas davasında yargılanan bütün kadın arkadaşlarını Genel Kuruldan saygıyla selamladıklarına, Mor Dayanışma kadın platformu tarafından düzenlenen sempozyuma, Kars'taki doğal gaz sorununa, zırhlı araçların bölge illerinde çocukları katletmeye devam ettiğine, Mersin Milletvekili Ali Kıratlı'nın yaptığı açıklamasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması
- 37.- Mersin Milletvekili Ali Mahir Başarır'ın, Pençe-Kilit Operasyonu'nda şehit olan 9 askere, Cumhurbaşkanının emekli maaşlarıyla ilgili açıklamalarına, Sayıştay raporlarında Demirören grubunun Ziraat Bankasına olan borcunun hâlâ durduğunu gördüklerine, dün adliyede şeriat sloganlarının atılmasına ve Cumhurbaşkanının bunlarla ilgili yaptığı açıklamalara, işçi ve çocuk işçi ölümlerine ilişkin açıklaması
- 38.- Ankara Milletvekili Leyla Şahin Usta'nın, Pençe-Kilit Harekâtı bölgesinde şehit olan ve yaralanan askerlere, terörle mücadeleye, dün Meclis Başkanlığının Genel Kurulda kabul edilen tezkeresine ve ana muhalefet partisinin Genel Başkanı Özgür Özel'in konuyla ilgili "tweet"ine, emekli maaşlarına yapılan zamma, Samsun Milletvekili Erhan Usta, Kars Milletvekili Gülüstan Kılıç Koçyiğit ile Mersin Milletvekili Ali Mahir Başarır'ın yaptıkları açıklamalarındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması
- 39.- Samsun Milletvekili Erhan Usta'nın, Ankara Milletvekili Leyla Şahin Usta'nın yaptığı açıklamasındaki bazı ifadelerine ve Cumhuriyet Halk Partisi Genel Başkanı Özgür Özel'in dün Meclis Başkanlığının Genel Kurulda kabul edilen tezkeresiyle ilgili "tweet"ine ilişkin açıklaması
- 40.- Kars Milletvekili Gülüstan Kılıç Koçyiğit'in, Ankara Milletvekili Leyla Şahin Usta'nın sataşma nedeniyle yaptığı konuşmasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması
- 41.- Ankara Milletvekili Leyla Şahin Usta'nın, Mersin Milletvekili Ali Mahir Başarır'ın sataşma nedeniyle yaptığı konuşmasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması
- 42.- Mersin Milletvekili Ali Mahir Başarır'ın, Ankara Milletvekili Leyla Şahin Usta'nın yaptığı açıklamasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması
- 43.- Ankara Milletvekili Leyla Şahin Usta'nın, Mersin Milletvekili Ali Mahir Başarır'ın yaptığı açıklamasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması
- 44.- Mersin Milletvekili Ali Mahir Başarır'ın, Ankara Milletvekili Leyla Şahin Usta'nın yaptığı açıklamasındaki bazı ifadelerine ilişkin tekraren açıklaması
- 45.- Trabzon Milletvekili Sibel Suiçmez'in, Cumhurbaşkanının 2024 yılını "emekliler yılı" olarak ilan etmesine ilişkin açıklaması
- 46.- Mersin Milletvekili Burhanettin Kocamaz'ın, yirmi günde şehit olan 21 askere ve gazilere, Mersin'in Aydıncık ilçesinde dün meydana gelen kazaya ilişkin açıklaması
- 47.- Zonguldak Milletvekili Eylem Ertuğ Ertuğrul'un, sürücü belgesi geçici olarak elinden alınanlara ilişkin açıklaması
- 48.- Şanlıurfa Milletvekili Mahmut Tanal'ın, Şanlıurfa'nın sorunlarına ilişkin açıklaması
- 49.- İstanbul Milletvekili Elif Esen'in, Cumhurbaşkanının 2024 yılını "emekliler yılı" olarak ilan etmesine ilişkin açıklaması
- 50.- Trabzon Milletvekili Yavuz Aydın'ın, şehit olan 9 askere ilişkin açıklaması
- 51.- Ankara Milletvekili Aliye Timisi Ersever'in, buğday çiftçisinin mağduriyetine ilişkin açıklaması
- 52.- Aksaray Milletvekili Ramazan Kaşlı'nın, şehit Piyade Üsteğmen Gökhan Delen'e ilişkin açıklaması
- 53.- Gaziantep Milletvekili Hasan Öztürkmen'in, Ankara Milletvekili Leyla Şahin Usta'nın sataşma nedeniyle yaptığı konuşmasındaki bazı ifadelerine ve Sağlık Bakanını göreve davet ettiklerine ilişkin açıklaması
- 54.- Mersin Milletvekili Gülcan Kış'ın, dün Mersin'de meydana gelen otobüs kazasına ve Mersin'de bir okul müdürünün kadın düşmanı uygulamalarıyla gündeme geldiğine ilişkin açıklaması
- 55.- Şanlıurfa Milletvekili İbrahim Eyyüpoğlu'nun, vefat eden eski Şanlıurfa Milletvekili Halil Özcan'a ilişkin açıklaması
- 56.- Karabük Milletvekili Cevdet Akay'ın, Karabük'ün Yenice ilçesi Tir, Güney ve Hisar köylerinin ulaşımını sağlayan tünel yoluna ilişkin açıklaması

V.- SATAŞMALARA İLİŞKİN KONUŞMALAR

- 1.- Mersin Milletvekili Ali Mahir Başarır'ın, Ankara Milletvekili Leyla Şahin Usta'nın yaptığı açıklaması sırasında CHP Genel Başkanına ve Cumhuriyet Halk Partisine sataşması nedeniyle konuşması
- 2.- Kars Milletvekili Gülüstan Kılıç Koçyiğit'in, Ankara Milletvekili Leyla Şahin Usta'nın yaptığı açıklaması sırasında şahsına sataşması nedeniyle konuşması
- 3.- Ankara Milletvekili Leyla Şahin Usta'nın, Mersin Milletvekili Ali Mahir Başarır ile Kars Milletvekili Gülüstan Kılıç Koçyiğit'in sataşma nedeniyle yaptıkları konuşmaları sırasında Adalet ve Kalkınma Partisine ve şahsına sataşması nedeniyle konuşması
- 4.- Mersin Milletvekili Ali Mahir Başarır'ın, Ankara Milletvekili Leyla Şahin Usta'nın sataşma nedeniyle yaptığı konuşması sırasında Cumhuriyet Halk Partisine ve şahsına sataşması nedeniyle konuşması
- 5.- Şanlıurfa Milletvekili Mahmut Tanal'ın, Afyonkarahisar Milletvekili Ali Özkaya'nın DEM PARTİ grup önerisi üzerinde yaptığı konuşması sırasında şahsına sataşması nedeniyle konuşması

VI.- BAŞKANLIĞIN GENEL KURULA SUNUŞLARI

A) Tezkereler

- 1.- 10/5, 6, 8, 22, 58 esas numaralı Balıkçılık ve Su Ürünleri Sektöründe Yaşanan Sorunların Araştırılarak Alınması Gereken Tedbirlerin Belirlenmesi Amacıyla Kurulan Meclis Araştırması Komisyonu Başkanlığının, Komisyonun görev süresinin uzatılmasına ilişkin tezkeresi (3/828)
- 2.- Cumhurbaşkanlığının, Türk Silahlı Kuvvetleri deniz unsurlarının bölge ülkelerinin kara suları dışında olmak üzere Aden Körfezi, Somali açıkları, Arap Denizi ve mücavir bölgelerde deniz haydutluğu, silahlı soygun eylemleri ve denizde terörizmle mücadele amacıyla görevlendirilmesi ve bununla ilgili gerekli düzenlemelerin Cumhurbaşkanı tarafından belirlenecek esaslara göre yapılması için Anayasa'nın 92'nci maddesi uyarınca 10/2/2024 tarihinden itibaren bir yıl süreyle izin verilmesine ilişkin tezkeresi (3/826)

B) Önergeler

- 1.- Başkanlığın, Kars Milletvekili Gülüstan Kılıç Koçyiğit'in Millî Eğitim, Kültür, Gençlik ve Spor Komisyonu ile Güvenlik ve İstihbarat Komisyonu üyeliklerinden istifasına ilişkin yazılarının 28 Aralık 2023 tarihinde, Muş Milletvekili Sezai Temelli'nin Plan ve Bütçe Komisyonu üyeliğinden istifasına ilişkin yazısının 16 Ocak 2024 tarihinde Başkanlığa ulaştığına ilişkin önerge yazısı (4/37)
- 2.- Başkanlığın, Muğla Milletvekili Süreyya Öneş Derici'nin Dışişleri Komisyonundan istifasına ilişkin yazısının 17 Ocak 2024 tarihinde Başkanlığa ulaştığına ilişkin önerge yazısı (4/38)

VII.- ÖNERİLER

A) Danışma Kurulu Önerileri

- 1.- Danışma Kurulunun, (3/826) esas numaralı Cumhurbaşkanlığı Tezkeresi'nin görüşülmesinde siyasi parti grupları adına yapılacak konuşmaların süresinin en fazla iki konuşmacı tarafından kullanılmasına ilişkin önerisi
- 2.- Danışma Kurulunun, Genel Kurulun 17 Ocak 2024 Çarşamba günü (bugün) birleşiminde gündemin "Seçim" kısmında RTÜK'te boş bulunan bir üyelik için seçimin yapılmasına ve seçimin yapılmasının ardından bu birleşiminde başkaca bir işin görüşülmemesine, 18 Ocak 2024 Perşembe günü toplanmamasına ilişkin önerisi

B) Siyasi Parti Grubu Önerileri

- 1.- Saadet Partisi Grubunun, Grup Başkan Vekili İstanbul Milletvekili Bülent Kaya tarafından, ülkedeki emekli maaşlarının yetersizliği, emeklilik sistemindeki sorunlar, Türkiye'de gelir dağılımındaki adaletsizliğe ilişkin problemlerin araştırılması ve değerlendirilmesi amacıyla 16/1/2024 tarihinde Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına verilmiş olan Meclis araştırması önergesinin ön görüşmelerinin, Genel Kurulun 17 Ocak 2024 Çarşamba günü birleşiminde yapılmasına ilişkin önerisi
- 2.- İYİ Parti Grubunun, Manisa Milletvekili Şenol Sunat ve 19 milletvekili tarafından, yaşlı vatandaşların karşılaştığı sosyal ve ekonomik sorunların araştırılarak bu sorunlara yönelik yapıcı çözüm önerileri geliştirilmesi amacıyla 12/10/2023 tarihinde Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına verilmiş olan Meclis araştırması önergesinin ön görüşmelerinin, Genel Kurulun 17 Ocak 2024 Çarşamba günü birleşiminde yapılmasına ilişkin önerisi
- 3.- DEM PARTİ Grubunun, Grup Başkan Vekilleri Kars Milletvekili Gülüstan Kılıç Koçyiğit ve Muş Milletvekili Sezai Temelli tarafından, AYM kararlarının uygulanmamasının yarattığı ve yaratacağı etkilerin araştırılması amacıyla 16/1/2024 tarihinde Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına verilmiş olan Meclis araştırması önergesinin ön görüşmelerinin, Genel Kurulun 17 Ocak 2024 Çarşamba günü birleşiminde yapılmasına ilişkin önerisi
- 4.- CHP Grubunun, Malatya Milletvekili Veli Ağbaba ve arkadaşları tarafından, emeklilerin maaşlarında yıllar içinde yaşanan kaybın ve yaşamış oldukları ekonomik sorunların araştırılması amacıyla 17/1/2024 tarihinde Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına verilmiş olan Meclis araştırması önergesinin ön görüşmelerinin, Genel Kurulun 17 Ocak 2024 Çarşamba günü birleşiminde yapılmasına ilişkin önerisi

VIII.- SEÇİMLER

A) Komisyonlarda Açık Bulunan Üyeliklere Seçim

- 1.- Plan ve Bütçe Komisyonunda açık bulunan üyeliğe seçim
- 2.- Dışişleri Komisyonunda açık bulunan üyeliğe seçim

B) Radyo ve Televizyon Üst Kuruluna Üye Seçimi

- 1.- Radyo ve Televizyon Üst Kurulunda açık bulunan üyeliğe seçim

IX.- YAZILI SORULAR VE CEVAPLARI

- 1.- Muş Milletvekili Sezai Temelli'nin, Kütüphane ve Arşiv Kurulu kararı ile bir gazetenin aboneliğinin sonlandırılmasına ilişkin sorusu ve Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkan Vekili Bekir Bozdağ'ın cevabı (7/7707)
- 2.- İstanbul Milletvekili Nimet Özdemir'in, TBMM lokantalarında gıda israfının önlenmesi için alınan tedbirlere ilişkin sorusu ve Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkan Vekili Bekir Bozdağ'ın cevabı (7/7708)
- 3.- Ankara Milletvekili Umut Akdoğan'ın, bütçe görüşmelerinin oturum aralarında TBMM TV tarafından yayınlanan haber bültenlerine ilişkin sorusu ve Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkan Vekili Bekir Bozdağ'ın cevabı (7/7980)

17 Ocak 2024 Çarşamba

BİRİNCİ OTURUM

Açılma Saati: 14.05

BAŞKAN: Başkan Vekili Gülizar BİÇER KARACA

KÂTİP ÜYELER: Havva Sibel SÖYLEMEZ (Mersin), Yasin ÖZTÜRK (Denizli)

-----0-----

BAŞKAN – Türkiye Büyük Millet Meclisinin 50'nci Birleşimini açıyorum.

Toplantı yeter sayısı vardır, görüşmelere başlıyoruz.

Gündeme geçmeden önce 3 sayın milletvekiline gündem dışı söz vereceğim.

Gündem dışı ilk söz, Türkiye'nin ilk uzay yolcusu hakkında söz isteyen Ankara Milletvekili Zeynep Yıldız'a aittir.

Buyurun Sayın Yıldız.

III.- GÜNDEM DIŞI KONUŞMALAR

A) Milletvekillerinin Gündem Dışı Konuşmaları

1.- Ankara Milletvekili Zeynep Yıldız'ın, Türkiye'nin ilk uzay yolcusuna ilişkin gündem dışı konuşması

ZEYNEP YILDIZ (Ankara) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri, ekranları başından bizleri takip eden necip milletimiz; Türkiye'nin ilk uzay yolcusuna ilişkin olarak gündem dışı söz almış bulunmaktayım.

Konuşmama başlamadan evvel, Pençe-Kilit harekât bölgesinde teröristlerle çıkan çatışmada şehadete yürüyen kahramanlarımızın isimlerini Gazi Meclisimizin çatısı altında bir de ben zikretmek isterim: Şehidimiz Gökhan Delen, şehidimiz Serkan Sayın, şehidimiz Müslüm Özdemir, şehidimiz Kemal Batur, şehidimiz Emrullah Gülmez, şehidimiz Hakan Gün, şehidimiz Ahmet Koroğlu, şehidimiz Murat Atar, şehidimiz Muhammet Tunahan Evcin'in cenneteki makamları ali olsun. Türkiye Cumhuriyeti devleti, bölücü PKK terörüyle mücadelesini kararlılıkla sürdürecektir ve sınırımızda bir terör devletinin oluşumuna izin vermeyecektir. Yurdu yaşatan kahramanlarımızı derin bir saygıyla anarken, şehitlerimize borcumuzu ödeyemeyeceğimizin bilinciyle, şehitlerimizin aziz hatıralarına layık olabilmek adına her gün dünümüzden daha yoğun çalışarak Türkiye'mizi daha ileriye götürmek için azim ve kararlılıkla çalıştığımızı aziz milletimizin ve şehitlerimizin muhterem ailelerinin bilmesini isterim.

Değerli milletvekilleri, liderliğin en önemli vasıflarından biri evvela hayal kurabilme kabiliyetidir. Rahmetli Erbakan Hoca'nın da dediği gibi: "Her şey hayalle başlar, onun temelinde inanç yatar, inanırsanız başarabilirsiniz." Ülkemizin şu an bulunduğu noktayı kurulan hayallere ve bu hayallere duyulan inanca borçlu olduğumuzu biliyoruz, hayallerin belirlenen hedeflerle desteklenmesinin somut sonuçlar doğurduğunu çok iyi biliyoruz. Cumhurbaşkanımız Sayın Recep Tayyip Erdoğan, savunma sanayisinde yerlilik oranını yüzde 20'lerden yüzde 85'lere çıkaran bir ufuk belirledi. "Uzayda izi olmayanın dünyada gücü olmaz." anlayışıyla Millî Uzay Programı kapsamında yeni hedefler, yeni ufuklar belirlemeye devam ediyor. "Yahu, şimdi, uzayda ne işimiz var? Bir de başımıza uzay çıktı." diyenler elbette olacaktır. Biz de onlara, kalkınmanın bir bütün olduğunu, kaçırılan bazı trenlere daha sonra binmenin mümkün olmadığını, küresel uçak ve uzay sektörünün 2021 yılında 851 milyar dolar seviyelerinde iken yıllık ortalama yüzde 4 büyümeyle 2030 yılında 1,2 trilyon dolar seviyesinin üzerine çıkacağını öngörülmekte olduğunu ve Türkiye'nin bu büyük büyümeden pay alması gerekliliğini anlatmak ve hatırlatmak mecburiyetindeyiz. İklim değişikliğiyle mücadele kapsamında su kaynaklarının etkin ve verimli kullanılmasında ürün deseninin belirlenmesinden internet kapsama alanlarının genişletilmesine, terörle mücadeleden ormancılığa, kadastral faaliyetlere kadar pek çok alanda uydulardan yararlandığımızı bilmeyenlerin "Uzayda ne işimiz var?" demesini anlarken uzayın önemini fark etmemekte ve aslında orada ne olup bittiğini bilmemekte ısrar etmelerini anlamamız mümkün değildir.

1865'te uzaydaki yörüngesel haklarımızı belirleyen kuruluşun kurucuları arasında mirasçısı olduğumuz Osmanlı Devleti'nin yer aldığını bilmeyenlerin, dünyanın ilk astronomi okulunun yanı başımızdaki Cacabey Medresesi olduğunu bilmeyenlerin "Uzayda ne işimiz var?" demelerini çok görmüyoruz esas itibarıyla. Onlara Lâgarî Hasan Çelebi'nin uzaya erişme heyecanını bugün de taşıdığımızı ifade ederek cevap veriyoruz.

Evet, dedik ya, mesele, hayal kurmak ve hayaller üzerine bir hedef inşa etmek meselesi. İlk uzay yolcumuz ilk Türk astronomlarımızdan Alper Gezeravcı bu gece uzaya gidecek, Lâgarî Hasan Çelebi'nin yarım kalan hikâyesini tamamlayacak ve Türk Bayrağı'nı uzaya taşıyacak. Uluslararası Uzay İstasyonu'nda 13 ayrı deney gerçekleştirecek. Bu deneylerden biri de Muş BİLSEM öğrencilerinin propolis deneyi ki bence bu çok tatlı bir ayrıntı. Yani bu gece sadece Alper Gezeravcı uzayla buluşmayacak, Muş'taki öğrencilerin hayali de, Türkiye'nin dört bir yanındaki uzay meraklılarının hayali de uzayla buluşmuş olacak ki bu vizyon çerçevesinde daha nice uzay yolcularımız uzayla buluşuyor olacak. Kendi metrealtı çözünürlüklü uydularımızı yaptığımız gibi, "cube"-küp uydularımızı yaptığımız gibi, haberleşme uydumuzu yaptığımız gibi yakın bir gelecekte yüksek yörüngeye, hatta ve hatta gezegenlere uzay araçlarımızı taşıyacak, uydularımızı taşıyacak fırlatma sistemlerini, itki sistemlerini oluşturabilecek kabiliyetleri edineceğimizi biliyoruz. Bunu gümbür gümbür gelen TEKNOFEST kuşağıyla yapacağımızı çok iyi biliyoruz. Bu yüzyılı "Türkiye Yüzyılı" kılmak için hepimizin ortak hedefi, ortak ülküsü doğrultusunda durmadan çalışan Cumhurbaşkanımız Sayın Recep Tayyip Erdoğan başta olmak üzere bakanlarımıza, mühendislerimize, teknikerlerimize, öğretmenlerimize, öğrencilerimize...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Tamamlayın Sayın Yıldız

ZEYNEP YILDIZ (Devamlı) - ...ezcümle millet olma şuuruyla Türkiye halısını ilmek ilmek dokuyan herkese canıyürekten teşekkür ediyorum. Türkiye büyük bir takımdır, bu takıma inanın, bu takıma güvenin, bu takımla gurur duyuyoruz. Uzaya erişen ilk Türk'ün, Alper Gezeravcı'nın yolu açık olsun. Gurur duy Türkiye'm diyorum.

Genel Kurulu saygılarımla selamlıyorum. (AK PARTİ ve MHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Gündem dışı ikinci söz, seçmen listelerinde yaşanan usulsüzlükler hakkında söz isteyen Şırnak Milletvekili Mehmet Zeki İrmez'e aittir.

Buyurun Sayın İrmez. (DEM PARTİ sıralarından alkışlar)

2.- Şırnak Milletvekili Mehmet Zeki İrmez'in, seçmen listelerinde yaşanan usulsüzlüklere ilişkin gündem dışı konuşması

MEHMET ZEKİ İRMEZ (Şırnak) - Sayın Başkan, değerli milletvekilleri, ekranları başında bizleri izleyen tüm Türkiye halklarını, ayrıca cezaevinde bulunan siyasi tutsakları saygıyla selamlıyorum.

Bu hafta sonu ilçelerimizde, kentlerimizde halk oylamasına katılan tüm yurttaşlarımızı, özellikle doğru bir şekilde iradelerinin sandığa yansımada emek verip oy kullanan halkımızı da selamlıyorum, teşekkürlerimi iletiyorum. Bu büyük demokrasi şöleni ve atılımı dünyaya örnek olabilecek bir niteliğe sahiptir. Halk oylamasının kaybedeni olmadığı gibi elbette ki kazananı da halklarımız olmuştur. Süreci önde bitiren arkadaşlarımız kayyum hukuksuzluğuna karşı en etkili bir şekilde mutlaka görevlerini yürüteceklerdir. Halkımız belediyelerimizi gasbeden hırsızlara en büyük tokadı atıp tarihin çöplüğüne mutlaka gömeceklerdir.

Sayın milletvekilleri, şimdi sizlere bir hileler silsilesinin hikâyesinin nasıl gerçekleştiğini anlatacağım. AKP iktidarının usulsüz seçmen taşıma denemelerini biliyorsunuz, 2019 seçimlerinde yaptı. Bazı kent merkezlerine seçmen kaydırmayla -ki bunun en canlı örneklerinden biri de Şırnak'tır- askeri, polisi devreye sokarak hileyle bazı belediyeleri ele geçirdi. AKP iktidarı bu seçimlerde de aynı uygulamaya başvurmadan çekinmedi ve kayyumla alamadığı belediyeleri seçmen taşımayla alabileceği yanılgısına düşmüş durumdadır. Açıkça yüzünüze söylemek istiyorum: Amasız fakatsız lakinsiz, AKP bir hilebazlık, düzenbazlık partisidir. AKP, Şırnak merkez, Güçlönok, Beytüşşebap ve Uludere ilçesine usule ve yasalara aykırı bir şekilde binlerce seçmen taşımıştır. Kolluk gücüne mensup binlerce seçmen Şırnak ve ilçelerine kaydırılmış durumdadır. Bu belirttiğim bölgelerde seçmen sayısında yüzde 15'lerin üzerinde bir artış söz konusudur, gerçekleşmiştir. Bu artışın ne hayatın akışıyla ne gerçeklikle... Ne de Siirt Emniyet Müdürlüğü'nün belirttiği gibi operasyon ve tatbikat amaçlı olduğu yalanına hiç kimseyi inandıramazsınız. AKP, irade hırsızlığı yapmaktadır; devletin kurumları da bu çalmaya kılıf uydurmaya çalışmaktadır ama sizlere söyleyeyim, mızrak çuvala sığmıyor ve sığmayacaktır da.

Bakınız, bir iki örnekle sizlere somut bir şekilde ifade etmek istiyorum: 14 Mayıs 2023 seçimlerinde Şırnak merkez ilçesi Yeşilyurt Mahallesi Şehit Tümgeneral Aydoğan Aydın Caddesi Kapı No 157; burada oy kullanan seçmen sayısı 92, 14 Mayıs 2023 seçimlerinde. Bakınız, aynı adreste şu an taşınan seçmen sayısı 2.968. Bu, hilebazlık, düzenbazlık değil de nedir?

Aynı şekilde, bakın, bu adresin bulunduğu yerleşkede şu an taşınan seçmen sayısı 5.956'dır. Bu, hilebazlık değil de nedir? Hadi, kabul edelim burası bir tümen, burası bir askerlik bölge. Çarpıcı bir şekilde, Şehit Tümgeneral Aydoğan Aydın Caddesi'nin Mayıs seçimlerinde seçmen sayısı 752; şimdi ise altı aylık süre zarfında taşınan seçmen sayısı 4.368 kişidir. Bu, hilebazlık, düzenbazlık değil de nedir?

Diğer bir örnek: Aynı şekilde, Şırnak merkez Bahçelievler Mahallesi Vilayet Bulvarı No 13; seçmen sayısı 15, 14 Mayıs 2023 seçimlerinde oy kullanan seçmen sayısı 15; şimdi ise 1.355'e ulaşmıştır, kaydırılmıştır. Bu, hilebazlık değil de nedir?

Değerli milletvekilleri, aynı şekilde bu hile ve manipülasyon başka ilçelerde de söz konusu; özellikle Uludere ilçesinde, Beytüşşebap ilçesinde, Güçlönok ilçesinde de bu usulsüzlük, seçmen taşıması söz konusu. Adresleri tabii ki şu an tek tek söylemek, açıklamak mümkün değil. YSK'ye gerekli itirazlarımızı mutlaka yapacağız, halkımızın bilgisine sunacağız, teşhir edeceğiz. Bununla sadece Şırnak içinde değil, tüm diğer illerimizde, Hakkâri'de, Iğdır'da, Siirt'te, Diyarbakır'da, Kars'ta, Muş'ta, Bitlis'te, Erzurum'da, her kentte AKP iktidarının hile ve oyunları ile karşılaşırız. Bu hususi seçmen taşımayla halkın iradesinin sandığa yansımada hiçbir şekilde engel olamayacaksınız.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Tamamlayın Sayın Milletvekili.

MEHMET ZEKİ İRMEZ (Devamla) – Kayyumlarımızın kentleri nasıl yolsuzluğa ulaştırdıklarının, kentlerimizi nasıl talan ettiklerinin duyulmasına engel olamayacaksınız. Halkın öz iradesine güvenmeyip usulsüz bir şekilde seçmen taşıyan AKP iktidarının yerel iş birlikçilerine söylüyorum: 31 Mart 2024 seçimlerinde, yerel seçimlerinde gerekli demokrasi dersini halkımız mutlaka sizlere gösterecektir.

Saygıyla selamlıyorum Genel Kurulu. (DEM PARTİ sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Gündem dışı üçüncü söz, Uşak'ın sorunları hakkında söz isteyen Uşak Milletvekili Sayın Ali Karaoba'ya aittir.

Buyurun Sayın Karaoba. (CHP sıralarından alkışlar)

3.- Uşak Milletvekili Ali Karaoba'nın, Uşak'ın sorunlarına ilişkin gündem dışı konuşması

ALİ KARAOBA (Uşak) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; yüce Meclisimizi saygıyla selamlıyorum. Şehitlerimizi rahmetle anarken terörün her türlüünü lanetliyorum.

Değerli milletvekilleri, Uşak; sofrasında bir kase tarhana içilecek insanıyla, efesiyle, Yörük'üyle âşıklar, ilkler ve Kuvayimilliyi şehridir. Uşak; Kanatlı Denizati Broşu ve Karun Hazinesi'yle; dünyanın en büyük 2'nci kanyonu, cam terası, iki bin beş yüz yıllık Blaundus Antik Kenti'ne sahip Ulubey'imizle; Tarihî Cılandıras Köprüsü, Pepouza Antik Kenti'ne sahip Karahallı'mızla; dünyaca ünlü kilimiyle, dünyada birçok müzede bulunan halısıyla, Eşme'mizle; çileğin başkenti Sivaslı'mızla; Yunan Komutan Trikupis'in yakalandığı Akmonia Antik Kenti'ne sahip Banaz'ımızla; İnay Kervansarayı, Taşyaran Vadisi ve birçok turizm alanına sahip Ege Bölgemizin en sevimli illerinden biridir.

Uşak'ımız ilkler şehridir; Türkiye'de ilk elektriğin kullanıldığı, Nuri Şeker önderliğinde, özel teşvikle kurulan ilk şeker fabrikası, Türkiye'de ilk cirit müsabakası, ilk çocuk kütüphanesi, ilk yerel televizyon ve dünyada ilk voleybol müsabakası gibi birçok ilke sahiptir.

Peki, Uşak bugün bunlarla mı anılıyor, bir bakalım: Türkiye'de devlet hastanesi olmayan tek şehir, uçuşlara kapalıyken 120'den fazla personeli çalışan havalimanı, şehrin tam ortasında bir türlü yapılamayan harabe otogarı...

İSMAİL GÜNEŞ (Uşak) – 700 yataklı devlet hastanesi var, Allah'tan kork.

MAHMUT TANAL (Şanlıurfa) – Ya, dört yıldır vekilsin, bugüne kadar Uşak'ın hangi sorununu dile getirdin?

ALİ KARAOBA (Devamla) – Vekilim, acele etme, millet yaptığını biliyor.

...on iki yıldır sözü verilen, çivi çakılmayan stadyumu; merkeze bağlı Bozkuş başta olmak üzere güçlendirmeyi bekleyen onlarca okulu; çocuklarımıza kadar ulaşan, çözülmemeyen uyuşturucu illeti; her yağış dönemi selden dolayı girilemeyen şehir merkezi ve şehirler arası alt geçitleri; sahip çıkılmayan spor kulüpleri, Aşigoları; Leyla ile Mecnun'un aşkını aratmayacak Uşak-Eşme, Uşak-Sivaslı Kara Yolu... (CHP sıralarından alkışlar) ...bir türlü bitirilemeyen çevre yolu, açılış tarihi sekiz yıl ertelenen yüksek hızlı tren projesi, başta tütün ve pancar olmak üzere bitirilen tarımı, atama zulmü nedeniyle kaçmak zorunda kalan akademisyenleri olan Uşak Üniversitesi...

İSMAİL GÜNEŞ (Uşak) – Uşak, tütünde 4'üncü sırada, Türkiye'de 4'üncü sırada; onu da bilmiyorsun.

ALİ KARAOBA (Devamla) – ...ve yıllardır Uşaklının kaynaklarını boşa harcayan, kimseye hesap vermeyen belediyesiyle anılıyor. (CHP sıralarından alkışlar)

Değerli milletvekilleri, 4 dönemdir Cumhuriyet İttifakı belediye. Peki, büyük vurgunlar yaşandı, kimse hukuk önünde

yargılanmadı, Uşaklının parası hiçe sayıldı. Araştırma önergesi verdik, soru önergesi verdik, basın açıklaması yaptık; 200 bin kilo hurdanın akıbetini öğrenemedik. Uşak, Cumhuriyet Halk Partisi Belediyesinde olsaydı bugün müfettişler cirrit atardı ama konu sizin belediye olunca, bakın, müfettişi boş verin, soru önergelerimize bile cevap veremiyorsunuz.

Uşak'ın ciddi altyapı sorunları ortadayken, her yağmurda onlarca esnafın dükkânını su basarken, şehrin ciddi sorunları varken belediyenin derdi lüks makam odası, parası yokken paralar vererek popüler sanatçılara para yedirmek ve festival düzenlemek. Yıkmayı hizmet olarak gören belediye, merkezde, kapalı spor salonumuzu yıkıp yerine izbe, yeşilden uzak bir millet bahçesi yaptı. Sayın Cumhurbaşkanının övünerek anlattığı gibi, millet bahçesinde çay ve kek dağıtan da yok. Şehrin merkezinde tarihî okullarımızı yıkıp köklü liselerimizdeki eğitimimizi ve şehrimizin hafızasını yok ettiler. Uşak bunu hak etmiyor.

Hastanemizden randevu almak imkânsız hâle geldi, şehrin dışındaki hastaneye gitmek çile oldu, ultrason ve MR için beş ayda randevu alınıyor. Şehrin tam ortasında iki hastaneye yıkıp şehrin dışına bir hastaneye yapmayı halkımızı hiç anlamış değil.

İSMAİL GÜNEŞ (Uşak) – MR da ertesi güne çekiliyor.

ALİ KARAOBA (Devamla) – Hiçbir şeyden ders almıyorsunuz Vekilim. (CHP sıralarından alkışlar)

İSMAİL GÜNEŞ (Uşak) – Bak, MR ertesi güne çekiliyor.

ALİ KARAOBA (Devamla) – Bakın, su, hayattır. Önümüzde -siyanürlü- Eşme'de Kışladağ Altın Madeni'nin sorunları dururken Anadolu'nun temiz su ihtiyacının yüzde 40'ını karşılayan Murat Dağı'mızda maden aramanıza izin vermeyeceğiz; doğamıza, suyumıza sahip çıkacağız. (CHP sıralarından alkışlar)

İSMAİL GÜNEŞ (Uşak) – Onu da mahkemeye veren biziz; bak, onu da bilmiyorsun.

ALİ KARAOBA (Devamla) – Bir diğer konu da Uşak'ta bir nevi topraksız pamuk üretimi yapan, Türkiye'deki tekstil geri dönüşümünün yüzde 70'ini, Türkiye'deki battaniye üretim kapasitesinin yüzde 95'ini sağlayan sanayiciler kan ağlıyor; seslerine kulak verin.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Tamamlayın Sayın Karaoba.

ALİ KARAOBA (Devamla) – İlikler şehriden, "Karun kadar zengin." lafının çıktığı, Karun hazinelerinin bulunduğu şehirden, vizyonsuz AKP yönetimi yüzünden Türkiye'de coğrafi olarak bile yeri bilinmeyen, sorunlarla dolu bir şehir hâline geldi; şehrim Uşak bunu hak etmiyor.

Tüm halkımıza buradan sesleniyorum: Bu durumdan kurtulmanın tek yolu 31 Martta şehri doğru yönetecek insanlara oy vermenizdir. (CHP sıralarından alkışlar) 31 Martta belediyeyi aldığımızda Uşak sosyal belediyecilikle tanışacak, Uşaklılar hakkını alacak, Uşak halkı sahipsiz kalmayacak.

Sayın İsmail Güneş, yaptıklarınız ortada. Doktorsunuz, her gün 50 kişi sizi arıyor randevu alabilmek için; bundan utanın.

BAŞKAN – Sayın Milletvekili, lütfen Genel Kurula hitap edin.

ALİ KARAOBA (Devamla) – Acil serviste balık istifi gibi hastalar bekliyor.

Hepinizi saygıyla selamlıyorum. (CHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Sayın milletvekilleri, şimdi...

İSMAİL GÜNEŞ (Uşak) – Ya, MR'da randevu yok; yalan söylüyorsun, yalan.

ALİ KARAOBA (Uşak) – Yalan mı söylüyorsunuz?

İSMAİL GÜNEŞ (Uşak) – MR'da randevu yok.

ALİ KARAOBA (Uşak) – Size şimdi göstereyim... Özel hastaneye yönlendiriyorsunuz.

İSMAİL GÜNEŞ (Uşak) – MR'da randevu yok, MR'da randevu yok; onu da bilmiyorsun.

BAŞKAN – Sayın Milletvekili... Sayın Karaoba... Lütfen...

Sayın milletvekilleri, şimdi, sisteme giren ilk 30 milletvekiline yerlerinden birer dakika süreyle söz vereceğim.

ÖMER FETHİ GÜRER (Niğde) – Uşak'ı da batırmışsınız İsmail Bey.

MAHMUT TANAL (Şanlıurfa) – Efendim, Uşak batmış durumda, ne olacak bu Uşak'ın hâli? Aynı Urfa gibi olmuş ya!

İSMAİL GÜNEŞ (Uşak) – Uşak, işsizlikte en düşük il.

MAHMUT TANAL (Şanlıurfa) – Aynı Urfa gibi olmuş Uşak da ya! Urfa'dan beter olmuş Uşak ya!

ÖMER FETHİ GÜRER (Niğde) – Uşak'ı kurtaracağız bu seçimde.

İSMAİL GÜNEŞ (Uşak) – Bana söz hakkı doğdu Başkanım.

BAŞKAN – Sayın Cevahir Asuman Yazmacı...

Buyurun Sayın Yazmacı.

IV.- AÇIKLAMALAR

1.- Şanlıurfa Milletvekili Cevahir Asuman Yazmacı'nın, Pençe-Kilit Harekâtı bölgesinde şehit olan Mehmetçiklere, Millî Uzak Programı'na ve yerli savaş uçağı KAAN'a ilişkin açıklaması

CEVAHİR ASUMAN YAZMACI (Şanlıurfa) – Pençe-Kilit Harekâtı bölgesinde şehit olan kahraman Mehmetçiklerimize Allah'tan rahmet, ailelerine sabır, yaralı askerlerimize de acil şifalar diliyorum.

Türkiye Yüzyılı'nın ilk yılı havacılık, uzay ve savunma sanayisinin önemli başarılarıyla başlıyor. Millî Uzak Programı'yla devlet ve millet el ele vererek göklere en çok yakışan ay yıldızlı bayrağımızı bir adım öteye taşıyıp inşallah uzayda dalgalandıracağız. Türkiye Yüzyılı uzayda da Türk'ün yüzyılı olacak. Rabb'im bu kutlu yolda astronotumuz Alper Gezeravcı ve mürettebatın hep yanında olsun. Yerli savaş uçağı KAAN için de nefesler tutuldu, beklenen ilk uçuş için geri sayım başladı. Savunma sanayimizin yeni gururu millî muharip uçak KAAN, gök vatanla buluşuyor. KAAN, ilerleyen yıllarda, inşallah, Hava Kuvvetlerimizin önemli unsurları arasında yer alacak.

Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum.

BAŞKAN – Kocaeli Milletvekili Veysel Tipioğlu...

Buyurun Sayın Tipioğlu.

2.- Kocaeli Milletvekili Veysel Tipioğlu'nun, tüm şehitlere ve gazilere ilişkin açıklaması

VEYSAL TİPİOĞLU (Kocaeli) – Sayın Başkan, değerli üyeler; sözlerime başlamadan önce vatani için, milleti için, bayrağı için, canından aziz bildiği mukaddes değerleri için toprağa düşmüş tüm şehitlerimize Allah'tan rahmet diliyorum. Terörle mücadele ederken gazilik mertebesine erişmiş gazilerimizi de şükranla yâd ediyor; Rabb'imden hepsine acil şifalar, hayırlı, uzun ömürler diliyorum.

Birlik ve beraberliğimizi hedef alan terör örgütüne karşı yürütülen mücadelede kahraman askerlerimizi hain bir saldırı sonucu kaybetmiş bulunuyoruz. Net ve yüksek bir sesle ifade ediyorum ki başaramayacaklar, birlik ve beraberliğimizi bozamayacaklar. Türkiye Cumhuriyeti devleti hiçbir vatan evladının kanını yerde bırakmamıştır ve bırakmayacaktır da. Kendi karanlıklarında eriyip gidecekler, kendi kanlarında boğulacaklardır. Şiddet sarmalına teslim olmadık, hiçbir zaman da teslim

olmayacağız. Bizlere bu acıyı yaşatanlar bilsinler ki bunun bedelini çok ağır bir şekilde ödeyeceklerdir.

Saygılarımla.

BAŞKAN – Burdur Milletvekili Mustafa Oğuz...

Buyurun Sayın Oğuz.

3.- Burdur Milletvekili Mustafa Oğuz'un, Pençe-Kilit Harekâtı bölgesinde şehit düşen vatan evlatlarına ve terörle mücadeleyle ilişkin açıklaması

MUSTAFA OĞUZ (Burdur) – Teşekkürler Sayın Başkan.

Geçtiğimiz hafta Pençe-Kilit Harekâtı bölgesinde şehit düşen vatan evlatlarını büyük bir saygıyla anıyorum; Allah rahmet eylesin, ailelerinin ve milletimizin başı sağ olsun.

Evlat acısı yaşamak şüphesiz zordur. Bir anne-babanın bu dünyadaki belki de en zor, en ağır imtihanlardan biri evladını kaybetmektir. Bir baba olarak biliyorum ki evladını toprağa vermiş bir anneyi ve bir babayı teselli edebilecek mahiyette hiçbir söz yoktur; bunun için Allah, hiç kimseye, hiçbir anne-babaya evlat acısı yaşatmasın.

Şunu özellikle belirtmek isterim ki terörle mücadelemiz meşru müdafaa kapsamında ve uluslararası hukuka uygun olarak devam etmektedir. Allah'a hamdolsun, Türkiye, bugün millî güvenliğine yönelik tehditleri kendi imkânlarıyla kaynağında yok edecek güç ve kabiliyete ulaşmış bir ülkedir. Bir dönem terörle mücadele operasyonları için bile kimi küresel güçlerin icazetini, yardımını arayan eski Türkiye, artık tamamen mazide kalmıştır. Ülkemiz Cumhurbaşkanımız Sayın Recep Tayyip Erdoğan'ın liderliğinde terörle mücadelede...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Mersin Milletvekili Ali Kıratlı...

Buyurun Sayın Kıratlı.

4.- Mersin Milletvekili Ali Kıratlı'nın, Cumhuriyet Halk Partisinin yerel seçimlerde DEM PARTİ'yle yaptığı ittifaka ve 49'uncu Birleşimde Kars Milletvekili Gülüstan Kılıç Koçyiğit'in Millî Savunma Bakanı Yaşar Güler ile Dışişleri Bakanı Hakan Fidan'ın Pençe-Kilit Harekâtı bölgesinde gerçekleşen terör saldırılarına ilişkin gündem dışı açıklamaları üzerinde DEM PARTİ Grubu adına yaptığı konuşmasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması

ALİ KIRATLI (Mersin) – Sayın Başkan, öncelikle, seçim bölgem olan Mersin'de, Akdeniz Belediyesinde DEM PARTİ'nin belediye eş başkan adayı olarak gösterdiği şahsın meclis oturumunda İstiklal Marşı'mızı okumaktan imtina etmesi ve "Zorla okutamazsınız." demesine karşılık, Cumhuriyet Halk Partisinin kurucusu Gazi Mustafa Kemal Atatürk'ün partisinin yerel seçimlerde DEM PARTİ'yle yaptığı ittifakı aziz milletimizin takdirine bırakıyorum.

Yine, dün Gazi Meclisimizde kahraman şehitlerimizi anarken, sınır ötesi operasyonlar konuşulurken DEM PARTİ Grup Başkan Vekilinin yaptığı konuşmada "Bölgede ölümler var." demesini şiddetle kınıyor ve kabul etmiyorum. Bizim için bölgede ölümler yok; bizim için bölgede şehitlerimiz var, diğer tarafta leşler var. Buradan bir kez daha ifade etmek istiyorum ki teröriste ve destekçilerine: Ölüünüzü, dirinizi, her gün birinizi, bir gün hepinizi hak ettiği yere göndereceğiz diyor, Gazi Meclisi saygıyla selamlıyorum. (AK PARTİ ve MHP sıralarından alkışlar)

SIRRI SAKİK (Ağrı) – Edepsiz adamsın be, edepsizsin, ayıp ya!

BAŞKAN – İstanbul Milletvekili Yücel Arzen Hacıoğulları...

Buyurun Sayın Hacıoğulları.

5.- İstanbul Milletvekili Yücel Arzen Hacıoğulları'nın, Zülfü Livaneli'ye ve 31 Mart seçimleriyle ilgili açıklamalarına ilişkin açıklaması

YÜCEL ARZEN HACIOĞULLARI (İstanbul) – Sayın Başkan, Zülfü Livaneli kimdir? Hiçbir şekilde müzik ilminin hiçbir alanına vâkıf olamayan bu şahsiyet, Türkiye'deki müzik çabasının, müzisyen çilesinin üzerine yeteneksizliğiyle çöreklenmiş, yıllarca ne idiği belirsiz politik angajmanlarla topluma kendini müzisyen olarak yutturmuştur. Şahıs, müzik yeteneğinden yoksundur ve topluma önerdiği, dayattığı politik öneriler de oldukça sorunludur. Her zaman sorunluydu.

SİBEL SUIÇMEZ (Trabzon) – Maşallah, hem sanatçısınız hem bir sanatçı hakkında öyle konuşuyorsunuz.

YÜCEL ARZEN HACIOĞULLARI (İstanbul) – Son olarak, 31 Mart seçimlerinde İstanbul için önerdiği -31 Mart darbesi-Hareket Ordusu garabeti de öyle. Türk milleti her zaman olduğu gibi 31 Martta da kendi hür iradesiyle hak ettiği ve istediği yöneticiyi seçecektir. Siyasette askerî darbelerle toplumu dizayn etmeye çalışan bu çarpık zihin şunu açıkça bilmelidir: Türk milletini dizayn etmek için bu aparatlar yetmez. Millet, bütün protez ve aparatlarını AK PARTİ'yle atmıştır. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

NURTEN YONTAR (Tekirdağ) – O şikâyetler bize neden geliyor? O şikâyetler neden geliyor?

BAŞKAN – Antalya Milletvekili Aykut Kaya...

Buyurun Sayın Kaya.

6.- Antalya Milletvekili Aykut Kaya'nın, Antalya ili Manavgat ilçesi Taşağıl Mahallesi'ndeki sorunlara ilişkin açıklaması

AYKUT KAYA (Antalya) – Manavgat ilçemize bağlı Taşağıl Mahallemizde kapalı sulama sistemine acilen geçilecek çiftçilerimizin suyu basınçlı ve ekonomik bir şekilde kullanmaları sağlanmalıdır. PTT Müdürlüğü'nün kapatılması nedeniyle PTT'nin araçlar göndererek hizmet sağladığı ve bu durumun hem PTT için daha maliyetli olduğu hem de vatandaşlarımızın da aldığı hizmeti olumsuz etkilediği görülmektedir. Bir an önce PTT Müdürlüğü tekrar açılmalıdır. Beydiğin Demirkapı Tüneli'nden Taşağıl'a kadar olan yolun tamamlanmayan kısımlarının acilen bitirilmesi gerekmektedir. Beyşehir'den gelen ve Taşağıl'ın içinden geçen ana yolda trafik kazaları meydana gelmektedir. Yan yolların yapılması ve Beşkonak ayrım yolunun ışıklandırılması acildir. Mevcut sağlık ocağı çok eski ve bakımsız durumdadır. Bu binanın yenilenmesi ya da yeni bina yapılması gerekmektedir. Ayrıca, bir ambulans sağlanmalı, hafta sonu bir hemşire ve bir doktor görevlendirilmelidir.

BAŞKAN - Adana Milletvekili Ayhan Barut...

Buyurun Sayın Barut.

7.- Adana Milletvekili Ayhan Barut'un, açıklanan zam oranlarıyla bile emekli maaşlarının açlık sınırının altında kaldığına ilişkin açıklaması

AYHAN BARUT (Adana) - Sayın Başkan, emeklilerimizin hakkı açlık ve yoksulluk sınırının altında bir maaş değildir. Açıklanan zam oranlarıyla bile emeklilerin aldıkları maaş yoksulluk sınırının çok gerisindedir. Açlık sınırının bile en az 6 bin lira altında kalıyor. Bu reva mıdır? Kirasını ödeyemeyen, faturalarını yatıramayan, evine et alamayan, torunlarına harçlık bile veremeyen emeklilere yapılan zulmü kabul etmiyoruz. Açlık, yoksulluk ve sefalet emeklilerin kaderi değildir. Emeklileri en düşük emekli aylığında eşitlemeye çalışmayın. Emekli kök aylıklarının yıllar içerisindeki gerilemesine çözüm bulun, seyyanen zamlarla kök aylıklarını tamamlayın. Üstüne, tüm emeklilere enflasyon ve ek zam artışı uygulayın. Emeklilerimize açlık, sefalet ve yoksulluk

dayatmasına son verin. Acilen emekli maaşı zam oranlarını insanca yaşam koşullarını gözетerek düzeltin.

BAŞKAN - Sivas Milletvekili Rukiye Toy...
Buyurun Sayın Toy.

8.- Sivas Milletvekili Rukiye Toy'un, Türkiye'nin bölgede ve dünyada gündem belirleyen bir konuma ulaştığına ve şehitlerin intikamının misliyle sorulduğuna ilişkin açıklaması

RUKİYE TOY (Sivas) – Ülkemiz ekonomik, diplomatik, askerî ve istihbari alanlardaki başarılarıyla bölgede ve dünyada gündem belirleyen bir konuma ulaşmıştır. Bu durumun birilerini rahatsız ettiğini ve birilerinin de hesaplarını bozduğunu görmekteyiz. Geçmişte olduğu gibi kim ne der, neyle tehdit eder kaygısıyla değil, milletimizin menfaatleri ve ülkemizin ihtiyaçları neyi gerektiriyorsa onu yapan bir devlet iradesi var artık. Bunun gereği, Türkiye Yüzyılı'nda teröre ve teröriste kesinlikle yer yoktur, olmayacaktır. Kahraman güvenlik güçlerimizin gerçekleştirdiği harekâtlarla 9 şehidimizin kanı yerde bırakılmamıştır. Şehitlerimizin intikamı teröristlerden ve destekçilerinden misliyle sorulmaktadır.

Bu vesileyle gizli gündemleri ve kurdıkları ittifaklarla vatanımıza ve evlatlarımıza kasteden hainleri lanetliyorum. Yaralı askerlerimize acil şifalar diliyor; şehitlerimize rahmet, sevenlerine başsağlığı niyaz ediyorum.

BAŞKAN – Kocaeli Milletvekili Mehmet Aşıla...
Buyurun Sayın Aşıla.

9.- Kocaeli Milletvekili Mehmet Aşıla'nın, Cumhurbaşkanının emekliye yüzde 5 ek zam açıklamasına ilişkin açıklaması

MEHMET AŞILA (Kocaeli) – Teşekkürler Sayın Başkan.

Cumhurbaşkanlığı Kabinesi toplantısından SGK ve BAĞ-KUR emeklilerine yüzde 5 oranında ek zam çıkması, aylık 15 bin TL seviyesini aşan açlık sınırının da çok altında maaşlarla yaşamaya çalışan milyonlarca emeklimizi büyük hayal kırıklığına uğratmıştır. Bu enflasyon karşısında, bu hayat pahalılığında bu rakamlarla geçinebilmek asla mümkün değildir. Vatandaşlarımızın sosyal yardımlara muhtaç olmadan yaşamını sürdürebilme gücüne sahip olması son derece hayati bir konudur. Yeniden Refah Partisi olarak Şeyh Edebalı'nın "İnsanı yaşat ki devlet yaşasın." sözünü ve Profesör Doktor Necmettin Erbakan Hocamızın 54'üncü Hükümet döneminde emeklimize verdiği yüzde 300'lere varan maaş zamlarını hatırlatıyoruz.

Bu vesileyle, iktidarı bir kez daha "bölüşümde adalet, önce millet" anlayışıyla hareket etmeye çağırıyor, teşekkür ediyorum.

BAŞKAN – Ordu Milletvekili Mustafa Adıgüzel...
Buyurun Sayın Adıgüzel.

10.- Ordu Milletvekili Mustafa Adıgüzel'in, İsrail'e yapılan lojistik sevkiyatına ilişkin açıklaması

MUSTAFA ADIGÜZEL (Ordu) – Savaşta lojistik her şeydir. İsrail sıkıştı; şimdi ABD Yemen'de Husileri bombalıyor İsrail'e lojistiği engellediği için. Bizimkiler ne yapıyor? 7 Ekimden bu yana tam 580 gemi lojistik sevkiyatı yapılmış İsrail'e doğrudan. TÜİK rakamlarına göre konuşuyorum, burada elimde var. 2023 yılı ilk on bir ayında tam 21 milyonluk silah satılmış, bir önceki yıla göre tam 3 kat artmış. 2023 yılında İsrail'e tam 4,5 milyar dolarlık ihracat yapılmış. Şimdi deniliyor ki: "Bunların bir kısmı Filistin'e gidiyor." Arkadaşlar, komik olmayın; İsrail, Filistin'e su bile vermiyor. Arada uçak yakıtı var yani Filistin'in uçağı mı var? Komik olmayın. PKK terör örgütüyle temelden mücadele edeceksek arkasındaki bu İsrail ve ABD'yle mücadele etmek, emperyalizmle toptan mücadele etmek zorundayız. Saray çevresindeki şirketlerin İsrail'e gönderdiği lojistik, Gazze'de çocukları, dağda da Mehmetçikleri vuruyor. Bu işe derhâl son veriniz.

BAŞKAN – Samsun Milletvekili Murat Çan...
Buyurun Sayın Çan.

11.- Samsun Milletvekili Murat Çan'ın, Cumhurbaşkanının 2024 yılını "emekliler yılı" olarak ilan etmesine ilişkin açıklaması

MURAT ÇAN (Samsun) – Teşekkürler Sayın Başkan.

Sayın Cumhurbaşkanı, dün, Hükümet olarak 2024 yılını "emekliler yılı" olarak ilan etti. Ne yapacaklarmış? Bu yıl emeklilerin hayat kalitesini artıracaklarmış; şaka gibi. Emekliyi bir yandan açlığa, sefalet, hatta ölüme mahkûm edip diğer yandan 2024'ü onlara atfetmek emeklilerle dalga geçmekten başka bir şey değildir. Bugün asgari ücret 17 bin lira; pardon, 17.002 lira, emekliye reva görülen ise 10 bin lira. Emekli sizden ödül yıl istemiyor, üç yüz altmış beş gün muhtaç olmadan yaşayacağı asgari ücretle eşit maaş istiyor. Bunu yapmayan iktidar, emeklinin başdüşmanıdır, 7200 prim gününü Meclise getirmeyen iktidar BAĞ-KUR'lunun can düşmanıdır.

Şehitlerimize rahmet diliyorum.

BAŞKAN – Kastamonu Milletvekili Hasan Baltacı...
Buyurun Sayın Baltacı.

12.- Kastamonu Milletvekili Hasan Baltacı'nın, 2021 yılındaki sel felaketinde yıkılan Kastamonu merkez Karaş köyü köprüsüne ilişkin açıklaması

HASAN BALTACI (Kastamonu) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Kastamonu'da son beş yılda yaşadığımız sel felaketlerinin yarattığı mağduriyet bir türlü giderilemiyor, köylerimizin yaraları ne yazık ki sarılamıyor. 2021 yılında meydana gelen sel felaketinde yıkılan ve yerine yapılan geçici köprüler de 3 kez sel sularına teslim olan merkez Karaş köyü köprüsünün geçtiğimiz yıl ihale edildiği açıklanmasına rağmen hâlen yapılmayı bekliyor. 10 metrelik köprüyü yapamayıp Türkiye Yüzyılı vizyonunu satan, yirmi iki yıldır kendileri iktidarda değilmiş gibi, yaklaşan seçim öncesi müjde üzerine müjde açıklayanlara sesleniyorum: 15 köyün birbirine bağlantısını sağlayan, taşımali eğitim gören çocuklarımız için büyük önem taşıyan merkez Karaş köyü köprüsü bir an önce yapılmalı, vatandaşlarımızın yaşadığı mağduriyet bir an önce giderilmeli.

BAŞKAN – Tekirdağ Milletvekili Nurten Yontar...
Buyurun Sayın Yontar.

13.- Tekirdağ Milletvekili Nurten Yontar'ın, Ulusal Süt Konseyinin belirlediği çiğ süt tavsiye satış fiyatına ilişkin açıklaması

NURTEN YONTAR (Tekirdağ) – Sayın Başkan, Ulusal Süt Konseyi son olarak 13 Ocak 2024'te bir karar alarak soğutulmuş çiğ süt tavsiye satış fiyatını litre başına 13 lira 50 kuruş olarak belirtmiştir ancak bir çuval yemin marka ve kalitesine göre 570-600 liralara kadar çıktığı ülkemizde çiğ sütün litre maliyetinin 13 lira 50 kuruşun çok üzerinde olduğu ve maliyetleri karşılamaya dahi yetmediği görülmektedir. Aslında hayvancılıkta yaşanan bu sorunlar bugünün sorunları değildir. Türkiye hayvancılık sektöründe orta ve uzun vadeli bir politikaya sahip olamadığı için piyasa yıllardır ithalatla terbiye edilmeye çalışılmıştır. Hayvancılıkta acilen et, süt, yem paritesi kurallara bağlanmalı, yerli üretim desteklenmeli, yem bitkilerinin üretiminin artırılması için de Bakanlık acilen devreye girmelidir.

BAŞKAN – Tekirdağ Milletvekili İlhami Özcan Aygun...
Buyurun Sayın Aygun.

14.- Tekirdağ Milletvekili İlhami Özcan Aygun'un, uzman erbaşların kadro sorununa ilişkin açıklaması

İLHAMİ ÖZCAN AYGUN (Tekirdağ) – Son yirmi bir gün içinde tam 21 şehit verdik; evlatlarımızı kaybediyoruz, ölenler uzman çavuş. Peki, onlara hak ettikleri imkân ve çalışma koşullarını sağlıyor muyuz acaba? Hayır, şehitler ölmez, vatan bölünmez; evet ama neden onlara hak ettiği kadroyu, hak ettiği imkânları vermiyoruz? Askerlerimizi yaşatmalıyız ve onlara en iyi imkânları sunarak yaşatmalıyız. Terörle mücadelede ön saflarda çarpışan ve Türk Silahlı Kuvvetlerinin belkemiği uzman erbaşlar kadrolu olarak görev yapmıyor. Sağlık koşulları bozulduğunda emekli olmaları mümkün olmamaktadır. Uzman erbaşların hava değişimi ve istirahat süresinin toplamı son bir yıl içinde üç ayı geçerse sözleşmeleri feshediliyor. Bu konuda 12 Ocak 2024 tarih ve 332 sayılı yasa teklifi verdim, destekleyin. 3269 sayılı Kanun kapsamında, sözleşmeli uzman erbaş statüsündeki tüm personelin muvazzaf kadroya geçirilmesi gerekmektedir. “Şehitler ölmez, vatan bölünmez.” demekle olmaz, gelin uzman çavuşlarımıza hak ettiği kadroyu, hak ettiği...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Osmaniye Milletvekili Asu Kaya...
Buyurun Sayın Kaya.

15.- Osmaniye Milletvekili Asu Kaya'nın, aile sağlığı merkezlerinin kira sorununa ilişkin açıklaması

ASU KAYA (Osmaniye) – Sayın Başkan, teşekkür ederim.

Senelerdir kamu binası tahsis edemediğiniz için apartman girişlerinde, bodrum katlarında hizmet vermek zorunda kalan aile sağlığı merkezleri hekimleri, önü alınamayan kira artışları sonucu büyük bir çıkmaza girdi. Aile sağlığı merkezlerinin kiracı olduğu mülklerin sahipleri astronomik kira talep ediyorlar, doktorları kapı önüne koymakla tehdit ediyorlar. İktidarın “yüzde 25” dediği oranda zamlar değil; yüzde 300’ler, yüzde 500’ler isteniyor; haberiniz var mı? Daha bugün Osmaniye’de bir aile sağlığı merkezi mülk sahibi yıllık 54 bin olan kira bedelini 300 bin TL’ye çıkarmak istiyor ve doktorlarla davalık oldular. Sağlık Bakanlığı ortada yok, kulağının üzerine yatıyor. Birinci basamak sağlık hizmetlerinde vatandaş ile doktor karşı karşıya. Aile sağlığı hekimleri “Bakanlık bize kamu binalarında hizmet verdiremezse bizi bu eziyete, belirsizliğe mahkûm bırakmaya devam ederse bu işi bırakacağız.” diyorlar. Zira bu kiralari ödemelerine imkân yok. Sağlık Bakanlığı...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – İzmir Milletvekili Şebnem Bursalı...
Buyurun Sayın Bursalı.

16.- İzmir Milletvekili Şebnem Bursalı'nın, şehit olan 9 askere ilişkin açıklaması

ŞEBNEM BURSALI (İzmir) – Piyade Üsteğmen Gökhan Delen; Piyade Uzman Çavuşlar Serkan Sayın, Ahmet Köroğlu ve Hakan Gün; Piyade Sözleşmeli Erler Kemal Batur, Müslüm Özdemir ve Emrullah Gülmez; İstihkâm Sözleşmeli Erler Murat Atar, Muhammet Tunahan Evcin’e, bu vatan bölünmesin diye, ay yıldızlı bayrak gönderden inmesin diye, ezanlar dinmesin diye canlarını feda eden, hain saldırıda şehit olan evlatlarımıza bir kez daha Allah’tan rahmet; ailelerine, silah arkadaşlarına ve aziz Türk milletine başsağlığı dilerim.

Şundan herkes emin olsun ki ülkemizin bekasına yönelik tehditleri kaynağında engelleme mücadelemiz azim ve kararlılıkla sürecektir. Türkiye Cumhuriyeti’ne saldıranın adı ne olursa olsun ömrü kısa olacaktır. Türkiye ne sınırlarının içinde ne de sınırlarının dibinde bir teröristan kurulmasının hayaline dahi izin vermeyecektir.

BAŞKAN – İstanbul Milletvekili Halit Yerebakan...

Buyurun Sayın Yerebakan.

17.- İstanbul Milletvekili Halit Yerebakan'ın, Rusya-Ukrayna savaşı ve Gazze’de yaşananların Birleşmiş Milletler Güvenlik Konseyinin yetersiz kaldığını gösterdiğine, Türkiye’nin dünyanın dört bir yanında barış ve istikrara katkıda bulunduğuna ilişkin açıklaması

HALİT YEREBAKAN (İstanbul) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; Birleşmiş Milletler Güvenlik Konseyinin tarihindeki ilk toplantısının yıl dönümünde, bugün, Rusya-Ukrayna savaşı ve Gazze’de yaşanan insanlık dışı eylemler, Konseyin bu tür krizler karşısında yetersiz kaldığını acı bir şekilde göstermektedir. Bu durum tüm insanlık için tehdittir. Türkiye, tarihi ve konumu itibarıyla zengin diplomatik mirasa ve stratejik öneme sahiptir. Adalet ve eşitliğe dayalı bir dünya düzeninin savunucusu olarak dünyanın dört bir yanında barış ve istikrara katkıda bulunuyoruz. Bölgemizde yaşanan krizler Türkiye’nin diplomasi sahnesindeki rolünü daha da önemli hâle getirmiştir. Ülkemizin Birleşmiş Milletler reform süreci dâhil olmak üzere uluslararası barışın korunmasında daha aktif bir rol alması için birlikte çalışmalıyız. Savaşların ve çatışmaların yıkıcı etkilerine karşı birlikte olalım. Unutmayalım, dünya sahnesinde daha güçlü bir Türkiye bu büyük milletin ortak iradesinin bir yansıması olacaktır.

Saygılarımla.

BAŞKAN - Konya Milletvekili Mustafa Hakan Özer...

Buyurun Sayın Özer.

18.- Konya Milletvekili Mustafa Hakan Özer'in, şehit olan 9 askere ilişkin açıklaması

MUSTAFA HAKAN ÖZER (Konya) – Teşekkürler Sayın Başkan.

Piyade Üsteğmen Gökhan Delen; Piyade Uzman Çavuşlar Serkan Sayın, Hakan Gün, Ahmet Köroğlu; Piyade Sözleşmeli Erler Müslüm Özdemir, Kemal Batur, Emrullah Gülmez; İstihkâm Sözleşmeli Erler Murat Atar, Muhammet Tunahan Evcin; onlar bu ülkeyi hiçbir karşılık beklemeden seven kahramanlarımız. Vatan size minnettar. Terörle Türkiye kendine odaklansın, etrafıyla ilgilenmesin isteniyor. Terör örgütleri ve destekçileri -ki onların bazıları maalesef sözde müttefiklerimiz- hiçbir zaman hedefine ulaşamayacak, aziz milletimiz asla teröre boyun eğmeyecek ve tarih bize gösteriyor ki bu millet asla unutmaz, yeri, zamanı gelince hesabını sorar.

Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum.

BAŞKAN – Çorum Milletvekili Mehmet Tahtasız...

Buyurun Sayın Tahtasız.

19.- Çorum Milletvekili Mehmet Tahtasız'ın, Ulusal Süt Konseyinin belirlediği çiğ süt tavsiye satış fiyatına ilişkin açıklaması

MEHMET TAHTASIZ (Çorum) – Ulusal Süt Konseyi 22 Ocaktan itibaren geçerli olmak üzere çiğ inek sütü tavsiye satış fiyatını yüzde 8 zam vererek 13,5 lira olarak belirledi. Enflasyonun çok altında kalan bu artış çiftçimizi bitirme kararıdır. 1 ton süt parası 1 asgari ücrete eşitti; bugün asgari ücret 17 bin lira oldu, 1 ton süt hâlâ 13.500 lira. Sadece aralık ve ocak ayında kesif yemin kilosuna yüzde 35 zam yapıldı. Üreticimiz “1 litre süt 1 kilo sanayi yemi alsın, yeter.” diyor ama AKP iktidarı bu isteklerine bir türlü uymuyor. Çiğ süt fiyatına enflasyonun çok altında bir artış yapılması kabul edilemez. Bu fiyat damızlıkların kesilmesine,

işletmelerin kapatılmasına ve hayvancılığa bir darbe daha vurmaktır. Devlet Planlama Teşkilatını kapattınız, Et ve Süt Kurumunu borç batağına sürüklediniz; şimdi de hayvancılığı tamamen bitireceksiniz. Sayenizde halk kırmızı et yemeyi unuttu. Üreticimizi, çiftçimizi dinleyin artık. Süt fiyatını 17 TL olarak düzeltin. Damızlık hayvanlarımızı kesime göndermeyin.

BAŞKAN – Konya Milletvekili Barış Bektaş...

Buyurun Sayın Bektaş.

20.- Konya Milletvekili Barış Bektaş'ın, Ulusal Süt Konseyinin belirlediği çiğ süt tavsiye satış fiyatına ilişkin açıklaması

BARIŞ BEKTAŞ (Konya) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; Ulusal Süt Konseyi geçtiğimiz günlerde yaptığı açıklamayla 2024 yılında çiğ sütün litre fiyatını 13,5 lira olarak belirlemiştir. Mazottan samana, yoncadan silaja üreticilerin tüm masrafları fahiş oranda artarken çiğ süt fiyatına sadece 2 lira zam yapılması tam anlamıyla bir garabettir. Bu fiyatlarla süt üreticilerimizin zarar edeceği ve bu zararı kapatmak için de hayvanlarını kesmek zorunda kalacağı bir gerçektir. Bu durum Türkiye'yi ilerleyen yıllarda süt ve süt ürünlerini dahi ithal eden bir pozisyona sürükleyecektir. Süt fiyatına ilişkin yeni bir değerlendirme yapılması ve üretimin kazandığı, tüketenin ise rahatça alabildiği bir sistemin oluşması gerekmektedir.

Saygılarımla.

BAŞKAN – Eskişehir Milletvekili Utku Çakırözer...

Buyurun Sayın Çakırözer.

21.- Eskişehir Milletvekili Utku Çakırözer'in, Eskişehir köylüsünün mesken, tarla olarak kullandığı vakıf arazilerine Vakıflar Genel Müdürlüğünün yaptığı zamlara ilişkin açıklaması

UTKU ÇAKIRÖZER (Eskişehir) - Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Vakıflar Genel Müdürlüğü, yüz yıldan fazla süredir Eskişehir köylüsünün mesken olarak, tarla olarak kullandığı vakıf arazilerine astronomik zamlar yaptı. Evi, bahçesi, tarlası vakıf arazisi üzerinde olan binlerce köylümüze çıkarılan kira faturası yüzde 1.000, evet, yüzde 1.000 artırıldı; 3 bin liralık bedel 30 bin liraya çıkarıldı. Çifteler, Mahmudiye, Alpu, Odunpazarı ve diğer ilçelerimizin köylerinde vakıf arazisi üzerindeki vatandaşlarımız yüksek kira bedelleri nedeniyle evlerini boşaltmak zorunda kalacak. Körhasan, Mesudiye, Dikmen, Aktaş, Eminekin, Yıldızören, Osmaniye, Abbashalimpaşa ve daha nice köyde çiftçiler tarımdan, hayvancılıktan kopacak. Emekliye, memura, emekçiye maaş zammına gelince enflasyonu yüzde 40, yüzde 50 gösterenler, sıra çiftçiden, köylüden almaya gelince yüzde 1.000 istiyorlar; kepçeyle, kazanla saldırıyorlar. Bu yapılan ahlaksızlıktır, vicdansızlıktır. Hayat pahalılığının, zamların sorumlusu bu halk, Eskişehir köylüsü değildir.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

UTKU ÇAKIRÖZER (Eskişehir) – Beceriksizliğinizin bedelini halka yüklemekten vazgeçin.

BAŞKAN – Amasya Milletvekili Reşat Karagöz...

Buyurun Sayın Karagöz.

22.- Amasya Milletvekili Reşat Karagöz'un, açıklanan zam oranlarıyla bile emekli maaşlarının açlık sınırının altında kaldığına ilişkin açıklaması

REŞAT KARAGÖZ (Amasya) – Teşekkürler Sayın Başkan.

Değerli milletvekilleri, yirmi iki yıllık AKP iktidarında hayatlarını bu vatana hizmet ederek geçiren emeklilerimiz, sistematik bir şekilde fakirleştirilerek önce yoksulluğa, şimdi ise açlığa mahkûm edildi. Lütuf gibi sunulan zamlarla birlikte en düşük emekli maaşı asgari ücretin 7 bin lira, açlık sınırının ise 5 bin lira altında kaldı. Önce asgari ücretliyi ve memuru enflasyona ezdirdiniz, şimdi ise sıra emekliye mi geldi? 2024 yılını emekliler yılı ilan edip müjde gibi emekli maaşını 10 bin lira olarak belirleyen Cumhurbaşkanı Erdoğan'a bir çağrımız var: Sakın ola 2025 yılını asgari ücretli, memur, çiftçi veya öğrenci yılı ilan etmeyin, etmeyin ki onlar da emeklilerimiz gibi açlıkla sınansın.

Verdiğimiz kanun teklifi dikkate alınarak en düşük emekli maaşı derhâl asgari ücret seviyesine çekilmelidir.

Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum.

BAŞKAN – İstanbul Milletvekili Celal Fırat...

Buyurun Sayın Fırat.

23.- İstanbul Milletvekili Celal Fırat'ın, Cumhurbaşkanının emekliye yüzde 5 ek zam açıklamasına ilişkin açıklaması

CELAL FIRAT (İstanbul) – Sayın Başkan, Cumhurbaşkanını 2024 yılının emekliler yılı olacağını söyleyerek emeklilerle âdeta alay etmiştir, yüzde 5 ek zam verileceğini açıklamış ve artışlarının yüzde 42,6 olduğunu söylemiştir. Bu tam bir aldatmacadır, gerçek artış çok daha düşüktür. Kök aylığı 7 binin altında olanlara sadece yüzde 33 zam yapılmıştır. Aralık verilerine göre, açlık sınırının 14 bin TL olduğu bir yerde en düşük emekli maaşının 10 bin TL olacağını söylenmesi, emeklileri resmen enflasyona ezdirmektir. Emekliler emekli olduklarından beri herhâlde böyle bir zulüm görmemişlerdir. En düşük emekli aylığı kesinlikle asgari ücretin altında olmamalıdır. Emekli aylıkları BAĞ-KUR, işçi, memur ayrımına gidilmeden herkese aynı oranda yükseltilmelidir. 16 milyon emekliye insan onuruna yaraşır bir ücret verilmesini arz ediyoruz.

Sevgiler.

BAŞKAN – Balıkesir Milletvekili Serkan Sarı...

Buyurun Sayın Sarı.

24.- Balıkesir Milletvekili Serkan Sarı'nın, Cumhurbaşkanının emekliye yüzde 5 ek zam açıklamasına ilişkin açıklaması

SERKAN SARI (Balıkesir) – Sayın Başkanım, iktidar kadrolarına soruyorum: AKP Genel Başkanı ve Cumhurbaşkanının emekliye verdiği yüzde 5 artış sizce müjde midir, yoksa zulüm müdür? Şu tabloya bakın: Emekli sadece altı ay önce 7.500 lira maaşıyla 18 mutfak tüpü, 3.947 yumurta, 1.500 ekmek alabiliyordu; adı "müjde" olan 10 bin lira maaşıyla bugün 16 tüp, 2.347 yumurta, 1.250 ekmek alabiliyor yani AKP iktidarı "Zam yaptık." derken emekliden 2 tüp, 1.600 yumurta, 250 ekmek çaldı. Siz buna "zam" mı diyorsunuz? Maaşlar emeklinin eline geçmeden zaten eridi. Açlık sınırının altında kalan hiçbir ücret kabul edilebilir ve yaşanabilir ücret değildir. 2024'ü "zulüm yılı" değil de gerçekten "emekliler yılı" yapmak istiyorsanız sokağın isyanına kulak verin. Bütün ücretleri yaşanılabilir bir düzeye çıkarıp alım gücünü derhâl yükseltmelisiniz.

BAŞKAN - Adıyaman Milletvekili Abdurrahman Tutdere...

Buyurun Sayın Tutdere.

25.- Adıyaman Milletvekili Abdurrahman Tutdere'nin, Adıyaman il merkezinde, doktora ve sağlık hizmetlerine ulaşmada yaşanan mağduriyetlere ilişkin açıklaması

ABDURRAHMAN TUTDERE (Adıyaman) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; nüfusunun büyük bir çoğunluğunun konteyner kentlerde yaşadığı Adıyaman il merkezinde, hasta ve hasta yakınlarının doktora ve sağlık hizmetlerine ulaşmada yaşadıkları mağduriyetlerden söz etmek istiyorum. Sağlık çalışanlarının tüm gayretlerine rağmen 400 yataklı hastanemiz talepleri

karşılaktan uzaktır. Adıyaman'da doktora ulaşmak Ferhat'ın Şirin'e ulaşmada göstermiş olduğu çaba kadar zor ve meşakkatli bir yol. Ben buradan hem Sağlık Bakanlığına hem de Adıyaman Belediyesine açıkça çağrı yapıyorum: Sağlık Bakanlığını konteyner kentlerde sahra hastaneleri kurmak suretiyle 400 yataklı hastanenin yükünü hafifletmeye, Adıyaman Belediyesini de 400 yataklı hastane etrafındaki otopark sorununu bir an evvel çözmeye davet ediyorum.

Sizlere de teşekkür ediyorum.

BAŞKAN – Uşak milletvekili İsmail Güneş...

Buyurun Sayın Güneş.

26.- Uşak Milletvekili İsmail Güneş'in, Irak'ın kuzeyinde şehit olan Mehmetçiklere ve yaralılara, Uşak Milletvekili Ali Karaoba'nın yaptığı gündem dışı konuşmasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması

İSMAİL GÜNEŞ (Uşak) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; Irak'ın kuzeyinden gelen şehit haberleri hepimizi acıya boğmuştur. Bölücü terör örgütü PKK'nın hain saldırıları sonucu şehit olan kahraman Mehmetçiklerimize Allah'tan rahmet diliyorum, ruhları şad, mekânları cennet olsun; ailelerine ve yakınlarına başsağlığı diliyorum, milletimizin başı sağ olsun; yaralı kardeşlerimize de acil şifalar diliyorum.

CHP milletvekili, Uşak ilimizle ilgili doğru olmayan bilgiler verdi, onlardan bazılarını düzeltmek istiyorum: Uşak ilimiz nüfusuna göre istihdam oranı en fazla olan ve işsizlik oranı en düşük ilimizdir. "Uşak'ta devlet hastanesi yok." dedi, Uşak Eğitim ve Araştırma Hastanesi bir devlet hastanesidir. AK PARTİ iktidarlarında Uşak merkez ve tüm ilçelerinde devlet hastaneleri yenilenmiş, nitelikli yatak oranı Türkiye ortalaması yüzde 80'ken, Uşak ilimizde yüzde 100'dür. "MR'a beş ay gün veriyor." dediler; başhekim beyle görüştüm, MR iki üç günde, tomografi aynı gün, ultrasonografi de on gün içinde çekilmektedir.

ALİ KARAOBA (Uşak) – Sayın Vekilim, bakın, kasımda atılan şey, mayıs, mayıs, mayıs... Ne anlatıyorsunuz ya, halka söyleyin, halka.

İSMAİL GÜNEŞ (Uşak) – Bir de şunu söylemek istiyorum: "Tütünü bitirdiniz." dedin, tütün üretiminde Uşak 4'üncü sıradadır.

ALİ KARAOBA (Uşak) – Halka söyleyin, bakın, Uşak'tan gelen şey, mayıs...

BAŞKAN – Adana Milletvekili Orhan Sümer...

Buyurun Sayın Sümer.

27.- Adana Milletvekili Orhan Sümer'in, Adana'daki Suriyeli nüfusun fazlalığına ilişkin açıklaması

ORHAN SÜMER (Adana) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

İçişleri Bakanlığının açıkladığı resmî rakamlara göre Adana'da 233.785 Suriyelinin yaşadığı ortaya çıktı. Oysa sayının çok daha fazla olduğunu tüm Adanalılar biliyor.

İSMAİL GÜNEŞ (Uşak) – O, özellikle MR'da. Ya, sen doktorsun, Allah aşkına, Ali kardeş... Doktor bunu bilmez mi yani özellikli MR'dır o, sana yanlış belge vermişler.

YUNUS EMRE (İstanbul) – Hatip konuşuyor.

ORHAN SÜMER (Adana) – Değerli arkadaşlar, bir fotoğraf göstermek istiyorum: Bakın, burası her ne kadar benziyor olsa da Hindistan, Pakistan ya da Bangladeş değil. Ne yazık ki burası Suriyeli nüfusun oldukça fazla olduğu, kendi şehrim Adana'mızın bazı mahallelerinden. Her geçen gün mahallelerimizin demokratik yapısı bozuluyor, suça karışma oranı artıyor, uyuşturucuya erişim yaşı düşüyor. Artık bazı mahallelerde Suriyeli nüfusu, bazı okullarda da Suriyeli öğrenci sayısı Türk öğrencilerini geçmiş durumda. İktidarı bir kez daha buradan uyarıyoruz: Toplumun sinir uçlarına dokunan bu soruna derhâl çözüm bulun, Adanalılar bu konuda çok muzdarip.

BAŞKAN – Niğde Milletvekili Ömer Fethi Güler...

Buyurun Sayın Güler.

28.- Niğde Milletvekili Ömer Fethi Güler'in, Cumhurbaşkanının 2024 yılını "emekliler yılı" olarak ilan etmesine ilişkin açıklaması

ÖMER FETHİ GÜRER (Niğde) – Teşekkürler Sayın Başkan.

Cumhurbaşkanı 2024 yılını emekliler yılı ilan etti ama emeklilerin en düşük maaşını 7.500 liradan 10 bin liraya çıkararak emeklinin hâinden hiç anlamadığını da ortaya koydu. Bugün 9000 gün prim yatıran bir emekli dahi artık asgari ücretin altında ücrete mahkûm edildi. Emekliler büyük sorun yaşıyorlar, yokluk, yoksulluk içindeler. Emeklilerin sorunlarına çözüm üretmek yerine onlara hayalî vaatlerde bulunmak akla zarar. "Bu zalim yönetim, bu aziz millete bir bardak çay ile simidi bile layık görmüyor." diyen Cumhurbaşkanı, tek başına yetkili olduğu süreçte emeklileri âdeta ölüme terk edecekleri bir ücretle yaşama zorluyor. Bu, kabul edilebilir bir durum değil. Yandaşa, rantçıya, ithalciye kaynaklar aktarılırken emekli yokluk ve yoksulluğa terk ediliyor. Etin, sütün yanına ulaşamaz noktaya getirilen emeklilerin mağduriyeti artıyor.

BAŞKAN – Kahramanmaraş Milletvekili İrfan Karatutlu...

Buyurun Sayın Karatutlu.

29.- Kahramanmaraş Milletvekili İrfan Karatutlu'nun, Kahramanmaraş'ta depremin maddi, manevi, sosyal ve ruhsal etkilerinin devam ettiğine ilişkin açıklaması

İRFAN KARATUTLU (Kahramanmaraş) – Sayın Başkan, bugün 17 Ocak 2024. Diğer deprem illerinde olduğu gibi Kahramanmaraş'ta da depremin maddi, manevi, sosyal ve ruhsal etkileri bir yıl geçmesine rağmen olanca hızıyla devam etmektedir. Geçen yıl olduğu gibi bu yıl da Kahramanmaraş'ın sorunlarının peşinde olacağım: Orta hasarlı binaların durumu, uygunsuz alan mağdurları, depremde ev ve eşya kaybı olanlara olan ödemeler; esnafın borç erteleme ve kredi teşvik durumu, Kuyumcukent'in durumu, Helete'nin çözülmeyen okul sorunu, Beşenli'nin yol sorunu, "Sanayi tesisi yapacağız." diye elli yıldır ekip biçtikleri birinci sınıf tarım arazilerine el koyulan Yeniyurt köylülerinin durumu, Türkoğlu'nda bir türlü açılmayan hapishanenin durumu, üç beş müteahhidi içeri alarak kapatılmaya çalışılan belediyelerin depremdeki ihmali; bu çerçevede Ebrar Sitesi, Ezgi Apartmanı, Said Bey Apartmanı, Hamidiye Sitesi'nin durumu. Kahramanmaraş yaralıdır ama tecrübesiz, devlet deneyimsiz birini belediye başkanı adayı edecek kadar sahipsiz değildir. Kahramanmaraş yerel seçimlerde çantada keklik değildir.

Saygılar sunuyorum.

BAŞKAN – Konya Milletvekili Mehmet Baykan...

Buyurun Sayın Baykan.

30.- Konya Milletvekili Mehmet Baykan'ın, 2024 Kamu Yatırım Programı'nda Konya'ya ait bazı yatırımlara ilişkin açıklaması

MEHMET BAYKAN (Konya) – Sayın Başkanım, Resmî Gazete'de yayımlanan 2024 Kamu Yatırım Programı'nda Konya ilimize ait bazı yatırımların başlıklarıyla bilgilendirme yapmak istiyorum: Tarım sulama DSİ yatırımlarında Ilgın Atlantı pompaj sulaması, Çumra 3. Merhale Projesi, İvriz Sağ ve Sol Sulama Rehabilitasyon Projesi, Göksu Havzası Yamaç Arazileri Sulaması, Ilgın Baraklımsu Göleti Sulaması, Meram Sağlık Göleti Sulaması, Afşar Hadimi Baraj Gölü altında kalan yollar. Yine,

Karayollarına ait bazı yatırımlar: Bozkır-Hadim-Adiller yolu, Konya-Aksaray yolu, Konya-Karaman ayırımı, Balâ ayırımı, Aksaray-Ereğli-Akşehir yolu düzenlemesi, Eğiste Viyadüğü, Sertavul Tüneli, Beyşehir-Seydişehir yolu, Konya-Çumra arası iyileştirme. Yine, Meram Sağlık Göleti, Ilgın Barakmuslu Göleti, Akşehir Çakıllar Göleti, Hüyük Değirmenaltı Göleti.

Önümüzdeki günlerde devam edeceğim.

BAŞKAN – Sayın Yeneroğlu, Divana bir söz talebiniz ulaştı. Konusu neydi?

31.- İstanbul Milletvekili Mustafa Yeneroğlu'nun, Mecliste geçen hafta Meclis Başkanı kararıyla Anayasa ve İç Tüzük'e aykırı bir durum yaşadıklarına ilişkin açıklaması

MUSTAFA YENEROĞLU (İstanbul) – Değerli Başkanım, teşekkür ediyorum.

Geçen hafta, biz burada Meclis Başkanı kararıyla Anayasa ve İç Tüzük'e aykırı bir durum yaşadık. Bu meselenin oldubittiye gelmemesi ve özellikle tekrar etmemesi açısından kayda geçmesi için söz istedim.

Şimdi, Anayasa 93 ve İç Tüzük 5, 6, 7 açık bir biçimde “toplanmama kararı” diye bir kavramın olmadığını gösteriyor, Anayasa'da ve İç Tüzük'te neyin ne olduğu belli. Dolayısıyla İç Tüzük'te düzenlenmiş olan kavramlar “ara verme” ve “tatil” olduğuna göre, bunların dışında başka kavramları İç Tüzük tanımadığına göre, ayrıca İç Tüzük'te olmayan bir kavramı kullanmakla 120 milletvekilinin istemine ait olan bir yetki ortadan kaldırılamayacağına göre ve yeni kavramlar icat etmekle hukuki bir boşluğun yaratılabileceğinin de yine hukuki dayanağı olmadığı için kabul edilemeyeceğine göre, farklı kavramlar da kullanılsa İç Tüzük'te düzenlenmiş olan kavramların dışında bir yorumlama ve hukuki sonuca bağlama hakkı ve yetkisi kesinlikle yoktur. Dolayısıyla “toplanmama kararı” diye bir kavramın hukuki boşluk yaratacak bir şekilde değerlendirilmesi mümkün değildir. Bu gibi yaklaşık biçimleri yol yapmamalı. Anayasa'yı takmama, İç Tüzük'ü takmama, mahkeme kararlarını takmama gibi yaklaşımlar maalessiz ülkemizde âdeta klasikleşti, sıradanlaştı. Bu siyasi bir tartışma da değil tamamen hukuki bir tartışma. Dolayısıyla tüm grupların bu hususta hassasiyet göstermesinin ve bu gibi hukuksuzlukların tekrâr etmemesi noktasında tutumunu ortaya koymasının değerli olduğunu, önemli olduğunu düşünüyorum. Yoksa bu hukuksuzluklara hep birlikte ortak olmuş oluyoruz.

Teşekkür ederim.

ALİ KARAOBA (Uşak) – Sayın Başkan, ismim geçerek yalan beyanda bulunduğumu söyledi “Uşak Milletvekili” diye. Yerimde ya da kürsüde bir dakikalık söz istiyorum İç Tüzük 69'a göre.

BAŞKAN – Buyurun yerinizden bir dakika...

32.- Uşak Milletvekili Ali Karaoba'nın, Uşak Milletvekili İsmail Güneş'in yaptığı açıklamasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması

ALİ KARAOBA (Uşak) – Sayın Başkan, şimdi, kürsüde konuşurken devlet hastanesinde alınan sıralarla ilgili beş aydan önce alınamıyor diye söyledim, Sayın İsmail Güneş on günde alındığını söylüyor. Bakın, burada kasım ayında bir vatandaşın bana attığı randevu kâğıdı, meme ultrasonu için 27 Mayıs gün verilmiş; bu birincisi.

İkincisi, bakın, yerel basında yer alan şeyler: “Tomografiye sıra alamıyoruz.” “Randevu alınıyor, iptal ediliyor.” “Devlet hastanemiz var.” dedi, yalan söylüyor. Neden? Eğitim ve araştırma hastanemiz var. Afili edilerek devlet hastanesinin üzerine kurulmuş bir üniversite hastanesi yapıldı. Sigorta ve devlet hastanesi olmak üzere merkezde yürüyerek ulaşılabilen 2 hastane yıkıldı, şehirde ulaşımı en zor noktaya hastane yapıldı.

Halkın arasına çıksın görsün, randevu ne kadar kolay alınıyor. Gün içerisinde “Randevu alamıyoruz.” diye 30-40 defa telefon alıyoruz.

Saygılar sunuyorum.

BAŞKAN - Sayın milletvekilleri, sisteme giremediği için...

GÜLÜSTAN KILIÇ KOÇYİĞİT (Kars) – Sayın Başkan, Mersin Milletvekili Ali Kıratlı konuşmasında hem Grup Başkan Vekili olarak beni kastetti hem de tehditlerde bulundu; onun için satışmadan söz istiyorum sizden.

BAŞKAN - Sayın Koçyiğit, eğer uygunsa Grup Başkan Vekili olarak konuşma sıranızda size o ilave süreyi versem olur mu?

GÜLÜSTAN KILIÇ KOÇYİĞİT (Kars) – Olur Başkanım.

BAŞKAN – Tamam.

Sayın milletvekilleri, İç Tüzük 60'a göre kısa bir söz talebi için sisteme giremeyen 9 milletvekili arkadaşımıza Grup Başkan Vekillerinin sunumları, konuşmaları sonrası söz vereceğim; bunu ifade ederek Grup Başkan Vekillerinin söz taleplerini karşılayacağım.

Şimdi söz sırası Saadet Partisi Grubu adına Grup Başkan Vekili ve İstanbul Milletvekili Bülent Kaya'da.

Buyurun Sayın Kaya.

33.- İstanbul Milletvekili Bülent Kaya'nın, Anayasa'nın 93'üncü ve İç Tüzük'ün 7'nci maddelerine, ilk kez 2020 yılında toplanmama kararı varken 120 milletvekilinin toplantı talebiyle TBMM Başkanı Mustafa Şentop'un Meclisi toplantıya çağırıldığına ve bu konunun âdeta bir içtihadı dönüştüğüne, Meclis Başkanından tarafsız kalma gayretine devam etmesini beklediklerine, Cumhurbaşkanının Kabine toplantısından sonra emekli maaşlarıyla ilgili yaptığı açıklamalara ve AK PARTİ'nin emeklilerin sorununu çözme konusunda tek yetkili olmadığına ilişkin açıklaması

BÜLENT KAYA (İstanbul) - Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; ben de İstanbul Milletvekilimiz Mustafa Yeneroğlu Bey'in gündeme getirdiği konuyla ilgili, Meclisin iradesi açısından ve bir de kurumlarımızın öngörülebilirliği ve İç Tüzük'e, Anayasa'ya, kurallara uygun hareket etmesiyle ilgili birkaç hususu sizlerle paylaşmak istiyorum. Anayasa'nın 93'üncü ve İç Tüzük'ün 7'nci maddesi gereğince Türkiye Büyük Millet Meclisi tatil veya ara verme döneminde ise ya Cumhurbaşkanının ya da Meclis Başkanının talebi üzerine doğrudan toplantıya çağırılabilirdiği gibi, beşte 1'i yani 120 milletvekili de bir olağanüstü, daha doğrusu, bir toplantı talebinde bulunduğu zaman -konusunu da belirterek- Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanına müracaat edebiliyor. İç Tüzük'ün Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanına tanıdığı tek bir takdir yetkisi var, o da bu talebi en geç yedi gün içerisinde yerine getirme. Bugüne kadar yaklaşık 60'ı aşkın kez toplantı talebinin herhâlde 57 civarında olan kısmı kabul görmüş. İlk kez, 2020 yılında, Meclis bir yaz döneminde değilken bir çalışmama kararı yani tıpkı bizim 27 Aralıktan 17 Ocak'a kadar olan süreç içerisinde bir grup önerisiyle ilgili salı, çarşamba, perşembe günleri Meclisin toplanmaması kararı ki bugün de herhâlde benzeri bir kararı da almış olacağız... Şimdi, bunu biz bir ara verme veya tatil olarak görmezsek ileride bunu kötü niyetli olarak kullanıp, aylarca Mecliste salt çoğunluğa dayanarak toplanmama kararı alıp “Nasıl olsa bir daha da toplanmaz.” gibi bir tavır içerisine girebilirler. Bu konuya işaret etmek istedim ama asıl üzerinde durmak istediğim şey şu: Meclis Başkanı kendisine böyle bir talep geldiği zaman bir yorumda bulundu. Aslında ilk kez bu konu, 2020 yılında bu konuda bir ihtilaf olduğu için bir Meclis içtihadına âdeta dönüştü. O dönemde Adalet ve Kalkınma Partisinin ve Cumhuriyet Halk Partisi'nin seçmiş olduğu Meclis Başkanımız Sayın Mustafa Şentop Türkiye Büyük Millet Meclisini -tıpkı 27 Aralıkta bizim toplanmama kararı aldığımız gibi- toplamama kararı aldı, bir dönem de 6 Ocakta bir tezkere için toplantıya davet etti. Cumhuriyet Halk Partisinin bir itirazı oldu, ara verme ve tatil kavramının açık olduğunu, dolayısıyla Meclisi toplantıya çağırılmayacağını ifade etti. Sayın Şentop da kendisinin veya 120

milletvekilinin talebiyle bu toplantının yapılabileceğini söyledi ve toplantıyı açtı. O gün Adalet ve Kalkınma Partisi adına söz alan Grup Başkan Vekili de Sayın Şentop'la aynı içtihatla bulundu ve Meclisin Meclis Başkanı ya da 120 milletvekili tarafından toplantıya çağrılabilceğini ifade etti.

Şimdi, kurumlara güven son derece önemlidir; siyasette zikzaklar yapabilirsiniz ama -kurallara uyma- kamusal organların tavırlarındaki zikzaklar öngörülebilirliği ve güveni ortadan kaldırıyor. Medyaya yansıyan haberlere göre bizim Sayın Numan Kurtulmuş'a müracaatımızdan sonra Adalet ve Kalkınma Partisi Grup Başkan Vekili Abdullah Güler "Bu, bir ara verme değil, dolayısıyla Meclisin toplantıya çağrılmaması gerekir." gibi bir beyanatta bulundu. Ben de buradan Adalet ve Kalkınma Partisine seslenmek istiyorum: 2020 yılında tıpkı, aynı konuda siz Meclisin, Meclis Başkanı ya da 120 milletvekili tarafından toplantıya çağrılabilceğini ve bunun İç Tüzük'ün bir gereği olduğunu söylediniz. Bugün aynı kanaatte misiniz, yoksa o gün Meclisin sizin açınızdan toplanması gerektiği için mi o kanaati belirttiniz, bugün de Meclisin toplanmaması sizin açınızdan gerektiği için mi böyle bir davranış içerisindeyiz?

Kurumlarımızın öngörülebilirliği önemli olduğu için biz, Sayın Meclis Başkanımızın bu İç Tüzük hükmüne uygun hareket etmesini beklemek gibi bir hakka sahibiz. Dolayısıyla burada 120 milletvekilinin iradesi oluşmuşsa artık bir Meclis Başkanının "Canım, ne olacak, nasıl olsa on gün sonra Meclis açılıyor." deme hakkı yoktur; o 120 milletvekilinin iradesine saygı duymak zorundadır. Kaldı ki o 120 milletvekilinin iradesinden sonra Meclis Başkanı Meclisi toplantıya davet eder, 200 milletvekilinin iradesi oluşup toplantıya gelmezse zaten Genel Kurul açılmaz ama 200 milletvekili irade ortaya koyup buraya gelmişse artık Meclisin iradesi doğrultusunda bu Meclisin çalışma kararı alması lazım.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Buyurun Sayın Kaya.

BÜLENT KAYA (İstanbul) – Dolayısıyla, tutanaklara geçmesi açısından söylüyorum: Adalet ve Kalkınma Partisi 2020'deki içtihadında hâlâ duruyor mu? Yoksa bugün farklı bir içtihadı mı girdi ya da "İçtihat mıçtihatla ilgili bir işimiz yok, biz ihtiyaçlarımıza göre İç Tüzük'ü yorumluyoruz." mu diyorlar? Bu, bundan sonraki günlerde, beş yıl boyunca bu Meclis çalışmaya devam edeceğine göre bundan sonraki kararlarda da önemli bir husus olacaktır ve aynı şey, Meclis Başkanı da beş yıl için kendisini bu içtihatla bağlamış oluyor. Yarın bir gün, yedi günden daha fazla bir toplanmama kararı durumunda Meclis Başkanı ya da Sayın Cumhurbaşkanı hangi gerekçeyle bu Meclisi toplantıya davet edecek? Onun için, bizim Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanından beklentimiz şudur: Evet, esasa dair tarafsızlığıyla ilgili bir kısım şüphelerimiz oluşmuş olabilir ama hiç olmazsa şeklen tarafsız kalmayı başarsın ve bu taleplerimizi mutlaka ve mutlaka yerine getirin.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Tamamlayın Sayın Kaya.

BÜLENT KAYA (İstanbul) - Meclis çoğunluğunuz olabilir, Meclis çoğunluğu sadece karar almada devreye girer ama Meclisin bir konuya önem atfetme, bir konuyu müzakereye açma, bir konuyu bilgilendirme ve bir konuyu gündemleştirme parlamenter sistemde azınlık olan muhalefetin en temel haklarından. Eğer bir Meclis Başkanı muhalefetin bir konuya önem atfetmeyle ilgili hususta takdir hakkı olmamasına rağmen, takdir hakkını kullanırsa o zaman bu, muhalefetin sesini kesmeye dönük bir tavır olur ve demokrasilerde asla kabul edilecek bir durum olmamış olur. Bu hususu özellikle Meclis Başkanının dikkatine sunmak istiyorum. Meclis Başkanının tarafsız kalma hususundaki gayretine devam etmesini bekliyoruz ve bu konudaki beklentimizi ortaya koymuş oluyoruz.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BÜLENT KAYA (İstanbul) – Son bir dakika Başkanım.

BAŞKAN - Tamamlayın Sayın Kaya.

BÜLENT KAYA (İstanbul) – Bir diğer önemli husus, Sayın Cumhurbaşkanı dünkü Kabine toplantısı sonrasında yüzde 5 ekstra bir zamdan ve 10 bin TL asgari emekli maaşından bahsetti. Bu, bir kere, Türkiye Büyük Millet Meclisinin takdirinde olan bir konu ve kanunla düzenlenecek bir konu. Yani henüz buradaki milletvekilleri iradelerini ortaya koymadan Sayın Cumhurbaşkanı Meclise âdetla talimat verir gibi vatandaşla müdeler sunuyor. Bu, AK PARTİ'nin bir önerisi olabilir ama Millet Meclisi karar almadan Cumhurbaşkanı'nı bunu bir kararımız gibi deklare etmesi son derece sakıncalı ve yasama, yürütmedeki kuvvetler ayrılığına aykırı.

Bir diğer samimiyet testi için İYİ Partiye, Milliyetçi Hareket Partisine, Saadet-Gelecek Grubuna, DEM PARTİ Grubuna, Cumhuriyet Halk Partisine ve grubu olmayan diğer milletvekillerine seslenmek istiyorum: AK PARTİ bu Mecliste çoğunluğa sahip değil.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BÜLENT KAYA (İstanbul) – Toparlıyorum.

BAŞKAN – Toparlayın lütfen.

BÜLENT KAYA (İstanbul) – Siz emeklileri 10 bin TL emekli maaşına mahkûm etmek istemiyorsanız, buyurun, o kanun teklifi buraya geldiği zaman hep beraber önerge verip emeklilerin durumunu düzeltelim. Yok düzeltmeyip, sadece şikâyet edip o gün de AK PARTİ'nin getirdiği önergenin peşine takılacaksanız, o zaman meydanlarda çıkıp "Emeklilerin hâlini düzeltmek istiyoruz ama iktidar buna müsaade etmiyor." demeyin çünkü bu, iktidarın tekelinde olan bir konu değil, Türkiye Büyük Millet Meclisinin yetkisinde olan bir konudur. O hâlde İYİ Partiye, Milliyetçi Hareket Partisine, DEM PARTİ'ye, Cumhuriyet Halk Partisine ve burada grubu bulunmayan bütün milletvekillerine sesleniyorum: Emeklilerin sorununu çözmek milletvekilleri olarak bizim elimizde. İktidar partisi olduğunu iddia eden ama 265 milletvekiliyle Meclisin azınlık partisi olan AK PARTİ'nin bu konuda tek yetkili olmadığını milletin de bilmesi lazım, buradaki tüm grupların da bunun farkında olması lazım diyorum.

Genel kurulu saygıyla selamlıyorum.

BAŞKAN – İYİ Parti Grubu adına Grup Başkan Vekili Samsun Milletvekili Erhan Usta.

Buyurun Sayın Usta.

34.- Samsun Milletvekili Erhan Usta'nın, şehit olan 9 askere ve İYİ Parti Grubu olarak terörle mücadelede her zaman Silahlı Kuvvetlerin yanında olduklarını bir kez daha ifade etmek istediklerine, 16 Ocak Türkmen Şehitler Günü'ne, Epstein davasına ve 6 Şubat depremleri sonrası kaybolan çocuklara, Cumhurbaşkanının 2024 yılını "emekliler yılı" olarak ilan etmesine ve emekli maaşlarıyla ilgili açıklamalarına ilişkin açıklaması

ERHAN USTA (Samsun) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Kahraman Türk Silahlı Kuvvetlerinin hain terör örgütü PKK'ya karşı Irak'ın kuzeyinde gerçekleştirdiği operasyonlar esnasında maalesef 12 Ocak 2024'te 9 kahraman evladımız şehit olmuştur. Ben tekrar şehitlerimize Cenab-ı Allah'tan rahmet diliyorum, ailelerine ve milletimize başsağlığı diliyorum.

Şu bilinmelidir ki Türkiye Cumhuriyeti, Türk milleti bölgemizde kurulmak istenen 4 parçalı terör devlet yapısına asla müsaade etmeyecektir. Bayrağımızı indirmek, vatanımızı bölmek isteyen her kim olursa olsun bunun bedelini muhakkak surette ödeyecektir. Türkiye Cumhuriyeti devletinin ve kahraman Türk Silahlı Kuvvetlerinin terör ve teröristlerle olan mücadelesi de

sonuna kadar sürecektir. Biz de İYİ Parti Grubu olarak bu mücadelede her zaman Silahlı Kuvvetlerimizin yanında olduğumuzu bir kez daha ifade etmek istiyoruz.

Telafer'den Aziziye'ye kadar muhtelif zaman ve mekânlarda şehit düşen tüm Türkmen şehitlerini temsilen 16 Ocak günü, Türkmen Şehitler Günü olarak kabul edilmektedir. 16 Ocak 1980 tarihinde Bağdat'ta Türkmen lider Albay Abdullah Abdurrahman ile dava arkadaşları Necdet Koçak, Rıza Demirci ve Adil Şerif idam edilmişlerdir. Şehadetlerinin 44'üncü yılında Türkmen şehitlerimizi rahmetle anıyorum. Al bayraktan gök bayrağa vatan uğruna can veren tüm şehitlerimizi de saygıyla yâd ediyorum. Bilinmelidir ki Türkmeneli yalnız değildir, Türkmeneli davasını ve Irak Türkmen cephesinin millî çizgisini korumak ve yaşatmak İYİ Parti olarak millî şuurumuzun sarsılmaz bir iradesidir.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; geçtiğimiz hafta Amerika Birleşik Devletleri'nde çocuk istismarı hakkında görülen, kamuoyunda Epstein vakası olarak bilinen davada ortaya çıkan sapkın ve korkunç gelişmeleri tüm dünya takip etmektedir. 17 Ağustos 1999 depremi sonunda Türkiye'den de bazı çocuklarımızın kaçırılarak Amerika Birleşik Devletleri'ne götürüldükleri ve bu çetenin eline düşürüldükleri soruşturma dosyasına yansımıştır. Ortaya çıkan bu ifşaatlardan sonra endişemiz şudur ki: Kahramanmaraş merkezli 6 Şubat depremleri sonrası kaybolan çocuklarımız var mıdır, varsa bu çocuklarımızın sayısı kaçtır ve en önemlisi, çocuklarımız nerededir? 6 Şubat depremlerinin hemen ardından Genel Başkanımız Sayın Meral Akşener deprem bölgesinde yaptığı ziyaretlerde kayıp çocuk olaylarının yaşanması riskine karşı Hükûmeti ısrarla uyarıyordu. Buna karşılık dönemin Aile Bakanı Derya Yanık "Çocukların sağlık kuruluşlarında olduklarını varsayıyoruz." gibi devlet ciddiyetinden uzak, umursamaz bir tavır ortaya koymuştu. Mevcut Bakan Mahinur Özdemir ise yaptığı son açıklamada çocuklarımızdan birisinin bile kayıp olmadığını ifade etmiştir oysa geçtiğimiz günlerde yaptığımız Aksaray ziyaretinde depremzede aileler Genel Başkanımıza çocuklarının hâlâ kayıp olduklarını ifade etmişlerdir. Sayın Bakan Mahinur Özdemir'e sormak istiyorum: Madem hiçbir çocuğumuz kayıp değilse -bakın, isim isim ve konum vererek soracağım- Kahramanmaraş Yeşilada Apartmanı'nda yaşayan 6 yaşındaki Talha Demirel nerededir? Antakya Rönesans Rezidans'ta yaşayan 3 yaşındaki Mustafa Kemal Koşar ile 1 yaşındaki Mehmet Akif Koşar nerededir? Adıyaman Arziklar Apartmanı'nda yaşayan 9 yaşındaki Muhammed Enes Demir nerededir? 7 yaşındaki ikiz kardeşler Elif ve Esma Yapar ile 17 yaşındaki Şükran Yapar nerededir? Sadece Deprem Mağdurları ve Kayıp Yakınlarıyla Dayanışma Derneğine 142 kayıp çocuk başvurusu yapılmıştır. Aileler gözü yaşlı hâlde çocuklarını arıyor, seslerini yetkililere duyurmaya çalışıyor.

Sayın Bakan, madem kayıp çocuk yok; bu ailelerin çocukları nerede, yaşıyorlarsa neden anne ve babalarının yanında değil, öldülerse neden mezar yerleri belli değil? Çıkan bu sorulara liyakatle ve ciddiyetle cevap verin, ailelere ve milletimize karşı olan sorumluluğunuzu lütfen yerine getirin.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; son konu olarak da biliyorsunuz, Sayın Cumhurbaşkanı bu yılı "emekliler yılı" olarak ilan etti. Zannediyorum "emeklilerin sefalet yılı" diyecekti, herhâlde orada bir "sefalet" kelimesi unutulmuş olmalı. Çünkü hakikaten emekliler çok zor bir dönem yaşıyor. Belki emeklilerin geçimleri hep zor olmuştur, sıkıntılı olmuştur ama bu son birkaç yılda olduğu kadar emeklilerin zor bir dönem yaşadığına hiçbirimiz şahit olmadık. Tabii, bunun temelinde yaşanan, verilen daha doğrusu TÜİK'in yayınladığı yanlış, sahte enflasyon rakamları vardır. Çünkü orada otomatik bir fiyat, daha doğrusu zam mekanizması var, enflasyona endeksli bir mekanizma var, orada enflasyonun son derece gerçeklikten uzak bir şekilde açıklanmış olması vatandaşlarımızı, bütün çalışanları sıkıntıya soktu ama özellikle emeklilerimizi son derece fazla sıkıntıya soktu.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Buyurun Sayın Usta.

ERHAN USTA (Samsun) – Teşekkür ederim.

Şimdi, biraz geriye doğru gidelim, nisan ayında en düşük emekli maaşı 7.500 lira yapılmıştı ve temmuz ayında da bu 7.500 lira devam etti, orada bir artış olmadı. Temmuz ayında birçok emeklimiz, yaklaşık 8 milyon emekli bir defa, sıfır zam almıştı. Yani düşünün, nisanda bir maaş artışı oldu, tabii maaş artışları kök maaş üzerinden oluyor biliyorsunuz, kök aylık üzerinden oluyor, o da ayrı bir husus zaten ama 7.500 lirayla bugüne kadar geldi. Şimdi, bugün açlık sınırı -bugün derken de ocak ayı değil- aralık ayı rakamı 14.431 lira. Aralık ayında en düşük emekli maaşı 7.500 liraydı yani açlık sınırının yarısının altında bir emekli maaşı aldı insanlar ve bu, aylardır sürdü. Yılın tamamında açlık sınırının altında emeklilere nasıl maaş verilebilir, bunu anlamak mümkün değil. Şimdi, geldiğimiz noktada aynı şey, en düşük emekli maaşı 10 bin liraya çıkartılıyor ama daha aralık ayında bile zaten açlık sınırı 14.431 lira.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Tamamlayın Sayın Usta.

ERHAN USTA (Samsun) – Bunun muhtemelen işte ocak ayı rakamı 14.700-14.800 lira gibi bir şey olacak. Şunu öngörüyör Hükûmet, diyor ki: "Ben en düşük emekli maaşını 10 bin lira -en düşük emekli maaşı üzerinden konuşuyorum önce- yapmakla -daha ocak ayından itibaren- bütün yıl boyunca emeklileri açlık sınırının altında bir maaşa mahkûm edeceğim." Bugün 4.700 lira altında, işte bu, açlık sınırı -mesela, bizim hesaplarımıza göre- haziran ayında yaklaşık 17 bin lira olacak, haziran ayına geldiğimizde en düşük emekli maaşı açlık sınırının 7 bin lira altında olacak. Bunlar kabul edilebilir şeyler değil, kaldı ki en düşüğün üzerinde olanlara da zaten çok fazla bir şey yok. Dolayısıyla parite de çok ciddi bir şekilde bozuldu. Geçmişte, işte, emekli maaşları ile asgari ücretliler arasında veya memurlar arasında bir parite vardı. Bakıyorsunuz, işte, 2002 yılında 1,3'müş, en düşük emekli maaşı asgari ücretlinin 1,3 katıymış. Şimdi kaçta geldi? Yüzde 60'ına geldi.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Tamamlayın Sayın Usta.

ERHAN USTA (Samsun) – Yani 1,3 katından yüzde 60'ına düştü. İnsanlar prim ödedi ve bunun sonucunda bunların yaşanmaması lazım. Bu konuda ben Hükûmeti daha ciddi davranmaya davet ediyorum.

Şimdi, bir de tabii, SSK ve BAĞ-KUR'lular ile memur emeklileri arasında bir fark oluştu. Bu da yine garip bir fark yani olmaması gereken bir şey; aynı ülkede yaşıyorlar, işte üç aşağı beş yukarı belki aynı primi ödediler ama bu artışların -yani taban maaşları farklı olabilir primine göre, bilmem neyine göre ama- niye farklı olduğunu anlamak da mümkün değil. Şimdi, bunu gidermek için Sayın Cumhurbaşkanı lütufmuş gibi bir 5 puan ekledi. Kusura bakmayın, 5 puan böyle lütuf filan değil yani 5 puanla da bu işler düzelecek gibi değil. Bir defa, yapılması gereken şey şu: Yanlış enflasyon rakamlarının mutlak surette geriye doğru düzeltilmesi lazım. Bunlar düzeltilmediği sürece bu mağduriyetler giderilemez. Bir de şimdi hep en düşük emekli maaşı üzerinden çalışıyoruz, o bile çok vahim yani o zaman bu insanlar niye prim ödesin?

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

ERHAN USTA (Samsun) – Bitireceğim Başkanım.

BAŞKAN – Tamamlayın, lütfen.

ERHAN USTA (Samsun) – Sayın Başkanım, günün sonunda herkes aynı maaşı alacaksa insanlar hem gün sayışı olarak hem de daha yüksek ücret üzerinden niye daha fazla prim ödesin? Sonuçta, bu uygulanan politikalar, bu her şeyi asgaride tutma, her şeyi en düşükten verme politikası bakın, Sosyal Güvenlik Kurumunu uzun dönemde -zaten sıkıntıda da- çok daha

büyük sıkıntıya sevk edecek. İnsanlar asgari şekilde primini ödeyip nasıl olsa aynı maaşı alacağım anlayışı içerisinde hareket edecekler; bu, sürdürülebilir bir şey değil, millete, ülkeye çok ciddi bir kötülük yapıyor, bunların düzeltilmesi lazım. Bu işlerin düzeltilmesi konusunda Hükûmete biz bir kez daha çağrıda bulunuyoruz.

Bir de seyyanen sözünü de tutsun. Bakın, Sayın Cumhurbaşkanı millete söz verdi seçimlerden önce, 11 Mayıs'ta "tweet"i var arkadaşlar. İsmail Bey, sen de "tweet"e bakabilirsin, 11 Mayıs "tweet'i"; bir Cumhurbaşkanı sözünü tutmak yakışır. Şu seyyanen zam meselesinin bu dönemde mutlak suretle telafi edilmesi lazım diyorum, Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum.

BAŞKAN – Milliyetçi Hareket Partisi Grubu adına Grup Başkan Vekili Manisa Milletvekili Erkan Akçay.

Buyurun Sayın Akçay.

35.- Manisa Milletvekili Erkan Akçay'ın, şehit olan askerlere ve gazilere, terörizmi insanlığın can ve mal güvenliğini, millî birliği, demokrasiyi ve ekonomik gelişmeyi tehdit eden en büyük tehlike olarak kabul ettiklerine ve terörle mücadeleye ilişkin açıklaması

ERKAN AKÇAY (Manisa) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

22 Aralık 2023'te Irak'ın kuzeyinde 12 askerimiz ve 11 Ocak 2024'te de Pençe-Kilit Operasyon bölgesinde 1 askerimiz ve yine, 12 Ocakta Pençe-Kilit harekât bölgesinde 9 askerimiz şehit olmuş, 4 askerimiz yaralanmıştı. Buradan kahraman şehitlerimize bir kez daha Allah'tan rahmetler niyaz ediyor, gazilerimize acil şifalar diliyorum.

Terörizm ve terör örgütleri yalnızca kanlı eylemlerden ibaret bir suç ve cinayet şebekeleri değildir. Terörizm uluslararası karanlık projelerin taşeronluğunu yapmaktadır, PKK terör örgütü de emperyalistlerin taşeronluğunu yapmaktadır. Terörizmi insanlığımızın can ve mal güvenliğini, millî birliğimizi, demokrasimizi ve ekonomik gelişmemizi tehdit eden en büyük tehlike olarak kabul ediyoruz. Terörle mücadeleyi hiçbir şartta ihmal edilmemesi gereken bir politika olarak ele alıyoruz. Türkiye Cumhuriyeti ve Türk milleti, devletimizin ve milletimizin varlığına kasteden PKK terörüyle büyük bir fedakârlıkla mücadele etmektedir. Kahraman güvenlik güçlerimiz yurt içinde ve sınır ötesinde terör örgütlerine karşı çok etkin ve başarılı bir mücadele yürütmektedir. Sınırlarımız dışından ülkemize yönelen fiilî terör tehdidi ve saldırıları karşısında Türkiye, uluslararası hukuktan kaynaklanan haklarını kullanmakta, millî güvenliğimiz için gerekli bütün tedbirleri almaktadır. Terörle ve bölücülükle mücadelede ne gerekiyorsa siyasi, sosyal, ekonomik boyutlarıyla bütün tedbirlerin alınması gerektiğini defaatle ifade ettik. Terörü bitirmek için sadece teröristlerle mücadele etmek yeterli değildir, terörizmle mücadele topyekûn mücadele olarak ele alınmalıdır. Teröre ve teröriste yataklık eden, hamilik yapan, destekleyen, arka çıkan, göz yuman, açık ya da gizli iş birliği içinde olan, her türlü kaynak sağlayan bütün kişi, kurum, kuruluş, kesim, topluluk, cemaat ve benzeri unsurlarla topyekûn ve koordineli bir şekilde mücadele edilmelidir.

Uluslararası düzeyde somut iş birliği tesis edilmeden terörle mücadelede başarılı olmak da zordur. Bu kapsamda, gerek ikili ilişkilerde gerekse çeşitli uluslararası platformlarda terör örgütleriyle mücadele konusundaki girişimlerimiz artırılmalıdır. Siyasi, lojistik ve finans boyutu itibarıyla terörün uluslararası desteklerine karşı etkili tedbirler alınmalı ve finansman kaynakları kurutulmalıdır. Terör kartını Türkiye'ye karşı bir tehdit aracı olarak kullanan ve varlığımızı hedef alanlara karşı millî güç unsurlarımız etkili ve caydırıcı olarak değerlendirilmelidir. Türkiye, adı ne olursa olsun, hangi kılığa girerse girsin son terörist yok edilene, son terör destekçisi hak ettiği cezayı alana kadar terör örgütleriyle mücadelesini kararlılıkla yürütecektir.

Buradan kahraman şehitlerimize bir kez daha Cenab-ı Allah'tan rahmetler diliyor, başımız sağ olsun diyorum, gazilerimize şifalar diliyorum ve Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum.

Teşekkür ederim Sayın Başkan.

BAŞKAN – Halkların Eşitlik ve Demokrasi Partisi Grubu adına söz talebi, Grup Başkan Vekili Kars Milletvekili Gülüstan Kılıç Koçyiğit'e aittir.

Buyurun Sayın Kılıç Koçyiğit.

36.- Kars Milletvekili Gülüstan Kılıç Koçyiğit'in, dün 28 ilde eş zamanlı olarak bir operasyon gerçekleştirildiğine, Kobani kumpas davasında yargılanan bütün kadın arkadaşlarını Genel Kuruldan saygıyla selamladıklarına, Mor Dayanışma kadın platformu tarafından düzenlenen sempozyuma, Kars'taki doğal gaz sorununa, zırlı araçların bölge illerinde çocukları katletmeye devam ettiğine, Mersin Milletvekili Ali Kıratlı'nın yaptığı açıklamasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması

GÜLÜSTAN KILIÇ KOÇYİĞİT (Kars) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Tabii, Türkiye'de ciddi gündemler var, bu gündemlerden biri de AKP iktidarının bitmek bilmeyen baskıları ve gözaltıları aslında. Dün sabah saatlerinde 28 ilde eş zamanlı olarak bir operasyon gerçekleştirildi. Barış Meclisi üyesi annelerimiz, Kadın Zamanı Derneğinin Başkanı, DEM PARTİ Kadın Meclisi üyeleri, yine, Mezopotamya Kültür Derneğine üye olan sanatçılar, sivil toplum örgütlerinde çalışan birçok kadın gözaltına alındı ve hedef gösterildi; yirmi dört saatlik bir avukat kısıtlılığıyla karşı karşıya kaldık ve bütün bu çalışmaların en üst düzeyde hedef gösterildiğini de ifade edelim. İçişleri Bakanı bunu sosyal medya hesabından şöyle ifade ediyor: "Tespit ettik." diyor, örgüte üye olma ithamında bulunarak "Tespit ettik." diyor ve aslında, baştan itibaren kendisini mahkeme yerine koyuyor, masumiyet karinesini hiçe sayıyor ve bu insanların en temel haklarını yok sayıyor, çığnıyor; yetmiyor, bu operasyonu "Kahramanlar Operasyonu" adını veriyor, insanlar kötü muameleyle, ters kelepçeyle gözaltına alınıyor ve bütün bunları da övünerek servis ediyor.

Peki, İçişleri Bakanı bunu yapıyor da onun yandaş basını ne yapıyor? O da gördüğümüz gibi kendi çukur medyasında kadınları Tevera Jinen Azad'ı (TJA), kadın özgürlük mücadelesini hedef gösteriyor ve bir algı yaratarak da aslında, bu insanları baştan itibaren itham ettiklerini ifade etmek istiyoruz.

Şimdi, on binlerce üyesi, kadın yoldaşı cezaevinde olan ve hâlihazırda da Kobani kumpas davasında 12 Eylül'den bugüne kadar kadın özgürlük mücadelesinde yılmadan ayakta duran Gültan Kışanak gibi arkadaşlarımızın olduğu bir ortamda şunu söyleyelim: Baskılarla, gözaltılarla, tutuklamalarla hiçbir kadın arkadaşımıza geri adım attıramazsınız. Ve yine, Gültan Başkanın sözleriyle "Biz en büyük kariyerimizi sizin saltanatınızı yıkarak yapacağız." diyorum ve buradan, Genel Kuruldan da Kobani kumpas davasında yargılanan bütün kadın arkadaşlarımızı tekrar saygıyla selamlıyorum.

Tabii, hedef gösterme ve dezenformasyon en iyi bildikleri iş Sayın Başkan.

Şimdi, Mor Dayanışma kadın platformu tarafından 14 Ocak Pazar günü "Enternasyonal Feminist Mücadele Deneyimleri" isimli bir sempozyum düzenlendi, Kadıköy Müze Gazhane'de yapıldı. Buraya bizim milletvekillerimiz de katıldı -Perihan Koca Mersin Milletvekilimiz ve Adalet Kaya Diyarbakır Milletvekilimiz- ayrıca İtalya, Fransa, Lübnan, İran ve pek çok ülkeden katılımcısı olan uluslararası bir sempozyumdu. Orada da Adalet Kaya Milletvekilimiz hem tecrit politikalarını hem de ülkenin mevcut savaş politikalarını eleştiren bir konuşma yaptı ve bu konuşma nedeniyle de günlerdir hedef gösteriliyor, linç ediliyor. Biz bu tutumun ne Türkiye'ye kazandırdığını düşünüyoruz ne de bunu yaptıklarında geri adım atacağız. Ve yeniden, bu iktidarcı akla, bu erkek egemen akla karşı mücadelemizden vazgeçecek değiliz, kadın yoldaşlarımızın, milletvekillerimizin yanında olduğumuzu bir kez daha ifade etmek istiyorum.

Sayın Başkan, şimdi, kış ayları geldi ve en büyük sorunlardan biri de Kars'taki doğal gaz sorunu. Bunu özel olarak ifade etmek istiyorum. Kars'ın Bayrampaşa ve Atatürk Mahallelerinde merkezi ısıtma sistemi olduğu için neredeyse aylardır doğal gaz

kesik durumda. Kars gibi hava sıcaklıklarının eksi 20 dereceyi bulduğu bir kentten bahsediyoruz. Niçin bu sorunu yaşıyor Kars'taki 700 hanede yaşayan insanlarımız? Çünkü merkezî bir sistem var ve tek bir sayaç var, gelen fatura hanelere bölünüyor, tek bir hane dahi bu faturayı ödemediğinde sayacı sökülüp götürüyor oradaki doğal gaz firması. Nihayetinde, o binada olan, o sitede olan herkes doğal gazsız kalmış oluyor. Engellilerin olduğu, yaşlıların olduğu, çocukların olduğu ve hava sıcaklıklarının çok çok soğuk olduğu bir yerden bahsediyoruz. Meclis kürsüsünde ifade etik, demeçler verdik ama ne yazık ki bu sorun giderilebilmiş değil. Tabii, sadece Kars'ta TOKİ'de kalanlar doğal gaz sorunu da yaşamıyorlar, ayrıca artan enflasyon ve ekonomik sorunlar nedeniyle Halk Bankasına olan borçlarını ödeyemedikleri için hâlihazırda tahliye kararları da çıkmış durumda, evlerinden olmak gibi bir riskle de karşı karşıyalar. Bunu da tekrardan hem yetkililerin hem de kamuoyunun gündemine taşımak istiyorum.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Buyurun Sayın Koçyiğit.

GÜLÜSTAN KILIÇ KOÇYİĞİT (Kars) - Zırhlı araçlar bölge illerinde çocukları katletmeye devam ediyor ne yazık ki. Neredeyse bir ölüm makinesi gibi çalışan zırhlı araçlar gerçeğiyle karşı karşıyayız. Bu Mecliste çokça ifade ettik -Grup Başkan Vekillerimiz ve milletvekili arkadaşlarımız- şunu söyleyelim: Biz hiç Aydın'da, Mersin'de, İstanbul'da bir zırhlı araç kazası duymadık. Ne hikmetse bütün bu zırhlı araç kazaları Şırnak'ta olur, Van'da olur, Cizre'de olur, Diyarbakır'da olur, Hakkâri'de olur ve biz bu hakikatin altını çizdiğimiz zaman da bu Mecliste hamaset nutukları ve iftiralara maruz kalırız. Ben size bir iki rakam ifade etmek istiyorum: İHD'nin yani İnsan Hakları Derneğinin açıkladığı rapora göre son on beş yılda zırhlı araç ile asker ve polislerin kullandığı araçların çarpması sonucu 21'i çocuk toplam 44 kişi yaşamını yitirdi. Yani 44 kişi yaşamını yitirdi, bunların 21'i çocuktur.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Tamamlayın Sayın Koçyiğit.

GÜLÜSTAN KILIÇ KOÇYİĞİT (Kars) - Peki, bu zırhlı araç çarpmaları sonucunda hukuk yerini buluyor mu, gerçek bir yargılama yapılıyor mu? Maalesef hayır. 7 yaşındaki Miraç Miroğlu 2021 yılında Şırnak'ın İdil ilçesindeki evlerinin bulunduğu sokakta 3 Eylül akşamı bisiklet sürerken zırhlı aracın çarpması sonucu yaşamdan koptu. Miraç'ın ölümüne sebep olan failin cezasızlıkla sonuçlanacağı zaten ilk günden belliydi. Zırhlı araç sürücüsü polis, 7 yaşındaki bir çocuğun ölümüne rağmen gözaltına alınmadı, ifadesi alındıktan sonra serbest bırakıldı. Miraç'ı araç 11 metre ileriye sürüklemiş, fırlatmış olmasına rağmen aracın hızlı olmaması gerekçesiyle de cezadan muaf tutuldu, bunun bir kez daha altını çizelim. Bu bölgedeki zırhlı araç çarpmaları tamamen savaş politikalarının sonucudur, politiktir, bunlar birer trafik kazası değildir, istisna değildir, hele de cezasız bırakılmaları aslında bölgedeki ayrımcı uygulamaların çok tipik bir örneğini oluşturuyor, onu ifade etmiş olalım.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Tamamlayın Sayın Koçyiğit.

GÜLÜSTAN KILIÇ KOÇYİĞİT (Kars) - Bitiriyorum Sayın Başkan.

Daha çok gündem var ama son olarak belki şunu söylemek gerekiyor: Mersin Milletvekili konuşurken bizi ve bunun dışında da yine son hafta sonu yaptığımız Akdeniz Belediyesinde ön seçimden Belediye Eş Başkanı olarak seçimi kazanan arkadaşımız Nuriye Arslan'ı hedef gösterdi, konuşmasının içerisinde andı, ardından da "biriniz, hepiniz" diyerek bize tehditler savurdu. Bunu öncelikle söyleyelim: Sizden korkan sizin gibi olsun. Biz bu sıralara sizin lütfunuzla oturmuş insanlar değiliz; idam fermanlarını giymiş, 36 defa ağırlaştırılmış müebbet hapis cezalarıyla yargılanan bir partiden, bir gelenekten geliyoruz; sözünüzü tartin.

Diğer bir şey de "Ölümler var." diyerek... Biz ölümlere karşı yaşamı savunuyoruz ama ne yazık ki kendileri ölümü kutsuyorlar çünkü ölen kendileri değil.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Son kez uzatıyorum Sayın Koçyiğit.

Buyurun.

GÜLÜSTAN KILIÇ KOÇYİĞİT (Kars) - Tamamlıyorum Sayın Başkan.

Bu nedenle de ölümlerin sorumluluğunu alıp buna dair adım atmak yerine hâlâ tehditvari, hâlâ hamaset kokan konuşmalar yapıyorlar.

Son olarak da... Kim olursa olsun, nerede ölmüş olursa olsun insanlık gereği, insanlığın ortak evrensel değerleri gereği her ölüye saygı duyulur, her ölü saygıyı hak eder; bunun özel olarak altını çizmek istiyorum. Ölüye yönelik ayrımcı uygulamalar, kötü dil dinde de yasaktır, yasada da yasaktır, insanlıkta da yasaktır, vicdanda da yasaktır, bu dili kullananların kişiliğini de kamuoyunun takdirine bırakıyorum.

Teşekkür ediyorum. (DEM PARTİ sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Cumhuriyet Halk Partisi Grubu adına söz talebi Grup Başkan Vekili Mersin Milletvekili Ali Mahir Başarır'a aittir.

Buyurun Sayın Başarır.

37.- Mersin Milletvekili Ali Mahir Başarır'ın, Pençe-Kilit Operasyonu'nda şehit olan 9 askere, Cumhurbaşkanının emekli maaşlarıyla ilgili açıklamalarına, Sayıştay raporlarında Demirören grubunun Ziraat Bankasına olan borcunun hâlâ durduğunu gördüklerine, dün adliyyede şeriat sloganlarının atılmasına ve Cumhurbaşkanının bunlarla ilgili yaptığı açıklamalara, işçi ve çocuk işçi ölümlerine ilişkin açıklaması

ALİ MAHİR BAŞARIR (Mersin) - Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; sözlerime başlamadan önce Pençe-Kilit Operasyonu'nda şehit verdiğimiz 9 kahraman askerimizi rahmetle anıyorum; ülkemize, ailelerine, sevenlerine başsağlığı diliyorum. Başta PKK terör örgütü olmak üzere terörü bir kez daha lanetliyorum.

Cumhuriyet Halk Partisi Grubu adına sözlerimize emeklilerimizle başlamak istiyoruz. Cumhurbaşkanı Erdoğan "Enflasyona ezdirmeyeceğiz." sözleriyle aslında emekliye umut olmuştu. Biz beklemiyorduk ama emekli umutla verilecek zammı bekliyordu ve "Koşulları zorladık, yüzde 5 daha zam yapıyoruz." dedi. Öncelikle şunu söyleyeyim: 85 milyonun parasını 85 milyona sadaka verir gibi veriyorlar. Neyin koşullarını zorluyorsunuz? Kimin parasını kime, hangi şartlarla veriyorsunuz?

Ben beyefendiye sormak isterim: Sarayın bir günde 33 milyon lira harcaması var, bunu harcarken zorlanmıyorsun ama emekliye yüzde 5 zam verirken tüm koşulları zorluyorsun; bu kabul edilir bir durum değil. Bu iktidar 2002'de göreve geldiğinde bir emekli maaşı 1,5 asgari ücret yapıyordu, şimdi neredeyse asgari ücretin yarısı; en düşük emekli maaşı 10 bin lira. Ben arkadaşlarıma sormak isterim, Meclise sormak isterim: Bugün 10 bin lirayla geçinebilecek bir aile ya da bir kişi var mı? Bugün 10 bin liraya kiralık bir ev var mı? Bugün 10 bin lirayla bir hafta geçinebiliyorlar mı? O yüzden, bu açıklamaları yaparken, yüzde 5 ek zammı yaparken bir parça yüzlerinin kızarması gerektiğini düşünüyoruz. Gelsinler, bu maaş oranları ve zamlar belirlenirken uyguladıkları metodu değiştirsinler. 2002'den önce böyle oluyordu, refah payı veriliyordu, emekli yaşayabiliyordu, emekli alışveriş yapabiliyordu, emeklinin kira sorunu yoktu. Bugün kirada oturan emekliler sokakta ve çocuklarının, akrabalarının kapısında kalmak zorunda kalıyor. Bir kez daha söylüyorum: Meclisin bu sorunu çözmesi, iktidarın bu sorunu çözmesi ivedi olarak gereklidir, önemlidir.

Her sene bir utanç manzarasıyla Sayıştayın raporlarında karşı karşıya geliyoruz. Kamu iktisadi teşebbüsleri raporunda Demirören grubunun Ziraat Bankasına olan 920 milyon borcunun hâlâ öyle durduğunu bu sene de gördük. Değerli arkadaşlar, 27 milyarı geçiyor bu para, bu beyefendi daha bunun yüzde 2'sini ödeyebilmiş ve Ziraat Bankası ve bu iktidar hâlâ bu şirketlere el koymamış ama bu ülkenin yapamadığını Demirörene Almanya'daki borçlarından dolayı Alman Hükûmeti yapmış ve şirketin iflasını istemiş. Nasıl bir anlaşmanız var? Ben AKP Grubuna sormak istiyorum, saraya sorsunlar; Ziraat Bankasının parası yıllardır neden Demirören grubunda? Peki, Ziraat Bankasıyla sadece yetiniyor muyuz? Hayır, 340 milyon dolar da Vakıfbanka borcu var beyimizin. Yahü, neden bunun hesabını sormuyorsunuz? Bugün icra takibi yapılsa toplam 1,5 milyar dolara yakın bir paradan bahsediyoruz. Çiftçiyi üç aylık gecikmeden dolayı icraya verip tarlasını, traktörünü alırsınız; memur kredi çekse, üç ay ödemezse icraya verirsiniz; beyefendi yıllarca bu paraya kurulmuş, oh! Çünkü devletin, çiftçinin, halkın bankasıyla siz Doğan Medya grubunu satın aldınız, her gün muhalefete hakaret edip beyefendiyi övüyor ve bu parayı da devletin bankasından, halkın parasından ödettiriyorsunuz. İşte, bakın 2023 Sayıştay raporuna. Ya, bir milletvekili yok mu? Kim bu Demirören? Utanmıyor mu bu adam? Biz utanmıyor muyuz? Eski milletvekilleriniz, eski bakanlarınız yönetim kurulu üyesi bu bankalarda. Ben buradan soruyorum Meclise, tüm arkadaşlarımıza soruyorum: İşte, emekliye 10 bin lira maaş verebiliyoruz, zorlanıyoruz ama Demirörene bu parayı verirken ve tahsil etmezken hiç zorlanmıyoruz, yüzümüz de kızarmıyor.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Tamamlayın Sayın Başarır.

ALİ MAHİR BAŞARIR (Mersin) – Olmaz, olmaz efendiler, bu kadar da olmaz. Almanya sektirmeden, hemen beyefendinin şirketine el koyacak; Türkiye Cumhuriyeti bir hukuk devleti; yetimin, 85 milyonun, emeklinin, işçinin parasını bu adama verecek, her gün CNN falan bangır bangır yayın yapacak; utanç meselesi bu! Öncelikle AKP Grubundaki arkadaşlarıma söylüyorum: Lütfen bu rapora bir bakın, bakın ve gereğini yapın.

Diğer bir durum, adliye de dün yaşanan görüntüler, şeriat sloganlarının atılması.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Buyurun Sayın Başarır.

ALİ MAHİR BAŞARIR (Mersin) - Bir kendini bilmez, ahlak yoksunu camide Atatürk'e övgüler yağdırdığı için imama cami içerisinde saldırgan hareketlerde bulunacak, tutuklanacak, tahliye edildiği duruşmaya bu hadsiz vatan hainleri gelecek ve adliyenin içerisinde şeriat çağrılarını yapacak ve adının önünde "cumhuriyet" yazan savcılar hiçbir işlem yapmayacak. Utanç meselesi bu! Sonra bu ülkenin Cumhurbaşkanı da "Biz bunları hep gördük; bunlar, genelde darbe olduğu dönemlerde birilerinin, derin insanların yaptığı işler." diyecek. Sayın Cumhurbaşkanı, yirmi iki yıldır bu ülkeyi sen yönetiyorsun; istihbarat sende, ordu sende, emniyet sende. Kim yapıyorsa çık açıkla ya da şunu söyle: "Ben bu ülkeyi, bu ülkenin yönetimini, istihbaratı, yargıyı ne olduğu belirsiz tarikatlara bıraktım." de. Kimsenin haddi değil bu ülkede şeriat çağrısı yapmak. Bu ülkenin yönetim şekli cumhuriyettir, bu ülke laik bir hukuk devletidir.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Buyurun Sayın Başarır.

ALİ MAHİR BAŞARIR (Mersin) - Camilerde provokasyon yapacaksınız, adliyelerde provokasyon yapacaksınız, Diyarbakır'da, Batman'da "Filistin" adı altında miting yapacaksınız, atlarla bu ülkede hilafet çağrısı yapacaksınız, hiçbir hakkınızda soruşturma olmayacak, Cumhurbaşkanı da bunlarla ilgili yaptığı açıklamada "Ya, her zaman böyle, darbe dönemlerinde olur." Bu ülkede darbe dönemi falan yok, darbeyi düşünenin de Allah belasını versin. Varsa da çıkın, gerekli açıklamayı, gerekli müdahaleyi yapın ama bu sizin bahaneniz çünkü siz bu yapıları, bu söylemlere dokunmuyorsunuz ama cumhuriyeti savunan bir öğretmeni de soruşturma açıp gözaltına alıyorsunuz. Bu, kabul edilebilir bir durum değil. Lütfen, herkes Türkiye'de son dönemlerde yaşanan olayları, oyunları görsün.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Tamamlayın Sayın Başarır.

ALİ MAHİR BAŞARIR (Mersin) – Son olarak işçi ölümlerine, çocuk işçi ölümlerine değinmek istiyorum. Maalesef ki Türkiye'de işçi güvenliği yok. En rahat kaybettığımız, tartışmadığımız, konuşmadığımız konulardan bir tanesi bu. Çalışan emekçi işçiler katliam gibi kazalarda hayatını kaybediyor, her gün ortalama 4 işçiyi kaybediyoruz, çok ağır şekilde 10'dan fazla işçi yaralanıyor, çocuk işçiler ölüyor. Bu konuda bakanlık gerekli önlemleri almalı, gerekirse yasayı değiştirmeliyiz; bu konuda önlem almayan şirket ve işverenlere, denetim yapmayan bakanlık görevlilerine daha ağır müeyyideler getirmeliyiz diyorum, artık işçiler ölmesin diyorum.

Teşekkür ediyorum.

Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum. (CHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Adalet ve Kalkınma Partisi Grubu adına söz talebi Grup Başkan Vekili ve Ankara Milletvekili Sayın Leyla Şahin Usta'ya aittir.

Buyurun Sayın Usta.

38.- Ankara Milletvekili Leyla Şahin Usta'nın, Pençe-Kilit Harekâtı bölgesinde şehit olan ve yaralanan askerlere, terörle mücadelede, dün Meclis Başkanlığının Genel Kurulda kabul edilen tezkeresine ve ana muhalefet partisinin Genel Başkanı Özgür Özel'in konuyla ilgili "tweet"ine, emekli maaşlarına yapılan zamma, Samsun Milletvekili Erhan Usta, Kars Milletvekili Gülüstan Kılıç Koçyiğit ile Mersin Milletvekili Ali Mahir Başarır'ın yaptıkları açıklamalarındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması

LEYLA ŞAHİN USTA (Ankara) - Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Kıymetli milletvekillerimiz, ben de Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum. Pençe-Kilit Harekâtı bölgesinde bölücü terör örgütü PKK'nın alçak saldırısıyla şehit olan kahraman askerlerimize Allah'tan rahmet, kederli ailelerine ve aziz milletimize de başsağlığı diliyorum. Saldırıda yaralanan askerlerimize Rabb'imden acil şifalar dileyerek tüm milletimizin tekrar başı sağ olsun diyorum.

Türkiye'yi her zaman için terörle tehdit etmeye veya terörle terbiye etmeye çalışanların var olduğunu biliyoruz ama bunlara hiçbir zaman pabuç bırakmadık, bundan sonra da pabuç bırakmayacağız tabii ki. Daha önce de yaşadık bunları, kimse Türkiye'yi terörle terbiye etmeye çalışmasın ve heves etmesin. Askerlerimizin de kanını yerde bırakmadık Allah'ın izniyle, o günden itibaren yapılan operasyonlarla PKK terör örgütüne mensup hainlerin hepsinin de çaresine ve icabına bakılmıştır. Duruşumuz ve kararımız bu konuda nettir. Terörle mücadelemiz ülkemizin güvenliğine, milletimizin huzuruna tehdit oluşturan tüm terör örgütleri yok edilene, bu topraklardan da son terörist sökülüp atılana kadar, terörün arkasında gizli ya da aleni, ulusal ya da uluslararası kim varsa, kimler varsa destekleri ve destekçileri ortadan kaldırılana kadar azim ve kararlılıkla sürecektir; bundan da kimsenin şüphesi olmasın diyorum. Tabii ki içimiz yanıyor ancak hepimizin en önemli meselelerinden biri olan şehitlerimizle ilgili, yaşanan bu operasyonlarla ilgili dün Genel Kurulumuza 2 Bakanımız gelerek bilgilendirmelerini yaptılar ve Genel Kuruldaki tartışmalar üzerine Meclis Başkanlığımızın tezkeresini Mecliste grubu bulunan ve bulunmayan pek çok milletvekilinin "evet"

demesiyle dün hep birlikte burada yine yüce Türk milletini temsil eden Meclis olarak kabul ettik. Bunlar çok önemli hususlardır.

Biz, bu kabulü yaptıktan sonra Ana Muhalefet Partisinin Genel Başkanı Sayın Özgür Özel'in çıkıp bir "tweet" atarak bu öneriyi aslında ilk getiren ittifak ortakları İYİ Partinin teklifinin, imzaya açılması teklifinin kendilerine ait olmadığını varsayarak, kendi ittifak ortaklarının varsayarak, Cumhurbaşkanlığı'nın önerisi gibi söyleyerek, buna imza atmadıklarını, atmayacaklarını beyan ederek bu ortak tutumu ve duruşu bozmasından dolayı kendisini kınıyorum. Bu, Türkiye Büyük Millet Meclisinin ortak bir iradesiydi. Bu tezkere CHP milletvekillerinin de ellerini kaldırarak, "evet" diyerek ortak tutumumuzu sergilediğimiz bir duruştu ancak ne hikmetse bu oylamadan sonra böyle bir "tweet" atma ihtiyacı hissedildi. Bunun siyasi bir etik ve ahlak açısından da hiç doğru olmadığını, bu meselelerin siyasi bir iç çekişme hâline getirilmemesi gerektiğini defalarca söylememize rağmen maalesef yine böyle bir siyasi malzeme hâline getirilmesini de üzücü buluyorum. Türkiye Büyük Millet Meclisinin CHP'nin de "evet" diyerek verdiği o bildiriye paylaşmayıp kendi bildirisini paylaşmayı tercih ettikleri için de buradan tekrar bunu yüce milletimizin takdirine sunmak istiyorum.

Evet, emeklilerle ilgili, zam oranlarıyla ilgili... Biz de istiyoruz ki her emeklimizi, her çalışanımızı enflasyona ezdirmeyecek şekilde en iyi oranlarda artışları yaparak ülkemizin hem enflasyonla mücadelesine zarar vermeden hem de vatandaşımızı enflasyona ezdirmeden ülkemizin önümüzdeki bu 2024 yılındaki sürecini de rahat atlattırması, vatandaşımızın rahat atlattırması için büyük bir çaba ve gayret içerisindeyiz. Hepimiz aynı kanaatte ve düşüncedeyiz, elbette ki emeklilerimiz arasındaki farklılıkların... Herkesin çalışma, prim ödeme ve kademesine göre farklı olacağını hepimiz çok iyi biliyoruz, tabii ki gönül istiyor ki herkese en yüksek oranlarla kendi alım güçlerini daha da artırarak yolumuza devam etmek istiyoruz. Bunun için bu yaptığımız zammın üzerinden, Sayın Cumhurbaşkanımızın da açıkladığı gibi, bakın, biz başta memur maaşları ve memur emeklileriyle ilgili açıklama yapılırken 2'nci bir düzenlemeye gidilmeyeceğini özellikle söyledik, şimdi diğer SGK ve BAĞ-KUR'lu emekli maaşlarıyla ilgili olarak temmuz ayında yeni bir güncelleme yapılacağını da Kabine toplantısı sonrasında Sayın Cumhurbaşkanımız açıklamıştır.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Buyurun Sayın Usta.

LEYLA ŞAHİN USTA (Ankara) – Hiçbir emeklimiz endişe etmesin, gereken her türlü düzenlemeyi yapma gücüne sahibiz, inşallah, 2024 yılında özellikle 11 ilimizde yaşadığımız depremin bütçemize getirdiği yükün de hafifletilmesiyle birlikte 2'nci dönemde, tekrar temmuz ayında emeklilerimizin, özellikle SGK ve BAĞ-KUR emeklilerimizin bu konudaki beklentilerini çok daha iyi bir oranda karşılayacağımızdan kimsenin endişesi olmasın.

Sayın Erhan Usta kayıp çocuklardan bahsetti. Elbette ki çocuklarımızın kayıpları hepimizin içini acıtıyor. Depremde özellikle pek çok acılı ailemizle birlikte biz de aynı acıyı yaşadık. Şundan emin olmalıyız, hiçbir çocuğumuz üçüncü bir şahsa teslim edilmedi; bunu Aile Bakanlığımızın açıklamasında da görüyoruz ama elbette belki o deprem anında yapılan definlerle birlikte kabre konulmuş çocuklarımız da olabilir. Bu konuyla ilgili de hem İçişleri Bakanlığımız hem Adalet Bakanlığımız hem Aile Bakanlığımız ortaklaşa yürüttükleri çalışmalarla ailelerden kayıp çocuklarla ilgili veya refakatçisi olmayan çocuklarla, kayıplarla ilgili yapılacak çalışmalarda ciddi bir sistem kurulmuştur.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Buyurun Sayın Usta.

LEYLA ŞAHİN USTA (Ankara) – DNA örnekleri alınarak, gerekirse fethi kabirler kararları alınarak, bu eşleştirmeler yapılarak kayıp ailelerimizin çocukları bulması noktasındaki çalışmalar hâlâ devam etmektedir ama şundan eminiz ki hiçbir çocuğumuz üçüncü şahıslara teslim edilmemiştir. Umarız bu kayıp çocuklarımızın da bu, gerek fethi kabirler veya DNA örnekleriyle birlikte hem 3 bakanlığımızın ortaklaşa yürüttüğü çalışmalarla sonuçlarının çıkacağından eminiz.

Şunu tekrar, özellikle vurgulamak istiyorum: Hiçbir çocuğumuz üçüncü bir kişiye veya şahsa veya kuruma teslim edilmemiştir.

Türkiye'de terörle olan mücadelede hep şunu görüyoruz: Birilerinin siyasi bir figür adı altında veya siyasi tutsak adı altında terör elebaşlarını veya teröristleri koruduğunu ve gözlemlediğini görüyoruz.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Tamamlayın Sayın Usta.

LEYLA ŞAHİN USTA (Ankara) – Tam şehitlerimizin olduğu günde bir uluslararası sempozyum yapılarak burada yapılan konuşmalarda bizzat terör elebaşı, terör örgütünün elebaşı ve teröristler övüldüğü için çağrılmıştır ifadeye ve bu kişiler sadece barışı istedikleri için değil, tam tersine kendi konumlarını terörizmin ve teröristlerin destekçisi olarak kullanmaya çalıştıkları için ifadeye çağırılmışlardır. Bunu da kamuoyunun takdirine özellikle sunmak istiyorum.

Bizim polisimiz veya askerimiz hiçbir zaman vatandaşımızın, hiçbir çocuğumuzun canını yakacak veya onun zararına olabilecek bir tutumda bulunmamıştır. Kazalar sonucunda ölümler varsa -zirhlı araçla olabilir veya farklı araçlarla olabilir- bunların sanki kastı bir tutummuş gibi polisimizin ve askerimizin karalanmasına da müsaade etmeyiz. Bizim polisimiz ve askerimiz kendi üzerindeki montunu, ceketini çıkarıp üşüyen çocuğa, vatandaşa veren...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Lütfen tamamlayın Sayın Usta.

LEYLA ŞAHİN USTA (Ankara) – ...hatta teslim olan teröristte bile, elini kaldırıp teslim olan teröristte bile kendi üzerindeki ceketini, montunu çıkarıp giydiren, bu derecede merhamet ve sevgiye sahip bir polisimiz ve askerimiz vardır. Kazalar veya hatalar üzerinden bütün teşkilatın, bütün polis veya askerlerimizin de karalanmasına müsaade etmiyoruz.

Bu ülkenin yönetimi bellidir, bunu Sayın Cumhurbaşkanımız da açıkladı; 1923'te ilan edilen cumhuriyetle birlikte rejimimiz bellidir, bu tip tartışmalara asla ve asla yer verilmeyecektir. Ama ne hikmetse, genel seçimler bittikten sonra, Sayın Cumhurbaşkanımız Recep Tayyip Erdoğan tekrar bu milletin iradesiyle Cumhurbaşkanlığı seçildikten sonra, memnun olmayanlar Türkiye'de bir kaos ortamı çıkarmaya, tıpkı 28 Şubat döneminde olduğu gibi, sanki bir rejim tartışması var, bir ayaklanma varmış gibi, sanki irtica bir tehditmiş gibi, birtakım senaryolarla kamuoyunu, gündemi meşgul etmeye çalışıyorlar.

BAŞKAN – Son kez uzatıyorum Sayın Usta.

Buyurun.

LEYLA ŞAHİN USTA (Ankara) – Bunların hiçbirisi gerçek gündemler değildir, bunlarla ilgili zaten gerekli araştırmalar ve soruşturmalar da yapılmaktadır. İzlediyse... Bütün milletimizin bunu da yakinen takip ettiğini biliyoruz. Bu ülkede kılık değiştirerek ajanlık görevi yapan ve Müslümanlar üzerinden, İslamiyet üzerinden algı operasyonlarıyla yeniden birtakım iç karışıklıklar çıkarmaya çalışanların hepsini de polis teşkilatımız, MİT ve istihbarat teşkilatlarımız yakinen takip ederek yakalamıştır; hepsinin de cezaları verilmiştir. Hiç kimsenin endişesi olmasın, milletin iradesi, milletin gündemi hepimizin gündemindedir ve Türkiye Cumhuriyeti'nin rejim tartışması yoktur. Türkiye Cumhuriyeti 1923'te nasıl ilan edildiyse aynı şekilde de aynı kararlılıkla yoluna devam etmektedir.

Teşekkür ederim.

ALİ MAHİR BAŞARIR (Mersin) – Sayın Başkan...

BAŞKAN – Buyurun Sayın Başarır.

ALİ MAHİR BAŞARIR (Mersin) – Şimdi, bir, dünkü bildiriyle ilgili, Meclis Başkanlığının sunumuyla ilgili Genel Başkanımızın açıklamalarını -Grup Başkanımız da aynı zamanda- yalanladı.

LEYLA ŞAHİN USTA (Ankara) – Yalanlamadım.

ALİ MAHİR BAŞARIR (Mersin) – İki, bazı sataşmalar oldu; cevap vermek istiyorum. Birkaç konu daha var ama en önemlisi bu.

BAŞKAN – Buyurun, kürsüden iki dakika. (CHP sıralarından alkışlar)

V.- SATAŞMALARA İLİŞKİN KONUŞMALAR

1.- Mersin Milletvekili Ali Mahir Başarır'ın, Ankara Milletvekili Leyla Şahin Usta'nın yaptığı açıklaması sırasında CHP Genel Başkanına ve Cumhuriyet Halk Partisine sataşması nedeniyle konuşması

ALİ MAHİR BAŞARIR (Mersin) – Şimdi, 9 evladımızı şehit verdik ama kısa bir süre önce de 12 evladımızı şehit vermiştik. Orada bazı taleplerimiz oldu. “Türkiye Cumhuriyeti bir hukuk devleti.” dedik, “Bu Parlamento, bu erk -yasama, yürütme, yargı arasında- Türkiye için en önemli erkler.” dedik, “Millî Savunma Bakanı ve Dışişleri Bakanı gelsin Meclise, ihmal var mı yok mu, şehitlerimizle ilgili bilgilendirmede bulunsun.” dedik. Bunlar kabul edilmedi, bir bildiri yayınladınız ve orada “Sıfır terörle aldığı bu ülkeyi terör yuvası hâline getiren AKP'yle biz aynı hızda imza atmak istemiyoruz.” dedik ve kendi bildirimizi yayınladık. 9 evladımız şehit oldu, nasıl olduysa 2 Bakan -ki doğru bulduğumu da söylüyorum- geldi, bilgilendirmede bulundu. Peki, o gün niye bulunmadı Sayın Grup Başkan Vekili; bu, keyfî bir durum mu? Ve Meclis Başkanımız tek kendi imzasıyla, Başkanlık tezkeresiyle getirdi “Terörü kınayalım, lanetleyelim, oylayalım.” dedi, Bakanlar da bilgi verdi. Cumhuriyet Halk Partisi Grubu ne oy verdi?

LEYLA ŞAHİN USTA (Ankara) – “Evet” oyu verdi, ben de buradaydım.

ALİ MAHİR BAŞARIR (Devamla) – “Evet” oyu verdi. Yahu, iki haftada toplam 21 evladımız şehit olmuş ve siz bir parti olarak kâğıt parçasıyla geçiştireceğinizi mi sanıyorsunuz? Tabii ki Bakanlar buraya gelecek, konuşacak, bir ciddiyeti ortaya koyacak. Olacak şey mi Sayın Grup Başkan Vekili? Bakın, Meclis Başkanı tezkereyi tek başına imzasıyla getirdi, Cumhuriyet Halk Partisi ve tüm gruplar da çoğunlukla gereğini yaptı; bu bir.

Siz bir şey söylediniz az önce, tüylerim...

YAVUZ AYDIN (Trabzon) – Tüm siyasi partiler yapmadı.

ALİ MAHİR BAŞARIR (Devamla) – “Çoğunlukla.” dedim.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

ALİ MAHİR BAŞARIR (Devamla) – Başkanım, birkaç konu var, bitireceğim.

BAŞKAN – Buyurun.

ALİ MAHİR BAŞARIR (Devamla) – “İrtica bu ülkede tehdit mi?” dediniz. İrtica ne demek? Gericilik. Kelime anlamını söylüyorum. Hanımefendi, dünyanın her yerinde irtica bir tehdittir. Cumhuriyet tabii ki bu ülkenin yönetimi ve bu ülkenin çok büyük bir çoğunluğu cumhuriyet için, Ata'sı için canını verir ama keşke siz de buna yakışan insanları, bürokratları getirseniz; bu ülkenin hâkimlerini, savcılarını, bakanlıklarını tarikatlarla paylaştırmasanız, sorun burada. Sorun Anayasa'da değil, sorun kafada, kafada! Öyle Millî Eğitim müdürleri getiriyorsunuz, öyle valiler getiriyorsunuz, öyle kaymakamlar getiriyorsunuz ki yönetim şekli cumhuriyet; şeriat için yürütenlere “Evet.”, irtica için “Evet...” Atlarla Batman'da yürüyüp darbe çağırıyor, vali sesini çıkarmıyor; olmaz, olmaz. (CHP sıralarından alkışlar)

LEYLA ŞAHİN USTA (Ankara) – Sayın Başkan...

ERHAN USTA (Samsun) – Sayın Başkan...

GÜLÜSTAN KILIÇ KOÇYİĞİT (Kars) – Sayın Başkan...

BAŞKAN – Buyurun Koçyiğit.

LEYLA ŞAHİN USTA (Ankara) – Bir dakika, bir dakika Sayın Başkan; önce Ali Mahir Bey'e cevap verme hakkımı kullanmak istiyorum.

GÜLÜSTAN KILIÇ KOÇYİĞİT (Kars) – Sayın Başkan, daha önce...

BAŞKAN – Şöyle: Diğer Grup Başkan Vekillerinin de sataşmadan söz talepleri var, hepsine birlikte cevap verin isterseniz.

Buyurun Sayın Koçyiğit.

GÜLÜSTAN KILIÇ KOÇYİĞİT (Kars) – Sayın Başkanım, Sayın Grup Başkan Vekili konuşmasında bizzat benim konuşmama atfederek sataşmada bulundu, kürsüden iki dakika kullanmak istiyorum.

BAŞKAN – Buyurun, kürsüden iki dakika.

2.- Kars Milletvekili Gülüstan Kılıç Koçyiğit'in, Ankara Milletvekili Leyla Şahin Usta'nın yaptığı açıklaması sırasında şahsına sataşması nedeniyle konuşması

GÜLÜSTAN KILIÇ KOÇYİĞİT (Kars) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Kadın arkadaşlarımızın, DEM PARTİ kadın meclisinde çalışma yürüten arkadaşlarımızın, TJA'lı aktivistlerin, barış annelerinin ve diğer birçok kişinin gözaltına alınmasını bir kez daha kınıyorum.

Şimdi, Sayın Öcalan'ın özgürlüğünü istemek suç değil, önce bunun altını çizelim.

ÖMER KARAKAŞ (Aydın) – Bebek katili.

İSMAİL GÜNEŞ (Uşak) – Terörü ve teröristi övmek suçtur efendim, suçtur.

SAYIN BAYAR ÖZSOY (Kayseri) – Suçtur.

GÜLÜSTAN KILIÇ KOÇYİĞİT (Devamla) – Eğer “suç” diyorsanız size tarihsel bir hatırlatma yapayım: Cumhurbaşkanı Erdoğan: “PKK ile görüşen arkadaş ben gönderdim, sıkıntısı olan varsa bana söylesin.” Yalçın Akdoğan: “Öcalan'ın olayları okuma kabiliyeti ve tecrübesi var. O, bölgenin yeni aktörüdür.” Bülent Arınç: “‘Sayın Öcalan’ demeyi ve PKK bayrağı açmayı suç olmaktan biz çıkardık.” Yine, Beşir Atalay: “Abdullah Öcalan Kürtlerin lideridir, onun mesajları bizim de düşüncemizdir.” Mehmet Metiner, onu geçiyorum. Yasin Aktay: “Abdullah Öcalan dünyanın geleceğini iyi okuyor, onun talepleri normaldir.” Şimdi, güne göre birilerine övgü düzüp güne göre de ona suç isnat edemezsiniz, böyle bir şey yapamazsınız. Bakın, hep söyledik, bir kez daha söylüyoruz: Bu ülkede Sayın Öcalan Kürt sorununun çözümünü için bir şanstır.

ÖMER KARAKAŞ (Aydın) – Ya, bebek katilidir!

GÜLÜSTAN KILIÇ KOÇYİĞİT (Devamla) – Gelin, bu şansı beraber kullanalım.

SAYIN BAYAR ÖZSOY (Kayseri) – Bebek katili, bebek katili!

GÜLÜSTAN KILIÇ KOÇYİĞİT (Devamla) – Ne diyor? “Bir hafta içerisinde Kürt sorununu çözerim.” diyor.

ÖMER KARAKAŞ (Aydın) – Bebek katilidir, ne şans ya!

SAYIN BAYAR ÖZSOY (Kayseri) – Bebek katili!

GÜLÜSTAN KILIÇ KOÇYİĞİT (Devamla) – Biz dün de bu kürsüde seslendik: Bir haftada bu ölümlerin durma imkânı varken, bu ülkenin Kürt'ünün, Türk'ünün yaşama imkânı varken, askerin karda kışta kilometrelerce ötede, sınır ötesi operasyonlarda yaşamını yitirmeme imkânı varken...

SAYIN BAYAR ÖZSOY (Kayseri) – Şehit oluyor, şehit.

GÜLÜSTAN KILIÇ KOÇYİĞİT (Devamla) – ...bunu konuşmak yerine gelip bugün burada Sayın Öcalan'ın özgürlüğünü istediği için...

İSMAİL OK (Balıkesir) – Bebek katili; bebek katilinden "sayın" çıkmaz.

GÜLÜSTAN KILIÇ KOÇYİĞİT (Devamla) – ...tecridi protesto ettiği için kadın arkadaşlarımızın gözaltına alınmasını meşrulaştırıyorsunuz.

SAYIN BAYAR ÖZSOY (Kayseri) – Bebek katili!

İSMAİL OK (Balıkesir) – Hain terör örgütü elebaşı oluyor.

GÜLÜSTAN KILIÇ KOÇYİĞİT (Devamla) – Bu, asla ama asla doğru bir şey değildir.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

GÜLÜSTAN KILIÇ KOÇYİĞİT (Devamla) – Tamamlıyorum.

BAŞKAN – Tamamlayın lütfen.

GÜLÜSTAN KILIÇ KOÇYİĞİT (Devamla) – İkinci bir şey, şimdi bakın, size veri söyledik. Sayın vekiller, 21'i çocuk 44 insan son on beş yıl içerisinde yaşamını yitirmiş, 23'ü çocuk 94 vatandaş da yaralanmış. Nasıl? Zırhlı araç çarpmaları sonucu. Peki, yargı bunları cezalandırmış mı? Hayır, ödüllendirmiş, yetmemiş, çocukları kusurlu bulmuş, aileleri kusurlu bulmuş.

Şimdi, biz niye Tekirdağ'da zırhlı araç çarpmasını konuşmuyoruz, niye Şırnak için konuşuyoruz? Çünkü bu ülkede Kürt sorunu var, çünkü ayrımcılık var, çünkü meskûn mahallerde, mahalle ortalarında hiçbir kurala uymadan zırhlı araç kullanıyorlar ve bizim çocuklarımızı katlediyorlar, öldürüyorlar.

İSMAİL OK (Balıkesir) – Teröristleri öldürüyorlar, teröristleri; hainleri öldürüyorlar.

BERİTAN GÜNEŞ ALTIN (Mardin) – Kim bebek katili bir bakın bakalım?

GÜLÜSTAN KILIÇ KOÇYİĞİT (Devamla) – Şimdi bunu burada söylemeyecek miyiz biz, burada söylemeyecek miyiz bunu?

CEYLAN AKÇA CUPOLO (Diyarbakır) – İnsanların çocukları uyurken evine TOMA girdi, TOMA. Utanma olsa, hiç utanma yok.

GÜLÜSTAN KILIÇ KOÇYİĞİT (Devamla) – Siz dönün bunun araştırmasını yapın, bunun cezasız kalmaması için takipçi olun. (DEM PARTİ sıralarından alkışlar)

İSMAİL OK (Balıkesir) – Amerika'nın aparatlarını öldürüyorlar, Amerikan uşaklarını.

BAŞKAN – Sayın Usta...

ERHAN USTA (Samsun) – Yerimden rica edeceğim ortak bildiriyle ilgili çünkü bir sataşma olmadı ama ben yerimden bir tespit yapmak istiyorum.

BAŞKAN – Sayın Usta, buyurun.

IV.- AÇIKLAMALAR (Devam)

39.- Samsun Milletvekili Erhan Usta'nın, Ankara Milletvekili Leyla Şahin Usta'nın yaptığı açıklamasındaki bazı ifadelerine ve Cumhuriyet Halk Partisi Genel Başkanı Özgür Özel'in dün Meclis Başkanlığının Genel Kurulda kabul edilen tezkeresiyle ilgili "tweet"ine ilişkin açıklaması

ERHAN USTA (Samsun) – Sayın Başkanım, öncelikle teşekkür ederim.

AK PARTİ Grup Başkan Vekilimiz Sayın Usta'nın dediği şey son derece önemli. Malum, 13 Ocakta biz bir çağrıda bulunduk, Meclis Başkanlığına bir yazı yazdık ve 2 tane şey talep ettik; bu şehitlerimizden sonra 2 Bakanın gelip genel bilgi vermesini, bir genel görüşmenin olmasını ve bir de ortak bildiri talep ettik. Şimdi, bazı arkadaşlar şunu düşünebilir: Ya, geçen de işte ortak bildiri oldu da ne oldu, ne çıktı filan gibi, değil. Yani şunu görmemiz lazım: Bu terör faaliyeti sıradan bir terör faaliyeti değil. Yani bir yerde bir tane terör örgütü var, o da işte, geliyor askeri şehit ediyor meselesi değil. Yani bunu hakikaten dünyada epey bir ülkenin desteklediği bir şey var. Dolayısıyla, Türkiye Cumhuriyeti Parlamentosunun burada kararlılığını göstermesini, her olaydan sonra bile kararlılığını göstermesini biz son derece önemli olduğunu bildiğimiz için de bu inançla tekrar böyle bir ortak bildiri, bir deklarasyon çağrısında bulunduk.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Tamamlayın lütfen.

ERHAN USTA (Samsun) – Yani dolayısıyla bu Parlamantonun güçlü bir irade beyanını ortaya koyması bu terör açısından son derece önemliydi. Cumhuriyet Halk Partisinden yetkili arkadaşlar ortak bildiriye imza atmayacaklarını söylediği için ve sonunda da yani parçalı yapı görünmesin diye en son bu, Başkanlık tezkeresi olarak sunuldu. Aslında Cumhuriyet Halk Partisinin "İmza atmam." dediği metne Cumhuriyet Halk Partisi ve diğer siyasi partiler, DEM'in dışındaki bütün siyasi partiler, grubu olsun olmasın destek verdiler, olumlu oy kullandılar; bu da gayet güzel bir şey. Ama tabii burada çelişkili duruma da düşmemek lazım. Şimdi, buradaki problem ne? Yani Sayın Cumhuriyet Halk Partisi Genel Başkanı Özgür Özel'in bunu bir defa Cumhur İttifakı'nın dayatması bir metin olarak ortaya koyması son derece yanlış. Bu gerçek değildir. Bu metin evet, Başkanlık tarafından hani tartışmaya açık bir metin olarak yazılıp gruplara gönderilmiştir. Mesela, biz bunun üzerinde bir sürü düzeltme verdik ve bizim düzeltmelerimizin tamamı kabul edildi, metne işlendi.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Son kez uzatıyorum, tamamlayın lütfen.

ERHAN USTA (Samsun) – Sayın Başkan da geldi yani "Bu metni esas almak zorunda değilsiniz, kendiniz bir metin oluşturun o metni de imzalayabilirsiniz." şeklinde bir şey söyledi yani sadece işi kolaylaştırmak için. Nihayetinde bir metin olacak ki üzerinde tartışma olsun diye, bunu böyle görmek lazım. Yani sadece Özgür Özel'in "tweet"inde söylediği gibi bu, Cumhur İttifakı'nın dayatması bir metin değildir. Bir de tabii "Bizim grup konuşmasındaki önerimizden sonra böyle bir şey yapıldı." demek yani sanki bundan bir siyasi rant sağlama çabası da var gibi gördüm ben. Bu da beyhude bir çabadır.

Teşekkür ederim.

LEYLA ŞAHİN USTA (Ankara) – Sayın Başkan...

BAŞKAN – Buyurun Şahin Usta.

LEYLA ŞAHİN USTA (Ankara) – Kürsüden cevap vermek istiyorum hem CHP Grubuna hem de DEM Grubuna.

BAŞKAN – Buyurun kürsüden iki dakika.

V.- SATAŞMALARA İLİŞKİN KONUŞMALAR (Devam)

3.- Ankara Milletvekili Leyla Şahin Usta'nın, Mersin Milletvekili Ali Mahir Başarır ile Kars Milletvekili Gülüstan Kılıç Koçyiğit'in sataşma nedeniyle yaptıkları konuşmaları sırasında Adalet ve Kalkınma Partisine ve şahsına sataşması nedeniyle konuşması

LEYLA ŞAHİN USTA (Ankara) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Aslında Ali Mahir Bey'in söylediklerine cevabı Sayın Erhan Usta vermiş oldu. Aynı şeyi tekrar etmek istemiyorum ama bu Meclisin iradesiyle hazırlanan, kendilerinin "Bir A4 kağıdı." deyip imza atmadıkları, çok önemli bir metindir aslında. Bu Millet Meclisinin iradesini gösteren, burada bir milletvekili olarak "Evet, ben de bu terör örgütünü ve terörü lanetliyorum." demekten imtina etmediğinizi gösteren bir metindi; buna imza atmamak için bu tip siyasi polemiklere girmeye hiç gerek yok. Eğer, Meclisin kağıdında yazılan, altında imzalarımız bulunan kağıda "Bir A4 parçası." diyorsanız, şurada arkamızda bulunan bayraklara da iki gün sonra "Bez parçası." dersiniz siz. Hiç kusura bakmayın. (AK PARTİ sıralarından "Bravo" sesleri, alkışlar; CHP sıralarından gürültüler, sıra kapaklarına vurmalar)

SİBEL SUIÇMEZ (Trabzon) – Onu siz dersiniz. Andımız'ı bu ülkede siz kaldırdınız. Ağzınızdan çıkanı kulağınız duysun.

YUNUS EMRE (İstanbul) – Bayrağa "Bez parçası." diyemezsin, lafını bil de konuş.

LEYLA ŞAHİN USTA (Devamla) – Bu Meclisin tutanaklarına geçmiş, kürsüden okunmuş metne "Kağıt parçası." deme haddiniz yok. Hele hele burada ortaklaşa bizim hepimizin "Evet." dediği bir metni hiçe sayarak bir genel başkanın "tweet" atması kadar yanlış bir davranış olamaz. Bu ülkede, bu ülkede...

YUNUS EMRE (İstanbul) – Bayrağa "Bez parçası." diyemezsin. Yazıklar olsun!

SİBEL SUIÇMEZ (Trabzon) – Kendinize bakın... Kendinize bakın...

LEYLA ŞAHİN USTA (Devamla) – Dinleyin... Dinleyin...

Kendi Genel Başkanınızın yaptığı hatayı bağırarak örtemezsiniz. Bu Meclisin iradesine saygı duymuyorsanız böyle "tweet" atmayacaksınız. Bu Meclisin iradesine saygı duymanız gerekiyor.

SİBEL SUIÇMEZ (Trabzon) – Saygı duyulacak bir şey yok burada. Size saygı duyulacak bir şey yok.

YUNUS EMRE (İstanbul) – Bayrağa hakaret etmek suç, suç! Ay yıldızlı bayrağa "Bez parçası" diyen bir milletvekiline yazıklar olsun!

LEYLA ŞAHİN USTA (Devamla) – Bu Mecliste ortak alınan bir karar varsa eğer bunu kendiniz siyasi bir çekişme hâline getirmemelisiniz.

SİBEL SUIÇMEZ (Trabzon) – Bir bayrağı kağıt parçası hâline getiren kişiye saygı duymamız gerekmiyor.

LEYLA ŞAHİN USTA (Devamla) – Mecliste alınan kararla ilgili hiçbir kağıda "kağıt parçası" da diyemezsiniz.

SİBEL SUIÇMEZ (Trabzon) – Siz diyorsunuz onu, siz diyorsunuz.

LEYLA ŞAHİN USTA (Devamla) – Buna hiç kimsenin haddi yetmez. Bizim... (CHP sıralarından gürültüler)

SİBEL SUIÇMEZ (Trabzon) – Siz diyorsunuz onu, siz dediniz.

BAŞKAN – Sayın milletvekilleri, lütfen hatibi dinleyelim.

LEYLA ŞAHİN USTA (Devamla) – Şunu... Bu konu dışında burada kürsüye çıkıp dün de söylenen bir cümle var: "Bir haftada ölümleri durduralım." Bu ne demektir ya? Demek ki siz mi yapıyorsunuz...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Sayın Usta, sözlerinizi tamamlayın lütfen.

LEYLA ŞAHİN USTA (Devamla) – Bu ne demektir? "Müsaade edin, bir haftada ölümleri durduralım." diyecek birisi varsa demek ki bunun sorumluluğunu da alıyorsunuz demektir.

HÜSEYİN ALTINSOY (Aksaray) – Aynen öyle.

LEYLA ŞAHİN USTA (Devamla) – Bu ülkede şehitlere "şehit" demeyen, teröriste "terörist" demeyen insanların bu Mecliste adının anılmasına da müsaade etmiyoruz.

GÜLÜSTAN KILIÇ KOÇYİĞİT (Kars) – Söyleyen alıyor sorumluluğunu, söyleyen alıyor. Siz İmralı'ya niye gittiniz? İmralı'ya niye gittiniz? İmralı'ya niye gittiniz?

LEYLA ŞAHİN USTA (Devamla) – Hiç kusura bakmayın, siz söylediniz bu cümleyi. "Bir haftada durduralım." diyorsanız eğer bu şehitlerin sorumluluğu da sizde demektir.

GÜLÜSTAN KILIÇ KOÇYİĞİT (Kars) – Niye görüştünüz? Niye görüştünüz? Niye görüştünüz? Çünkü durduracağını biliyordunuz, biliyordunuz durduracağını.

LEYLA ŞAHİN USTA (Devamla) – Bu ülkenin masum evlatlarını ve şehitlerini...

GÜLÜSTAN KILIÇ KOÇYİĞİT (Kars) – Ya, demagoji yapmayın!

LEYLA ŞAHİN USTA (Devamla) – "Şehit" demekten bile çekiniyorsunuz. Derdiniz gücünüz, sizin derdiniz ve işiniz... Tek bir derdiniz ve amacınız var, tek bir derdiniz ve amacınız var, Kürtler üzerinden siyaset yapmak, etnik siyaset yapmak. Bu ülkenin Kürt sorunu yok.

BERİTAN GÜNEŞ ALTIN (Mardin) – Ne var peki?

LEYLA ŞAHİN USTA (Devamla) – Tekrar söylüyorum: Bu ülkenin terör sorunu vardır.

GÜLÜSTAN KILIÇ KOÇYİĞİT (Kars) – Kendi Genel Başkanınızı inkâr ediyorsunuz, çok iyi oldu, kendi Genel Başkanınızı inkâr ediyorsunuz.

LEYLA ŞAHİN USTA (Devamla) – Çok şükür, bu ülkenin terör sorununu da sınırlarımızın dışına taşıdık.

BERİTAN GÜNEŞ ALTIN (Mardin) – Seçim yaklaşıyor, Diyarbakır'da, Mardin'de "Kürt sorunu benim sorunum." demeyeceksiniz o zaman.

LEYLA ŞAHİN USTA (Devamla) – Sınırlarımızın dışında kurulmaya çalışılan bir terör devletine müsaade etmemek için bu çabanın içerisindeyiz. Biz iktidara geldiğimiz günden itibaren... (DEM PARTİ sıralarından gürültüler)

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BERİTAN GÜNEŞ ALTIN (Mardin) – Seçim yaklaşıyor, dikkat edin! Diyarbakır'da, Mardin'de "Kürt sorunu benim sorunum." demeyin o zaman.

ONUR DÜŞÜNMEZ (Hakkâri) – Hiçbir sorun yok ülkede, hiçbir sorun; emekliler aç değil, çocuklar açlıktan ölmüyor... Siz "yok" dediniz diye yok değildir.

LEYLA ŞAHİN USTA (Devamla) – Sayın Başkan, izin verirsiniz...

BAŞKAN – Son kez uzatıyorum.

Sayın milletvekilleri, lütfen kürsüdeki hatibi dinleyelim.

LEYLA ŞAHİN USTA (Devamla) – Biz hatibi dinledik; saygılı olun, kürsüdeki dinleyin. Bak, ben itiraz hiç etmedim, 2 Grup Başkan Vekilini de sessizce dinledik. İzin verin, ben de cevabımı vereyim.

Bu ülkede terör sorununu ortaya çıkaranlar hendek kazarak kendi Doğu ve Güneydoğu bölgesinde Kürtleri

katledenlerdir. "Bu ülkede Kürtleri katledenler kim?" dersiniz PKK terör örgütüdür, "Sırtını YPG'ye, YPJ'ye dayadık." diyenlerin meselesidir. Bu ülkede varsa katil birileri sırtını terör örgütlerine dayayanlardır; ne askerimiz ne polisimiz ne de bizim iktidarımız hiçbir zaman Kürtlerin haklarını ötelememiştir ve ayırtırmamıştır. (AK PARTİ sıralarından alkışlar, DEM PARTİ sıralarından gürültüler) Tam tersine Kürtlerin haklarını veren bizim iktidarımız olmuştur.

ONUR DÜŞÜNMEZ (Hakkâri) – Roboski'de kimi yargıladınız Roboski'de?

LEYLA ŞAHİN USTA (Devamla) – Yeter artık, Kürtlerin üzerinden elinizi çekin.

ONUR DÜŞÜNMEZ (Hakkâri) – Roboski'de kimi yargıladınız Roboski'de?

LEYLA ŞAHİN USTA (Devamla) – Kürtlerin üzerinden siyasetinizi çekin. Bu insanların haklarını, hukukunu koruyacak bir gücümüz de var. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

Teşekkür ederim Sayın Başkan.

ONUR DÜŞÜNMEZ (Hakkâri) – Sadece Roboski'nin cevabını ver.

BERİTAN GÜNEŞ ALTIN (Mardin) – Kürt halkı sizin kim olduğunuzu çok iyi biliyor, Roboski'den biliyor sizi.

GÜLÜSTAN KILIÇ KOÇYİĞİT (Kars) – Sayın Başkan...

ALİ MAHİR BAŞARIR (Mersin) – Sayın Başkan...

BAŞKAN – Buyurun Sayın Başarır.

PERİHAN KOCA (Mersin) – Ankara'da bombaları patlatan siz değil misiniz?

ÇİÇEK OTLU (İstanbul) – Oh ne güzel; insanları öldürün, emeklileri öldürün...

LEYLA ŞAHİN USTA (Ankara) – Siz öldürüyorsunuz ya, kendiniz itiraf ettiniz.

ALİ MAHİR BAŞARIR (Mersin) – Herhâlde bir açıklama yapmama gerek yok.

BAŞKAN – Buyurun kürsüden iki dakika.

Yeni bir sataşmaya mahal vermeyelim lütfen.

4.- Mersin Milletvekili Ali Mahir Başarır'ın, Ankara Milletvekili Leyla Şahin Usta'nın sataşma nedeniyle yaptığı konuşması sırasında Cumhuriyet Halk Partisine ve şahsına sataşması nedeniyle konuşması

ALİ MAHİR BAŞARIR (Mersin) – Değerli arkadaşlar, şu gördüğünüz bayrak Gazi Mustafa Kemal Atatürk ve silah arkadaşlarının kaniyla bu rengi almıştır. Ona "bezt parçası" diyecek siz de olsanız başkası da olsa alını karışlarım; bunu bilin. (CHP sıralarından "Bravo" sesleri, alkışlar)

HÜSEYİN ALTINSOY (Aksaray) – Biz de karışlarız.

ALİ MAHİR BAŞARIR (Devamla) – Sen haddini bileceksin! Benzetmeyle bile Türk bayrağına "bez parçası" diyemezsin! (CHP sıralarından alkışlar)

MUSTAFA HAKAN ÖZER (Konya) – Demedi zaten.

ALİ MAHİR BAŞARIR (Devamla) – Sen haddini bileceksin AKP Grup Başkan Vekili! Sen bu bayrağa "bez parçası" diyemezsin! (CHP sıralarından alkışlar, AK PARTİ sıralarından gürültüler)

MUSTAFA HAKAN ÖZER (Konya) – Öyle bir şey demedi zaten.

ALİ TAYLAN ÖZTAYLAN (Balıkesir) – Çarpıtma, çarpıtma.

MUSTAFA HAKAN ÖZER (Konya) – Öyle bir şey yok zaten.

BAŞKAN – Sayın milletvekilleri, lütfen kürsüdeki hatibi dinleyelim.

ALİ MAHİR BAŞARIR (Devamla) – Sen haddini bileceksin, haddini bileceksin, haddini bileceksin! (CHP sıralarından alkışlar, AK PARTİ sıralarından gürültüler) Bakın, artık işin...

MUSTAFA HAKAN ÖZER (Konya) – Ne alakası var? Öyle bir şey demedi ki zaten.

ALİ TAYLAN ÖZTAYLAN (Balıkesir) – Çarpıtma, çarpıtma. Ayıp ediyorsun, delikanlı siyaset yap, adam gibi siyaset yap. Öyle bir şey demedi. Öyle bir şey denilmedi. Terbiyesiz...

BAŞKAN – Sayın milletvekilleri, lütfen hatibi dinleyelim.

ALİ MAHİR BAŞARIR (Devamla) – ...şirazesı kaçtı. (AK PARTİ sıralarından gürültüler) Ne demek hanımefendi? Sen, senin yayınladığın bildiriye kâğıt parçası ile bu bayrağı mı kıyaslıyorsun?

MUSTAFA KAPLAN (Kırıkkale) – Çarpıtma.

ALİ MAHİR BAŞARIR (Devamla) – Senin bu bayrağı kıyaslayabileceğin hiçbir metin yok. (CHP sıralarından alkışlar)

MUSTAFA KAPLAN (Kırıkkale) – İndir o parmağını!

ALİ MAHİR BAŞARIR (Devamla) – Hiçbir metin yok, çıkıp özür dileyeceksin buradan. Bayraktan da partimizden de Meclisten de tarihinden de özür dileyeceksin! (CHP sıralarından alkışlar)

MUSTAFA KAPLAN (Kırıkkale) – Çarpıtma, çarpıtma!

ALİ MAHİR BAŞARIR (Devamla) – Sen bayrağa "bez parçası" diyeceksin benzetme yoluyla.

İSMAİL GÜNEŞ (Uşak) – Kılıçdaroğlu Hakkâri'de Türk Bayrağı'nı açabildi mi?

ALİ MAHİR BAŞARIR (Devamla) – Sen bilinçaltını ortaya koyuyorsun. (AK PARTİ sıralarından gürültüler)

ALİ TAYLAN ÖZTAYLAN (Balıkesir) – Ya, çarpıtma! Terbiyesizlik yapma! Ne alaka be, ne alaka! Terbiyesiz herif!

ALİ MAHİR BAŞARIR (Devamla) – Sen şehide "kelle" diyen bir Genel Başkanın Grup Başkan Vekilis.

OĞUZ ÜÇÜNCÜ (İstanbul) – Parmak sallama!

ALİ MAHİR BAŞARIR (Devamla) – Sen Andımız'ı kaldıran bir partinin Grup Başkan Vekilis.

ALİ TAYLAN ÖZTAYLAN (Balıkesir) – Genel merkezden bayrağı kaldıranlar sizlersiniz. Unutma, Genel merkezden bayrağı sen kaldırdın!

ALİ MAHİR BAŞARIR (Devamla) – Sen hendekleri, çözüm sürecini...

ALİ TAYLAN ÖZTAYLAN (Balıkesir) – Çarpıtma, çarpıtma!

BAŞKAN – Sayın Milletvekili, lütfen Genel Kurula hitap edin.

ALİ MAHİR BAŞARIR (Devamla) – Sen çadır mahkemelerini kuran bir partinin milletvekilisin. (AK PARTİ sıralarından gürültüler) Ben ise Gazi Mustafa Kemal Atatürk'ün kurduğu partinin milletvekiliyim. (AK PARTİ sıralarından "Parmağını indir!" sesleri)

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

ALİ MAHİR BAŞARIR (Devamla) – Sen haddini bileceksin. (CHP sıralarından alkışlar, AK PARTİ sıralarından gürültüler)

MELİHA AKYOL (Yalova) – Bu millet size haddinizi bildirdi!

TUBA KÖKSAL (Kahramanmaraş) – Edebe davet ediyoruz! Edebe davet ediyoruz!

MUSTAFA HAKAN ÖZER (Konya) – Ayıp, ayıp!

BAŞKAN – Sayın Milletvekili, lütfen Genel Kurula hitap edin.

Tamamlayın lütfen.

ALİ TAYLAN ÖZTAYLAN (Balıkesir) – Genel merkezden bayrağı siz kaldırdınız, siz!
ALİ MAHİR BAŞARIR (Devamla) – Bez parçasıymış; işte, gruplar burada. (AK PARTİ sıralarından gürültüler)
MUSTAFA HAKAN ÖZER (Konya) – Kim dedi onu ya! Ayıp, ayıp! Kendinden utan!
ALİ TAYLAN ÖZTAYLAN (Balıkesir) – Terbiyesiz! Hadsiz! Seviyesiz!
BAŞKAN – Sayın milletvekilleri, lütfen kürsüdeki hatibi dinleyelim.
ALİ MAHİR BAŞARIR (Devamla) – Bir kez daha söylüyorum: Çıkın, burada özür dileyin. Özür dileyin. (AK PARTİ sıralarından gürültüler)
BAŞKAN – Sayın Başarır, lütfen Genel Kurula hitap edin.
ALİ MAHİR BAŞARIR (Devamla) – Bakın, bir kez daha uyarıyorum: “Ben yanlış bir şey söyledim... Yanlış bir benzetme...” dedim.
MUSTAFA HAKAN ÖZER (Konya) – Kim dedi!
İSMAİL GÜNEŞ (Uşak) – Ya, Hakkâri’ye Kılıçdaroğlu nasıl gitti?
ALİ TAYLAN ÖZTAYLAN (Balıkesir) – Senin siyaset anlayışına be! Ayıp ayıp!
ALİ MAHİR BAŞARIR (Devamla) – Bakın, sizin konuşmalarınızın her tarafı faul.
ALİ TAYLAN ÖZTAYLAN (Balıkesir) – Ayıp! Genel merkezden bayrak kaldıranlarsınız siz!
İSMAİL GÜNEŞ (Uşak) – Hakkâri’ye Kılıçdaroğlu nasıl gitti?
ALİ MAHİR BAŞARIR (Devamla) – “Kayıp çocuklar” diyorlar, kayıp çocuklar için diyorsun ki: “Analarıyla gömmüşlerdir.”
ALİ TAYLAN ÖZTAYLAN (Balıkesir) – PKK bütün elebaşlarıyla gitti oy istedi Kemal Kılıçdaroğlu’na; ne anlatıyorsun!
ALİ MAHİR BAŞARIR (Devamla) – Ya, sen...
İSMAİL GÜNEŞ (Uşak) – Hakkâri’ye Kılıçdaroğlu nasıl gitti; onu söyle sen, onu söyle!
ALİ MAHİR BAŞARIR (Devamla) – Yani hakikaten aklım almıyor yaptığın benzetmeleri.
İSMAİL GÜNEŞ (Uşak) – Hakkâri’ye nasıl gitti, on yıl önce nasıl gitti? Türk Bayrağı neredeydi?
ALİ MAHİR BAŞARIR (Devamla) – “Kayıp çocuklar nerede?” diyor, “Anneleriyle gömülmüştür.” diyorsun. Ya, böyle bir şey olabilir mi?
İSMAİL GÜNEŞ (Uşak) – Neredeydi Türk Bayrağı Hakkâri’ye Kılıçdaroğlu gittiğinde? Hadi bir cevap verin!
ALİ MAHİR BAŞARIR (Devamla) – Lütfen, gelin, burada açıklama yapın, özür dileyin.
BAŞKAN – Birleşime on dakika ara veriyorum.

Kapanma Saati: 16.07

İKİNCİ OTURUM

Açılma Saati: 16.24

BAŞKAN: Başkan Vekili Gülizar BİÇER KARACA

KÂTİP ÜYELER: Havva Sibel SÖYLEMEZ (Mersin), Yasin ÖZTÜRK (Denizli)

-----0-----

BAŞKAN – Sayın milletvekilleri, Türkiye Büyük Millet Meclisinin 50’nci Birleşiminin İkinci Oturumunu açıyorum.
GÜLÜSTAN KILIÇ KOÇYİĞİT (Kars) – Sayın Başkan...
BAŞKAN – Buyurun Sayın Koçyiğit.
GÜLÜSTAN KILIÇ KOÇYİĞİT (Kars) – AKP Grup Başkan Vekili kürsüden konuşurken grubumuza hitaben, etnik milliyetçilik yaptığımızı, etnik siyaset yürüttüğümüzü... “Kürtlerden elinizi çekin.” gibi birçok sataşmada bulundu, bu nedenle cevap vermek istiyorum.
BAŞKAN – Sayın Koçyiğit, yerinizden...
GÜLÜSTAN KILIÇ KOÇYİĞİT (Kars) – Sayın Başkan, kürsüden söyledi, yeni bir sataşmaya mahal vermeyeceğim, mümkünse kürsüden cevap vermek istiyorum.
BAŞKAN – Şöyle: Oturum değiştiği için sataşmadan dolayı kürsüden söz veremiyoruz, yerinizden bir dakika vereceğim. Buyurun.

IV.- AÇIKLAMALAR (Devam)

40.- Kars Milletvekili Gülüstan Kılıç Koçyiğit’in, Ankara Milletvekili Leyla Şahin Usta’nın sataşma nedeniyle yaptığı konuşmasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması

GÜLÜSTAN KILIÇ KOÇYİĞİT (Kars) – Şimdi, Sayın Başkan, şunu ifade edelim. Biz, Sayın Grup Başkan Vekiline kendi partisinin yakın siyasal tarihine bakmasını tavsiye ediyoruz çünkü kendisi kendi Genel Başkanını inkâr etti. Tayyip Erdoğan bizzat şunu söylemişti: “Kürt sorunu vardır, bu ülkenin en büyük sorunudur ve benim sorunumdur.” ama Sayın Grup Başkan Vekili “Kürt sorunu yoktur.” dedi. Yine, Sayın Öcalan’ın Kürt sorununun çözümü için “Ben varım, bana inisiyatif verilirse, eğer imkân verilirse bir haftada çözebilirim.” sözü vardı. Kobani nedeniyle, Kobani olaylarında Hükümetin kendisi bizzat Sayın Öcalan’la görüştü. Çözüm süreci tam da bunun içindi, düzenli olarak devlet heyeti İmralı’ya gitti. O nedenle, bizim söylediğimiz bu sözü çarpıtmasını öncelikle kabul etmiyoruz. Biz de buradan ifade ediyoruz: İmkan verilirse bu sorun çözülür, aktörlerden biri de Sayın Öcalan’dır.

YAVUZ AYDIN (Trabzon) – Yeter artık ya!

GÜLÜSTAN KILIÇ KOÇYİĞİT (Kars) – Bunu oraya buraya çekmenin hiçbir lâmi cimi yok.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

GÜLÜSTAN KILIÇ KOÇYİĞİT (Kars) – Sayın Başkan, tamamlıyorum.

BAŞKAN – Lütfen tamamlayın.

GÜLÜSTAN KILIÇ KOÇYİĞİT (Kars) – Diğer bir mesele, biz “Kürt sorunu var.” diyoruz ve çözülsün istiyoruz. Biz Kürt sorununu istismar etmiyoruz Sayın Başkan.

YAVUZ AYDIN (Trabzon) – Üzerinden besleniyorsunuz.

GÜLÜSTAN KILIÇ KOÇYİĞİT (Kars) – Ama bugün, Kürt sorununda geçmişte çözüm akıllı hâkimken “Kan kusacağım, kızılık şerbeti içeceğim ama ben bu sorunu çözeceğim.” diyen Tayyip Erdoğan gerçeği varken bugün, Kürt sorununda, çözümsüzlüğün karşılığında iktidarda kalmaya çalışan bir akıl var. Onun için, Kürt sorununu kim istismar ediyor, Kürt sorunu üzerinden kim iktidarda kalıyor, kim beka tartışması yürütüyor; bütün Türkiye halkları da biliyor, bütün kamuoyu da biliyor. Biz Kürt halkının eşitlik, özgürlük mücadelesini, demokrasi mücadelesini sahipleniyoruz herkesin mücadelesini sahiplendiğimiz gibi. Bunu hiç kimse kriminalize edemez, terörize edemez. Bizi yaftalayarak da buradan bir çıkış yolu yoktur, buradan gidilecek bir yer yoktur diyoruz.

Tekrardan teşekkür ediyorum, Genel Kurulu selamlıyorum.

BAŞKAN – Buyurun Sayın Usta.

LEYLA ŞAHİN USTA (Ankara) – Başkanım, az önceki konuşmamla ilgili birtakım açıklamalarda bulunmak istiyorum,

sözlerimin çarpıtıldığıyla ilgili açıklama yapmak istiyorum.

BAŞKAN - Buyurun, yerinizden...

LEYLA ŞAHİN USTA (Ankara) – Kürsüden konuşmak istiyorum.

BAŞKAN – Oturum değiştiği için yerinizden verebiliyorum.

Buyurun.

41.- Ankara Milletvekili Leyla Şahin Usta'nın, Mersin Milletvekili Ali Mahir Başarır'ın sataşma nedeniyle yaptığı konuşmasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması

LEYLA ŞAHİN USTA (Ankara) - Sayın Başkanım, çok açık ve net ne söylediğimi tekrar ediyorum, sözleri çarpıtıp buradan siyasete bir polemik çıkarmak bir Grup Başkan Vekiline hiç yakışmıyor. Dedim ki: Meclisin iradesiyle siyasi partilerin altına imza attığı bir metne “kâğıt parçası” diyorsanız, Türkiye Büyük Millet Meclisin iradesini yansıtan bir kâğıda “kâğıt parçası” diyorsanız, döndüm, arkamdaki bayrakları göstererek dedim ki: İki gün sonra siz çıkar bunlara da “bez parçası” dersiniz. Ben ne...

ALİ MAHİR BAŞARIR (Mersin) – Hâlâ diyorsun ama ya! Hâlâ diyorsun, özür dilemen gerekirken. Olur mu öyle şey!

LEYLA ŞAHİN USTA (Ankara) – Bir dinleyin ya, bir dinleyin.

BAŞKAN – Sayın milletvekilleri, lütfen Grup Başkan Vekili konuşuyor, lütfen arkadaşlar.

LEYLA ŞAHİN USTA (Ankara) – Evet, benim sözlerimi çarpıtmasaydınız, çıkıp doğruyu söyleseydiniz ben bunu tekrar söylemezdim. Ne söylediğimi özellikle söyledim.

SİBEL SUIÇMEZ (Trabzon) – Aynen bunu söylediniz.

LEYLA ŞAHİN USTA (Ankara) – Evet, aynen bunu söyledim.

SİBEL SUIÇMEZ (Trabzon) – Anlayacak kadar zekâmız var.

YUNUS EMRE (İstanbul) – Özür dileyin.

LEYLA ŞAHİN USTA (Ankara) – Evet, o zaman bunları çarpıtmayın.

ALİ MAHİR BAŞARIR (Mersin) – Özür dilemeniz gerekiyor burada.

LEYLA ŞAHİN USTA (Ankara) – Asıl...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

LEYLA ŞAHİN USTA (Ankara) – Hiçbir öze gerek yok, özür dilemesi gereken...

ALİ MAHİR BAŞARIR (Mersin) – Özür dilemeniz gerekiyor.

ALİ ÖZKAYA (Afyonkarahisar) – Siz karar vermeyeceksiniz Mahir Bey.

BAŞKAN – Tamamlayın, lütfen. Sayın Usta, tamamlayın.

ALİ MAHİR BAŞARIR (Mersin) – Özür dilemeniz gerekiyor.

YUNUS EMRE (İstanbul) – Bayrağa “bez parçası” diyemezsiniz, ay yıldızlı bayrağa “bez parçası” diyemezsiniz; özür dileyin.

LEYLA ŞAHİN USTA (Ankara) – Meclis iradesiyle yansıtılan bir metne “kâğıt parçası” diyorsanız özür dilemesi gereken sizsiniz. Bizim siyasi parti grupları olarak yazdığımız bir metne de “kâğıt parçası” diyemezsiniz. (CHP sıralarından gürültüler)

SİBEL SUIÇMEZ (Trabzon) – Kendi söylediğinizi bir başkası söylüyormuş gibi lanse ediyorsunuz.

YUNUS EMRE (İstanbul) – Siz bayrakla kendi beyannamenizi bir tutamazsınız.

LEYLA ŞAHİN USTA (Ankara) – Terörle mücadele konusunda bir metin paylaşıyoruz, bir metin kararlaştırıyoruz; buna “kâğıt parçası” denilmesi üzerinden söylediğim şeyi tekrar etmek istemiyorum.

SİBEL SUIÇMEZ (Trabzon) – Yine söylediniz.

AHMET VEHBİ BAKIRLIOĞLU (Manisa) – Aynı şey mi?

YUNUS EMRE (İstanbul) – Bayrağa saygısızlık yapamazsınız!

LEYLA ŞAHİN USTA (Ankara) – Ben bayrağa saygısızlık yapmadım.

BAŞKAN – Sayın milletvekilleri, lütfen Grup Başkan Vekilinin sözünü kesmeyelim.

LEYLA ŞAHİN USTA (Ankara) – Bayrağa saygısızlık yapan kim söyleyeyim size? Kılıçdaroğlu'nun Başdanışmanı.

YUNUS EMRE (İstanbul) – Bayrağa saygısızlık yapamazsınız, özür dileyin!

ALİ MAHİR BAŞARIR (Mersin) – İsrar ediyorsun!

AHMET FETHAN BAYKOÇ (Ankara) – Ya, görüşmelerde bayrağı arkanızdan kaldıran sizsiniz.

LEYLA ŞAHİN USTA (Ankara) – Kaldıran sizsiniz! Sayın Kılıçdaroğlu'nun, CHP Genel Başkanı Kılıçdaroğlu'nun Nuşirevan Elçi'yi...

İSMET GÜNEŞHAN (Çanakkale) – Ya, Andımız'ı kaldırdınız siz de kardeşim! Andımız'ı kaldırdınız yani ya, Allah Allah!

ALİ ÖZKAYA (Afyonkarahisar) – Andımız'ın kaldırılışı normal, Andımız ile bayrağın ne ilgisi var? Andımız'ı kaldırdık.

BAŞKAN – Sayın milletvekilleri, lütfen.

LEYLA ŞAHİN USTA (Ankara) – Bir röportaj verirken...

İSMET GÜNEŞHAN (Çanakkale) – T.C.'yi kaldırdınız ya, resmî kurumlardan T.C.'yi kaldırdın ya! Allah Allah! Hayret bir şey ya!

ALİ ÖZKAYA (Afyonkarahisar) – Ne ilgisi var, bayrakla ne ilgisi var?

LEYLA ŞAHİN USTA (Ankara) – Arkadaşlar, bir saniye, bir dinler misiniz? Ben sizin Grup Başkan Vekilinizi dinliyorum.

Sayın Başkan...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

ALİ ÖZKAYA (Afyonkarahisar) – Bayrakla ne karıştırıyorsunuz?

SİBEL SUIÇMEZ (Trabzon) – Bizim Grup Başkan Vekilimiz öyle konuşmuyor, bayrağa kese kâğıdı muamelesi yapmıyor.

ALİ ÖZKAYA (Afyonkarahisar) – Bayrak anayasal bir kural.

İSMET GÜNEŞHAN (Çanakkale) – Hayret bir şey ya! Başka verecek örnek bulamıyor musunuz ya? Bayrağı diyorsunuz ya. Niye korkuyorsunuz siz? Allah Allah!

BAŞKAN – Lütfen son kez uzatıyorum, tamamlayın.

LEYLA ŞAHİN USTA (Ankara) – CHP Genel Merkezinde verdiği röportajda arkasındaki Türk bayraklarını kaldıran kim? Mitinglerde, meydanlarda, CHP'nin mitinglerinde Türk bayrağı olmadan miting yapan kim?

AHMET VEHBİ BAKIRLIOĞLU (Manisa) – Hepsinde vardı, hepsinde vardı.

LEYLA ŞAHİN USTA (Ankara) – Bu ülkede... Allah aşkına, Sayın Başkan...

SİBEL SUIÇMEZ (Trabzon) – T.C.'yi siz kaldırdınız.

LEYLA ŞAHİN USTA (Ankara) – Benim söylediğim sözler üzerinde kendilerine siyasi pay veya rant çıkartmaya çalışanlara müsaade etmiyoruz.

YUNUS EMRE (İstanbul) – Kendi yanlışınızı iftira atarak kapatamazsınız.

SİBEL SUIÇMEZ (Trabzon) – Şehide “kelle” deyin, şimdi konuşun.

LEYLA ŞAHİN USTA (Ankara) – Bu ülkenin bayrağı kutsaldır. Bu Meclisin metinlerine de kimse “kâğıt parçası” diyemez.

AHMET VEHBİ BAKIRLIOĞLU (Manisa) – “Kâğıt parçası” değil mi? Tamam, o kâğıt parçası.

LEYLA ŞAHİN USTA (Ankara) – Elbette ki bayrağa da “bez parçası” diyemezsiniz. Dedirtmeyiz zaten.

YUNUS EMRE (İstanbul) – Siz dediniz ama.

ALİYE TİMİŞİ ERSEVER (Ankara) – Biz demiyoruz, siz diyorsunuz, siz. Biz demedik ki böyle bir şeyi.

YUNUS EMRE (İstanbul) – Siz diyorsunuz. Siz çıkardınız.

LEYLA ŞAHİN USTA (Ankara) – “Ben demedim, siz diyorsunuz.” dedim. Bakın, tekrar söylüyorum, ısrarla söylüyorum:

Bayrakları kaldıran sizin Genel Merkeziniz.

ALİ MAHİR BAŞARIR (Mersin) – Yalan! Yalan! Yalan!

LEYLA ŞAHİN USTA (Ankara) – Bu metne de “bez parçası” diyen, “kâğıt parçası” diyen sizsiniz.

SİBEL SUIÇMEZ (Trabzon) – “Sayın Öcalan” demediniz mi?

LEYLA ŞAHİN USTA (Ankara) – Konuyu saptırmalarına müsaade etmeyin Sayın Başkanım. Tartışmayı da bitirmek istiyorum.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Lütfen son sözlerinizi alalım.

LEYLA ŞAHİN USTA (Ankara) – Herkes kendi görüşünü elbette ki savunabilir ama şunu söylemek istiyorum.

AHMET VEHBİ BAKIRLIOĞLU (Manisa) – Özür dileyemediniz ya.

ALİ MAHİR BAŞARIR (Mersin) – Özür dileyemediniz.

SİBEL SUIÇMEZ (Trabzon) – Siz kendi görüşünüzü savunun zaten.

LEYLA ŞAHİN USTA (Ankara) – Benim savunduğum şey bu Meclisin iradesidir.

ALİ MAHİR BAŞARIR (Mersin) – Bayrağı savunun.

YUNUS EMRE (İstanbul) – Ya siz kendi iradenize “Meclisin iradesi” diyorsunuz.

LEYLA ŞAHİN USTA (Ankara) – Bu Meclise siyasi parti olarak siz imza atmasanız da eğer diğer 3 veya 4 siyasi parti imza attığı için o metne “kâğıt parçası” diyemezsiniz. Tıpkı bayrağa “bez parçası” diyemeyeceğiniz gibi, bu Meclisin metinlerine de “kâğıt parçası” diyemezsiniz.

İSMET GÜNEŞHAN (Çanakkale) – Meclisin değil, sizin, sizin.

SİBEL SUIÇMEZ (Trabzon) – Bayrağa “kâğıt parçası” diyebilmeyi düşünecek olan grup sizsiniz, sadece sizsiniz.

ALİ MAHİR BAŞARIR (Mersin) – Sayın Başkan...

BAŞKAN – Buyurun Sayın Başarır.

ALİ MAHİR BAŞARIR (Mersin) – Şimdi, bir, açık olarak “Cumhuriyet Halk Partisi Grup Başkan Vekili sözlerimle ilgili yalan söyledi.” dedi.

LEYLA ŞAHİN USTA (Ankara) – “Çarpıttınız.” dedim.

ALİ MAHİR BAŞARIR (Mersin) – İki, bayraklarla ilgili de partimize açıkça iftira etti ve bu oturumda etti, sataşma...

YUNUS EMRE (İstanbul) – Açıklama hakkı var Sayın Başkan.

ALİ MAHİR BAŞARIR (Mersin) – Yani geçen oturumun cevabını vermiyorum, buradaki sataşmasının cevabını veriyorum.

YUNUS EMRE (İstanbul) – Evet, sataşma var Sayın Başkan, açıklama hakkı kapsamında.

LEYLA ŞAHİN USTA (Ankara) – Sataşma değil, açıklama. Metinleri gösterebilirim.

BAŞKAN – Sayın Başarır, yerinizden vereyim, uzatacağım sonra.

ALİ MAHİR BAŞARIR (Mersin) – Sayın Başkanım, şöyle söyleyeyim: Burada olmam... Ben oturumdan önceki sataşmalarla ilgili yerimizden vermenizi anlıyorum...

LEYLA ŞAHİN USTA (Ankara) – Sayın Başkan, bana kürsüden söz vermediniz, oturum değişti. Lütfen... Cevap verecekse kürsüden yapamaz.

ALİ MAHİR BAŞARIR (Mersin) – Ama oturumu açtıktan sonra sataşmada bulunduğu için ben kürsüden istiyorum.

LEYLA ŞAHİN USTA (Ankara) – Siz mi yönetiyorsunuz, Gülizar Hanım mı yönetiyor?

ALİ MAHİR BAŞARIR (Mersin) – Eğer ben de bir sataşmada bulunursam Değerli Grup Başkan Vekili oradan söz alır.

BAŞKAN – Sayın Başarır, konuyu çok uzatmayalım, yerinizden lütfen vereyim, devamında uzatacağım zaten.

Lütfen, yeni bir sataşmaya hiçbir Grup Başkan Vekili mahal vermesin.

Buyurun.

42.- Mersin Milletvekili Ali Mahir Başarır'ın, Ankara Milletvekili Leyla Şahin Usta'nın yaptığı açıklamasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması

ALİ MAHİR BAŞARIR (Mersin) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; cumhuriyet tarihinden bugüne kadar A partisi, B partisi, sağ parti, sol parti “bayrak” ve “bez parçası” terimlerini asla yan yana kullanmamıştır, kınıyorum kendisini. (CHP sıralarından alkışlar)

LEYLA ŞAHİN USTA (Ankara) – Öyle bir şey yok, ben sizi kınıyorum... Ya, bu kadar siyaset yapılamaz, bu kadar anlayışsız olunamaz.

ALİ MAHİR BAŞARIR (Mersin) – İki, kendi grubuna baksın, Türkiye Cumhuriyeti tarihinde Riyad'da İstiklal Marşı'nın okunmasını, bayrağımızın asılmasını pazarlık konusu yapan tek partidir. (CHP sıralarından alkışlar)

MEHMET BAYKAN (Konya) – Yalan! Yalan!

ALİ ÖZKAYA (Afyonkarahisar) – Yalan! Yalan! Ne kadar yalancısın! Ya, insan bu kadar mı yalan söyler ama ya! Yalan! Yalan! Hepsi yalan!

MEHMET BAYKAN (Konya) – Ne yalancısın be!

LEYLA ŞAHİN USTA (Ankara) – Yalan söylüyorsun. Hadi şunu açıkla da görelim.

ALİ MAHİR BAŞARIR (Mersin) – Gelelim değerli Genel Başkanlarına. Bu partinin Genel Başkanı şehide “kelle” diyen, çözüm mahkemelerini, Habur'u bu ülkede pazarlık konusu yapan bir genel başkan.

ALİ ÖZKAYA (Afyonkarahisar) – Yalan!

MEHMET BAYKAN (Konya) – Yalan söylüyorsun.

ALİ MAHİR BAŞARIR (Mersin) – Andımız'ı kaldıran bir partiden bahsediyoruz ama şunu kabul edelim....

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Tamamlayın, Lütfen Sayın Başarır.

ALİ MAHİR BAŞARIR (Mersin) – Bu Grup Başkan Vekili bir hata yaptı. Aslında nasıl bir hata yaptı biliyor musunuz?

LEYLA ŞAHİN USTA (Ankara) – Siz hata yapıyorsunuz.

ALİ MAHİR BAŞARIR (Mersin) – Bayrak, vatan konusunda bilinçaltını dışarı vurdu çünkü bilinçaltında onlar için vatan ve bayrak sadece bir teferruat.

Teşekkür ediyorum. (CHP sıralarından alkışlar, AK PARTİ sıralarından gürültüler)

OSMAN GÖKÇEK (Ankara) – Akdeniz Belediye Başkanı adayınız... Ali Mahir Bey...

ALİ MAHİR BAŞARIR (Mersin) – Benim partimin Belediye Başkanı değil. Ya, babanın da arkadaşı olduğunu söylüyorlar.

MAHMUT TANAL (Şanlıurfa) – Sen kaç yaşındasın, kaç yaşındasın da o kadar zenginsin ya! Sen çok mu akıllı zenginsin!

LEYLA ŞAHİN USTA (Ankara) – Sayın Başkanım...

BAŞKAN – Sayın Usta...

(AK PARTİ ve CHP sıraları arasında karşılıklı laf atmalar)

BAŞKAN – Sayın milletvekilleri...

Söz talebinizin gerekçesi neydi Sayın Usta?

Buyurun.

43.- Ankara Milletvekili Leyla Şahin Usta'nın, Mersin Milletvekili Ali Mahir Başarır'ın yaptığı açıklamasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması

LEYLA ŞAHİN USTA (Ankara) – Sayın Başkan, bakın...

(AK PARTİ ve CHP sıraları arasında karşılıklı laf atmalar)

BAŞKAN – Devam edin lütfen.

LEYLA ŞAHİN USTA (Ankara) – Sayın Başkanım, söylediğim söz çok açık ve net. Burada bayrağa saygısızlık yapan, Meclisin...

BEKİR BAŞEVİRGEN (Manisa) – Başkan, özür dileyin kapansın bu konu ya, vallahi kapansın ya, tek kelime etmeyeceğiz.

LEYLA ŞAHİN USTA (Ankara) – Özür dileyecek hiçbir lafım yok. Benim bilinçaltımı okumak Ali Mahir Başarır'ın işi değil, ben bilinçaltı hiçbir şey söylemiyorum, çok açık ve net söylüyorum. Meclisin iradesiyle PKK terör örgütünü lanetleyen, terörle mücadeleyle ilgili bir metne kimse “kâğıt parçası” diyemez.

ALİ MAHİR BAŞARIR (Mersin) – Onu da kendiniz söylediniz.

YUNUS EMRE (İstanbul) – Biz “A4 kâğıdı” dedik, “kâğıt parçası” demedik.

LEYLA ŞAHİN USTA (Ankara) – Bu Meclisin iradesidir, buna “kâğıt parçası” deme haddiniz değildir diyerek kendilerinin gidebileceği son noktayı söyledim.

YUNUS EMRE (İstanbul) – Bayrağa saygısızlık yapamazsın.

SİBEL SUIÇMEZ (Trabzon) – Senin imza attığın kâğıt.

LEYLA ŞAHİN USTA (Ankara) – Bunun üzerinden, lütfen, kişisel saygısızlık yapmaya gerek yok, “bilinçaltı” şu, bu demeye gerek yok. Bilinçaltına girersek sizin bilinçaltınızda neler var...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

LEYLA ŞAHİN USTA (Ankara) – ...hangi terör örgütlerini desteklediğinizi konuşmak zorunda kalırız.

BEKİR BAŞEVİRGEN (Manisa) – Özür dile.

İSMET GÜNEŞHAN (Çanakkale) – Başkanım, niyet mi okudunuz siz?

LEYLA ŞAHİN USTA (Ankara) – Siz okuyorsunuz.

İSMET GÜNEŞHAN (Çanakkale) – Siz dediniz ya.

BAŞKAN – Sayın milletvekilleri, sisteme giren ve...

İSMAİL GÜNEŞ (Uşak) – Başkanım...

ALİ MAHİR BAŞARIR (Mersin) – Sayın Başkanım, şimdi, bakın “Ben sizin bilinçaltınıza girersem aklınızda hangi terör örgütleri var, bunları sayamam.” dedi, cevap vermek durumundayım, mecburen, istemesem de cevap vermek durumundayım, istemesem de. Son... Çok kısa konuşacağım.

BAŞKAN – Sayın Başarır, son kez veriyorum, lütfen bir daha...

ALİ MAHİR BAŞARIR (Mersin) – Çok kısa konuşacağım.

BAŞKAN – Buyurun.

44.- Mersin Milletvekili Ali Mahir Başarır'ın, Ankara Milletvekili Leyla Şahin Usta'nın yaptığı açıklamasındaki bazı ifadelerine ilişkin tekraren açıklaması

ALİ MAHİR BAŞARIR (Mersin) – Çok kısa konuşacağım.

Ben, bir kez daha AKP Grubunu, AKP Grup Başkan Vekilini Türkiye Cumhuriyeti yurttaşlarından, Anayasa'dan ve Türk Bayrağı'ndan özür dilemeye davet ediyorum. (CHP sıralarından alkışlar, AK PARTİ sıralarından gürültüler) Hâlâ konuşmasın, özür dilesin, özür dilesin, özür dilesin.

LEYLA ŞAHİN USTA (Ankara) – Niye özür dileyeceğim?

BAŞKAN – Sayın milletvekilleri...

LEYLA ŞAHİN USTA (Ankara) – Sayın Başkan, böyle bir usul olamaz, söylediklerini ısrarla, tekrarlar...

ALİ MAHİR BAŞARIR (Mersin) – Tabii, bayrağa “bez parçası” diyeceksin böyle bir usul olacak.

ALİ ÖZKAYA (Afyonkarahisar) – Bayrağı kaldıran sizsiniz.

LEYLA ŞAHİN USTA (Ankara) – Sen diyorsun, ben demiyorum.

ALİYE TİMLİSİ ERSEVER (Ankara) – Niyet okuyorsun.

ALİ MAHİR BAŞARIR (Mersin) – Var tabii, böyle bir usul var, var böyle bir usul var.

BAŞKAN – Birleşime on dakika ara veriyorum.

Kapanma Saati: 16.35

ÜÇÜNCÜ OTURUM

Açılma Saati: 16.44

BAŞKAN: Başkan Vekili Gülizar BİÇER KARACA

KÂTİP ÜYELER: Havva Sibel SÖYLEMEZ (Mersin), Yasin ÖZTÜRK (Denizli)

-----0-----

BAŞKAN – Sayın milletvekilleri, Türkiye Büyük Millet Meclisinin 50'nci Birleşiminin Üçüncü Oturumunu açıyorum.

Sisteme giremediği için İç Tüzük 60'ıncı maddeye göre kısa bir söz talebinde bulunan değerli milletvekillerinin bu taleplerini karşılayacağım.

Sayın Sibel Suiçmez...

Buyurun Sayın Suiçmez.

45.- Trabzon Milletvekili Sibel Suiçmez'in, Cumhurbaşkanının 2024 yılını "emekliler yılı" olarak ilan etmesine ilişkin açıklaması

SİBEL SUIÇMEZ (Trabzon) – Bayrağa "bez parçası" diyenlerin emeklilerin hakkını gözetmesini düşünmemiz mümkün değildir. Bir varmış bir yokmuş. Bir ülkenin sarayda yaşayan Cumhurbaşkanı varmış, bir de açlıkla sınanan emeklileri varmış. Bir uyanmışlar ki bir sabah o Cumhurbaşkanı 2024 yılını "emekliler yılı" olarak ilan etmiş. Bu artık hikâyelerde bile duyacağımız bir şey değildir. Emeklilerimiz yoksul olabilirler ama onursuz asla değildirler. Bir şiirle bitireceğim.

"Onlar

Uçağı buldular

Füzeyi buldular

Kuşlar hayret içinde

Denizaltı yaptılar

Balık adam oldular

Balıklar hayret içinde

Biz yarı aç yarı tok

Sürünüyoruz on yıllardır

Kertenkeleler hayret içinde.

Acelemiz yok

Medeniyet yolunda

Yürüyoruz ağır ağır

Kaplumbağalar hayret içinde."

(CHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Mersin Milletvekili Burhanettin Kocamaz...

Buyurun Sayın Kocamaz.

46.- Mersin Milletvekili Burhanettin Kocamaz'ın, yirmi günde şehit olan 21 askere ve gazilere, Mersin'in Aydıncık ilçesinde dün meydana gelen kazaya ilişkin açıklaması

BURHANETTİN KOCAMAZ (Mersin) - Teşekkürler Sayın Başkan.

Yirmi günde 21 vatan evladı kahramanımızı maalesef şehit vererek vatan toprağına emanet ettik. Kahraman şehitlerimize Allah'tan rahmet, yaralı gazilerimize acil şifalar; ailelerine, Türk Silahlı Kuvvetleri camiasına ve yüce Türk milletine başsağılığı diliyor, hain terörü ve terör destekçilerini şiddetle kınıyor ve lanetliyorum.

Ayrıca, Mersin'in Aydıncık ilçesinde dün sabaha karşı yolcu otobüsü yağış nedeniyle kayganlaşan yolda kontrolden çıkarak tünel çıkışında virajı alamamış ve devrilmiş, meydana gelen kazada ilk belirlemelere göre 9 vatandaşımız hayatını kaybetmiş, 30 vatandaşımız da yaralanmıştır. Hayatını kaybeden vatandaşlarımıza Allah'tan rahmet, ailelerine başsağılığı, yaralı vatandaşlarımıza da en kısa sürede acil şifalar diliyorum.

BAŞKAN - Zonguldak Milletvekili Eylem Ertuğ Ertuğrul...

Buyurun Sayın Ertuğrul.

47.- Zonguldak Milletvekili Eylem Ertuğ Ertuğrul'un, sürücü belgesi geçici olarak elinden alınanlara ilişkin açıklaması

EYLEM ERTUĞ ERTUĞRUL (Zonguldak) - Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; ülkemizde yaklaşık 1 milyon sürücünün ehliyetine geçici olarak el konulmuştur. Sürücü belgesi geçici olarak elinden alınanlar sosyal, ekonomik, ailevi sıkıntılar yaşamakta, bu nedenle 1 milyon insan mağduriyet çekmektedir çünkü ehliyet demek iş demektir, aş demektir. Olası kast veya bilinçli taksirle ölümlü ya da yaralanmalı kazaya sebebiyet vermeyenlerin ve süreklilik arz eden madde bağımlılığı olanlar hariç bir defalığına mahsus ehliyet affı ihtiyaç durumundadır. Şoförlerimiz ehliyetlerine kavuşmak için uzun yıllardır bekliyorlar. Bu konuda düzenleme yapmalıyız. Ehliyet mağduru vatandaşlarımız ekonomik anlamda çok sıkıntı çekiyor. Ekmeğini buradan kazanan vatandaşlarımızın artık dayanacak gücü kalmamıştır. Ehliyet affının yasalaşması şoför esnafımızı mutlu edecektir. Mutlaka ehliyet affı gereklidir.

BAŞKAN – Şanlıurfa Milletvekili Mahmut Tanal...

Buyurun Sayın Tanal.

48.- Şanlıurfa Milletvekili Mahmut Tanal'ın, Şanlıurfa'nın sorunlarına ilişkin açıklaması

MAHMUT TANAL (Şanlıurfa) – Teşekkür ederim Değerli Başkanım.

Değerli milletvekilleri, hepinizi saygıyla selamlıyorum.

AK PARTİ tam yirmi bir yıldır iktidarda. Şanlıurfa'nın aşağıda sayacağım tam 22 tane sorunu var ve bugüne kadar çözülmemiş durumda: İşsizlik sorunu var, torpil, kayırmacılık sorunu var, mevsimlik tarım işçileri sorunu var, elektrik sorunu var, hastane, doktor ve hemşire yetersizliği var, ulaşım sorunu var, okul, eğitim sorunu var, temiz içme suyu sorunu var, Suriyeliler sorunu var, uyuşturucu sorunu var, otopark sorunu var, tapu sorunu var, mülkiyet sorunu var, imar sorunu var, turizm tanıtım sorunu var, çöp toplama sorunu var, yatırımcıların yaşadığı sorunlar var, tarım arazilerinin sorunları var ve plansızlık ve programsızlık sorunu var; Şanlıurfalılar bu konuda mağdur. Şanlıurfalıları sesleniyorum: Hizmet istiyorsanız AK PARTİ'ye oy vermeyin. (CHP sıralarından alkışlar) Yirmi bir yıldır AK PARTİ'ye verdiğiniz oyun sonucu 22 tane sorunla karşı karşıya bırakıldınız. Çare, çözüm Cumhuriyet Halk Partisi.

Hepinizi saygıyla, hürmetle selamlıyorum. (CHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – İstanbul Milletvekili Elif Esen...

Buyurun Sayın Esen.

49.- İstanbul Milletvekili Elif Esen'in, Cumhurbaşkanının 2024 yılını "emekliler yılı" olarak ilan etmesine ilişkin açıklaması

ELİF ESEN (İstanbul) – Teşekkürler Sayın Başkan.

2024 emekliler yılı ilan edildi. Evet, yüzde 5 ek sefalet zammıyla 2024 gerçekten emekliler yılı olacak. Neden mi? AK PARTİ Hükûmeti 2008 yılında emekli maaşlarının hesaplanmasında bir değişikliğe gitti. "Emekli maaşı asgari ücretin en az yüzde 110'u kadar olur." uygulaması değiştirildi, değişmeseydi bugün emekli maaşları yaklaşık 25 bin lira olacaktı. Emekli aylığı 2003'te asgari ücretten yüzde 47 daha fazlaydı ve bir emekli, maaşıyla 21 çeyrek altın alabiliyordu, oysa bugün sadece 3 adet alabiliyor. Sayın vekiller, yoksulluk sınırının 50 bin liraya dayandığı bir ülkede 10 bin lirayla nasıl yaşanabilir? Evet, belki de bu yıl,

cumhuriyet yüzyılında emeklilerin yoksulluğun pençesinde yaşama tutunma mücadelesi vereceği yıl olarak, emekliler yılı olarak tarihe geçecek. Emekli maaşları hızla...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Trabzon Milletvekili Yavuz Aydın...

Buyurun Sayın Aydın.

50.- Trabzon Milletvekili Yavuz Aydın'ın, şehit olan 9 askere ilişkin açıklaması

YAVUZ AYDIN (Trabzon) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; bu vatan için gözünü kırpmadan canlarını feda eden yiğitlerimizi rahmetle anıyorum. Kemal Batur, Serkan Sayın, Müslüm Özdemir, Emrullah Gülmez, Gökhan Delen, Hakan Gün, Ahmet Koroğlu, Murat Atar ve Muhammet Tunahan Evcin şehitlerimizin ruhları şad olsun.

Hem bir milletvekili hem de bu ülkenin bir evladı olarak belirtmek istiyorum ki teröre yardım ve yataklık edenlere asla geçit vermeyeceğiz. Türk milliyetçileri olarak bu kararlı duruşumuzdan asla vazgeçmeyeceğiz. Türk milletinin bileğini bükmeye hiç kimsenin gücü yetmeyecektir. "Bayrakları bayrak yapan üstündeki kandır. Toprak eğer uğrunda ölen varsa vatandır." diyor, Genel Kurul ve yüce Türk milletini saygıyla selamlıyorum.

BAŞKAN – Ankara Milletvekili Aliye Timisi Ersever...

Buyurun Sayın Ersever.

51.- Ankara Milletvekili Aliye Timisi Ersever'in, buğday çiftçisinin mağduriyetine ilişkin açıklaması

ALİYE TİMİSİ ERSEVER (Ankara) – Teşekkürler Sayın Başkan.

Geçtiğimiz yaz çiftçilerimiz Toprak Mahsulleri Ofisinin kapısında perişan edildi. Borç batağında olan üreticilerimiz buğdayın kilosunu 6-7 liradan yok pahasına tüccara satmak zorunda bırakıldı. Bugün geline nokta buğday fiyatları Polatlı Ticaret Borsasında 11 lirayı geçmiş durumda. Yazın ucuz fiyattan deposunu dolduran tüccar ve Ofis kazancını katlarken çiftçi yine mağdur edilmiştir. Çiftçinin alın terini korumak ve benzeri tablonun bir daha yaşanmamasını sağlamak için hangi önlemleri alacaksınız? Çiftçinin dört gözle beklediği buğdayda ton başına bin lira ve arpada ise 500 liralık alım prim desteğini ne zaman ödeme düşünürsünüz?

Teşekkür ederim Sayın Başkan.

BAŞKAN – Aksaray Milletvekili Ramazan Kaşlı...

Buyurun Sayın Kaşlı.

52.- Aksaray Milletvekili Ramazan Kaşlı'nın, şehit Piyade Üsteğmen Gökhan Delen'e ilişkin açıklaması

RAMAZAN KAŞLI (Aksaray) – Geçtiğimiz pazar günü Aksaray tarihî bir güne tanıklık etti. Pençe-Kilit Operasyonları kapsamında Kuzey Irak'ta icra edilen harekât esnasında alçak hainlerin saldırısı sonucu şehit düşen yiğit evladımız, kahraman şehidimiz Piyade Üsteğmen Gökhan Delen'i şimdiye kadar Aksaray'da görülmemiş bir kalabalıkla, tekbirlerle ve dualarla son yolculuğuna uğurladık. Acımız taze, kinimiz diridir; öfkemiz acımız kadar büyüktür. Herkes bilsin ki bölücü hainlerin ve iş birlikçilerinin kökü her yerden kazınana kadar terörün her türlüyle mücadelemiz kararlılıkla sürecektir. Kahraman şehitlerimize Cenab-ı Allah'tan rahmet, yaralılarımıza acil şifalar diliyorum. Kederli ailelerinin, silah arkadaşlarının ve Türk milletinin başı sağ olsun.

BAŞKAN – Gaziantep Milletvekili Hasan Öztürkmen...

Buyurun Sayın Öztürkmen.

53.- Gaziantep Milletvekili Hasan Öztürkmen'in, Ankara Milletvekili Leyla Şahin Usta'nın sataşma nedeniyle yaptığı konuşmasındaki bazı ifadelerine ve Sağlık Bakanını göreve davet ettiklerine ilişkin açıklaması

HASAN ÖZTÜRKMEN (Gaziantep) – Teşekkür ediyorum Sayın Başkan.

Öncelikle, AKP Grup Başkan Vekilinin şanlı Türk Bayrağı hakkındaki sözlerini kabul etmiyorum, reddediyorum ve kınıyorum.

İkincisi: Türkiye, şimdiye kadar böylesine çapsız, yetersiz, yeteneksiz ve belki de görev ihmali içinde olduğu varsayılacak bir Sağlık Bakanı görmemiştir. Ülkenin her tarafından sağlıkla ilgili şikâyetler, imdat çağrıları gelirken Sağlık Bakanı sadece kendi özel işleriyle, hastaneleriyle uğraşmaktadır. Gaziantep'te çocuk hastanesi, çocuk hematoloji ve onkoloji bölümü kapanmıştır; yüzlerce hasta çocuk özel hastanelere mahkûm edilmiştir. Özel muayene ücreti bin liranın, günlük yatak ücreti 4 bin liranın üzerindedir. Çoğu yoksul olan hasta çocukların aileleri bu ücreti ödeyecek durumda değildir. Sağlık Bakanını göreve davet ediyorum.

Teşekkür ederim.

BAŞKAN – Mersin Milletvekili Gülcan Kış...

Buyurun Sayın Kış.

54.- Mersin Milletvekili Gülcan Kış'ın, dün Mersin'de meydana gelen otobüs kazasına ve Mersin'de bir okul müdürünün kadın düşmanı uygulamalarıyla gündeme geldiğine ilişkin açıklaması

GÜLCAN KIŞ (Mersin) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Dün Mersin'de meydana gelen otobüs kazasında hayatını kaybeden 9 vatandaşımıza Allah'tan rahmet, yaralılara acil şifalar diliyorum.

Cumhuriyetimizin 2'nci yüzyılına girerken millî eğitimde tarikatlar ve cemaatlerle protokol yapmaya devam edeceğini ilan eden zihniyetler okullarda kadın öğretmenlere karşı düşmanca davranan sözde yöneticilere cesaret olmuştur.

Kadına şiddetin, cinayetlerin giderek arttığı bir süreçte Mersin'de bir okul müdürü kadın düşmanı uygulamalarıyla gündeme gelmiştir. Öğretmenlerimizin kılık ve kıyafetine "yönetmelik" adı altında mobbing uygulayan bu okul müdürü esas görevini unutmuş, kadın öğretmenleri hedef almıştır.

Kadın düşmanlığıyla eğitim kurumlarında çağ dışı yöneticilik yapmaya kalkışanlara karşı Millî Eğitim Bakanını göreve çağırıyor, ülkemizi karanlık zihniyetlere asla teslim etmeyeceğimizi buradan bildiriyorum.

BAŞKAN – Gündeme geçiyoruz.

Başkanlığın Genel Kurula sunuşları vardır.

Balıkçılık ve Su Ürünleri Sektöründe Yaşanan Sorunların Araştırılarak Alınması Gereken Tedbirlerin Belirlenmesi Amacıyla Kurulan Meclis Araştırması Komisyonu Başkanlığının Komisyonun görev süresinin uzatılmasına dair bir tezkeresi vardır, okutuyorum:

VI.- BAŞKANLIĞIN GENEL KURULA SUNUŞLARI

A) Tezkereler

1.- 10/5, 6, 8, 22, 58 esas numaralı Balıkçılık ve Su Ürünleri Sektöründe Yaşanan Sorunların Araştırılarak Alınması Gereken Tedbirlerin Belirlenmesi Amacıyla Kurulan Meclis Araştırması Komisyonu Başkanlığının, Komisyonun görev süresinin uzatılmasına ilişkin tezkeresi (3/828)

3/1/2024

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

17/10/2023 tarihinde çalışmalarına başlayan Balıkçılık ve Su Ürünleri Sektöründe Yaşanan Sorunların Araştırılarak Alınması Gereken Tedbirlerin Belirlenmesi Amacıyla Kurulan Meclis Araştırması Komisyonunun aldığı karar gereğince çalışma süresinin Türkiye Büyük Millet Meclisi İçtüzüğü'nün 105'inci maddesinin ikinci fıkrası uyarınca 17/01/2024 tarihinden geçerli olmak üzere bir ay uzatılması hususunda gereğini saygılarımla arz ederim.

İsmail Emrah Karayel
İstanbul
Komisyon Başkanı

BAŞKAN – İç Tüzük'ün 105'inci maddesinin ikinci fıkrasında yer alan "Araştırmasını üç ayda bitiremeyen komisyona bir aylık kesin süre verilir." hükmü gereğince Komisyona bir aylık ek süre verilmiştir.

B) Önergeler

1.- Başkanlığın, Kars Milletvekili Gülüstan Kılıç Koçyiğit'in Millî Eğitim, Kültür, Gençlik ve Spor Komisyonu ile Güvenlik ve İstihbarat Komisyonu üyeliklerinden istifasına ilişkin yazılarının 28 Aralık 2023 tarihinde, Muş Milletvekili Sezai Temelli'nin Plan ve Bütçe Komisyonu üyeliğinden istifasına ilişkin yazısının 16 Ocak 2024 tarihinde Başkanlığa ulaştığına ilişkin önerge yazısı (4/37)

BAŞKAN – Sayın milletvekilleri, Kars Milletvekili Gülüstan Kılıç Koçyiğit'in Millî Eğitim, Kültür, Gençlik ve Spor Komisyonu ile Güvenlik ve İstihbarat Komisyonu üyeliklerinden istifasına ilişkin yazıları 28 Aralık 2023 tarihinde, Muş Milletvekili Sezai Temelli'nin Plan ve Bütçe Komisyonu üyeliğinden istifasına ilişkin yazısı 16 Ocak 2024 tarihinde Başkanlığımıza ulaşmıştır. Bilginize sunuyoruz.

2.- Başkanlığın, Muğla Milletvekili Süreyya Öneş Derici'nin Dışişleri Komisyonundan istifasına ilişkin yazısının 17 Ocak 2024 tarihinde Başkanlığa ulaştığına ilişkin önerge yazısı (4/38)

BAŞKAN – Cumhuriyet Halk Partisi Grup Başkanlığının Muğla Milletvekili Süreyya Öneş Derici'nin Dışişleri Komisyonundan geri çekildiğine dair yazısı 17 Ocak 2024 tarihinde Başkanlığımıza ulaşmıştır. Bilgilerinize sunulur.

Danışma Kurulunun bir önerisi vardır, okutup oylarınıza sunacağım.
Buyurun.

VII.- ÖNERİLER

A) Danışma Kurulu Önerileri

1.- Danışma Kurulunun, (3/826) esas numaralı Cumhurbaşkanlığı Tezkeresi'nin görüşülmesinde siyasi parti grupları adına yapılacak konuşmaların süresinin en fazla iki konuşmacı tarafından kullanılmasına ilişkin önerisi

No:17

17/1/2024

Danışma Kurulu Önerisi

Danışma Kurulunun 17/1/2024 Çarşamba günü (bugün) yaptığı toplantıda aşağıdaki önerinin Genel Kurulun onayına sunulması uygun görülmüştür.

Numan Kurtulmuş
Türkiye Büyük Millet Meclisi
Başkanı

Leyla Şahin Usta
Adalet ve Kalkınma Partisi Grubu
Başkan Vekili

Ali Mahir Başarır
Cumhuriyet Halk Partisi Grubu
Başkan Vekili

Gülüstan Kılıç Koçyiğit
Halkların Eşitlik ve Demokrasi Partisi Grubu
Başkan Vekili

Erkan Akçay
Milliyetçi Hareket Partisi Grubu
Başkan Vekili

Erhan Usta
İYİ Parti Grubu
Başkan Vekili

Bülent Kaya
Saadet Partisi Grubu
Başkan Vekili

Öneri:

Genel Kurulun 17/01/2024 Çarşamba günkü (bugün) birleşiminde (3/826) esas numaralı Cumhurbaşkanlığı Tezkeresi'nin görüşülmesinde siyasi parti grupları adına yapılacak konuşmaların süresinin en fazla iki konuşmacı tarafından kullanılmasını önerilmiştir.

BAŞKAN – Öneriyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Öneri kabul edilmiştir.

Sayın milletvekilleri, Anayasa'nın 92'nci maddesine göre verilen (3/826) esas numaralı Cumhurbaşkanlığı Tezkeresi'nin görüşmelerine başlıyoruz.

Tezkereyi okutuyorum:

VI.- BAŞKANLIĞIN GENEL KURULA SUNUŞLARI (Devam)

A) Tezkereler (Devam)

2.- Cumhurbaşkanlığının, Türk Silahlı Kuvvetleri deniz unsurlarının bölge ülkelerinin kara suları dışında olmak üzere Aden Körfezi, Somali açıkları, Arap Denizi ve mücavir bölgelerde deniz haydutluğu, silahlı soygun eylemleri ve denizde terörizmle mücadele amacıyla görevlendirilmesi ve bununla ilgili gerekli düzenlemelerin Cumhurbaşkanı tarafından belirlenecek esaslara göre yapılması için Anayasa'nın 92'nci maddesi uyarınca 10/2/2024 tarihinden itibaren bir yıl süreyle izin verilmesine ilişkin tezkeresi (3/826)

12/1/2024

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Aden Körfezi, Somali karasuları ve açıkları, Arap Denizi ve mücavir bölgelerde vuku bulan deniz haydutluğu ve silahlı soygun eylemleri hakkında Birleşmiş Milletler (BM) Güvenlik Konseyinin 2008-2021 yılları arasında kabul ettiği 1816, 1838, 1844, 1846, 1851, 1897, 1950, 2020, 2077, 2125, 2184, 2246, 2316, 2383, 2442, 2500, 2554, 2608 sayılı Kararlar ve Türkiye Büyük

Millet Meclisinin 10/2/2009 tarihli ve 934 sayılı Kararı'yla bir yıl için verdiği ve son olarak 9/2/2023 tarihli ve 1355 sayılı Kararı'yla bir yıl süreyle uzattığı izin çerçevesinde, Türk Silahlı Kuvvetleri deniz unsurları konuşlandırılmak suretiyle bölgede seyreden Türk bayraklı ve Türkiye bağlantılı ticari gemilerin emniyetinin etkin şekilde muhafaza edilmesi, uluslararası toplumca yürütülen deniz haydutluğu, silahlı soygun eylemleri ve denizde terörizmle müşterek mücadele harekâtlarına aktif katılımında bulunulması, anılan bölgelere yapılan insani yardım faaliyetlerine destek verilmesi, Türk Silahlı Kuvvetleri deniz unsurlarının harekât etkinliğinin ve bölgeye ilişkin tecrübesinin artırılması sağlanmış, bu alanda ilgili ülkelerle iş birliğinin sürdürülmesine yönelik millî politikanın desteklenmesi ve BM sistemi içinde, bölgesel ve küresel ölçekte oynadığımız rolün ve görünürlüğümüzün pekiştirilmesi temin edilmiştir.

Türkiye, deniz haydutluğu ve silahlı soygunla mücadelede uluslararası iş birliğinin geliştirilmesine önem vermiş, bu alanda yürütülen çabaları en başından itibaren desteklemiş ve BM, NATO, Avrupa Birliği ve Uluslararası Denizcilik Teşkilatı bünyesindeki çalışmalara aktif olarak katılmıştır. Bu yaklaşım doğrultusunda ülkemiz, BM Güvenlik Konseyinin 16/12/2008 tarihli ve 1851 sayılı Kararı çerçevesinde kurulan Somali Açıklarında Deniz Haydutluğuyla Mücadele Temas Grubunun çalışmalarına kurucu üye olarak iştirak etmiştir. Türk Silahlı Kuvvetleri deniz unsurları, 2009-2016 yılları arasında yürütülen NATO'nun Okyanus Kalkanı Harekâtına ve 2009 yılından bu yana Birleşik Deniz Kuvvetleri bünyesinde oluşturulan Birleşik Görev Kuvveti-151'e (CTF-151) dönemselsel olarak firkateyn/korvetle katılmıştır. Ülkemiz 2009-2020 yılları arasında 6 defa CTF-151 Komutanlığı görevini üstlenmiş olup 24/7/2024 tarihinde söz konusu görevi yeniden devralacaktır.

Somali'nin BM Genel Sekreterinden talebi üzerine; Aden Körfezi, Somali kara suları ve açıkları, Arap Denizi ile mücavir bölgelerde vuku bulan deniz haydutluğu, silahlı soygun eylemleri ve denizde terörizmle mücadeleye ilişkin olarak BM Güvenlik Konseyi tarafından önceki kararların devamı niteliğinde bir karar 2022 yılı ve sonrasında çıkarılmamıştır. Bununla birlikte, 1851 sayılı BM Güvenlik Konseyi kararı temelinde uluslararası toplumca yürütülen deniz haydutluğu, silahlı soygun eylemleri ve denizde terörizmle müşterek mücadele harekâtları Somali kara suları haricindeki bölgede devam etmektedir. Bunlardan Avrupa Birliği Atalanta Harekâtının bölgedeki görev süresi Somali Açıklarında Deniz Haydutluğuyla Mücadele Temas Grubunun 31/12/2024 tarihine kadar uzatılmıştır. Ülkemizin de iştirak ettiği Birleşik Deniz Kuvvetleri bünyesindeki CTF-151 faaliyetlerine devam etmektedir. Türkiye Büyük Millet Meclisinin 9/2/2023 tarihli ve 1355 sayılı Kararı gereğince Türk Silahlı Kuvvetleri deniz unsurlarının Aden Körfezi, Somali açıkları, Arap Denizi ve mücavir bölgelerdeki görevlendirme süresi ise 10/2/2024 tarihinde sona erecektir.

Uluslararası barış ve istikrarı tehlikeye düşüren ve millî menfaatlerimize de olumsuz etkileyen deniz haydutluğu, silahlı soygun eylemleri ve denizde terörizmle mücadele yönündeki uluslararası çabalara ülkemiz tarafından etkin bir biçimde destek verilmesi ve bölgede seyrüsefer emniyetinin sağlanmasına katkıda bulunulması, uluslararası ve millî sorumluluklarımızın bir gereği olarak görülmektedir.

Bu itibarla, ülkemizin de tarafı olduğu 1988 tarihli Denizde Seyir Güvenliğine Karşı Yasa Dışı Eylemlerin Önlenmesine Dair Sözleşme başta olmak üzere ilgili milletlerarası anlaşmalar ve uluslararası teamüller çerçevesinde, 934 sayılı Türkiye Büyük Millet Meclisi Kararı'nda belirlenen ilke ve esaslar da dikkate alınarak bahse konu bölgelerde deniz haydutluğu, silahlı soygun eylemleri ve denizde terörizmle mücadele müşterek operasyonlarına destek verilmesinin uygun olacağı değerlendirilmektedir.

Bu mülahazalarla, gereği, kapsamı ve zamanı Cumhurbaşkanınca takdir ve tayin olunacak şekilde Türk Silahlı Kuvvetleri deniz unsurlarının bölge ülkelerinin kara suları dışında olmak üzere Aden Körfezi, Somali açıkları, Arap Denizi ve mücavir bölgelerde deniz haydutluğu, silahlı soygun eylemleri ve denizde terörizmle mücadele amacıyla görevlendirilmesi ve bununla ilgili gerekli düzenlemelerin Cumhurbaşkanınca tarafından belirlenecek esaslara göre yapılması için Anayasa'nın 92'nci maddesi uyarınca 10/2/2024 tarihinden itibaren bir yıl süreyle izin verilmesi hususunda gereğini bilgilerinize sunarım.

Recep Tayyip Erdoğan
Cumhurbaşkanı

BAŞKAN – Sayın milletvekilleri, Cumhurbaşkanlığı Tezkeresi üzerine İç Tüzük'ün 72'nci maddesine göre görüşme açacağım. Gruplara ve şahsı adına 2 üyeye söz vereceğim. Konuşma süreleri gruplar için yirmişer dakika ve şahıslar için onar dakikadır. Alınan karar gereğince, gruplar adına yapılacak konuşmalar en fazla 2 konuşmacı tarafından kullanılabilir.

Tezkere üzerine söz alacak sayın milletvekillerinin isimlerini okuyorum: Saadet Partisi Grubu adına Cemalettin Kani Torun, Mustafa Kaya; İYİ Parti Grubu adına Bilal Bilici; Milliyetçi Hareket Partisi Grubu adına İsmail Özdemir; Halkların Eşitlik ve Demokrasi Partisi Grubu adına Berdan Öztürk; Cumhuriyet Halk Partisi Grubu adına Namık Tan, Yunus Emre; Adalet ve Kalkınma Partisi Grubu adına Mehmet Şahin. Şahıslar adına; Mustafa Sezgin Tanrıkulu, Adil Karaismailoğlu.

Şimdi, ilk söz, Saadet Partisi Grubu adına Bursa Milletvekili Cemalettin Kani Torun'a aittir.

Buyurun Sayın Torun. (Saadet Partisi sıralarından alkışlar)

SAADET PARTİSİ GRUBU ADINA CEMALETTİN KANİ TORUN (Bursa) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; Türk Silahlı Kuvvetleri deniz unsurlarının Aden Körfezi, Somali açıkları, Arap Denizi ve mücavir bölgelerdeki görev süresinin uzatılmasına dair tezkerede Gelecek-Saadet Grubu adına söz almış bulunmaktayım. Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum.

Denizcilik tarihi çok eski çağlara dayanan bu hassas bölge çevresinde korsanlık faaliyetlerinin son zamanlarda arttığı gözlemlenmektedir. Ticari gemilere saldırı ve kaçırma olayları ile mürettebatın hayatı tehlike altında olduğu durumlar bugün dahi gözlemlenmektedir, Türkiye'nin de dâhil olduğu uluslararası ticaret ve taşımacılık da bundan etkilenmektedir; doğrudan saldırıya maruz kalmasa da tehlikenin varlığı, sigorta, rota değişimi ya da güvenlik önlemleri gibi maliyet artışına yol açmaktadır.

Taraf olduğumuz 1988 tarihli Denizde Seyir Güvenliğine Karşı Yasadışı Eylemlerin Önlenmesine Dair Sözleşme doğrultusunda ve Birleşmiş Milletler Güvenlik Konseyinin 1851 sayılı Kararı çerçevesinde kurulan ve kurucu üyelerinden olduğumuz Temas Grubu çalışmaları gereği, tezkerede konu bölgede ticari gemilere yönelik korsanlık, deniz haydutluğu ve silahlı soygun eylemlerine karşı yürütülen mücadeleye katkı vermek bir sorumluluğumuzdur.

Birleşmiş Milletler Güvenlik Konseyinin 1851 sayılı Kararı'na binaen, devletlerin adli birimlerinin bu sürece destek olmak adına savaş gemilerine binmelerine izin vermek dâhil karşılıklı anlaşmalar yapmaları, iş birliği içinde olmaları gerekmektedir. Ticari gemilerin en önemli geçiş güzergâhı olan bu bölgede gemilerimizin seyrüsefer güvenliği için tedbir alınması gerekmektedir. Bugün yaşadığımız fiilî durum göstermektedir ki korsanlık faaliyetleri için yapılan bu küresel iş birliği çağrılarına rağmen soygun faaliyetlerinden, rehin alma ve kaçırma girişimlerinden sonra verilen fidyelere karşın cezalandırmanın çok hafif kalması caydırıcılığı ortadan kaldırmaktadır. Bu çarpık durum, zenginlikle bir cazibe merkezi olan Afrika'nın batı kıyılarında da deniz haydutluğu faaliyetlerinin baş göstermesine sebep olmuştur. Yalnızca bulunduğu bölgeyi ilgilendirmeyen, uluslararası anlamda büyük bir sorun olan bu duruma yerel hükümetler maalesef güçsüzlükleri ve donanımlarının yetersizlikleri sebebiyle müdahale edememektedirler. Uluslararası hukukun da zayıflığı ve hantallığı kalıcı bir çözüm getirmekten çok uzak görünmektedir.

Sayın milletvekilleri, mevcut durum bize göstermektedir ki bu sorunun kalıcı çözümü için yapıcı adımlar atılmalıdır. Korsanlık faaliyetleriyle en fazla muhatap olan Afrika ülkelerinin özellikle genç nüfusunu bu suça iten unsurlardan uzaklaştırmak ve suç örgütlerine katılımlarını önlemek, fakirliğin yol açtığı göçmenlik sorununu kaynağında çözmek adına çalışmalar yapılmalıdır. Bu ülkelere yatırımlar yapılarak ekonomik imkânlarının artırılması ve istihdam oluşturulmasının uluslararası düzeyde teşvik

edilmesi de ülkemiz açısından elzemdir öncülük etme anlamında. Bahsini ettiğimiz bölgeye şöyle bir baktığımızda, Arap Yarımadası'nın güneybatı köşesinde bulunan Yemen ve hemen karşısında gördüğünüz gibi Cibuti ve Somali'nin Somaliland bölgesi... Yemen 1914'e kadar Osmanlı toprağıydı. Bu bölge, Cibuti ve Somaliland bölgesi ise 1884 tarihli Berlin Anlaşması'na kadar Osmanlı toprağıydı. Bu bölgeyle aramızda tarihimizden miras kalan sosyal, kültürel ve ekonomik olmak üzere birçok kadim bağ bulunmaktadır. Bu noktada burada yapılacak olan savunma veya kalkınma yardımlarının, her türlü faaliyetin içinde olmamız ve hatta öncü olmamız bu tarihî bağların gereğidir. Türkiye'nin bölgesel bir güç olduğunun en büyük kanıtı -hafızadan faydalanarak- bölgedeki hiçbir faaliyete kayıtsız kalmamasıdır. Bu doğrultuda eylemlerin en fazla zarar verdiği bölge ülkeleriyle her zaman yakın ilişkiler kurmaya gayret ettik ve etmeye devam etmeliyiz.

2011 yılında Somali'nin içinde bulunduğu ekonomik, sosyal ve siyasi krize kayıtsız kalmayarak sivil ve kamusal girişimlerle ülkenin yeniden ayağa kaldırılmasına desteklerimizi sunduk. O zamanki Başbakanımız Sayın Recep Tayyip Erdoğan ve Dışişleri Bakanımız Sayın Ahmet Davutoğlu tarafından Somali Büyükelçiliği görevine atanarak ben de bilfiil bu çalışmaların içinde yer aldım. Bu bölgede eğitim, insani yardım, ekonomik kalkınma gibi alanlarda yapmış olduğumuz faaliyetlerle etkin olduk ve olmaya devam ediyoruz. Aynı zamanda, bölgede barışın tesisi için ara buluculuk faaliyetlerinde bulunduk ve Somaliland'de bağımsızlık girişiminde bulunan bölge temsilcileri ile merkezî hükümet arasında ara buluculuk yaptık.

Deniz haydutluğu ve korsanlık karşısında caydırıcılığı arttırmak ve özendiriciliği engellemek bakımından da burada uzlaşının sağlanması önemliydi. Balıkçılık Somali için çok önemli bir ekonomik kaynak olsa da yeterince gelişmemiş bir sektördür. Siyasi karışıklıklar limanların korunmamasına, balıkçılıkla geçinen toplulukların saldırılara uğramasına ve Aden Körfezi ve açıklarında deniz haydutlarının yerleşip büyümesine yol açmıştır. Bu durum sonucu -Kızıldeniz ve Süveyş Kanalı üzerinden geçen ve- dünya ticaretinin yüzde 12'si bu korsanların tehlikesi altına girmiştir. Somali'de siyasi düzen bugün sağlanmışsa da terör örgütü Eş Şebab'ın devlet görevlilerine ve sivillere yönelik saldırıları devam etmekte ve Somali'nin güvenlik güçlerini meşgul etmektedir. Bir taraftan da Somaliland'deki bağımsızlık taraftarı hareket Somali'deki siyasi düzeni sarsmaya devam etmektedir. Bu doğrultuda, korsanlığa karşı mücadele için uluslararası koalisyonun çalışmalarına devam etmesi gerektiği ortadadır. Bir yandan, bu bölgedeki korsanlığın yıllık 18 milyar dolar olduğu tahmin edilen küresel ekonomiye maliyetiyle dünya ticaret potansiyelinin tamamını uluslararası refaha sunamamaktadır. Diğer yandan da bölgenin kendi kaynaklarını kullanmamasına sebep olmasının yanı sıra uluslararası ticarete katkılarını artırarak kalkınmalarını güçlendirecek ve hızlandıracak imkânı da engellemektedir.

Somali örneği bize gösterdi ki sıcak çatışmaların yoğun olduğu bu hassas bölgelerde yumuşak güç tek başına etkin olamamaktadır. Bu sebeple, Somali'de bir askerî üs de kurarak hem askerî eğitimler verdik ve vermeye devam ediyoruz hem de ülkemizin o bölgede önemli bir aktör olduğunu gösterdik. Kuruluşunda bizzat bulunduğum bu üs sayesinde Türkiye bugün konuştuğumuz bölgeyi kontrol etme imkânına kavuşmuştur.

Değerli milletvekilleri, bu yasa dışı eylemlerin refahını tehdit ettiği bir diğer toplum da Yemen'dir. Osmanlı sınırları içinde bulunan ve o tarihten bu yana ilişkilerimizi sürdürdüğümüz Yemen'in son dönemde yaşadığı çalkantılarda yanında olmaya çalıştık, korsanlık ve hırsızlık tehdidiyle yüz yüze kalsa da insani yardımlarımızı ulaştırdık.

Çok yakın dönemde ciddi insani krizler yaşayan Yemen, bugün Gazze'de yaşanan krize karşı en büyük hassasiyeti gösteren ülkelerden biri olmuştur. Kızıldeniz'de Husilerin Gazze'deki zulmü durdurana kadar İsrail'e ait olan veya İsrail'e yük taşıyan gemilere geçiş vermeme kararı üzerine bazı gemilere yönelik saldırılarına karşın ABD ve İngiltere'nin Yemen'e müdahale kararı kabul edilemez. Ticari gemileri koruma mazeretiyle Kızıldeniz'e demirleyen ABD ve müttefiklerine ait savaş gemilerine yapılan saldırılara karşın Yemen'in ve Sana'nın bombalanmasını kınıyoruz. Yemen'e karşı yapılacak hiçbir müdahalenin yanında olmamalıyız ve Yemen'i her zaman desteklemeye devam etmeliyiz. Türkiye'nin, Aden Körfezi, Somali kara suları ve açıkları, Arap Denizi ve mücavir bölgelerde yürüttüğü görev gibi, Birleşmiş Milletler, NATO ve Avrupa Birliğiyle ittifak içinde olduğu uluslararası seyrüsefer güvenliği faaliyetleri ve denizde önleme operasyonları dolayısıyla bu alanda daha fazla söz sahibi olması gerekir.

Uluslararası ticaretin ve taşımacılığın güven içinde gerçekleşmesi için donanmamızın ortaya koyduğu çabalar bu örgütlerde -uluslararası örgütlerde- karar alımında daha etkin bir pozisyonda olmamızı hak ettirecek düzeydedir. Ege'de çözümsüz kalan deniz güvenliği meselesinde de hassasiyetlerimiz uygun bir çözümün bulunması da böyle bir role sahip olmaktan geçer.

Değerli arkadaşlar, Türkiye, Orta Doğu bölgesinde bölgesel bir güçtür. Üslerimizin olduğu Katar ile Somali arasında, aynı zamanda yoğun ticari gemilerin geçtiği kara sularında Türkiye'nin etkin olması gerekmektedir. Daha önce de söylediğim gibi, bu bölgelerde yumuşak gücümüzü kullanacağız ancak askerî güçle desteklenmeyen hiçbir yumuşak güç amacına ulaşamaz.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Tamamlayın lütfen.

CEMALETTİN KANİ TORUN (Devamla) – Türkiye bu bölgede etkin olacaksa askerî gücünü diplomasinin bir uzantısı olarak göstermek zorundadır.

Tüm bu hususları göz önüne aldığımızda, ihtiyaca binaen uzun yıllardır süren bu askerî faaliyetin devamının gerektiğini ve burada yapılacak uluslararası girişimlerin öncüsü, denetleyicisi ve geliştiricisi olmaya devam etmek için tezkerenin uzatılmasının yerinde bir karar olduğunu düşünüyoruz.

Bu duygularla Genel Kurulu saygıyla selamlıyor, hayırlara vesile olmasını diliyorum. (Saadet Partisi sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Saadet Partisi Grubu adına ikinci söz talebi İstanbul Milletvekili Mustafa Kaya'ya aittir.

Buyurun Sayın Kaya. (Saadet Partisi sıralarından alkışlar)

Süreniz on dakikadır.

SAADET PARTİSİ GRUBU ADINA MUSTAFA KAYA (İstanbul) – Sayın Başkan, saygıdeğer milletvekilleri; bugün burada Somali tezkeresi üzerine konuşma yapıyoruz, konuşmalar yapıyoruz. Dikkat etmemiz gereken bazı hususlar var, onları burada Afrika özelinde dile getirmeye gayret edeceğim.

Afrika bugün küresel güçlerin mücadele alanı hâline gelmiş durumdadır. Özellikle, Fransa Batı Afrika'da, İngiltere doğuda ve kıtanın güneyinde eski sömürgeler üzerinde iktidarını korumaya çalışmaktadır. Diğer yandan, Rusya ve Çin bölgede açılımlar yapmak için fırsat kollamakta ve kıtanın geleceğinin dizayn edilmesi için birçok adımlar atmaya çalışmaktadır. Rusya ise bir taraftan özel paralı şirketi olan Wagner'i Afrika'da yerleştirirken diğer taraftan Afrika'nın farklı ülkelerinde farklı yapılanmalarla orada etkin olmaya gayret etmektedir. İşte, tüm bu geniş tabloya baktığımızda hem Afrika'yı bu emperyalist akından kurtarmak, bunlara teslim etmemek hem de daha düne kadar "eski coğrafyalarımız" olarak tanımladığımız buralarda güçlü olabilmek, Somali gibi yerlerde gücümüzü göstermek Afrika'daki varlığımızın devamı açısından çok önemlidir.

Tüm bu gelişmelerin yanı sıra, işgalci İsrail'in Gazze'de başlattığı katliam tüm bölgemizi, sadece Orta Doğu'yu değil tüm bölgemizi sonu görülemez bir faciaya sürüklemek riski taşımaktadır. Son yapılan bazı operasyonlarla birlikte savaşın yayılma riskinin olduğu herkes tarafından artık kabul edilen bir gerçektir. İslam dünyasının birçok bölgesinde Siyonist yayılmacılığa karşı dikkat çeken adımların atılması da bu anlamda önemlidir. Biraz önce değerli milletvekilimizin ifade ettiği gibi Aden Körfezi'nde Türkiye'nin de içinde bulunduğu bu askerî gücün oradaki varlığını devam ettirmesi aslında Yemen'e hiçbir zaman tehdit olmadı, olmamalı, olmayacaktır. Yemen'in şu anda içinde bulunduğu hem siyasi durum hem de İsrail'e giden gemileri engelleme girişimine

Amerika'nın "Refah Muhafızı Operasyonu" adı altında yapmış olduğu bu saldırıları kınadığımızı ben de buradan bir kere daha ifade etmek istiyorum. Bu koalisyonun, Refah Muhafızı koalisyonunun içerisinde bazı İslam ülkelerinin varlığının da olmasının aslında ne büyük bir tehlike, ne büyük bir çelişki olduğunu buradan ifade etmek istiyorum. Yemen'de Husilerin İsrail'e sevkıyat yapan gemileri hedef almasının nedeninin aslında İslam dünyasının içinde bulunduğu çaresizliğe karşı bir bakış açısını ortaya koyması olduğu noktasındaki kanaatimi ifade etmek istiyorum. Husilerin Aden Körfezi ve Kızıldeniz bölgesinde İsrail'e yönelik sevkıyatı kesmesi en fazla Amerika'yı ve ticaretini rahatsız ettiği için böyle bir sonucu görmüş durumdayız.

Sayın Başkanım, saygıdeğer milletvekilleri; Afrika Kıtası zaten uzun zamandan beri kimi güçlerin etkin olmaya çalıştığı bir alana dönüşmüş durumda. Açlığın, yoksulluğun, yoksunluğun kol gezdiği Afrika toprakları şimdilerde bu güçlerin bilek güreşine tutuştuğu bir coğrafya hâlini aldı. Fransa gibi, sömürgeleştirdiği toprakları kan ve gözyaşına boğan bir ülkenin görünüşte bağımsız olan ama fiilen kontrol ettiği ülkelerde ortaya çıkardığı huzursuzluk zaten kendisini hissettiriyordu. Fransa işgali resmî olarak son bulduğu hâlde, istikrarsızlık ve kargaşanın vakayıadiyeden sayıldığı Burkina Faso, Mali, Gabon, Nijer gibi ülkelerde ortaya çıkan askerî darbeler aynı zamanda bazı sıkıntıların Fransa karşıtlığının da tam olarak nereden kaynaklandığını göstermesi açısından önemliydi. Mesela, Nijer'de bir askerî üssü bulunan Fransa enerji ihtiyacı olan ham maddenin üçte 1'ini bu ülkeden karşılamaktadır, aynı zamanda Nijer'in dünyanın en büyük 7'nci uranyum üreten ülkesi olduğunu da buradan hatırlatmakta fayda var.

Nükleer enerji demek uranyum demek olduğundan Fransa için Nijer salt bir sömürge olmanın ötesinde çok farklı anlamlar içeriyor. Nijer'deki uranyumun en önemli alıcısı da Avrupa ülkeleri olduğundan dolayı ve tabii ki Fransa olduğundan dolayı Afrika'da, Somali'de, Nijer'de, Gabon'da, farklı coğrafyalarda ortaya çıkan gelişmeleri salt o bölgelerdeki huzursuzluk olarak tanımlamak fotoğrafı doğru olarak çekmemizi sağlamayacaktır. Durum bu olunca Fransa darbeye karşı "müdahale" ifadesini kullanmadan daha sert mesajlar vererek bir anlamda Afrika'daki varlığını kendince bir noktaya oturtmaya çalışıyor.

Değerli milletvekilleri, "Batı Afrika Devletleri Ekonomik Topluluğu (ECOWAS)" denilen bir yapı var biliyorsunuz. Şimdi, Afrika ülkeleri içinde kurulduğu için sanki sadece Afrika ülkelerinin çıkarlarını koruyan bir yapı gibi algılansa da aslında bu ülkelerden bazılarının dış kaynaklı etkilere açık olduğunu ve bu açıklık neticesinde Afrika gibi mümbit bir arazinin aslında Batılı güçlerin ihtiyacına binaen değerlendirildiğini unutmamak gerekir.

Değerli milletvekilleri, şöyle bir noktayı da dikkatlerinize sunmak istiyorum: Burada -Afrika coğrafyasında- huzursuzluğun sürekli gündemde tutulması ve sürekli isimlerinin önüne -sözde- "İslami" sıfat eklenen örgütlerle mücadele adıyla ülkeye İngilizler tarafından, Amerikalılar tarafından, Fransızlar tarafından yapılan müdahaleye bir altyapı oluşturduğunu görmemiz gerekir yani bir anlamda oradaki iç savaştan, iç kargaşadan istifade eden hatta bu örgütleri özellikle orada kurgulayan, o bölgede onların varlığının devam etmesini sağlayan bir anlayışın aslında Afrika'daki etkinliklerini devam ettirmek üzere böyle bir senaryoyu sürekli canlı tutmaya çalışıklarının en önemli delilidir.

Saygıdeğer milletvekilleri, bu tür örgütlerin, küresel güçlerin bir ülkeye müdahale edebilmesinin -tırnak içinde söylüyorum- meşruiyet zeminini oluşturduğunu hep beraber bugün daha iyi anlıyoruz. Bunun yanında, mesela geçtiğimiz yıl -hani "Kimler Afrika'da etkin olmaya çalışıyor?" sorusunun bazı cevaplarını da burada vermeye gerek var- temmuz ayında Rusya'da Rusya-Afrika Zirvesi gerçekleştirildi, 58 Afrika ülkesinin 17 tanesi devlet ve hükümet başkanlarıyla temsil edilirken 32 ülke ise büyükelçi ve diğer seviyelerde temsil edildiler. Rusya-Ukrayna savaşı olmamış olsaydı, emin olun, bu 17 sayısı 58 içerisinde çok daha farklı noktalara ulaşabilirdi ama Rusya-Ukrayna savaşının devam ediyor olmasına rağmen 17 devlet başkanı, hükümet yetkilisinin katılımı olması Rusya'nın Afrika'yla ilgili bir projeksiyonunun olduğunu, dolayısıyla Afrika'nın, Türkiye'nin gözünden uzak tutacağı bir coğrafya olmadığını buradan ifade etmek istiyorum.

Saygıdeğer milletvekilleri, biliyorsunuz, bu Rusya-Afrika Zirvesi'nde aynı zamanda Rusya'nın yaptığı bazı adımlar oldu; örneğin, Mali, Orta Afrika Cumhuriyeti, Burkina Faso, Eritre, Zimbabwe ve Somali'ye 25 bin ila 50 bin ton arasında ücretsiz tahıl sağlamayı taahhüt etti. Bu ne anlama geliyor? Aynı zamanda, Rusya elinde bulundurduğu ekonomik değerlerle birlikte Afrika'da kendisine alan açmaya çalışıyor. Yani bizler için, gelişmiş ülkeler için, gelişmekte olan ülkeler için belki böyle çok büyük para gibi algılanmayacak oranı, mesela 684 milyon dolarlık Somali'nin borcunu Rusya silerek bir anlamda orada kendisine yeni bir alan açmanın mücadelesi içinde olduğunu hissettirdi. Aynı zamanda, bildiğiniz gibi, Libya'da çokça, sıkça adını duyduğumuz Wagner gibi örgütleri de Rusya Afrika coğrafyasında özellikle değerlendirmeye çalışıyor.

Ben Nijer üzerinden bir örnek vererek sözlerimi tamamlayacağım yani Türkiye'nin Afrika coğrafyasına kayıtsız kalamayacağının delili küçük bir örnek bu, sizlerin dikkatlerinize arz etmek istiyorum. Şubat 2022'de İsviçre Konfederasyon Başkanı Nijer'i ziyaret ettiğinde heyetin ülke sınırlarındaki Agadez Sultanlığı'nda temasları sırasında çekilen bir fotoğraf var. Bu fotoğrafın arka fonunda Osmanlı tuğrası dikkatleri üzerine çekmişti.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Tamamlayın Sayın Kaya.

MUSTAFA KAYA (Devamlı) – Yani Agadez Sultanlığı Nijer'in içerisinde ve Osmanlı tuğrası var. Bu Osmanlı tuğrası neymiş, hemen ifade edeyim: 1405 yılında, Yıldırım Bayezit döneminde kendisine gelerek bağlılık bildiren ve kendilerini yönetmesi için bir lider isteyen bölge halkının bu talebine karşılık padişahın Yunus isimli şehzadesini bölgeye göndermesiyle birlikte Osmanlı Afrika'daki en uzak toprağa yerleşmiş ve Agadez Sultanlığı'nı kurmuştu. Dolayısıyla Türkiye'nin genelde Afrika'ya, özelde diğer Afrika ülkelerine kayıtsız kalması mümkün değildir, asla öyle bir şey yapmadı zaten ve burada Türkiye'nin yapması gereken şey, adaleti ve diğer emperyalist ülkelerin Afrika'ya bakışını doğru bir noktaya çekecek, Afrika halklarının ihtiyacı olan doğru noktada onları yönlendirebilecek bir yol haritasını onlara sunmaktır diyor, Sayın Başkanım, sizi ve Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum. (Saadet Partisi ve İYİ Parti sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – İYİ Parti Grubu adına söz talebi Adana Milletvekili Bilal Bilici'ye aittir.

Buyurun Sayın Bilici. (İYİ Parti sıralarından alkışlar)

Süreniz yirmi dakikadır.

İYİ PARTİ GRUBU ADINA BİLAL BİLİCİ (Adana) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; Türk Silahlı Kuvvetleri Deniz Unsurlarının Aden Körfezi, Somali Açıkları, Arap Denizi ve Mücavir Bölgelerde Görev Süresinin Bir Yıl Daha Uzatılmasına İlişkin Cumhurbaşkanlığı Tezkeresi üzerine İYİ Parti Grubu adına söz almış bulunuyorum. Konuya ilişkin olarak partimizin görüşlerini aktarmadan evvel, geçen hafta terör örgütü PKK'nın hain saldırısı nedeniyle şehit olan kahraman askerlerimize Allah'tan rahmet, kederli ailelerine başsağlığı, yaralıları ise acil şifalar dilemek istiyorum.

Türk Silahlı Kuvvetlerimiz 17 Nisan 2022'de başlattığı Pençe-Kilit Harekâtı çerçevesinde Irak'ın kuzeyinde konuşlanarak terörü kaynağında yok edebilmek için büyük bir mücadele yürütmektedir. Irak'la 378 kilometre, Suriye'yle 911 kilometrelik sınır hattımızın korunması ve terör yuvalarının ortadan kaldırılması şarttır. Bu, iç ve dış güvenliğimiz açısından hayati bir önem taşımaktadır. Kuzey Irak'taki üs bölgesindeki saldırıyı yapan teröristlerin üzerlerinde ileri teknolojiye sahip teçhizatlar tespit edilmesi ve ele geçirilen mühimmatın boyutları gerek dış desteğin gerekse Irak-Suriye hattındaki destek koridorunun çalışmaya devam ettiğini göstermektedir. Bir kez daha vurgulamak isterim ki Irak'ın ve Suriye'nin kuzeyindeki operasyonların yanındayız ve

destekliyoruz. Buradaki terör yataklarının ivedilikle kurutulması isteğimizin altını da tekrar çiziyorum.

Değerli milletvekilleri, PKK terör örgütüyle mücadelenin bir Suriye, bir Irak boyutu, bir de uluslararası desteği bulunmaktadır. Türkiye'ye yönelik stratejik tehdit Suriye'nin kuzeyinden gelmektedir. Meseleyi sığınmacı tehlikesiyle bir arada değerlendirdiğimizde, Suriye'nin kuzeyinde bir terör devletçığının kurulmaması için gerekli adımların atılması gereklidir. Belirtmek isterim ki, hem Rusya'nın hem de İran'ın Suriye'de farklı çıkarları bulunmaktadır, onların çıkarları bizim çıkarlarımızdan farklıdır. Üçüncü taraflar aracılığıyla da yürütülecek görüşmelerden istenilen faydanın sağlanamayacağı da açıktır. Nitekim Astana sürecinden de bugüne kadar beklenen ve arzulanan bir sonuç alınamamıştır.

Irak'a geçmeden önce, bu noktada, Suriye bağlamında Türkiye açısından son derece olumsuz sonuçlar doğurabilecek bir gelişmeye de değinmek istiyorum. Dünya Gıda Programı, finansman yetersizliğinden dolayı, Suriye'nin kuzeybatısına yönelik yardımlarını Ocak 2024 itibarıyla durdurma kararı aldı. Program önceki yıllarda yaklaşık 5,5 milyon kişiye gıda ulaştırmıştı. Programa göre, son yıllarda yardımların önemli ölçüde azaldığı ülkede, 12 milyondan fazla Suriyeli açlıkla mücadele etmektedir. Bu durum bir nevi, 1990'lı yıllardaki gibi, bazı aktörlerin Birleşmiş Milletler ambargosu sonucunda masum Iraklı çocukları cezalandırdığı durumu bizlere tekrar hatırlatmaktadır. 1996 UNICEF raporlarına göre, Irak'ta yarım milyon çocuğun ambargolardan dolayı yaşamını yitirdiğini de belirtmek istiyorum. Suriye'deki durumun ortaya çıkacak insani kriz nedeniyle sınırlarımızda yeni bir yığılmaya neden olabileceği göz önünde bulundurulduğunda, bu konuda gerekli tedbirlerin alınması konusunun da altını çiziyorum.

Irak'a dönecek olursak, ülkedeki süregelen iç karışıklık teröristlerin rahatça hareket etmeleri ve operasyon yapmaları için elverişli bir ortam yaratmaktadır. Irak'ın onlarca yıldır PKK'yı kendi topraklarında barındırmasını kabul etmemiz katıyetle mümkün değildir. Irak Anayasası'nın 7'nci maddesi, Irak Hükümetini Irak topraklarında komşu ülkelere tehdit oluşturacak terör örgütlerini barındırmamakla yükümlü kılmaktadır. Irak'ın en başta kendi anayasasında yer alan hükümlere uyması, daha sonra da Türkiye'yle oluşturulan güvenlik mekanizmaları çerçevesinde terör örgütünün yok edilmesi amacıyla etkin bir çaba sarf etmesi, Hükümetin de bunun takipçisi olması temel beklentilerimizden biridir.

Ayrıca, bugün, bir şehit ailesinin aldığı maaş 11.858 liradır, bazı aileler oransal olarak bunun daha da azını almaktadır; açlık sınırındaki bu maaş kabul edilebilir değildir. İYİ Parti olarak biz daha önce, ocak ayından geçerli olmak üzere, şehit yakını maaşlarının en düşük memur maaşı düzeyine taşınmasını teklif etmiştik. Şehitlerimizin geride bıraktığı, bakmakla yükümlü olduğu ailelerine, belirli bir hane gelirinin altında bulunmaları ve başka bir eve sahip olmamaları kaydıyla devletimiz tarafından barınma imkânı sağlanması için partimiz tarafından bir kanun teklifi hazırlandı ve bu da şehit yakınları için önem arz etmektedir.

Değerli milletvekilleri, ayrı bir nokta olan Türkiye-ABD ilişkileri hakkında da birkaç cümle söylemek istiyorum: İçinde yaşadığımız çok kutuplu dünyada küresel ve bölgesel iktidarsızlıkların çoğunlukla Orta Doğu'dan başlayarak süratle başka yerlere yayıldığını görüyoruz. İki ülke arasında derin güven bunalımı vardır; bunun sebeplerini genel hatlarıyla ABD'nin Türkiye'yi bölgesinde bir oyun bozucu olarak görmesi, bu nedenle de kendisine başka ortaklar bulma yoluna gitmesi, Türkiye'nin ise ABD'nin bu hamlelerini kendi ulusal güvenliğine doğrudan bir tehdit olarak algılaması şeklinde özetleyebiliriz. Tek kutuplu düzenden çok kutuplu düzene geçilmesi sürecinde ABD Türkiye'yi güvenilemez ve öngörülemez ülke kategorisine koyarken sınırlarımızın güneyinde yapılmak istenen emeller bir nevi yeni kolonikliklerin altyapısını da hazırlamaktadır. Amerika'nın bölgesel ve yerel oyunculara karşı uyguladığı havuç ve sopa, diğer anlamıyla da ödül ve ceza anlayışının götürüsü getirisinden de fazladır. Bu çerçevede, ABD Suriye'de PYD/YPG terör örgütleriyle birlikte hareket etmeyi seçmiş, Türkiye ile Yunanistan arasındaki geleneksel denge politikasını açık bir şekilde Yunanistan lehine çevirmiştir. ABD'nin bu tutumu ne ortaklık ne de müttefiklik ilişkisiyle bağdaşmaktadır. Türkiye'yi F-35 programından çıkaran ABD'nin F-16'ları bile Türkiye'ye çok görmesi ve İsveç'in NATO üyeliği süreciyle birleştirmesi de kabul edilebilecek bir davranış değildir. Ayrıca, Amerikan Kongresi, kendisinin Yunanistan ve Türkiye'yle ikili ilişkilerinde hazırlamakta olduğu planında Yunanistan'a F-35 satmayı düşünürken ülkemizi hem F-35 programından çıkarmış hem de sadece F-16 alternatifi sunmuştur. Yakın bölgemizde bir değil iki savaş yaşanırken Amerika'dan beklentimiz, vakit kaybetmeksizin F-16 satışına ilişkin resmî bildirimini Kongreye yapması ve onay sürecini başlatmasıdır. Bir ülkenin güvenliği hiçbir zaman pazarlık unsuru hâline gelmemelidir ve getirilmemelidir. İyi niyet çerçevesinde diğer beklentimiz ise ülkemizin tekrar F-35 programına dâhil edilmesi ve F-35 uçaklarının Silahlı Kuvvetlerimizin envanterine dâhil edilmesidir. Türk-Amerikan ilişkilerinin belirttiğim parametreler çerçevesinde sürdürülmesinin mümkünatı bulunmamaktadır. İki ülke arasındaki kangrenleşmeye başlayan sorunların çözüme kavuşturulması özellikle bölgedeki son gelişmeler sonucunda da önem kazanmıştır. Bu nedenle, ABD'yle ilişkiler karşılıklı yarar temelinde yeniden gözden geçirilmeli, ABD'nin teröre verdiği desteğin sonlandırılması için ilgili kurumlarımız tarafından her düzeyde girişimler artırılmalıdır. Bu çerçevede, özellikle her türlü yoğun girişimlerin yapılması gerektiği açıktır, özellikle parlamentolar nezdinde girişimler de yarar sağlayabilir.

Kıymetli milletvekilleri, bölgemiz, 100'üncü gününü geride bıraktığı Gazze savaşı ve İsrail'in çatışmaları bölgeye yayma riski taşıyan eylemleri nedeniyle istikrarsızlığa sürüklenmektedir. Gazze'de hayatını kaybeden masum ve sivilin sayısı 24 bini geçti, yaralıların sayısı 60 binden fazla; binlerce kişinin ise yıkılan binaların altında olduğu bilinmektedir. İsrail yüz günde Gazze'ye 62 bin ton bomba yağdırdı; 2,3 milyon Gazzelinin 1,9 milyonu ise yerlerinden edildi, toplumun yüzde 80'i akut açlık çekmektedir. Savaşın devam etmesi hâlinde temiz su ve tıbbi malzeme yokluğunun kitlesel ölümlere yol açması da kaçınılmaz hâle gelecektir. Ayrıca, bununla beraber salgın hastalıklar da baş göstermiştir. Kısacası, Gazze'deki katliamın ve yıkımın modern tarihimizde eşî benzeri bulunmamaktadır.

İsrail Hükümeti kendi siyasi emelleri uğruna Filistinlileri yok etme, Gazze'yi insansızlaştırma planını uygulamakta kararlı görünmektedir. Hem İsrail Başbakanı hem de Genelkurmay Başkanı yaptıkları son açıklamalarda savaşın 2024 boyunca devam edeceğini söyleyerek bu katliamın süreceğini de teyit etmişlerdir. ABD'nin savaşın başından bu yana İsrail'e koşulsuz şartsız destek vermesi de tabiatıyla İsrail'i cesaretlendirmektedir. Biden yönetimi İsrail'e yönelik tutumu nedeniyle hem içeride hem de dışarıda ciddi bir itibar kaybına uğramış ve İsrail'le birlikte izole olmuştur. Bunun neticesinde, Washington, görünürde tutum değişikliğine giderek bu defa bölgede kalıcı barışın tesisi için bazı adımlar atma gayreti içerisine girmiştir. Diğer yandan, Arap ve İslam dünyası ne yazık ki birlik içerisinde hareket etmekten âciz, olanları seyirci gibi izlemektedir. Bu durum en çok İsrail'in işine yaramaktadır. Zaten İbrahim Mutabakatlarıyla Birleşik Arap Emirlikleri, Bahreyn, Fas ve Sudan İsrail'i tanımıştır. İran ve Direniş Cephesinin ise İsrail'in bölgedeki provokatif eylemleri karşısında daha ne kadar itidalli davranacağı ise belirsizdir. Pazartesi gecesi İran Devrim Muhafızları tarafından Erbil ve Suriye'deki bazı hedeflere yönelik balistik füze ve İHA saldırıları da düzenlenmiştir. İran'ın bu adımının bölgede İran-ABD gerilimini dolaylı ya da doğrudan artırması da kuvvetle muhtemeldir. Fakat şunu da üzülerek belirtmeliyim ki dikkatler çatışmanın bölgeye yayılmamasına yoğunlaşmışken maalesef Gazze'de ortalama her gün 100 kadar sivil hayatını kaybetmeye devam etmektedir. Özellikle Güney Afrika'nın Lahey'de bulunan Uluslararası Adalet Divanında İsrail'in aleyhine açtığı dava bu yaşanan vahşetin cezasız kalmaması açısından fevkalade önemlidir. Mahkemenin omuzlarında ciddi bir sorumluluk da bulunmaktadır. Temennimiz adaletin yerini bulmasıdır.

Her geçen gün savaşın bölgeye yayılma riski de artmaktadır. Böyle bir senaryoda Türkiye'nin de savaşın içine çekilme ihtimali bulunmaktadır. Türkiye'nin bölge ülkeleri başta olmak üzere, tüm taraflarla aktif bir diplomasi trafiği yürüterek önce kalıcı

ateşkes, daha sonra da 2 devletli çözüm için çalışması ve bölgede oyun bozucu değil, oyun kurucu olduğunu göstermesi çok önemlidir. Orta Doğu'nun geleceğine ilişkin kararlar bölge ülkeleri tarafından verilmelidir. Zira, bugün Orta Doğu coğrafyasında yaşanan tüm sorunların temelinde bölge dışı aktörlerin geçmişte aldıkları bazı bilinçli ve şuursuz kararlar vardır. Bugün hâlâ ABD'nin Gazze'nin geleceği konusunda Arap ülkelerini bir araya getirmeye çalışması ve Gazze'nin geleceğine ilişkin İsrail ve ABD'nin çıkarlarına yönelik bir plan ortaya koyması kabul edilebilir değildir. Aynı şekilde, ABD ve İngiltere'nin kendi menfaatlerini korumak adına Yemen'deki Husilere yönelik saldırılarının bölgedeki gerginliği tırmandırmaktan başka bir faydası da yoktur. Nitekim, operasyonlar sonrasında Husiler durmamış, daha pazartesi günü ABD'ye ait bir ticari gemiyi hedef almıştır.

Değerli milletvekilleri, az önce belirttiğim gibi Türkiye'nin bütün bu gelişmelerden olumsuz etkilenmesi kaçınılmazdır. Sınır komşularımızda gerçekleştirilen suikastlar ve terör saldırıları bölgeyi bir kaosa sürüklemekten başka bir amaca hizmet etmemektedir. Gerginliğin tırmanması noktasında terör örgütlerinin işine en fazla bu durum yaramaktadır. Aralık sonunda 12 askerimizin şehit olmasına, geçen hafta da 9 askerimizin şehit olmasına neden olan hain terör saldırılarını bölgedeki gelişmelerden bağımsız değerlendirmemek gerekir. Önümüzde kritik bir süreç bulunmaktadır. Bu zaman zarfında Türkiye'nin bir yandan hain terör örgütüne darbe indirmeye devam etmesi, diğer yandan bölgesel barış için çalışmalara devam etmesi önemlidir.

Kıymetli milletvekilleri, Aden Körfezi'nin dünya deniz ticareti açısından büyük bir öneme sahip olduğu açıktır. Gazze savaşıyla birlikte Husilerin Aden Körfezi ve Babülmendep Boğazı'ndan gerçekleştirdikleri eylemlerin küresel deniz ticaretini ve dünya ekonomisini nasıl etkilediğini de görüyoruz. Yılda 400 civarında bandıralı ya da Türkiye bağlantılı ticaret gemisi bu bölgeden, bu noktadan geçiş yapmaktadır. Son yaşanan gelişmelerden bağımsız olarak Aden Körfezi'ndeki koşullar, Somali kara suları ve açıkları, Arap Denizi ve mücavir bölgelerde karşılaşılan deniz haydutluğu ve silahlı soygun eylemleri bölgesel ve küresel ticaret üzerindeki önemli bir tehdidi de oluşturmaktadır. Özellikle deniz haydutluğunun küresel ekonomiye yıllık maliyetinin 15-20 milyar dolar civarında olduğu da tahmin edilmektedir. Birleşmiş Milletler Güvenlik Konseyi de 2008 yılında kabul ettiği kararla bu denizlerde ve Somali kara sularında deniz haydutluğuna karşı meşru deniz kuvvetleri unsurlarının gerek millî gerekse de ittifaklar olarak operasyon icra etmesine izin vermiştir. Silahlı Kuvvetlerimiz de 2009 yılından bu yana, Birleşmiş Milletler Güvenlik Konseyi kararları çerçevesinde bölgede ifa edilen deniz haydutluğuyla mücadele faaliyetlerine iştirak etmektedir. Meşruiyetini Güvenlik Konseyi kararlarından alan bu tür faaliyetlere katkıda bulunmak Türkiye'ye yakışan bir görevdir, bu tutum cumhuriyetimizin geleneksel dış politikasıyla da uyumlu bir tutumdur fakat bölgede gerginliğin had safhada olduğu bir dönemde Silahlı Kuvvetlerimizin gerginliğin içine çekilmemesi ya da gerginliğin tarafı hâline gelmemesi de önem arz etmektedir. Bu çerçevede, İYİ Parti olarak tezkereyi olumlu bulduğumuzu ve kabul oyu vereceğimizi bilgilerinize sunarım.

Genel Kurulu saygıyla selamlarım. (İYİ Parti sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Milliyetçi Hareket Partisi Grubu adına söz talebi Kayseri Milletvekili İsmail Özdemir'e aittir.

Buyurun Sayın Özdemir. (MHP sıralarından alkışlar)

Süreniz yirmi dakika.

MHP GRUBU ADINA İSMAİL ÖZDEMİR (Kayseri) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; Anayasa'mızın 92'nci maddesi uyarınca Türk Silahlı Kuvvetleri deniz unsurlarımızın bölge ülkelerinin kara suları dışında olmak üzere Aden Körfezi, Somali açıkları, Arap Denizi ve mücavir bölgelerde deniz haydutluğu, silahlı soygun eylemleri ve denizde terörizmle mücadele amacıyla bir yıl daha görev süresinin uzatılmasıyla alakalı Milliyetçi Hareket Partisi Grubumuz adına söz almış bulunmaktayım. Gazi Meclisimizi ve ekranları başında çalışmalarımızı takip eden aziz milletimizi sevgi ve saygılarımla selamlıyorum.

Muhterem milletvekilleri, küresel ticaretin en önemli deniz yolu güzergâhlarının başında kuşku yoktur ki Kızıldeniz ile Arap Denizi yahut bir başka adıyla Basra Körfezi gelmektedir. Kızıldeniz'i Hint Okyanusu'na bağlayan Babülmendep Boğazı ile Arap Denizi'ni Hint Okyanusu'na bağlayan Hürmüz Boğazı da aynı kapsamda küresel ticaret açısından en stratejik noktaların başında gelmektedir. Bölgenin enerji kaynakları açısından zengin ülkelerle dolu olması, benzer şekilde küresel enerji güvenliği kapsamında da aynı coğrafyayı oldukça kıymetli hâle getirmektedir. Hatta pek çok ülke gerek Kızıldeniz gerekse Basra Körfezi etrafında önemli askerî üsler kurmak suretiyle bu yerlerdeki hak ve menfaatlerini koruma konusunda stratejik adımlar atmaktadır. Geride bıraktığımız yıllarda bu bölgelerde cereyan eden bazı deniz korsanlığı vakaları, seyrüsefer emniyetini riske attığı gibi küresel ticareti de derinden etkilemiştir. Ayrıca, el konulan ve rehin alınan bazı ticari gemilerin varlığı sebebiyle çok sayıda ülke tarafından deniz haydutluğu doğrudan millî güvenlik riski olarak da algılanmıştır. Yaşananlardan darbe alan küresel ekonomi her ülkede tesir yaratmış, bölgedeki güvenlik riski oluşturan eylemler milyonlarca dolarlık kayba yol açmıştır. Başta Somali Hükûmeti olmak üzere Aden Körfezi'ne kıyısı bulunan ülkelerin korsanlık ve deniz terörizmi faaliyetlerini engelleme ve önleme konusunda yetersiz kalmaları, nihai olarak çok uluslu müdahaleyi gerekli kılmıştır. Nitekim Somali Hükûmetinin talebi üzerine Birleşmiş Milletler Güvenlik Konseyinin kararı sonrasında bölgede seyrüsefer emniyetini sağlamak, korsanlık ve deniz haydutluğuyla mücadele etmek üzere müşterek bir harekât gücü oluşturulmuştur. Türkiye de bu kapsamda bahse konu olan sahada Deniz Kuvvetleri unsurlarımızın varlığıyla birleşik deniz kuvvetleri bünyesinde çalışmalarını sürdürmektedir. Zira aynı bölgede Türk bayraklı gemiler ile Türkiye bağlantılı ticari gemilerin emniyetinin de tesis edilmesi ülkemiz açısından önem arz etmektedir. Dünya denizcilik faaliyetinde güç ve imkânı günden güne artan ülkemiz, bölge üzerinden sürdürdüğü ticari faaliyetleri ile enerji tedarik güvenliği açısından Aden ve Basra Körfezi'ndeki mevcudiyetini korumalı, her an her türlü senaryoya hazır hâlde bulunmalıdır. Gerek vatandaşlarımızın emniyeti gerekse bölgesel ve küresel ticaretimizdeki konumu itibarıyla donanmamıza bağlı kuvvetlerin bölgede müşterek görev kapsamında bulunması, hak ve menfaatlerimizin korunmasının yanında ülkemizin küresel barış ve istikrara sağladığı katkı açısından da değerli bir faaliyet olarak görülmelidir.

Diğer yandan, dost ve müttefik ülkemiz olan Somali'nin egemenliği, güvenliği ve istikrarının tesis edilmesi için de Türk donanmasının tezkerede tayin edilen yerlerde bayrak göstermesi Mogadişu'daki askerî üssümüzle beraber düşünüldüğünde yadsınamaz bir kuvvet çarpanı olarak karşımıza çıkmaktadır. Dolayısıyla, Türk Silahlı Kuvvetleri deniz unsurlarının görev süresinin bir yıl daha uzatılması ülkemizin hak ve menfaatleri için gereklidir, müspet bir politika ve stratejik öneme sahip bir karardır. Bu durum, Kızıldeniz ve Basra Körfezi'nin güvenlik ve istikrarını temin etme konusunda Türkiye'nin yaklaşım ve hassasiyetlerinin yansımaları olsa da diğer yandan Afrika Kıtası'nın barış ve istikrarına katkı sağlayacak bir çaba olarak yorumlanmalıdır.

Değerli milletvekilleri, son günlerde, Yemen'de bulunan Husi güçlerinin İsrail'in Gazze'de sürdürdüğü katliamlara karşılık olarak bölgede İsrail'i destekleyen diğer ülke gemilerini de hedef almaya başlaması, özellikle Aden Körfezi ve Kızıldeniz'deki seyrüseferleri etkileyen bir başka konudur. Buna mukabil, Amerika Birleşik Devletleri ve Birleşik Krallık askerî güçleri Husilere yönelik bir saldırı başlatmış, gerginlik maksimum seviyeye çıkmıştır. Peşinen ifade etmek gerekir ki ülkemizin yaşanan bu gerginlik atmosferinde bölgede görev yaparken Yemen merkezli sergilenen karanlık oyunları dikkatle takip etmesi gerekir. Zira, yaşananlar, sadece bu bölgeyle sınırlı kalmayıp İsrail'in Gazze'de sürdürdüğü soykırımla devam eden ve nihai olarak yeni bir küresel ticaret yolunu hayata geçirmeyi amaç edinen ve özünde siyonist zihniyetin kanlı hedeflerini hayata geçirmeye hizmet eden gelişmelerin bir parçası olarak kendisini göstermektedir. Bu kapsamda, İsrail ordusunun Gazze'de sürdürdüğü insanlık suçu eylemlerine 2024 yılında da devam edeceğini açıklaması, Yemen konusunda, Kızıldeniz geçişli küresel ticareti emniyet altına alma iddiasıyla Amerika Birleşik Devletleri öncülüğünde sürdürülen gündem ve savaş çanlarının yine Kızıldeniz çevresinde yayılmasını öngören

gelişmeler beraber düşünüldüğünde, küresel karanlık çetelerin hangi ülkeleri hedef aldığı ve projelerinde hangi amaca çalıştıkları açığa çıkmaktadır. Geride bıraktığımız yaz aylarında Hindistan'da düzenlenen son G20 zirvesinde "tek dünya" sloganıyla başlayan süreç, öyle görünüyor ki Orta Doğu'nun tamamını, özellikle de Akdeniz, Kızıldeniz, Basra Körfezi ve Hazar Denizi etrafında çevrili sahayı istikrarsızlaştırma ve hatta kana bulamayı dahi amaçladığını göstermektedir çünkü aynı zirveden çıkan sonuçlardan bir tanesi de Hindistan'dan başlayıp Basra Körfezi üzerinden Arap Yarımadası'na çıkan, oradan da İsrail üzerinden Doğu Akdeniz'den Avrupa'ya ulaşan yeni bir ticaret ve enerji koridorunun hayata geçirilmesidir. Böylelikle Batı merkezli küresel üstünlük anlayışının Çin ve başta Türkiye olmak üzere bölgedeki diğer alternatif güçler karşısında elinin güçlenmesi amaçlanmaktadır. İsrail'in Gazze'yle başlayıp Akdeniz sahilindeki kontrolünü artırma hamlesi, Kızıldeniz'deki küresel seyrüseferlerin aksamasıyla beraber düşünüldüğünde neyin yapılmak istendiği kendisini göstermektedir. Hindistan-İsrail bağlantılı yeni bir küresel ekonomik koridorun hayata geçebilmesi için mevcut ekonomik koridorların güvenlik gerekçesiyle önemini yitirmesi, yerine ise Basra Körfezi'ni ya da bir başka deyişle Hint Okyanusu'nu Doğu Akdeniz'e bağlayacak projelerin hayata geçmesi gerekiyor. Arzımevut ise siyonist ve küresel karanlık çevrelerce bu hedef içerisine gizlenmiş, sinsice yürütülen bir başka planının parçasıdır: Kızıldeniz bu sebeple emniyetsiz bir rota olarak gösterilmeye çalışılırken Gazzelilerin Mısır'ın Sina Yarımadası'na zorla gönderilmesi aynı kirli stratejinin taktiksel hamlelerindendir. Bu kapsamda uğruna bölgesel savaş çıkarmayı dahi göze aldıkları Hindistan-İsrail geçişli güzergâha rakip projeler de hedef alınmaktadır.

Türkiye yaşanan bu küresel rekabetteki en önemli taraflardan biridir. Zengezur Koridoru'yla Türk dünyası ve Asya'yla, Irak Kalkınma Yolu Projesi'yle de dünyanın enerji üssü Körfez Bölgesi ve yine dünyanın sanayi üretim üssü Güneydoğu Asya'yı diğer bölgelere bağlayacak millî hedeflerimizle en istikrarlı ve güvenli bir merkez olarak öne çıkıyoruz. Bunun yanı sıra Türkiye, İran, Türkmenistan ve Özbekistan arasında kurulması için imzalanan bir başka ulaşım projesi de Doğu ve Batı arasında her yönden erişimi sağlayacak projelerdeki yüksek potansiyelimizi göstermektedir. Küresel barış ve istikrarın 21'inci yüzyıldaki kilit noktası da bu sebeple Türkiye'dir. Enerjinin yanında, küresel ticaret için Türkiye merkez olma iddiasında eli en güçlü olan ülkedir. Bu şartlarda ülkemizi Körfez bölgesinden uzaklaştıracak hamlelerle, aynı bölgeyle ilişkilerimizi bozacak girişimler öyle görünüyor ki artarak devam edecektir. Kuşku yok ki buna karşı da hazır olma mecburiyeti taşıyoruz.

Diğer yandan, Gazze konusunda Türkiye ile Türk dünyası ve İslam ülkelerinin ortaklaşa yürüttüğü çabalara da engel olabilmek için Türk-Arap gerginliği çıkarılmak, İslam dünyasında yeni bir fitne yaratılmak isteniyor. Aynı karanlık emel sahipleri, en başta belirttiğimiz Hindistan-İsrail-Avrupa bağlantısını sağlayabilmek için Lübnan, Yemen, Mısır, Irak ve İran'ı da doğrudan hedef seçmiş durumdadır. Dost ve kardeş ülke Azerbaycan da böylesi bir süreçte dikkatli davranmalı ve teyakkuzda da olmalıdır. Bu ülkelerin istikrarsızlaştırılması ve daha da ileri gidilerek hedef alınmaları için her yönden zemin oluşturmaya çalışılmaktadır. Irak'ın kuzeyi başta olmak üzere, bu ülkenin diğer bazı sahalarda PKK terör örgütünün son dönemdeki hareketliliğine hız verilmesi ve âdeta intihar eylemleriyle Türkiye'ye karşı sözde yıpratma faaliyetlerine girişmelerinin sebebi açıktır. Bu melun girişime karşılık Irak'ın kuzeyindeki dağlık bölgeyi içerisine alacak şekilde, bu ülkeyle koordineli ve karşılıklı uzlaşmayla, süresi belirlenmiş ve derinliği 60 kilometreye inen, buradan da Hatay ilimize kadar uzanacak, Türkiye'nin güvenlik ve geleceği için huzur hattı bir an evvel kurulmalı, bu hattın içerisine sinek bile sokulmamalıdır. Kim, hangi tezgâhı kurarsa kursun, sınırlarımız boyunca uzanan terör koridoru kurma girişimlerine bu sebeple asla izin vermeyeceğiz. Türkiye, küresel bir aktör olarak bu oyunların tamamını bozabilecek imkân ve güce sahiptir. Ne yaparlarsa yapsınlar beyhude, 21'inci yüzyıl elbette Türkiye ve Türk Yüzyılı olacaktır.

Bu vesileyle, sözlerime son verirken ilgili tezkereye Milliyetçi Hareket Partisi olarak olumlu yönde oy vereceğimizi belirtiyor, Gazi Meclisimizi sevgi ve saygılarımla selamlıyorum. (MHP ve AK PARTİ sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Halkların Eşitlik ve Demokrasi Partisi Grubu adına söz talebi Diyarbakır Milletvekili Berdan Öztürk'e aittir.

Buyurun Sayın Öztürk. (DEM PARTİ sıralarından alkışlar)

GÜLÜSTAN KILIÇ KOÇYİĞİT (Kars) – Bir saniye Sayın Başkan... İki dakika ara verme şansımız var mı?

BAŞKAN – Ben bir sonrakine geçiyorum.

GÜLÜSTAN KILIÇ KOÇYİĞİT (Kars) – Evet.

BAŞKAN – Cumhuriyet Halk Partisi Grubu adına ilk söz talebi İstanbul Milletvekili Sayın Yunus Emre'ye aittir.

Buyurun Sayın Emre. (CHP sıralarından alkışlar)

Süreniz on dakikadır.

CHP GRUBU ADINA YUNUS EMRE (İstanbul) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum.

Ben de sözlerimin başında hain terör örgütünün saldırısı neticesinde kaybettiğimiz şehitlerimize rahmet diliyorum, kederli ailelerine başsağlığı diliyorum, milletimize başsağlığı diliyorum, yaralılarımıza acil şifalar diliyorum.

Değerli arkadaşlarım, tabii, bu tezkere önemli bir metin. Cumhuriyet Halk Partisi olarak Birleşmiş Milletler Güvenlik Konseyinin kararları çerçevesinde oluşan uluslararası misyonlara, o misyona asker gönderme tezkerelerine öteden beri biz de olumlu oy kullandık, bu tezkereye de olumlu oy kullanacağız ancak benden sonra konuşacak iktidar partisi milletvekillerinin belli konularda bilgi vermesini istiyorum, o kapsamda da belli konuları hatırlatmak istiyorum.

Birincisi, 2 tezkere arasında yani şu anda görüşmekte olduğumuz 2024 tezkeresi ile 2023 tezkere metinleri arasında önemli bir farklılık var. O da Bahreyn'deki Birleşik Deniz Kuvvetleri Karargâhında altı aylık dönemler için irtibat personeli görevlendirilmesiyle ilgili ilki. İkincisi ise Türk Bayraklı, Türkiye bağlantılı ticari gemilere saldırı olmamasının, kaçırma eylemi olmamasının bir başarı olarak sunulduğu bölümle ilgili. Bu bölümler yeni tezkerede bulunmuyor; bunu nasıl yorumlamak gerekiyor? Bu yıl yapılan bir saldırı var, kasım ayında Yemen açıklarında Türk mürettebatının da bulunduğu bir gemiye yapılan saldırı var. Acaba bununla ilgili midir? Bunu sormak istiyorum.

İkincisi ise tezkerenin başlığında belirtilen deniz haydutluğu, silahlı soygun eylemleri ve denizde terörizmle mücadele vurgusunu hatırlatarak şunu sormak istiyorum: Bildiğiniz gibi, bu bölgede önemli bir çatışma potansiyeli bulunuyor. Yemen'deki çatışmalar, Husiler bakımından gündeme gelen çatışmalar şu olayı da beraberinde getirdi; Amerikan basınında yer alan haberlere göre buradaki hareketlerin terör örgütü olarak sınıflandırılacağı kararların alınacağı anlaşılıyor. Özetle bu metinde geçen terörizmle mücadele kapsamında yarın öbür gün Türkiye açısından bir sorumluluk oluşturulabilir mi, Türkiye oradaki çatışmaların içine çekilebilir mi; bu konularla da aydınlatıcı fikirler ortaya konulursa memnuniyet duyacağımızı belirtmek istiyorum.

Değerli arkadaşlarım, başlangıçta da söyledim, biz öteden beri bu tezkereye ve bu kapsamdaki uluslararası görevlere olumlu oy kullanıyoruz. Ve tabii, bir süredir gerek partimizde gerek Türkiye'de topyekûn muhalefete karşı büyük bir haksızlık yapılıyor iktidar tarafından. Biz bu örnekte de bundan önceki başka birçok örnekte de Türkiye için faydalıysa, bir uluslararası meşruiyet problemi yoksa olumlu oy kullanıyoruz. Dışişleri Komisyonunda kabul edilen birçok uluslararası anlaşmada, sözleşmede olumlu oy kullandık. Genel Kurulda birçok anlaşma, sözleşmeye yine olumlu oy kullandık. Özetle biz muhalefet olarak -Cumhuriyet Halk Partisi adına, tabii, konuşuyorum- gerçekten Türkiye'nin menfaati neyse, bir uluslararası meşruiyet problemi yoksa hep olumlu oy kullanıyoruz, yardımcı olmaya çalışıyoruz.

Özellikle son haftalarda karşı karşıya bulunduğumuz bu, bildiri konusuyla ilgili görüşmelerde de aynı problemle karşılaşmıştık. Türkiye'nin menfaatine olmayan, Türkiye'nin zor durumda bırakılacağı bazı anlaşmalar olursa, bazı gündemler olursa bunlarla da tabii, iktidarla aynı noktada bulunmuyoruz. O bakımdan bunu belirtmek istedim.

Değerli arkadaşlarım, bütün bu tartışmaların ötesinde, kamuoyunda son birkaç gündür gündeme gelen önemli bir konuyu hatırlatmak istiyorum. Biliyorsunuz, Somali Cumhurbaşkanı'nın oğlunun Türkiye'de karıştığı bir trafik kazası neticesinde bir vatandaşımızı, "Yunus Emre Göçer" isimli bir kardeşimizi, bir motokurye kardeşimizi kaybettik. Şimdi, bu, tabii, tezkere Aden Körfezi ve Somali açıklarıyla ilgili olduğu için bir yandan da bu olayı hatırlatmak ve Genel Kurulun dikkatine sunmak istiyorum çünkü dün yapılan yargılama sonucunda, 27.500 lira adli para cezasıyla -ki 1.000 dolar bile değil- bu dava dosyasının kapatıldığını gördük.

Değerli arkadaşlarım, Türkiye açısından utanç verici bir durum olduğunu belirtmek istiyorum çünkü bakınız, bu konuyla ilgili, bu elim hadiseyle ilgili bir Adli Tıp raporu var ve bu Adli Tıp raporunda Cumhurbaşkanı'nın oğlunun yüzde 75 kusurlu olduğu rapor hâline geliyor, raporlanıyor ve yine, bu Adli Tıp raporu dava dosyasında bulunuyor ve savcılığın da esas hakkındaki mütalaasına temel teşkil ediyor. Peki, ne oluyor? Yani yüzde 75 kusurlu olan Somali Cumhurbaşkanı'nın oğlu iki buçuk yıl cezaya çarptırılıyor, en alt sınırından cezaya çarptırılıyor ve bu da adli para cezasına çevriliyor.

Değerli arkadaşlarım, hatırlatmak istiyorum: Adli Tıp raporunda, otomobil sürücüsü Mahmut'un, motosikletin hızını azaltıp sağ şeride yönelen manevrası karşısında frene basmadığı ve takip mesafesini korumadığı vurgulanıyor. Değerli arkadaşlar, bakın, elinizi vicdanınıza koyun; yüzde 75 kusurlu Cumhurbaşkanı'nın oğlu bu durumda, bu olayda; bu, Adli Tıp raporuyla kayıt altına alınıyor ve bir gün bile cezaevi görmeden -daha önce de biliyorsunuz, tutuklu yargılanmamıştı- 27.500 lira adli cezaı ödeyip elini kolunu sallayarak Türkiye'de, dünyada gezmeye devam ediyor. Bu hak mıdır arkadaşlar, vicdanınız bu durum karşısında sızlamıyor mu? Bakın, eşinin şikâyetçi olmadığını söylüyor Sayın Bakan. Bugün, Sayın Bakana, Adalet Bakanına bu soru soruluyor, "Taksirle işlenen suç, mahkemenin takdiri; şikâyetçinin vazgeçmiş olması da böyle bir sonuç doğurdu." diyor.

Değerli arkadaşlarım, hepimizi yaralaması gereken esas mesele şudur: Bakın, bu kardeşimiz, Yunus Emre Göçer'in eşi, eşini kaybetmiş bir insan olarak, daha önceden şikâyetinde bulunan bir kişi olarak acaba niye şikâyetini geri çekiyor? Değerli arkadaşlar, niye şikâyetini geri çekiyor? Yani basındaki bilgiler doğruysa, Somali Cumhurbaşkanı'nın ailesi tarafından kendisine bir yardım yapıldığı anlaşılıyor. Zaten bunu da Somali Cumhurbaşkanı'nın oğlunun avukatı duruşma sırasında şu sözlerle ifade ediyor: "Müvekkil tarafından olay sonrasında mümkün olduğunca müşteki tarafın acıları paylaşılmaya çalışılmış, yaraları sarmak için elinden gelen gayret gösterilmiştir." Biz Türkiye olarak, kendi vatandaşımızın, onun ailesinin, çocuğunun, eşinin yaralarını demek ki saramadık arkadaşlar. Bu vatandaşımız, eşini kaybettiği bir ortamda çocuğunu yetiştirecek, okutacak imkânının olmadığını, maalesef, düşündüğü için, eşini kaybettiği bir ortamda kendisinin muhtaç hâlde kaldığını, kalacağını gördüğü için, düşündüğü için böyle bir anlaşmaya razı oluyor ve şikâyetini geri çekiyor. 21'inci yüzyıl Türkiye için bir utanç manzarası değerli arkadaşlar, bu gerçekleşiyor ve tekrar ifade ediyorum: Yüzde 75 kusurlu olan, suçlu olan kişi bu raporlarda orta yerde bulunurken elini kolunu sallayarak gezmeye devam ediyor. Bunu, nasıl içinize sindirebiliyorsunuz? Ve yine Sayın Bakana seslenmek istiyorum: Ya, Türkiye'de gazeteciler hapse giriyor, tutuklu yargılanan, adaletsiz yere cezaevine konulan birçok yurttaşımız var, günahsız arkadaşlarımız Gezi davasından cezaevinde yatıyor; bütün bunların olduğu bir ortamda raporlarla suç, kusuru ortaya konan bir kişi sırf Somali Cumhurbaşkanı'nın oğlu olduğu için ve anlaşılan belli mali yardımları yaptığı için elini kolunu sallayarak gezmeye devam ediyor.

Değerli arkadaşlar, biz bundan çok utanıyoruz, biz Türkiye adına utanıyoruz; bunda bir sorumluluğumuz yok ama şu Gazi Meclisin bir üyesi olarak, bir milletvekili olarak 21'inci yüzyıl Türkiye için ben bundan büyük bir utanç duyuyorum, Türkiye'nin bunu hak etmediğini düşünüyorum. Demek ki biz Türkiye olarak eşini kaybetmiş bir vatandaşımıza, bir kardeşimize ve onun evladına sahip çıkamıyoruz; bu vatandaşımız onun geleceğinden emin değil, çocuğunun ne olacağından emin değil, böyle bir manzara önümüze çıkıyor. Ayrıca, hem Adalet Bakanına hem bu kararda imzası bulunan yargı heyetine seslenmek istiyorum: Ya, hatırlayacaksınız, bu kişi Türkiye'den kaçtı.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Tamamlayın lütfen.

YUNUS EMRE (Devamla) – Arkasından, işte, belli sözler verildiği anlaşılınca yargılama sonucunda 27.500 lirayla kendini kurtardı. Değerli arkadaşlar, Sayın Adalet Bakanının bir yanıtının olması lazım: Böyle bir kişiye, Türkiye'den kaçan bir kişiye niye indirim uygulanıyor? Yani, üst sınırı altı yıl olan bu yargılama sonucunda böyle bir kişiye, kötü niyeti ortada olan, Türkiye'den kaçmış olan bir kişiye niye indirim uygulanıyor; biz bu soruyu sormayacak mıyız arkadaşlar?

Ayrıca, bu kadar hızlı bir yargılama sürecine şahit oldunuz mu? Ya, bu neyin acelesi, neyi kaçırmaya çalışıyorsunuz, bu ne hız? Türkiye'de filmere konu olan olaylar yok mu, yıllarca süren yargılamalar yok mu? Ya, utanmıyor muyuz arkadaşlar? Birkaç gün içerisinde 27.500 lira karşılığında bir canımızla ilgili şu dosya, dava dosyası kapatılıyor.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

YUNUS EMRE (Devamla) – Sayın Başkanım, selamlayacağım.

BAŞKAN – Selamlayalım lütfen.

YUNUS EMRE (Devamla) – Değerli arkadaşlarım, tekrar ifade ediyorum: Türkiye açısından bir utanç manzarası, Türkiye bunu hak etmiyor. Biz, kendi insanımıza, kendi vatandaşımıza demek ki Türkiye'de eşinizi kaybettiğinizde başınız dik bir hayatı yaşayabileceğiniz, çocuğunuzu yetiştirebileceğiniz bir ortam vardır hissinizi verememişiz arkadaşlar, bu hissiyatı verememişiz ki böyle bir durumla karşı karşıya bulunuyoruz.

Son olarak şunu eklemek istiyorum: Bu kadar büyük adaletsizliklerin olduğu bir ülkede, uzun tutukluluk sürelerinin olduğu bir ülkede, yıllara yayılan yargılamaların olduğu bir ülkede birkaç günde bu dava dosyasının bu şekilde kapatılmış olması Türkiye açısından bir utanç manzarasıdır.

Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum. (CHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Cumhuriyet Halk Partisi Grubu adına ikinci söz talebi İstanbul Milletvekili Namık Tan'a aittir.

Buyurun Sayın Tan. (CHP sıralarından alkışlar)

Süreniz on dakikadır.

CHP GRUBU ADINA NAMIK TAN (İstanbul) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; Aden Körfezi, Arap Denizi, Somali kıyıları ve mücavir bölgelerde Türk Silahlı Kuvvetleri unsurlarının görev süresini bir yıl daha uzatan tezkere konusunda partim adına söz almış bulunuyorum.

Mevzubahis tezkere, bildiğiniz üzere, Türkiye Büyük Millet Meclisi gündemine ilk olarak 2008'de gelmişti. Somali kara sularında, o yıllarda büyük bir güvenlik tehdidi hâline dönüşmeye başlayan korsanlık faaliyetlerine karşı Birleşmiş Milletler Güvenlik Konseyinin kararıyla bir askerî güç oluşturulması planlanıyordu. Korsanlık faaliyetleri ülkelerin yalnızca ticari çıkarlarını tehdit etmekle kalmıyor, aynı zamanda Somali gibi bölge ülkelerinde yaşanan güvensizlik ortamında terör örgütlerinin ve organize

suç çetelerinin de rahatça faaliyet gösterebileceği bir zemin doğuruyordu. Aslında ne korsanlık faaliyetlerinin dünyanın en geri kalmış ülkelerinde ortaya çıkması ne Afrika ülkelerindeki yoksul halkların arasında suç oranlarının bu kadar artması bir tesadüf. Bunun tarihsel ve sosyolojik sebepleri, özellikle Avrupa'nın kolonici devletlerinin Afrika'nın tamamında uyguladığı ve 19'uncu yüzyılda zirveye çıkan sömürgeci politikalarında aranabilir. Bu açıdan, bazı ülkeleri sadece korsanlarla ya da suç örgütleriyle anmaktan imtina etmek, küresel ve bölgesel sorunları ırkçı ya da ayrımcı dil konuşmadan ele almak gerekir. Öte yandan, 21'inci yüzyılda deniz korsanlığının hâlâ bu kadar yaygın olması da günümüz dünyasında görmezden gelinmesi imkânsız bir güvenlik tehdididir. Bu düşüncelerden hareketle, biz Cumhuriyet Halk Partisi olarak bu tezkereye ilk gündeme gelişinden bu yana kabul oyu verdik. Uluslararası hukuka uygun gerçekleşen, dünyada barışı, huzuru ve istikrarı koruma amacı taşıyan, ülkemizin hem sert hem yumuşak gücünü perçinleyen girişimlerde bizim kararımız her zaman bu yönde olmuştur. Bu tezkere de tanımladığımız kapsamda olduğu için tavrımızı değiştirmiyoruz.

Öte yandan, üzülerken görüyoruz ki iktidarınızın askerimizi yurt dışına görevlendirmek istediği her girişim bu kriterleri kapsamıyor. Örneğin, daha önce Irak'ta terörle mücadeleyi amaçlayan tezkereye 2012 yılında "Suriye" ifadesini eklettiniz. O günlerde Türkiye'nin gündeminde PYD/YPG meselesi yoktu; Hükûmetinizin, PYD lideri Salih Müslim'i kırmızı halılarla devlet başkanı protokolüyle ağırladığı günlerdi. O tarihten itibaren, AKP tek parti Hükûmeti, sonraki dönemlerde de Cumhur İttifakı, Suriye'deki iç savaşın alevine benzin dökerek bir sürü girişime imza attı. Bugün Silahlı Kuvvetlerimizin unsurları hâlâ Suriye'de kimi zaman YPG, kimi zaman IŞİD, kimi zaman Rusya destekli Esad güçleri tarafından saldırıya maruz kalmakta. Arka arkaya şehitler veriyoruz. Birkaç yıl önce IŞİD'in 2 erimizi canlı canlı yakarken çektiği, tüm dünyaya servis ettiği, sizin saklama çabalarınıza rağmen herkesin gördüğü o canice video kaydı hâlâ canımızı yakıyor. Evlatlarımızın ve ailelerinin çektiği acılar bir yana, biz tarih boyunca Türk askerinin bu kadar âciz bir duruma düşürüldüğüne şahit olmadık. Buna gelene kadar diğer bir büyük skandal, askerimizin başına çuval geçirilmesi hadisesiydi; onu da sizin döneminizde yaşadık.

Dış politikanın ne kadar şuursuzca ve kontrolsüzce yönetildiği konusunda güncel bir örnek vermek istiyorum. Üstelik, bu konuştuğumuz tezkereye konu olan bölgeyle de doğrudan ilişkili bir örnek olacak. Yemen'de 2014'ten beri devam etmekte olan kanlı bir iç savaş var. Suudi Arabistan destekli Sünni hükûmet, bugün "Husiler" olarak bildiğimiz İran destekli Şii'lerin kurduğu Ensarallah örgütüyle çarpışıyor. Bu iki tarafın haricinde ayrıca El Kaide ve IŞİD'e bağlı Selefilik yanlısı bazı terörist gruplar da güç boşluğundan yararlanarak mevzi kazanmaya çalışıyor.

Ne garip bir tesadüftür ki kutsadığınız mevcut tek adam hükûmeti, cumhuriyetimizin dinler ve mezhepler arasında taraf tutmayan laik dış politika anlayışını terk ederek Arap Baharı'nın ilk günlerinden beri ana akım Sünni yönetimleri, özellikle de "İhvan-ı Müslimin" yani Müslüman Kardeşler örgütüne bağlı siyasi partileri destekledi. Örneğin, İhvan'ı Mursi devrildiğinde yerine gelen Sisi'nin darbeciliğini sürekli vurguladınız. Fakat yine İhvan'la büyük yakınlığı olan Sudan'ın darbeci eski devlet başkanı Ömer El-Beşir'e her zaman yakın ilişkili sürdürdünüz. Suriye'de İhvan'lar Esad'a karşı mücadele ettiği için Esad'ı düşman ilan ederken Libya'da meşru hükûmet İhvan'a yakın olduğu için onu desteklediniz. Görüyoruz ki sizin için bir hükûmetin meşru ya da gayrimeşru olması, demokratik yollarla seçilmesi ya da darbeci olması önemli değil; siz yalnızca İhvan'ı olan hükûmetlerle ve partilerle dış politika yürütmeye çalışıyorsunuz. Sizin için tutarlılık zerre kadar değer taşıyor, rüzgârgülü gibi dönmekte hiçbir sakınca görmüyorsunuz. Böylece, Türkiye'nin Orta Doğu'da yıllarca biriktirdiği güven ve itibarı bozuk para gibi harcıyorsunuz.

Gelelim başta bahsettiğim şuursuzluk konusuna. Tek adam rejiminin mezhepçi dış politikası aynı zamanda Suudilerle yakın, İran'la mesafeli bir dış politika çizgisini de beraberinde getirdi. İş öyle bir noktaya geldi ki Hükûmetiniz Sünnilerin sözcülüğünü üstlenirken satır arasında Şii'leri tekfir etmeye ve düşmanca açıklamalar yapmaya başladı. Irak'ta Bağdat'taki Merkezî Hükûmet yoğunlukla Şii Araplardan oluştuğu için bir dönem onlara mesafe koydunuz. Irak'ta göz bebeğimiz olan Türkmenler arasında bile Sünni-Şii çekişmesine ve ayrışmasına zemin hazırladınız. İran'ın desteklediği Lübnan Hizbullahına "hizbuşşeytan" diyecek kadar işi ileri götürdünüz. Fakat ne hikmetse, tek adam Erdoğan, Şii Husilerin ABD ve İngiltere'yle çatışmasına yönelik olarak övgü dolu sözler sarf etti ve "Husilerin çok başarılı savunmalarını izliyoruz." şeklinde ifadeler kullandı. Biz açıkçası buna anlam veremedik, aklımıza gelen tek şey, Husilerin son dönemde yoğunluk kazanan saldırılarının sebebi olarak İsrail'in Gazze'deki işgalini gerekçe göstermesiydi. Anlaşılan o ki tek adam Erdoğan, Husilerin Hamas tarafında, ABD'nin de İsrail tarafında olmasından ötürü ona siyaset yapıyor. Olaya suhuletle yaklaşmak yerine, sözde ümmet liderliği hayallerinin etkisiyle Yemen'deki çatışmada taraf olmayı ve Türkiye'yi riske atmayı kendine vazife sayıyor. Öncelikle, biz, Erdoğan'ın danışmanlarına bir hatırlatmada bulunalım: Kendisinin önüne not koymadan önce en azından basit bir ansiklopedik bilgiye başvursunlar ve velinimetlerini bu kadar açık şekilde boşa düşürmesinler. Zira tek adam Erdoğan yıllarca Şii hükûmetlere ve partilere karşı tavır takınırken, ilişkilerde İran'la mezhep temelli çekişme yaşayan Suudi Arabistan ve Birleşik Arap Emirlikleri'ni öncelerken bugün onların en büyük düşmanlarından Husileri övmesi sadece bizim için değil, cümle âlem için hayret vericidir. Herhâlde farkındasınızdır; sırf Hamas'a destek açıkladıkları için Husilere sahip çıkmak sizin kendi dış politika çizginizle bile çelişmektedir. Cumhur İttifakı'nın en yakın müttefikleri Suudi Arabistan ve Birleşik Arap Emirlikleri Erdoğan'ın Husilere yönelik bu sürpriz desteğine ne cevap vereceklerdir; doğrusu merak ediyoruz. Öte yandan, acaba tek adam Erdoğan, Türkiye için alınacak F-16'lar konusunda Beyaz Saray'a gerçekleştirdiği telefon konuşmalarında da Husilerle olan bu muhabbetinden söz etmiş midir? Tek adamın şahsi ufkuyla sınırlı bu sakat dış politika çizginizi ısrarla sürdürmeye devam ettikçe ülkemizi yeni maceralara ve sorunlara sürüklemenizin kaçınılmaz olduğunu görüyor ve sizleri akliselime davet ediyoruz.

Hepinize saygılar sunuyorum. (CHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Halkların Eşitlik Ve Demokratik Partisi Grubu adına söz talebi Diyarbakır Milletvekili Berdan Öztürk'e aittir.

Buyurun Sayın Öztürk. (DEM PARTİ sıralarından alkışlar)

Süreniz yirmi dakikadır.

DEM PARTİ GRUBU ADINA BERDAN ÖZTÜRK (Diyarbakır) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; konuşmama başlamadan önce, ezilenin, yoksulun bu ülkede bir kez daha nasıl adaletten mahrum bırakıldığını dün basına yansıyan haberlerle hatırlatmak isterim. Bu, aynı zamanda Somali tezkeresiyle de yakından alakalı olduğu için bahsetme gereği duyuyorum. Bildiğiniz üzere, 30 Kasım 2023 tarihinde İstanbul'da meydana gelen bir trafik kazasında "Yunus Emre Göçer" isimli bir yurttaş, alın teriyle eve ekmek götüren bir motokurye hayatını kaybetmişti. Sonradan, merhum Göçer'e çarpan şahsın Somali Cumhurbaşkanı'nın oğlu olduğunu öğrendik. Kusurlu olduğu tespit edilmesine rağmen serbest bırakılmış fakat kamuoyunun baskısıyla dava açılmıştı. Evet, sevgili arkadaşlar, o dava dün sonuçlandı; yoksulun, emekçinin adaletten mahrum bırakıldığı bu davayla bir kez daha tescillenmiş oldu. Somali Cumhurbaşkanı'nın oğluna takdiri indirim uygulanarak, evet, takdiri indirim uygulanarak iki yıl altı ay hapis cezası verildi. Peki, yetti mi bu? Hayır, yetmedi; hapis cezası para cezasına çevrildi. Yine, yetti mi diye soruyoruz, bu da yetmedi; verilen para cezası tamı tamına 27.300 Türk lirası. Bir yurttaşın bir saray çocuğu tarafından öldürülmesinin bedeli tamı tamına 27.300 Türk lirası. Bu ülkede Cumhurbaşkanı çocukları araçla insan öldürür, mahkeme o çocukların sırtını sıvazlar ve gereğini yapar. Peki, siyasi iktidar ne yaptı bu duruma karşı? Yaptığı şey, Somali Cumhurbaşkanı'nın oğlunun kendi vatandaşını öldürdüğü yetmezmiş gibi, o Cumhurbaşkanı'nın ülkesine asker gönderiyor; iktidarın bugün Genel Kurulda onayını istediği şey bu. İktidar diyor ki: Somali Cumhurbaşkanı'nın talebi üzerine

Somali kara suları ve açıklarında haydutluğu, silahlı soygunu önlemek için oraya ülkemizin yoksul çocuklarını gönderelim. Peki, soruyorum size arkadaşlar: Madem Somali'nin güvenliğini tehdit eden bir durum var, neden Somali Cumhurbaşkanı'nın oğlu korsanlara karşı mücadele için silah altına alınmıyor? Neden bu ülkenin yoksul çocukları savaşa gönderiliyor da söz konusu ülke Cumhurbaşkanı'nın oğlu burada 27 bin lira bedelle insan öldürebiliyor ve ödüllendiriliyor? Ben size söyleyeyim: Sarayda alınan savaş ve tezkere kararlarından sarayın çocukları muaf tutulmuştur da ondan.

Genel Kurula gelen tezkerede "haydut" ibaresi geçiyor ama biz size Somali'de ne olduğunu anlatalım. Somalilerin, özellikle yoksul halkın en önemli gelir kaynağı balıkçılıktır. Küçük teknelerle karın tokluğuna balıkçılık yapan halkın karşısına büyük ölçekli yabancı firmalar geldi ve yoksul halkın balığını elinden aldı. Bu durumda Somali nüfusunun neredeyse yüzde 70'i açlıkla karşı karşıya kaldı ve bu sebeple 1990'lardan bu yana halkın bir kesimi yabancı gemileri yağmalayarak hayatını idame ettirmeye çalıştı. Bu uluslararası firmalar sadece Somali halkının balığını yağmalamıyor, aynı zamanda her yıl zehirli atıklarını da buraya bırakıyor. Birleşmiş Milletler Somali temsilcisi de bu durumu, özellikle Avrupalı ve Asyalı şirketlerin zehirli atıklarını Somali kıyılarını bıraktığını doğrulamıştı. Şimdi, siz söyleyin: Burada, haydut olan, kendi doğasını ve kaynaklarını koruyan Somali halkı mı, yoksa halkın malını ve doğasını talan eden Somali devleti ve iş birlikçileri mi?

Bugün, Somali Cumhurbaşkanı Genel Kuruldan asker isteyerek Somali halkının kalkınmasını ve refah düzeyini artırmaya yönelik politikaları geliştirmeyi tercih etmek yerine halkı açlığa sürüklüyor. Uluslararası sermayenin Somali'de halkı yoksulluğa itecek derecede balıkçılık yapmasına izin veriyor. Ne yazık ki AKP eliyle Türkiye de Somali devletinin bu kirliliğine alet oluyor ve askerî üsler karşılığında sömürgeci sermayenin gardiyanlığını yapmayı tercih etmeye devam ediyor.

Zenginliğin, bolluğun, israfın ve maddi ihtişâmın alabildiğine sergilendiği Suudi Arabistan'ın kıyıdaşı olan Somali'de ve Yemen'de tam tersi bir tabloya dünya seyirci kalmaktadır. Savaşlar, fakirlik ve açlık Aden Körfezi'nin bu 2 ülkesini esir alırken bu 2 ülkenin kara sularından dünya sermayedarlarının başta petrol olmak üzere milyonlarca euroluk ürünlerini taşıyan ticaret gemilerinin güvenliği öncelikli bir mesele olarak Meclisin gündemine taşınıyor. Önceki yıllarda olduğu gibi, tekrar bu küresel sermaye gardiyanlığının üstlenilmesi biçiminde saraydan gönderilen tezkerelerin uzatılması talebinin Meclise gelmiş olmasını üzüntü ve utançla karşılıyorruz.

Değerli arkadaşlar, vakit yettiğinde AKP'nin neden ve kimin için Somali'ye asker göndermek istediğini açıklamaya çalıştım. Hakikat şudur ki bu tezkere Somali halkının sömürülmesini meşru kılan bir tezkeredir. Uluslararası sermayeden pay alan ve oğlunu Türkiye sokaklarında mağandalık yapmaya gönderen Somali Cumhurbaşkanı'nın vesayetini koruma tezkeresidir.

AKP illa Somali'ye asker göndermek istiyorsa size bir tabur oluşturacak kadar liste önerisinde bulunabiliriz. Öncelikle, bu tezkereye "evet" oyu verecek olan bütün vekillerimizin kendi ailelerini, yakınlarını göndermeyi öneriyoruz. (DEM PARTİ sıralarından alkışlar) Yine, Somali Cumhurbaşkanı'nın oğluna ceza yerine ödül veren savcı ve mahkeme heyeti gidebilir. Aynı şekilde, Somali Cumhurbaşkanı'nın oğlunu da gönderebiliriz. Eğer yukarıda saydığım liste Somali'ye gidecekse parti olarak size engel olmayız fakat bu halkın yoksul evlatlarını çıkar gruplarına hizmet eden hiçbir savaşa yollamanıza göz yummadık, yummayacağız. Tıpkı Suriye'de, Irak'ta, Libya'da verdiğiniz savaş tezkerelerine karşı çıktığımız gibi buna karşı da "hayır" oyu kullanacağız.

AKP'nin, yoksul çocuklarını savaşa göndermesi bir ritüel hâline gelmiştir. Ulusal güvenlik ve ulusal çıkar yalanları altında Kafkasya'dan Orta Doğu'ya, oradan Kuzey ve Orta Afrika'ya kadar uzanan bir coğrafyaya asker göndererek oradaki halkların geleceğini hedef almaktadır. Bu coğrafyalardan biri de şüphesiz, Kürtlerin anavatanı olan Kuzey ve Doğu Suriye'dir.

Daha önceki konuşmamda da dile getirmiştik, AKP iktidarı tarafından Kuzey-Doğu Suriye'de sivil alanların, altyapı ve hizmet merkezlerinin meşru hedef hâline getirildiği açık bir tablo karşımıza çıkmaktadır. Bildiğiniz üzere sivil alanların bombalanması, meşru hedef gösterilmesi uluslararası hukuka göre savaş suçudur. Kuzey ve Doğu Suriye'ye yönelik saldırılar hâlâ devam etmektedir. Kuzey ve Doğu Suriye iç güvenlik güçleri basın merkezi, Türkiye'nin son iki günde bölgeye yönelik yaptığı saldırılarının bilançosunu açıkladı. Açıklanan bilanço vahameti bir kez daha göz önüne seriyor. AKP'nin son saldırısında Kuzey-Doğu Suriye'de hedef alınan sivil altyapı hizmetleri şunlardır, bunları teker teker saymamız gerekiyor: Amuda'daki Dirbas Aşevi; Derbesiye, Amuda, Tirbespiye, Kamışlı, Kobani, Ayn İsa ve Rmelan elektrik istasyonları; Tirpespiye'deki tarım istasyonu; Tel Tamer bölgesindeki tahıl depoları; Kamışlı'daki inşaat malzemeleri depoları; Derik'te bulunan Başt Barajı; Kobani'de bulunan büyükbaş hayvan çiftliği; Kobani'deki tahıl deposu; Kamışlı'daki tahin ve helva deposu; Derik'teki sürücü kursu; Cizre bölgesinde sivillerin yaşadığı 15 köy; Kobani ve Ayn İsa'da sivillerin yaşadığı 3 köy; Şahba bölgesinde sivillerin yaşadığı 2 köy. Yani iki günde yapılan saldırılar neticesinde ortaya çıkan tablo bu; yok edilen, ortadan kaldırılan yerler bunlar. Bunları özellikle teker teker belirtmemin sebebi de kamuoyuna "terör hedefleri" diye açıkladığınız yerler bunlardır. Halkın enerji, temel gıda, barınma merkezlerini bombalayarak bir ülkenin ulusal güvenliği sağlanamaz. Eğer "Sağlanır." diyorsanız, İsrail'in Hamas'ı yok etme pahasına vurduğu hastaneler, okullar da size göre o zaman meşrudur.

Değerli milletvekilleri, bugün AKP iktidarının güvenlikçi uygulamaları sadece Kuzey-Doğu Suriye halkını değil, aynı zamanda bütün Türkiye halklarının geleceğini tehdit etmektedir. Kuzeydoğu Suriye'de tahıl deposuna atılan bombanın parası asgari ücretlinin cebinden çıkıyor; olan, savaşta hayatta kalmaya çalışan ile Türkiye'de on iki saatten fazla çalışarak asgari ücretle geçinen yurttaş oluyor. Biz hep söylüyoruz: Savaşın kazananları silah tüccarları ve iktidarını kanla besleyen anlayış, kaybedeni ise emekçi olan yoksul halklardır.

Bugün AKP'nin Somali'den kuzeydoğu Suriye'ye, Azerbaycan'dan Orta Afrika Cumhuriyeti'ne uzanan maceracı politikasını daha önce bu ülke, yüz yıl önce Enver Paşa'yla yaşadı. O gün yaşananlar Türkiye'nin on yıllarca sırtında yük oldu. Hayatını kaybeden on binlerce insanı hatırlayın. AKP'nin 2002'den bu yana, özellikle 2015 sonrası politikaları sonucu ölen insan sayısı yüz yıl önce benzer politikalar sonucu ölen insan sayısı birbirine çok yakındır. Şunu sormak istiyoruz: Hiç mi tarihten ders çıkarmıyorsunuz? On yıllar boyunca savaşarak bu halka özgür bir gelecek var edeceğinizi söylediniz ama şunu açıklıkla net bir şekilde ifade edelim ki çok büyük yanılıyorsunuz. Ortaya çıkan sonuçlar, ülkenin geldiği durum açık, net bir şekilde çok büyük yanıldığınızı bir kez daha bizlere gösteriyor. Bizim bütün çabamız, bedeli ne olursa olsun bütün çabamız, kararlı duruşumuz savaşın son bulması ve Türkiye halklarının adil bir geleceğe sahip olması içindir. Birilerinin çocukları sokak ortasında bir emekçi öldürdüğünde 27 bin lira para cezası vermek yerine -böyle değil, bunu yapmamak- tam tersine, kim olursa olsun o emekçi katledene gereken -hukuki anlamda söylüyorum- cezanın verilmesi ve tüm dünyaya da şunun gösterilmesi: Her kim olursa olsun bir emekçinin, yurttaşın hayatına kıyıyorsa bunun bedelini ödeyecek. Bunu da, dediğimiz gibi, tüm dünya halklarına göstermek gerekiyor.

Tabii, bunlardan bahsederken bugünlerde Kobani davası da devam ediyor değerli arkadaşlar. Kobani'ye değinmeden geçmek mümkün değil çünkü bir noktada o da uluslararası ilişkilerdeki yetmezliğin, yetersizliklerin bir örneğini oluşturmaktadır. Bildiğiniz gibi, Kobani'de Kobani halkı DAİŞ çetelerine, barbar çetelere karşı kahramanca direnerek bir tarih yazdı, insanlık tarihini yazdı; sadece bir halkı veya oradaki halkların geleceğiyle ilişkili bir tarih değil, insanlık adına bir tarih yazıldı. Kobani'de sahada o dönemlerde bir kumpas kuruldu, ciddi anlamda bir kumpas kuruldu ve bu kumpas da DAİŞ vasıtasıyla amacına ulaştırılmaya çalışıldı. Bildiğiniz gibi, Cumhurbaşkanı o dönem "Kobani ha düştü, ha düşecek." dedi. Kobani düşmedi, direnenler sayesinde

düşmedi, Kobani direndi, DAİŞ'i durdurdu, DAİŞ çetelerini durdurdu, barbarları durdurdu ve şu anda kuzeydoğu Suriye halkları DAİŞ'i bitirme noktasına getirmiş durumdalar.

Şimdi, sahada o kumpası gerçekleştiremeyenler, sahada büyük bir hüsrana uğrayanlar bugün mahkeme salonlarında bu kumpası devam ettiriyorlar. "Kobani davası" adı altında onlarca yoldaşımızı sadece siyaset yaptığı için yıllardır cezaevinde tutuyorsunuz; barış istedi diye, ülke katiller cennetine dönüşmesin diye canını dişine takan onlarca arkadaşımızı cezaevlerinde rehin olarak tutuyorsunuz. Barış için mücadele edenleri esir tuttuğunuzu zannediyorsunuz, gerçekten böyle bir yanlış var. Barış için mücadele ediyorlar, siz onları rehin tuttuğunuzu zannediyorsunuz ama eğer birazcık cesaret varsa sizlerde, bir önerimdir: O mahkeme salonunda beş dakika durmaya ve yoldaşlarımızın nasıl sizi yargıladığını duymaya davet ediyorum. Eğer buna cesaretiniz varsa sadece beş dakikanızı ayırın, bu arkadaşlarımızın sizleri, sizin anlayışınızı nasıl yargıladığını göreceksiniz. Kobani kumpas davasıyla esir olan siz oldunuz, rehine olan sizsiniz. O mahkemede ne karar verilirse verilsin Sayın Demirtaş'ın, Yüksekdağ'ın, Sebahat Tuncel'in, Nazmi Gür'ün, Gültan Kışanak'ın ve daha birçok arkadaşımızın o salonda söyledikleri hepinizi mahkûm etmiştir. Hepiniz o savunmalarla ülkeyi savaşa sürüklemekten, kaosa sürüklemekten, halkı yoksullaştırmaktan mahkûm oldunuz. Dolayısıyla, en son şunu söyleyelim: Tezkere noktasında da biz tezkereye verilen para cezasından dolayı 27 bin defa "Hayır." diyeceğiz, "Hayır." diyeceğiz, "Hayır." diyeceğiz.

Teşekkür ediyorum. (DEM PARTİ sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Adalet ve Kalkınma Partisi Grubu adına söz talebi Kahramanmaraş Milletvekili Mehmet Şahin'e aittir.

Buyurun Sayın Şahin. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

AK PARTİ GRUBU ADINA MEHMET ŞAHİN (Kahramanmaraş) - Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; Türk Silahlı Kuvvetleri deniz unsurlarının Aden Körfezi, Somali kara suları ve açıkları, Arap Denizi ve mücavir bölgelerde devam etmekte olan görev süresinin bir yıl süreyle uzatılmasına ilişkin Cumhurbaşkanlığı tezkeresi üzerinde AK PARTİ Grubu adına söz almış bulunuyorum. Bu vesileyle yüce Meclisi saygıyla selamlıyorum.

Tezkere konusunda geçmeden önce, bölücü terör örgütünün saldırıları neticesinde şehit düşen Türk Silahlı Kuvvetlerinin kahraman evlatlarına Allah'tan rahmet diliyorum, yaralı Mehmetçiklerimize acil şifalar diliyorum; aziz milletimizin başı sağ olsun.

Bu arada, bölücü terör örgütünü, onu destekleyenleri, onlarla iş birliği yapanları, eğitip donatanları ve maşa olarak kullananları kınıyorum, lanetliyorum. Son güvenlik toplantısında "teröristan" adıyla tanımlanan oluşuma müsaade edilmeyeceğini buradan bir defa daha söylüyorum. Bölgeyi zehirlemek isteyen ve İsrail'e güvenlik şemsiyesi olacak bu oluşuma Türkiye müsaade etmeyecektir.

Değerli milletvekilleri, gelelim şimdi tezkere konusuna. Bilindiği üzere Türkiye Büyük Millet Meclisine sunulan Cumhurbaşkanlığı tezkeresi ilk defa karşılaşılan bir gelişme değildir. Aynı mahiyetteki tezkereler Türkiye Büyük Millet Meclisine 2009'dan bu yana gelmiştir. Geçmiş yıllarda birer veya ikişer yıllığına uzatılması için aynı mahiyetteki tezkereler Türkiye Büyük Millet Meclisine sunulmuş, görüşülmüş ve kabul edilmiştir. Niye böyle bir tezkereye gerek duyulmuş, niye şimdi duyulmaktadır? Tezkerede zikredilen Aden Körfezi, Somali kara suları ve açıkları, Arap Denizi ve mücavir bölgelerdeki ticari gemilere yönelik deniz haydutluğu ve silahlı soygun eylemleri 2008 yılında uluslararası gündemde yer almış ve hâlen almaya devam etmektedir. Bölgede oluşan otorite boşluğu bir türlü sağlanamadığı gibi her geçen gün giderek daha da derinleşmektedir. Somali ve Yemen örneklerinde olduğu gibi, bölgenin önemli ülkelerinde merkezî otorite giderek gücünü kaybetmiş, devlet olma vasfını büyük oranda kaybetmişlerdir. Söz konusu devletler bir taraftan iç savaşa tutuşurken diğer taraftan bölgesel ve küresel güçlerin vekâlet savaşlarının alanı hâline dönüşmüşlerdir. Uluslararası literatürde "başarısız devlet" veya "çökmüş devlet" diye tanımlanan devletlere söz konusu bölgede şahit olmaktayız. 1990'ların başında Somali bu şekilde bir süreçte doğru evrilmişti, şimdi ise özellikle Arap Baharı'ndan sonra Yemen aynı süreçte doğru evrilmektedir. Kısaca, tezkerede anılan bölgede devletler çökmüş, başarısız olmuş veya edilmişlerdir. Bölgede işleyen bir otorite kalmamış, bugün Afganistan'dan, Pakistan'dan Fas'a kadar olan coğrafyaya bir baktığınızda, dört başı mamur bir şekilde iç politikada halkını mutlu eden, dış politikada kabul gören, ekonomik anlamda işleyen bir devlet bulmak neredeyse bir elimizin parmakları kadardır. Bazı analistlere göre, Afganistan ve Pakistan'dan Fas'a kadar olan coğrafyada jeopolitik depremler yaşanmaktadır; bazılarına göre jeopolitik kasırga, bazılarına göre ise jeopolitik fırtına devam etmektedir; bunu "siyasi türbülans" olarak da adlandırabiliriz. Bunun dışında, devlet dışı aktör sayısı giderek artmış. Doğal olarak, devletler çöktüğünde devlet dışı aktörlerin sayısının arttığını görüyoruz ki bunları yasal örgütler olarak görmeyin. Akademisyenlerin "devlet dışı aktör" diye tanımladığı çoğu aktörlerin hemen hemen tamamının terör örgütleri olduğunu görürüz. Bölgede rekabet artmış, buna bağlı olarak vekalet savaşı kızışmıştır, Suudi Arabistan ile İran arasındaki yaşanan çekişmenin bölgeye yansması gibi.

Tüm bu olumsuzlukların sonucu olarak, dünyanın en önemli ticaret koridorlarından biri, Akdeniz'i Hint Okyanusu'na bağlayan Süveyş Kanalı, Kızıldeniz, Babülmendep Boğazı ve Aden Körfezi hattından oluşan ticaret koridorundan bahsediyorum; burası güvensiz bir hâle gelmiştir. Tedarik zincirlerinin kırılmasının nelere mal olduğuna pandemi sürecinde hepimiz şahit olduk. Dünya ağır bir maliyet ödedi, hâlâ da bu tedarik zincirleri kurulamadığı için maliyet ödemeye devam ediyoruz. Ticaret gemilerine yönelik...

MAHMUT TANAL (Şanlıurfa) – Ya, Başkanım, biz Şanlıurfa'daki uyuşturucu çetesini bitiremiyoruz, Somali'yi mi bitireceğiz ya!

NURETTİN ALAN (İstanbul) – Hepsini bitireceğiz, hepsini, merak etmeyin.

MAHMUT TANAL (Şanlıurfa) – Ya, yapmayın, yirmi iki yıldır Şanlıurfa'daki uyuşturucu çetesini bitiremediniz ya! Allah rızası için biraz ciddi işlerle uğraşalım arkadaşlar ya!

BAŞKAN – Sayın Hatip, siz devam edin lütfen.

MEHMET ŞAHİN (Devamla) – Sayın Tanal, ben Meclise gelmeden önce...

MAHMUT TANAL (Şanlıurfa) – Değerli Hatip arkadaş, sizden özür dilerim yani sözünüzü kesmek için değil, özür diliyorum sizden.

MEHMET ŞAHİN (Devamla) – Estağfurullah.

Meclise gelmeden önce "Niye Mahmut Tanal böyle yapıyor?" diyordum ama burada çok sevimli gözüküyorsunuz, arkadaş bile olabilirim sizinle.

ALİ MAHİR BAŞARIR (Mersin) – Biraz da sen sevimli gözüksen.

BAHADIR NAHİT YENİŞEHİRLİOĞLU (Manisa) – Yok, yeterince sevimli zaten.

BAŞKAN – Sayın milletvekilleri, lütfen...

Buyurun Sayın Hatip.

MEHMET ŞAHİN (Devamla) – Ticaret gemilerine yönelik deniz haydutluğu, silahlı eylemler, fidye için gemilere el koyma ve denizcilerin rehin alınması son yıllarda sık sık duyduğumuz eylemler hâline gelmiştir. Can ve mal emniyeti tehlikeye girerken uluslararası ticaret ve deniz taşımacılığı da ciddi bir sorunla karşılaşmaktadır. Afrika'da ihtiyaç içinde olan ülkelere yapılan insani yardımlar etkilenmeye başlamıştır.

Değerli milletvekilleri, normal bir yerden, bölgeden bahsetmiyoruz; dünya ticaretinin yaklaşık yüzde 15'inin yapıldığı bir güzergâhtan bahsediyoruz. Dünya ticaretinin yaklaşık yüzde 85'inin deniz yoluyla gerçekleştirildiğini düşündüğümüzde bahse konu olan deniz ticaret koridorunun hem dünya ticareti hem de Türkiye açısından ne kadar önemli olduğunu görürüz. Bölgede son yıllarda 500'den fazla deniz haydutluğu ve silahlı soygun eylemi gerçekleştirilmiştir. Söz konusu eylemlerde Türkiye bandıralı gemiler, Türk şirketlerine ait gemiler ve denizciler de hedef olmuş ve olmaktadır. 1869'dan bu yana yani Süveyş Kanalı'nın açılmasından beri Asya ile Avrupa arasındaki en önemli ve en yoğun kullanılan ticaret yolu Aden Körfezi'nden geçmektedir. İlk tezkereden bu yana geçen on beş yılda bölge daha da güvensiz hâle gelmiştir. Somali'de var olan kargaşa devam ederken Arap Baharı'yla birlikte Yemen de aynı kaderi paylaşmakla karşı karşıya kalmıştır, İsrail'in Gazze saldırısı sonrası ise Akdeniz ve Aden Körfezi arasında boydan boya tehlikeli bir süreçte doğru sürüklenmiş. Bölgedeki son yaşanan gelişmeler göstermektedir ki bugün ele aldığımız tezkerede sadece Aden Körfezi ve bölgesi değil, aynı zamanda dünyanın en önemli ticaret koridoru olan ve merkezinde Kızıldeniz olan yerin Doğu Akdeniz kısmı da tehlike altına girmiştir. Demek istiyorum ki tezkereye 2009'dan daha fazla ihtiyaç duyulmaktadır.

Değerli milletvekilleri, uluslararası tehditler, uluslararası iş birliğini gerekli kılmaktadır. Dünyanın deniz ticaret koridorlarından birinde, en önemli deniz ticaret koridorlarından birinde deniz ticaretini tehlikeye sokan deniz haydutluğu, silahlı soygun eylemleri, denizcilerin kaçırılması, insani yardım faaliyetlerinin engellenmesi uluslararası iş birliğini gerekli kılmaktadır. Söz konusu sorunun ortaya çıkmasından bu yana Türkiye, uluslararası iş birliğine önem vermiş ve bu uğurda yürütülen çabaları her zaman desteklemiştir; Birleşmiş Milletler, NATO, Avrupa Birliği ve Uluslararası Denizcilik Örgütü bünyesinde yürütülen çalışmalara aktif katılım sağlamıştır. Bu uğurda Türkiye, Birleşmiş Milletler Güvenlik Konseyinin 16/12/2008 tarihli ve 1851 sayılı Karar'ı çerçevesinde kurulan Somali Açıklarında Deniz Haydutluğuyla Mücadele Temas Grubu'nun kurucu üyeleri arasında yer almıştır. Türk Silahlı Kuvvetlerinin deniz unsurları, NATO'nun Okyanus Kalkanı Harekâtı'na 2008-2010 yıllarında ve Birleşik Deniz Kuvvetleri bünyesinde oluşturulan Birleşik Görev Kuvvetine katılmıştır.

Değerli milletvekilleri, tezkerenin bir de yasal dayanağına bakalım. Tezkereye konu olan alanlardaki eylemlerle ilgili 2008-2021 yılları arasında Birleşmiş Milletler Güvenlik Konseyinin kabul ettiği kararlar 1816, 1838, 1844, 1846, 1851, 1897, 1950, 2020, 2077, 2025, 2184, 2246, 2316, 2383, 2442, 2500 ve 2608 sayılı Kararlardır. Bunun dışında, 1988 tarihli Denizde Seyir Güvenliğine Karşı Yasadışı Eylemlerin Önlenmesine Dair Sözleşme vardır ki bu sözleşmenin korsanlıkla ve silahlı soygunla mücadelenin uluslararası hukuki çerçevesini oluşturduğu kabul edilir.

Tezkereye konu olan alanlardaki eylemlerle ilgili Birleşmiş Milletler Güvenlik Konseyinin ilgili kararları ve ilgili uluslararası sözleşmeler devletlere birlikte ve bireysel olarak operasyon yapma ve alanda bulunma hakkı vermektedir. Türkiye bunun ikisini de değerlendirmektedir, hem uluslararası iş birliğinin bir parçası olarak varlık göstermektedir hem de bireysel olarak alanda var olma çabası içindedir. Nitekim bu bağlamda Amerika Birleşik Devletleri, Rusya Federasyonu, Çin Halk Cumhuriyeti, Hindistan, Japonya, Güney Kore ve Avustralya söz konusu bölgede askerî gemi bulundurmaktadır. Bunun dışında, Avrupa Birliği üye ülkelerinin katılımıyla "Atalanta" adı altında bir deniz operasyonu yürütülmüştür.

Değerli milletvekilleri, Türkiye bir taraftan deniz haydutluğu ve silahlı soygunla ilgili, yasal zeminde uluslararası alanda faaliyetlerine devam ederken diğer taraftan Somali Hükûmetiyle ilişkilerini geliştirme yolunu seçmiştir; deniz haydutluğuyla ilgili mücadelede sadece denizlerde yürütülen faaliyetlerle başarılı olunamayacağı inancıyla Somali'ye insani ve kalkınma yardımları yapmaktadır. Denizlerde yürütülen faaliyetlerden daha da önemlisi, Somali'de kamu düzeninin sağlanması, güvenliği sağlayacak güvenlik unsurlarının eğitilmesidir.

Değerli milletvekilleri, tezkereye konu olan bölge ve civarı 2008, 2009'dan bu yana, şu an daha da güvensiz hâle gelmiştir. Akdeniz-Aden Körfezi hattını ve merkezini oluşturan Kızıldeniz'de her gün bir saldırı haberini duymaktayız. Kızıldeniz'in hem Akdeniz tarafı hem de Aden Körfezi tarafı sıkıntılı hâle gelmiştir ve güvenlik açığı giderek artmaktadır. İsrail'in Gazze saldırıları ve ABD-İngiltere ikilisinin Yemen saldırıları 2010'lardan bu yana jeopolitik depremlerin yaşandığı söz konusu bölgenin güvenlik açığını daha da artırmıştır.

Devletlerin çökmesi, çökertilmesi devlet dışı aktör sayısının artışına imkân verirken bölgede devletlerden daha çok devlet dışı aktörlerden bahseder olduk, Husiler örneğinde olduğu gibi. İşleyen devlet sayısı azalırken devlet dışı aktörlerin sayısı her geçen gün artmaktadır. Bölgede uzun süredir vekâlet savaşları yürütülmekte -Yemen örneğinde olduğu gibi- belirsizlik çağının neredeyse tüm belirtilerine bölgede şahitlik etmekteyiz. Bölgesel düzen bozulmuş, tekrar ne zaman kurulacağını kestirmek ise güç hâle gelmiştir. Bölgede siyasi türbülans artarak devam etmektedir.

Dünya ticaretinin yaklaşık yüzde 15'i ve petrol ticaretinin yüzde 30'una yakını buradan yapılmaktadır. Bu demek oluyor ki önemli bir ticaret koridoru tehdit altındadır. Bu güvenlik açığı, devletleri ortak hareket etmeye, iş birliği yapmaya veya zorunlu olarak bireysel hareket etmeye zorlamaktadır.

Değerli milletvekilleri, bu genel bilgiler dışında bir de tezkereyi Türk dış politikası açısından değerlendirmekte fayda vardır diye düşünüyorum. Bir: Alanda var olma imkânı veriyor tezkere Türkiye'ye yani tezkereye konu olan alandan bahsediyorum. Bilindiği gibi, alanda olmayı masaya oturtmuyorlar. İki: Bölgedeki çıkarlarımızın korunması için tezkere gereklidir. Ticaret gemilerinin ve gemi personellerinin korunması önemlidir. Geçen zaman içinde başka ülkelerin ticaret gemileri gibi Türkiye bandıralı veya Türk şirketlerine ait gemiler de hedef olmuştur.

Bölgede bulunmak Türkiye'nin Afrika'yla ilişkileri açısından da önemlidir. Bilindiği üzere, son yirmi yıldır Türkiye, Afrika ülkeleriyle ilişkilerini geliştirmektedir, ticaret hacmi artmıştır; son on yılda Afrika'yla 186,5 milyar dolarlık ticaret gerçekleştirilmiştir. Bu miktarı göz önünde bulundurduğumuzda bile tezkereye konu olan bölgenin Türkiye açısından ne kadar önemli olduğunu görürüz.

Bugün Türk Hava Yolları Afrika'da 38 ülkede 49 şehre uçuyor, 44 ülkede dış temsilcilik açılmış durumda. Afrika'yı en fazla ziyaret eden lider Tayyip Erdoğan olmuştur dünyada, 53 ziyaret gerçekleştirmiştir. TİKA, Yurtdışı Türkler ve Akraba Topluluklar Başkanlığı, Yunus Emre ve Maarif Vakfı gibi kurumlar Afrika'da faaliyet yürütmektedirler. Uluslararası deneyim kazanılmaktadır, Türk silahlı deniz unsurları için kazanılan deneyim oldukça önemlidir. Ortak girişimlerde varlık gösterme, görünür olma bölgede önemlidir, bölgesel barış ve güvenliğe katkı sağlamak açısından önemlidir. Türkiye'nin Afrika'daki artan etkinliğini Türkiye dışında herkes gördü ama bizimkiler göremediler. Farkındaysanız son yirmi yılda Türkiye'nin Afrika'daki artan etkinliğinden en fazla rahatsız olan devletlerin başında Fransa gelmektedir, diğer ülkeler de bunların arkasına dizilmiş durumdadır.

Değerli milletvekilleri, uluslararası barış ve istikrarı tehdit eden ve millî menfaatlerimizi olumsuz etkileyen deniz haydutluğu, silahlı soygun eylemleri, denizde terörizmle mücadele, bölgede seyrüsefer emniyetinin sağlanması için yürütülen uluslararası çabaların yanında bulunmak için tezkereye AK PARTİ Grubu olarak "evet" oyu vereceğimizi buradan ifade etmek istiyorum.

Bir de benden önceki konuşmacıların birkaç konuşmasına buradan cevap vermek istiyorum. Yaklaşık Meclisin 28'inci Döneminin açıldığı günden bu güne çok sık duyduğum, sürekli kürsüye geldiklerinde tekrarlanan bir cümle; "tek adam" cümlesini çok sık duyuyoruz. Buradan küçük bir hatırlatmada bulunmak istiyorum. Tek adam yüzde 52'yle seçilmez, yüzde 80'le, yüzde 90'la

seçilir. Tek adam ikinci tura gitmez, şef olur. Tek adam il ilçe ilçe miting yapmaz. Tek adam açık oy, gizli sayımla seçilir, serbest ve rekabetçi seçime gitmez. Tek adam seçimleri önemsemez. Eğer tek adam görmek istiyorsanız Türk siyasal tarihine kısaca bakın, bulmakta hiç zorlanmayacaksınız.

ALİ MAHİR BAŞARIR (Mersin) – İsim versene.

MEHMET ŞAHİN (Devamla) - O kadar çabayı da siz gösterin.

ALİ MAHİR BAŞARIR (Mersin) – Yo, ver ver!

MEHMET ŞAHİN (Devamla) - Diğer bir konu: "Laik dış politika" diye bir şeyi ilk defa Türkiye'de duyuyorum, dış politika hocası olarak bunu söylüyorum. Bu ne demektir biliyor musunuz? Laik uzay gibi bir şeydir bu. Laik dış politika olmaz, reel dış politika olur, realist dış politika olur. Ulusal çıkarları korumak için dönemin gelişmelerini göz önünde bulundurarak ulusal çıkar maksimum nasıl korunuyorsa onun peşinde koşulur. Tekrar söylüyorum, laik dış politikayı uzayda bile göremezsiniz ama maalesef bizde bunların sık sık gündeme geldiğini görüyorsunuz.

Diğer bir konu: Tutturulmuş bir İhvanı dış politika... Hem "İhvanı dış politika" diyeceksiniz hem de Türkiye'nin Husilerle ilişkilerinden bahsetmeye kalkacaksınız, Husilerin sahip olduğu kimliğin ne olduğunu bile bilmeyeceksiniz. Eğer Türkiye bu zamana kadar İhvanı dış politika takip ettiyse niye 2010'da Brezilya'yla birlikte Tahran mutabakatını imzaladı? AK PARTİ İhvanı bir dış politika takip ettiyse niye 2005 yılında benim de gözlemci olarak katıldığım Irak'ta yapılan seçimlerde Sünni gruplara "Siz de seçime girin, demokratik süreç burada işlesin." diyerek oradaki Şiiilerin iktidarı almasına neredeyse katkı sağladı. Hani İhvanıydı. Onun için Türkiye, Orta Doğu'ya bakarken kimlikler üzerinden bakmayın. Dış politika şöyle işler; bir büyük yanlış da şu: "Biz hiç değişmedik." yanlıştır. Eğer dünya değişip bölge değişmiyor, siz hiç değişmiyorsanız vay sizin hâlinize! Siyasi depremin, siyasi fırtınanın olduğu yerde, siyasi türbülansın olduğu yerde "ad hoc" dış politika olur, "ad hoc." Dönemsel değişimleri göz önünde bulundurarak ulusal çıkarlarınızı koruyamazsınız.

Bu vesileyle yüce Meclisi saygıyla selamlıyorum efendim. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Şahsi adına ilk söz talebi Diyarbakır Milletvekili Mustafa Sezgin Tanrıkulu'na aittir.

Buyurun Sayın Tanrıkulu. (CHP sıralarından alkışlar)

Süreniz on dakika.

MUSTAFA SEZGİN TANRIKULU (Diyarbakır) – Değerli arkadaşlar, Sayın Başkan; hepinizi saygıyla selamlıyorum.

Evet, Somali açıklarındaki faaliyetler nedeniyle, bir uluslararası anlaşma nedeniyle söz aldım. Çok değerli konuşmacılar oldu burada, partimiz adına da konuşmalar oldu. Açık ifade edeyim yani ben siyasi yaklaşım olarak savaş karşıtı bir insanım, hayatım savaş karşıtlığıyla geçti. Şiddete, savaşa, çatışmaya her ortamda karşı çıktım ve barıştan yana oldum ve bu cumhuriyetin kurucularının ana felsefe olarak ortaya koydukları "Yurtta barış, dünyada barış." sözlerinin de savunucusu oldum. Dolayısıyla yani hâlen de bu savunuculuğu hem yaşamın ilk genç yıllarında hem de avukatlığımda, sivil yaşamımda ve şimdi Parlamentoda da bulunduğum süre içerisinde bu devletin sürekli barıştan yana tutum alması gerektiğini savundum. Dolayısıyla yani bu tezkere konusunda da benim görüşlerim barış odaklı olacaktır yani Türkiye'nin yirmi iki yıldır dış politikasını yöneten Adalet ve Kalkınma Partisi, cumhuriyetin kurucularının ve bu cumhuriyetin ana felsefesi olan "Yurtta barış, dünyada barış." felsefesinden, yaklaşımından maalesef uzaklaşmıştır, maalesef. Bu cumhuriyetin kurucuları kuruluştan itibaren, özellikle komşularımızla, bölgeyle barış yanlısı politikaları esas almışlardır, bu nedenle de gücünü barış odaklı politikalardan almıştır Türkiye, özellikle komşularla olan ilişkilerde ama son yirmi yılda Adalet ve Kalkınma Partisinin yönelimi güçten yana, savaştan yana, çatışmadan yana olmuştur; komşularıyla iyi ilişkilerden yana olmayan bir strateji izlenmiştir. Türkiye'nin bu savaş politikalarıyla ve barış odaklı politikadan uzaklaşmasıyla dışarıda yürüttüğü politikaların ne anlama geldiğini hepimiz biliyoruz, maliyeti çok ağır olmuştur Türkiye'ye gerçekten. Yani başımızdaki Suriye savaşına 2011 yılından bu yana taraf olduk, o taraflılığımızın bize, Türkiye'ye maliyeti çok ağır oldu maalesef ve Suriye'ye maliyeti çok ağır oldu. O zaman da bu kürsüde yine, İstanbul Milletvekili olarak Türkiye'nin bu savaştan yana olmaması gerektiğini, Suriye'de barış odaklı, Suriye'nin halklarının birliğine yönelik politikalardan yana bir tutum alınması gerektiğini burada savunmuştum ama geçtiğimiz on bir yıl içerisinde Türkiye, Adalet ve Kalkınma Partisinin dış politikada yürüttüğü savaş yanlısı politikaların maliyetini çok ağır bir biçimde ödemiştir, ödemeye devam ediyor.

Şimdi, yani başımıza bakalım değerli arkadaşlar; bakın, "Suriye" denen bir devlet neredeyse kalmadı, Şam'daki rejim kendi ülkesini idare edemiyor maalesef, İdlib'de başka bir konu var, Suriye'nin kuzeyinde, doğusunda başka bir oluşum var dünyanın bütün müdahalelerine açık. Yine, Suriye rejiminin iddia ettiği diğer yerlerde de sonuçta rejimin kendisi yok. Oysa Türkiye, yani başındaki Suriye noktasında barış odaklı bir siyaset izleseydi, Şam ile Suriye'deki halkların iradesine uygun demokratik bir rejimin inşası için bir politika içerisinde olsaydı ve buradaki muhalefeti dinleseydi bugün Suriye'nin maliyeti hem Suriye halklarına bu kadar ağır olmayacaktı hem de Türkiye'ye bu kadar ağır olmayacaktı. Bakın, Suriye'de ağır bir çatışma var. 7 Ekimden bu yana İsrail'in soykırım suçuna varan davranışlarıyla ve hepsi uluslararası hukuka göre insanlığa karşı suç olan, savaş suçu olan eylemleriyle bugün itibarıyla yaklaşık 25 bine yakın insan yaşamını yitirdi Gazze'de, maalesef 25 bine yakın. Peki, Adalet ve Kalkınma Partisinin bu savaşın sonlanmasına dair gerçekten aldığı doğru bir tutum var mı, bu savaşın sonlanmasına ve maliyetinin bu kadar ağır olmaması noktasında bir maliyeti var mı? Yok. E, şimdi, yapılanlara bakıyoruz, sadece kasım ayında ithalat 600 milyon dolar artmış İsrail'e. Demek ki her ne kadar başka bir söz kuruluyorsa da Adalet ve Kalkınma Partisi savaştan yana politikalarını orada da sürdürüyor. Yine İran'a bakalım, Irak'a bakalım, Kürdistan Bölgesel Yönetimi'ne bakalım. Ben söylerim; Kürdistan Bölgesel Yönetimi bu Hükûmetin dostu değil mi; dostu değil mi bu Hükûmetin, aynı zamanda Adalet ve Kalkınma Partisinin? Peki, iki gün önce Kürdistan Bölgesel Yönetimi'nin başkenti Erbil'e İran'dan saldırı yapıldı ve Devrim Muhafızları bunu üstlendi. Peki, sizden bir geçmiş olsun dileği bile çıktı mı? Ama orada ölen Kürt olunca ve muhatap Kürdistan Bölgesel Yönetimi olunca Adalet ve Kalkınma Partisi savaş yanlısı politikalarını yine sürdürüyor.

İran'da 90 kişinin öldüğü intihar saldırısı oldu, İran'ın buna misillemesi oldu Pakistan'da. Bakın, çevremizin tümünde savaş var, bu savaşlara müdahil olmak Türkiye'nin işi olmamalı. O nedenle, ilk önce komşularımızla barış odaklı bir siyaseti esas almalıyız, esas almalıyız ki gücümüz barıştan gelsin. Değerli arkadaşlar, bunun yolu da içerideki barıştan geçiyor. Eğer siz içeride kendi barışınızı kuramıyorsanız, kendi barışınızla ilgili olarak adım atmamıyorsanız ve Türkiye'de barış odaklı siyasetlerden vazgeçmişseniz ve sadece çatışmayı, silahı, şiddeti esas alan güvenlik politikalarını esas alan bir politika izlemişseniz o zaman bunun maliyeti Türkiye'de var. Bakın, bir tek insanın, bir tek askerın ölmesinin, şehit edilmesini buradan bir kez daha kınıyorum, bir kez daha kınıyorum! Her ölüm bizim içimizde bir eksilmedir, her ölüm! Bakın, buradan söylüyorum: Hangi yıldayız? 2024; 1984, aradan kırk yıl geçmiş. 1984 yılında Diyarbakır'da staja başlayan genç bir avukattım; o zamandan bu zamana, hatta öncesinde bütün bu meseleyi, Türkiye'nin Kürt meselesini izleyen, taraf olan, yazan, çizen, Başbakan Tayyip Erdoğan'la ve Cumhurbaşkanı Abdullah Gül'le barış odaklı siyasetleri için görüşen bir insandım, şimdi Parlamentodayım. Aradan kırk yıl geçmiş, 40 binden fazla insan yaşamını yitirmiş, en az 40 binden fazla insan yaşamını yitirmiş; asker, polis, insan, genç yaşamını yitirmiş ve işte, daha geçtiğimiz hafta, son bir ayda 40'a yakın ya da 30'a yakın askerimiz yaşamını yitirmiş, şehit olmuş. Ama buradan görüyoruz, işte geldi Dışişleri Bakanı da konuştu, Millî Savunma Bakanı da konuştu; inanın, bakın, inanın, hafızası o günlere giden insanlar bakımından bu sözler o kadar çok tanıdık ki, o kadar çok tanıdık ki bir Google taraması yapın; bakın, Google taraması yapın,

Genelkurmay Başkanının, şimdiki Millî Savunma Bakanının sözlerinin aynısını kırk yıl boyunca görev yapan bütün Genelkurmay Başkanlarından duyabilirsiniz, bütün Genelkurmay Başkanlarından duyabilirsiniz; bir benzerini, belki virgülü değişiktir veya eklenmiştir ama insanlarımız ölmeye devam ediyor. O nedenle burada da bakın, burada da barış odaklı siyaseti esas alan bir Parlamento gündemini yaratmalıyız değerli arkadaşlarım. İnsanlarımız, gençlerimiz, en yoksullarımız, bakın, en yoksullarımız en kötü koşullarda yaşamını yitiriyorlar, en kötü koşullarda ve artık paralı askerler var ve paralı askerlik yapanlar var. Kim paralı askerliği seçiyor? Değerli arkadaşlar, bakın, niye sorgulanmıyor artık Türkiye'de bütün bu meseleler, neden sorgulanmıyor? Bir kendimiz düşünelim, neden sorgulanmıyor? Neden bu cenazeler, bu şehit cenazeleri Türkiye'nin en yoksullarının evine gidiyor değerli arkadaşlar, en yoksullarının? Bakın, eskiden on sekiz ay askerlik varken ve askerler sınırda doğu ve güneydoğuda yaşamını yitirirken, şehit olurken aileleri sorguluyordu; bakanlar şehit cenazelerine gidemiyordu. Hatırlayalım değerli arkadaşlar, hafızamızı yoklayalım ama şimdi, şimdi neden bunlar yok, kırk yıl sonra neden yok? Bakın, bunların bedeli gerçekten ağırdır, Türkiye bakımından ağırdır, ölen her insan bakımından ağırdır. Biraz önce buradan bir grup başkan vekili milletvekilimiz "Türkiye'nin Kürt sorunu yoktur." dedi. Değerli arkadaşlar, burada, bu Parlamantonun içinde olduğu ortamda 2013'ten 2015'e kadar ne yapıldı gerçekten, ne yapıldı? İmralı'da ne yapıldı, Kandil'de ne yapıldı, söyler misiniz, spor mu yapıldı orada, kültür fizik çalışmaları mı yapıldı, Dolmabahçe Sarayı'nda ne görüşüldü değerli arkadaşlar, ne görüşüldü? Türkiye'nin Kürt meselesi ve onun önemli bir boyutu olan terör, şiddet, onun sonlanması meselesi görüşüldü değerli arkadaşlar. "Yok." demekle olmuyor ki. Keşke "Yok." demekle olsaydı yani olmuyor. Dolayısıyla bütün bunlar bakımından söylüyorum, bir kez daha burada tarihi sorumluluğu yerine getirerek söylüyorum: Türkiye, içeride ve dışarıda muhalefetiyle iktidarıyla barış odaklı siyaseti esas almak zorundadır, "Yurtta barış, dünya da barış." idealini temel felsefesi yapmalıdır, bunu öne almalıdır; sorununuz bu olmalıdır.

Bu vesileyle tekrar Genel Kurulu saygıyla ve sevgiyle selamlıyorum. (CHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Şahsi adına ikinci söz talebi Trabzon Milletvekili Adil Karaismailoğlu'na aittir.

Buyurun Sayın Karaismailoğlu. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

ADİL KARAIŞMAİLOĞLU (Trabzon) - Sayın Başkan, Meclisimizin değerli milletvekilleri; sözlerime başlamadan önce, vatanımızın bölünmez bütünlüğünü müdafaa etmek uğruna canlarını ortaya koyan ve şehadet mertebesine ulaşan şehitlerimizi rahmetle ve minnetle anıyor, terörün her türlüünü lanetliyorum. Ayrıca bir terör devleti hâline gelen İsrail'in alçak saldırıları neticesinde hayatlarını kaybeden Filistinli kardeşlerimizi de rahmetle yâd ediyorum.

Küresel ticaretin karşılaştığı zorluklar kapsamında Türk Silahlı Kuvvetleri deniz unsurlarının bölge ülkelerinin kara suları dışında olmak üzere Aden Körfezi, Somali açıkları, Arap Denizi ve mücavir bölgelerde deniz haydutluğu, silahlı soygun eylemleri ve denizde terörizmle mücadele amacıyla görevlendirilmesinin Anayasa'nın 92'nci maddesi uyarınca bir yıl süreyle uzatılmasına dair teklif için görüşlerimizi sunmak üzere huzurlarınızdayım.

Hepinizi saygıyla selamlıyorum.

Türkiye, jeopolitik konumu itibarıyla asırlar boyunca kıtalar arası ticaretin en önemli noktası olmuş, gelişen ve dönüşen dünyada her geçen gün önemini sürekli artırmaktadır. Özellikle, ulaşım alanında son yıllarda yaptığımız yatırımlarla modern dünyanın en kapsamlı ticaret yolu olan Orta Koridor'un Avrupa'ya açılan kapısı; Avrupa'nın, Akdeniz'in Kafkaslara, Türk Cumhuriyetlerine ve Uzak Doğu'ya açılan lojistik kapısı olmak adına attığımız adımlar pozitif sonuçlar vermeye devam etmektedir. Yalnızca ülkemizin değil, Türk dünyasının menfaatlerini de önceleyen politikalarımızla uluslararası iş birliği düzeyini son derece artırdık. Bunun en büyük örneği Pekin'den Londra'ya uzanan Orta Koridor ve buna bağlı olarak Zengezur Koridoru'dur. Bunlarla beraber Hint Okyanusu, Basra Körfezi, Irak üzerinden 1.200 kilometre uzunluğundaki, içinde otoyol ve demir yolunu bulunduran kalkınma yoluyla da ülkemiz üzerinden Akdeniz'e, Avrupa'ya, Karadeniz'e, Kafkaslara yeni kapılar açmak üzere çok önemli çalışmaları da diğer taraftan yürütmekteyiz. Elde ettiğimiz büyük kazanımları koruyarak artırabilmek ve ticaret hacmimizi de daha üst seviyelere çıkarabilmek için ticari taşımacılığın bütün enstrümanlarını en iyi ve en güvenli şekilde kullanıyoruz. Bu bağlamda hava, kara ve demir yolu taşımacılığında olduğu gibi deniz yolu taşımacılığında da emniyeti sağlamak en büyük önceliklerimizin arasındadır. Malumlarınız üzere, Kızıldeniz üzerinden ticari gemilere yönelik artan saldırılar dünya genelinde deniz ticaretini ciddi şekilde etkilemekte ve global ölçekte de büyük problemlere yol açmaktadır.

Kızıldeniz özellikle Babülmendep Boğazı, Asya, Orta Doğu ve Avrupa arasındaki ana ticaret rotalarından biri olup küresel ticarete çok önemli bir rol oynamaktadır. Dünya ticaretinin de yüzde 12'si bu rota üzerinden gerçekleşmektedir, bu da tüm dünyadaki konteyner taşımacılığının yaklaşık yüzde 20'sini, tüm deniz yolunda taşınan petrolün de yaklaşık yüzde 10'unu, LNG'nin de yaklaşık yüzde 8'ini içermektedir.

Süveyş Kanalı ve Kızıldeniz rotalarının deniz ticareti açısından stratejik önemi bölgedeki gelişmelerin küresel ekonomi üzerindeki potansiyel etkilerini de artırmaktadır. Kızıldeniz aynı zamanda tüketim malları taşıyan gemiler için de kritik bir rota konumundadır. Bu bölgede Kasım 2023'te başlayan saldırılar küresel bir ekonomik krize dönüşme tehdidi oluşturan ardışık etkilerle küresel tedarik zincirlerini ve ticaret akışlarını etkilemektedir. Dünya genelindeki uluslararası ticaretin yaklaşık yüzde 86'sının deniz yoluyla gerçekleştirildiği düşünüldüğünde Kızıldeniz'deki mevcut durumun gösterdiği gibi taşımacılık rotalarında meydana gelen kesintiler geniş kapsamlı etkilere maalesef neden olmaktadır. Bu nedenle, birçok küresel denizcilik şirketi bu bölgedeki seferlerini askıya almaya başlamışlardır. Kızıldeniz seferlerini askıya alan taşımacılık şirketleri için alternatif rota ise Güney Afrika Ümit Burnu'dur. Avrupa ile Asya arasındaki en kısa deniz taşımacılığı rotası olan Süveyş Kanalı'nın dünya ticaretinin yüzde 12'sini oluşturduğu dikkate alındığında bu, yıllık yaklaşık 1 trilyon dolar değerinde yük demektir. Buradaki herhangi bir aksaklığın küresel boyutta negatif sonuçlar doğurması kaçınılmazdır. Özellikle Süveyş Kanalı yerine Ümit Burnu'nu tercih etmek Singapur-Rotterdam arasında yaklaşık 3.500 deniz mili ve on günden fazla ekstra bir seyahat mesafesi anlamına gelmektedir, bu da gemi işletmecileri için önemli bir maliyet artışına sebep olmaktadır. Diğer bir örnekte ise Singapur-Mersin arası deniz yolu mesafe Süveyş Kanalı üzerinden on beş gün sürerken aynı sefer Hint Okyanusu, Ümit Burnu, Afrika Cebelitarık Boğazı'ndan geçerek tam otuz beş günü bulmaktadır; bu durumda ortaya çıkan maliyet 40 tonluk bir kuru yük gemisi için yirmi günlük fazlalık ve seferde yaklaşık 800 bin dolar ilave yakıt masrafı, personel ve diğer sigorta ve amortisman masraflarıyla toplam ilave masraf 1 milyon dolara ulaşmaktadır. İçinde bulunduğumuz süreç itibarıyla saldırılar yüzünden Süveyş Kanalı'nda yüzde 59'a varan düşüşler yaşanmaktadır.

Yolculuk süresindeki artış ve rotadaki değişiklikler tedarik zincirlerinin aksamalarına yol açtığı gibi, konteyner fiyatlarının da artmasına doğrudan etki etmektedir. Saldırıların sonucu artan güvenlik endişeleri ve belirsizlikler sigorta şirketlerinin risk algısını etkilediği gibi gemi sigorta maliyetlerini de oldukça artırmaktadır. Bu etkiler deniz taşımacılığı sektöründeki çeşitli paydaşları, özellikle taşıma şirketlerini, üreticileri ve tüketicileri son derece etkilemektedir. Süveyş Kanalı, Kızıldeniz ve Aden Körfezi'nden yıllık ortalama 20 bin ticari gemi geçiş yapmaktadır.

Anılan bölgeden geçen Türk Bayraklı ve Türkiye bağlantılı gemi sayısı dış ticaret hacmimizdeki artışın doğal bir sonucu olarak giderek artmaktadır. 2014 yılından bu yana bölgeden geçen Türk Bayraklı ve Türkiye bağlantılı gemi sayısı yaklaşık bin civarındayken bu sayı bugün 1.655'e ulaşmıştır. Dış ticaretimizin yaklaşık 33 milyon dolar değerindeki ticaret hacmi bu bölgeden geçmektedir.

Değerli milletvekilleri, Türkiye, deniz haydutluğu ve silahlı soygunla mücadelede uluslararası iş birliğinin geliştirilmesine önem vermiş, bu alanda yürütülen çabaları en başından itibaren desteklemiş ve Birleşmiş Milletler, NATO, Avrupa Birliği ve Uluslararası Denizcilik Teşkilatı bünyesindeki çalışmalara aktif olarak katılmıştır. Bu yaklaşım doğrultusunda ülkemiz Birleşmiş Milletler Güvenlik Konseyinin 16/12/2008 tarihli kararı çerçevesinde kurulan Somali Açıklarında Deniz Haydutluğuyla Mücadele Temas Grubu çalışmalarına kurucu üye olarak iştirak etmiştir. Bu çerçevede Türk Silahlı Kuvvetleri 2009-2016 yılları arasında yürütülen NATO'nun Okyanus Kalkanı Harekâtı'na ve 2009 yılından bu yana Birleşik Deniz Kuvvetleri bünyesinde oluşturulan Birleşik Görev Kuvveti 151'e katılmıştır. Ülkemiz 2009-2020 yılları arasında 6 defa CTF-151 Komutanlığı görevini üstlenmiştir. Görev gücünün devam etmesi durumunda 24 Temmuz 2024 tarihinde ülkemiz yeniden görev gücünün komutanlığını üstlenmesi de beklenmektedir. Yılda yaklaşık 200 saldırı ve 50 civarı kaçırma olayı olan bölgede görev gücünün tesisi sonrasında deniz haydutluğu faaliyetleri hızla azalmıştır. Türk gemileri için 2010 yılından bu yana ise saldırılar kaçırma teşebbüsü seviyesinde kalmıştır.

Bölge, küresel deniz ticareti açısından büyük önem taşımaktadır. Avrupa ile Asya arasındaki en kısa deniz taşımacılığı rotası bu bölgeden geçip Süveyş Kanalı'na ulaşmaktadır. Ülkemiz ile Uzak Doğu arasındaki deniz ticareti bu rotayı kullanmaktadır. Deniz haydutluğuyla mücadele amacıyla oluşturulan görev gücünün başarısı ortada olup deniz ticaretinin sürekliliği açısından ülkemizin söz konusu oluşumda yer almaya devam etmesinin son derece önemli olduğu görüşündeyiz. Görev gücünün dağılımı, bölgedeki deniz haydutluğu faaliyetlerinin yeniden artması riskini doğuracaktır.

Aziz milletimizin yüce menfaatini müdafaa etmek ve terörün her türlüşüne karşı sergilemekte olduğumuz güçlü tavrı korumak adına Türk Silahlı Kuvvetleri deniz unsurlarının Aden Körfezi, Somali açıkları, Arap Denizi ve mücavir bölgelerde deniz haydutluğu ve deniz terörizmiyle mücadele amacıyla görevlendirilerek üstlenmiş olduğu kritik görevi bir yıl süreyle uzatacak olan bu teklifi olumlu karşılıyoruz.

Teklifin devletimize ve milletimize hayırlara vesile olmasını diliyorum, yüce Meclisi saygıyla selamlıyorum. (AK PARTİ ve MHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Sayın milletvekilleri, Cumhurbaşkanlığı tezkereşi üzerine görüşmeler tamamlanmıştır.

Şimdi tezkereyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Tezkere kabul edilmiştir.

Sayın Eyyüpoğlu, İç Tüzük 60'a göre kısa bir söz talebiniz var.

Buyurun.

IV.- AÇIKLAMALAR (Devam)

55.- Şanlıurfa Milletvekili İbrahim Eyyüpoğlu'nun, vefat eden eski Şanlıurfa Milletvekili Halil Özcan'a ilişkin açıklaması

İBRAHİM EYYÜPOĞLU (Şanlıurfa) – Teşekkür ederim Sayın Başkanım.

Türkiye Büyük Millet Meclisinde 24, 25, 26 ve 27'nci Dönemlerde Şanlıurfa Milletvekili olarak görev yapmış kıymetli ağabeyimiz Sayın Halil Özcan'ın vefatı hepimizi derinden üzmüştür. Merhum büyüğümüz, milletvekilliği yaptığı dönemlerde hem Şanlıurfa ilimize hem de AK PARTİ'mizin hizmet odaklı çalışmalarına büyük katkı sağlayan saygıdeğer bir insandı.

Buradan bir kez daha kıymetli büyüğümüze tüm milletvekillerimiz adına Allah'tan rahmet, ailesine ve yakınlarına sabır ve başsağlığı diliyor, Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum.

BAŞKAN – Sayın Akay, sizin de bir söz talebiniz var sanırım.

Buyurun.

56.- Karabük Milletvekili Cevdet Akay'ın, Karabük'ün Yenice ilçesi Tır, Güney ve Hisar köylerinin ulaşımını sağlayan tünel yoluna ilişkin açıklaması

CEVDET AKAY (Karabük) – Teşekkürler Sayın Başkanım.

Seçim bölgem Karabük'ün Yenice ilçesi Tır, Güney ve Hisar köylerinin ulaşımını sağlayan tünel yolu kullanılmaz hâlde. Bu fotoğrafta Karabük'ümüze reva görülen yolların bir örneğini görüyorsunuz. Sizlere soruyorum: Bu yolun tam olarak neresine bakım yapılmış? Bu bakım çalışmasını denetleyen yok mu? Yöre sakinlerimiz Ulaştırma ve Altyapı Bakanına soruyor "Sayın Bakan bu harabe yolu ne zaman yapacaksınız?" diye. Ulaştırma ve Altyapı Bakanlığına biz de çağrıda bulunuyoruz: Tır, Güney ve Hisar köylerimizin ulaşımını sağlayan güzergâhtaki çukurdan ibaret, göçmeye yüz tutmuş bu yola gerekli bakım çalışmalarını bir an önce yapın; köylülerimizi bu çileden kurtarın.

BAŞKAN – Sayın milletvekilleri, birleşime yirmi dakika ara veriyorum.

Kapanma Saati: 19.23

DÖRDÜNCÜ OTURUM

Açılma Saati: 19.55

BAŞKAN: Başkan Vekili Gülizar BİÇER KARACA

KÂTİP ÜYELER: Yasin ÖZTÜRK (Denizli), Adil BİÇER (Kütahya)

-----0-----

BAŞKAN – Sayın milletvekilleri, Türkiye Büyük Millet Meclisinin 50'nci Birleşiminin Dördüncü Oturumunu açıyorum.

Saadet Partisi Grubunun İç Tüzük'ün 19'uncu maddesine göre verilmiş bir önerisi bulunmaktadır, okutup işleme alacağım ve oylarınıza sunacağım.

VII.- ÖNERİLER (Devam)

B) Siyasi Parti Grubu Önerileri

1.- Saadet Partisi Grubunun, Grup Başkan Vekili İstanbul Milletvekili Bülent Kaya tarafından, ülkedeki emekli maaşlarının yetersizliği, emeklilik sistemindeki sorunlar, Türkiye'de gelir dağılımındaki adaletsizliğe ilişkin problemlerin araştırılması ve değerlendirilmesi amacıyla 16/1/2024 tarihinde Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına verilmiş olan Meclis araştırması önergesinin ön görüşmelerinin, Genel Kurulun 17 Ocak 2024 Çarşamba günü birleşiminde yapılmasına ilişkin önerisi

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Danışma Kurulu 17/1/2024 Çarşamba günü (bugün) toplanamadığından grubumuzun aşağıdaki önerisinin İç Tüzük'ün 19'uncu maddesi gereğince Genel Kurulun onayına sunulmasını saygılarımla arz ederim.

Bülent Kaya

İstanbul

Grup Başkan Vekili

Öneri:

İstanbul Milletvekili ve Grup Başkan Vekili Bülent Kaya tarafından ülkemizdeki emekli maaşlarının yetersizliği, emeklilik sistemindeki sorunlar, Türkiye'de gelir dağılımındaki adaletsizliğe ilişkin problemlerin araştırılması ve değerlendirilmesi amacıyla

16/1/2024 tarihinde Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına verilmiş olan Meclis araştırması önergemizin diğer önergelerin önüne alınarak görüşmelerin 17/1/2024 Çarşamba günü birleşimde yapılması önerilmiştir.

BAŞKAN – Sayın milletvekilleri, Saadet Partisi Grubu adına milletvekilini davet etmeden önce bir durumu arz etmek isterim: Grup Başkan Vekillerimizin kendi arasında yaptığı uzlaşma uyarınca konuşmalar sırasındaki ek bir dakika uzatmalar verilmeyecektir. Sayın milletvekillerimizin kürsüde konuşmalarını buna göre planlamalarını özellikle kendilerinden talep ederiz.

Saadet Partisi Grubu önerisinin gerekçesini açıklamak üzere Kayseri Milletvekili Mahmut ARIKAN.

Buyurun Sayın ARIKAN. (Saadet Partisi sıralarından alkışlar)

SAADET PARTİSİ GRUBU ADINA MAHMUT ARIKAN (Kayseri) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; Genel Kurulumuzu saygıyla selamlıyorum.

Saadet Partisi Grubumuzun Meclis araştırma önergesi üzerine söz aldım. Bugün bizim konumuz emekliler. Emekli ne demek arkadaşlar? Çalışarak geçirilmiş zamanın sonrasındaki dinlenme demek ama ülkemizde bu dinlenme zamanı yoksulluk içerisinde yaşama mücadelesine dönmüş oldu. Biz şunu biliyoruz: Emeklimiz geçinemiyor, kış günü sabah olmadan ekmeğe kuyruğunda bekliyor, pazardan eşinin verdiği siparişleri alamadan eve dönmek mahcubiyetini yaşıyor, evini ısıtamıyor, kirasını ödeyemiyor, torununa harçlık veremiyor. Bugün Türkiye’de emeklilerin emeklerini hiçe sayan uygulamalar yapılıyor. Hemen hemen her alanda emeklilerimizin hak kaybı söz konusu.

Öncelikle bize birçok kez olduğu gibi TÜİK masalı anlatıldı. O masalda denildi ki: “2023 yılının son altı ayındaki enflasyon oranı yüzde 37,56’dır.” Bu masal üzerinden emeklilere denildi ki: “Sizin de zam oranınız budur.” Fakat gerçek rakamın bu olmadığını şu an Genel Kurulda bulunan tüm milletvekillerimiz biliyor. Öte yandan, farklı emekli grupları arasında farklı artış oranları var. Bu durum, emeklilik sistemimizdeki eşitsizliğe en bariz örneklerden biri. Hâlbuki bütün emekliler aynı rakamlar ve acımasız hayat pahalılığıyla mücadele ediyorlar.

Bir de kök maaş meselesi var. Ekonomimiz o kadar kötü yönetildi ki 2019 yılında 5510 sayılı Kanun’a ek bir madde ilave edilerek bir taban rakam belirlenmek zorunda kaldı. 1.000 TL’den başlanan bu rakam sadece üç sene içerisinde 5 kez güncellendi, en son 7.500 lira oldu. Düne kadar kök aylığı 7.500 liranın altında olan kaç emeklimiz vardı arkadaşlar? SGK’nin açıklamasına göre 7.500 lira düzenlemesinden 15 milyon emeklimizin yaklaşık 9 milyonu yararlanacak. Dün bir gelişme oldu, Sayın Cumhurbaşkanı “En düşük emekli maaşı 10 bin lira olacak.” dedi. Bakın, burası önemli veya bir zamanların meşhur tabiriyle burası çokomelli. Sayın Cumhurbaşkanı ekledi ve dedi ki: “2024’ü emekli yılı ilan ediyoruz.” Sadece karın tokluğu için 17 bin lira lazım olan emekliler yılında en düşük emekli maaşıyla çocuğuna bir çokomel almak bile lüks.

Başka bir husus, emeklilere bayramlarda yapılan ikramiyeler. Söz konusu ödemeler SGK’nin kendi kaynaklarından değil, hazineden aktarılan kaynaklarla yapılıyor. Bu sefer dönüp bütçe hedeflemelerine bakıyoruz. “Çalışanlardan daha fazla vergi keselim, prim alalım, emekliye daha az verelim, açığı azaltalım.” deniyor. Bu ne perhiz, bu ne lahana turşusu demek durumunda kalıyoruz. Yani kıymetli milletvekilleri, emekli sosyal yardım kabîlinden maaşlarla mağdur edildi, zam oranıyla mağdur edildi, düşük kök maaş uygulamasıyla mağdur edildi, farklı emekli aylığı kriterleriyle mağdur edildi. Neticede, emeklilerimiz her anlamda mağdur edildi.

Şu an Genel Kurulda bulunan özellikle iktidar milletvekillerimize soruyorum: Bize gelen emekli feryatları size gelmiyor mu? Etrafınızda hiç emekli dayınız, emekli halanız, emekli amcanız yok mu? Hâllerini hiç görmüyor musunuz? Türkiye’de 15 milyon emekli var, bunların 9 milyonu 7.500 TL’yle geçinmeye çalışacaktı, dün 10 bin TL yapma lütfunda bulundunuz. Bu 9 milyon düşük maaşlı emeklinin, evladı harçlık isterken yüzü kızaran emeklinin, ev sahibinden köşe bucak kaçan emeklinin izzet, onur ve haysiyetini bu Mecliste ne zaman konuşacağız?

Saadet Partisi Grubu olarak emekli maaşlarının yetersizliğini, aylık bağlama ve güncellemelerdeki farklılıkları konuşmak üzere Meclis araştırması önerisi verdik. Birazdan oylama yapılacak “hayır” oyu verirken “Hayır, biz emeklilerin meselesini konuşmak istemiyoruz.” derken 9 milyon emeklimizin izzetini, onurunu düşünerek lütfen oy verin. Konuşursak bu meseleyi çözeriz.

Milletin kürsüsünden 15 milyon emeklimizi hürmet ve muhabbetle selamlıyorum. (Saadet Partisi sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Öneri üzerinde İYİ Parti Grubu adına söz talebi Aydın Milletvekili Ömer Karakaş’a aittir.

Buyurun Sayın Karakaş. (İYİ Parti sıralarından alkışlar)

Süreniz üç dakika.

İYİ PARTİ GRUBU ADINA ÖMER KARAKAŞ (Aydın) - Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; hepinizi saygıyla selamlıyorum.

Emekli maaşı açıklandı, en düşük emekli maaşı 10 bin lira oldu. Emeklilerimiz pahalılık altında ezilirken sizin bu insanlara reva gördüğünüz maaş açlık sınırının bile altında kalmış durumda. Yeni işe başlayan bir memur bile 33 bin lira alırken bir emeklinin 10 bin lira alması, bu kadar uçurumun olması mantıklı mı, doğru mu? Verdiğiniz 10 bin lira emeklimize açıkçası “Öl.” demektir. Bu maaşla emekliye yaşam hakkı tanımıyoruz. Yakında bayram geliyor, emeklilerimiz torunlarına bayram harçlığı bile veremez durumda olacaklar. Emeklilerimizi torunlarından kaçacak hâle getiriniz. Bu insanlar evine ekmeğe götürmez, zeytinini taneyle, sıvı yağı bardakla alır hâle geldi. Artık emeklilerimiz isyan eder durumda. Bakınız, bir emeklimiz “Açım aç, gidip Mecliste kendimi mi yakayım?” diyor. Başka bir emeklimiz “Emekliler ekmeğe muhtaç, simide hasret.” diyor. Başka bir emekli büyüğümüz “Emeklinin hâli harap, ikinci işi olmayan emeklinin buzdolabı boş.” diyor. Bir başka emekli “Bardakla sıvı yağ alıyoruz.” diyor. Başka bir emekli “Domatesi taneyle alıyoruz.” diyor. Şimdi, kök maaşa zam diye bir alicengiz oyunu buldunuz. Dokuz aydır emekliye 1 lira zam yapmıyorsunuz. Dokuz aydır emeklilerimiz 7.500 lirayla nasıl geçiniyor, hiç merak ettiniz mi? Emeklilerimiz dokuz ay önce 7.500 lirayla 38 kilo et alırken şimdi 21 kilo alabiliyorlar. Artık emeklilerimiz hiçbir şey alamaz hâle geldiler. Cumhurbaşkanı ise çıkıp milletimizden fedakârlık istiyor, diyor ki: “2024 yılı emekliler yılı olacak.” Ayıptır, günahıdır. Siz kendi lüks hayatınızdan fedakârlık edin, milletimizden bunu istemeyiniz.

Biz İYİ Parti olarak en düşük emekli maaşının asgari ücret kadar olmasını ve tüm emekli maaşlarında kademeli olarak artış yapılmasını istiyoruz. Ülkemizin bütçesi emekliye zam vermediğinizde değil, israflara son verdiğinizde düzelecektir.

Hepinizi saygıyla selamlıyorum. (İYİ Parti sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Halkların Eşitlik ve Demokrasi Partisi Grubu adına öneri üzerinde söz talebi İstanbul Milletvekili Keziban Konukcu’ya aittir.

Buyurun Sayın Konukcu. (DEM PARTİ sıralarından alkışlar)

Süreniz üç dakikadır.

DEM PARTİ GRUBU ADINA KEZİBAN KONUKCU (İstanbul) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; en düşük emekli maaşı 10 bin lira olarak “müjde” diye açıklandı. İlgili Bakan Vedat Işıkkhan 2024 yılı boyunca emeklilerin yaşam kalitelerini artırmak için çalışmalar başlattıklarını söyleyip huzurlu bir yıl dilemiş. Dalga mı geçiyorsunuz; ne müjdesi ne huzuru? 10 bin lira gıda ihtiyacını bile karşılamaz. Peki, kira, ilaç parası nasıl ödenecek? Asgari ücretin çok altındaki emekli maaşı kabul edilemez. Ayrıca, asgari ücret de yaşanabilir sınırların çok altındadır zaten. Bir yandan “Büyüyoruz.” diye açıklamalar yapılıyor ancak büyüyen para babaları oluyor, yüzde 600 kâr oranları açıklıyorlar para babaları. Emekçinin, emeklinin payı ise her geçen gün azalıyor, her türlü

savunma aracından mahrum bırakılan emekçiler ölümüne, açlık sınırında çalıştırılıyor sonra da emekli edilip üç kuruşla sefaletle mahkûm ediliyor. Emekli maaşıyla geçinemeyenler çalışmak zorunda kalıyorlar. Emekliler Dayanışma Sendikası 65 yaş üstü yurttaşların yüzde 62'sinin çalıştığını açıkladı. İleri yaşlarda çalışmak zorunda olan emekçiler iş cinayetlerinde hayatlarını kaybediyorlar. Emeklilerin toplumun sırtında bir yük olarak görünmesini bizler kabul etmiyoruz. İnsanlar onlarca sene emekliliği hak etmek için prim öderken yoksulluktan, açlıktan sürünmenin hayallerini mi kuruyorlardı? Emekliye sadaka gibi verdiğiniz 10 bin lirayı da yüzde 5 zammı da alın ve çekip gidin lütfen. Devletin vergi ve harçlara yüzde 60'a yakın zam yaptığı koşullarda enflasyonun yüzde 36'lara inebileceğine kimi inandırabilirsiniz? Ülkeyi kapitülasyonlara emeklileri de yoksulluğa mahkûm ettiniz. Bu mu sizin Türkiye yüzüylü vizyonunuz? Bütçe açıklarını patlattınız, enflasyonda yeni sıçramalar kapıda; mızrak çuvala sığmıyor, TÜİK bile bu gerçeği balıklarla sıvayamaz. Emekli 10 bin lira maaşla acından ölsün mü? Garanti ödemeli yandaşları zengin etme projelerini kamulaştırın. Halkı varı yoğun soyulacak garibanlar olarak görmeyin, emekliyi güçsüz görmeyin, halkın ensesinde boza pişirmeyin. Yeter artık, beceremiyorsanız çekip gidin.

Teşekkürler. (DEM PARTİ sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Öneri üzerine Cumhuriyet Halk Partisi Grubu adına söz talebi Eskişehir Milletvekili İbrahim Arslan'a aittir.

Buyurun Sayın Arslan. (CHP sıralarından alkışlar)

Süreniz üç dakikadır.

CHP GRUBU ADINA İBRAHİM ARSLAN (Eskişehir) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Çok değerli milletvekilleri, önceki gün ya da dün milyonlarca emeklimizin gözü kulağı Kabineden çıkacak karara ve alınacak, uygulanacak emekli maaşına takılmıştı ama ne yazık ki beklenti boşa çıktı; dağ fare bile doğurmadı. Müjde olarak açıkladığınız açlık sınırının altındaki 10 bin TL olsa olsa emeklilerimizin ölüm fermanının yazıldığı bir yıl olacağının da çok temel göstergesi hâline geldi. Ama bir kötülük daha yaptınız; milyonlarca emeklimiz maaşının ne olduğunu bile bilemez hâle geldi. Kök maaş tartışmaları, oransal artışlar, memurlar, işçiler, BAĞ-KUR, tarım emeklileri, dul ve yetim maaşı alanlar arasında öyle karmaşık bir tablo yarattınız ki insanlarımız kök maaşının, kendi öz maaşının ne olduğunu bile bilemez hâle geldi. Ve unutmayın, unutmamak, iki ay önce o emeklilerde bir ayrıma daha gittiniz, 5 bin lira ikramiye bile çok gördünüz, “çalışan, çalışmayan” diye ayırdınız ama sonra yanlıştan döndünüz. İnsanlarımız arasında, emeklilerimizden utanmak, yüzünüzün birazcık kızarması yerine onları, bu kıdemli insanları ek iş arayan, torunlarının, çocuklarının yardımına muhtaç hâle getirdiğinizden hiç utanmadınız, hiç sıkılmadınız.

Sayın Grup Başkan Vekili emeklilerimizle ilgili maaşı değerlendirirken “enflasyonla mücadelede zarar getirmeme” kavramını kullandı. Sayın Başkan, bu ülkede yüksek enflasyon varsa bunun sorumlusu sizsiniz, bunun bedelini de milyonlarca insanımız ödemek durumunda değildir. Mademki açıkladığınız 10 bin lira müjdedir, mademki iyi bir şeydir, olumlu bir şeydir ve mademki bu yılı emekliler için bir yıl -ilan ederek- hâline getirdiniz, o zaman gelin, bu Meclisin milletvekilleri olarak, başta siz olmak üzere bu mutluluğa ortak olalım, bu müjdeye hepimiz paydaş olalım. Bırakalım bu sırça köşklerimizi 10 bin liralık emekli maaşıyla hep birlikte geçinelim. (CHP sıralarından alkışlar)

Sevgili arkadaşlar, en düşük emekli maaşı asgari ücret düzeyine gelmeli ve kök ücret olarak belirlenmelidir. Emeklilerimizin haklı sendikal mücadelesinin önündeki engeller kaldırılmalı, emekli dul ve yetimlerin maaşlarının belirlenmesinde sendikalar söz ve karar sahibi hâline gelmeli, toplu iş sözleşmesi hak olarak sağlanmalı ve tanınmalıdır. Ve bütün milletvekili arkadaşlarımızın, Anayasa'mızın emrettiği üzere, ettiğimiz milletvekili yeminine bağlı kalarak...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

İBRAHİM ARSLAN (Devamla) – Asil olan millettir, vekil olan biziz, biz ettiğimiz yeminde toplumun huzur ve refahını sağlamaya da yemin ettik, bu yemine bağlı kalarak önergeye olumlu oy vermelerini bekliyorum.

Saygılar sunuyorum. (CHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Öneri üzerinde Adalet ve Kalkınma Partisi Grubu adına söz talebi Bingöl Milletvekili Zeki Korkutata'ya aittir.

Buyurun Sayın Korkutata. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

Süreniz üç dakika.

AK PARTİ GRUBU ADINA ZEKİ KORKUTATA (Bingöl) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; Saadet Partisi grup önerisi üzerine AK PARTİ Grubu adına söz almış bulunuyorum. Yüce Meclisi saygıyla selamlıyorum.

Evvla şunu belirtmek isterim ki: Bu Meclisteki herkes ve yürütmeye görev alan her yetkili emeklilerin özlük haklarını iyileştirmek ister. Öncelikle çalışanların ve emeklilerin maddi koşullarını iyileştirme konusunda hepimizin hemfikir olduğu hususundan şüphemiz olmasın.

Bu ön kabulden sonra bilinmesi gerekir ki bir ülkenin istikbalini ve gelecek nesillerin refahını doğrudan etkileyen iki sistemden biri eğitim ise diğeri de kuşkusuz emekliliktir. Emeklilik sistemi günlük popülist duygu ve düşüncelerle değil, ülke gerçekleri, bilimsel akademik çalışmalarla tasarlanması ve düzenlenmesi gereken bir sistemdir. Sistem dediğimize göre bütün unsurları, süreçleri ve parçalarıyla birlikte ele alınması ve dinamik denge analizleri yapılarak üzerinde konuşulması gereken bir husustur. Sistematik bütünlükten uzak, palyatif tedbirlerle sistemi bozma riski olduğu için bizim iktidarlarımız döneminde yapılan sosyal güvenlik reformlarına şöyle bir şart getirmiştik: Sosyal güvenliğe ilişkin her türlü düzenlemenin ve teklifin yirmi yıllık aktüeryal denge ve etki analizi yapılarak görüşülmesi ve değerlendirilmesi şartı. Dünyanın bütün sosyal güvenlik sistemlerinde de yapılan budur. Şimdi, getirilen bu önerinin sosyal güvenlik sistemine, aktüeryal dengeye etkileri çalışması yapılmamış, dolayısıyla sistemde nasıl bir değişiklik oluşacağı, bunun bizzat emeklilere olan etkileri bilinmiyor. Öncelikle bu çalışmanın yapılması gerekir.

İkinci bir husus ise emekli aylıklarının düşüklüğü meselesi olup bunun yapısal nedenlerine bakmamız lazım. Yapısal sorunlara ise konjonktürel, palyatif ve popülist çözümler arayış tribünlere oynamak yerine, sistemi bir bütün olarak ele alıp tartışmak gerekir. Seçimden önce EYT gibi önemli bir düzenlemeyi hayata geçirerek toplumsal bir sorun olmaktan çıkardık. Bununla birlikte, iktidarımız döneminde çalışanlarımızın ve emeklilerimizin refahını artırmak için önemli düzenlemeler yaptık. Bu çerçevede emekli aylıklarına uygulanan normal artışlara ilave olarak yapılan seyyanen artışlar, intibak düzenlemesi, bayram ikramiyesi, alt sınır aylıklarının yükseltilmesi gibi pek çok düzenlemeyi hayata geçirdik.

Değerli milletvekilleri, Sayın Cumhurbaşkanımızın bir prensibi var: Hiçbir zaman çalışanları, memurları, emeklileri enflasyonuna ezdirmemek. Dün Kabine toplantısında açıkladığı gibi 2024 yılı “Emekliler Yılı” ilan edilmiş, en düşük emekli maaşı 10 bin TL'ye çıkarılmış, SSK, BAĞ-KUR emeklilerine zam oranı yüzde 37,57 olurken ilave artışla 42,6'ya yükseltilmiştir. Temmuz ayında yapılacak artışlarla tüm emekli maaşları dengeye kavuşacaktır.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

ZEKİ KORKUTATA (Devamla) – Sonuç olarak, düşük gelir grupları için mali imkânlarımızı seferber ediyoruz. Her zaman olduğu gibi çalışanlarımızın ve emeklilerimizin yanında olmaya devam edeceğiz.

Hepinizi saygıyla selamlıyorum. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Öneriyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Öneri kabul edilmemiştir.

İYİ Parti Grubunun İç Tüzük'ün 19'uncu maddesi uyarınca verilmiş bir önerisi bulunmaktadırlar okutup işleme alacağım ve

oylarınıza sunacağım.

2.- İYİ Parti Grubunun, Manisa Milletvekili Şenol Sunat ve 19 milletvekili tarafından, yaşlı vatandaşların karşılaştığı sosyal ve ekonomik sorunların araştırılarak bu sorunlara yönelik yapıcı çözüm önerileri geliştirilmesi amacıyla 12/10/2023 tarihinde Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına verilmiş olan Meclis araştırması önergesinin ön görüşmelerinin, Genel Kurulun 17 Ocak 2024 Çarşamba günü birleşiminde yapılmasına ilişkin önerisi

17/1/2024

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Danışma Kurulu 17/1/2024 Çarşamba günü (bugün) toplanamadığından grubumuzun aşağıdaki önerisinin, İç Tüzük'ün 19'uncu maddesi gereğince Genel Kurulun onayına sunulmasını saygılarımla arz ederim.

Erhan Usta

Samsun

Grup Başkan Vekili

Öneri:

Manisa Milletvekili Şenol Sunat ve 19 milletvekili tarafından yaşlı vatandaşların karşılaştığı sosyal ve ekonomik sorunların araştırılarak bu sorunlara yönelik yapıcı çözüm önerileri geliştirilmesi amacıyla 12/10/2023 tarihinde Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına verilmiş olan Meclis araştırması önergesinin diğer önergelerin önüne alınarak görüşmelerin 17/1/2024 Çarşamba günü birleşiminde yapılması önerilmiştir.

BAŞKAN – Önerinin gerekçesini açıklamak üzere İYİ Parti Grubu adına Manisa Milletvekili Şenol Sunat.

Buyurun Sayın Ü. (İYİ Parti sıralarından alkışlar)

İYİ PARTİ GRUBU ADINA ŞENOL SUNAT (Manisa) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; İYİ Parti Grubu adına yaşlı vatandaşlarımızın mağduriyetlerinin giderilmesi amacıyla sunduğumuz araştırma önergemiz üzerine söz aldım. Yüce Meclisi saygıyla selamlıyorum.

Sayın milletvekilleri, TÜİK verilerine göre yaşlı nüfus olarak kabul edilen 65 ve daha yukarı yaştaki nüfus 8,5 milyonu geçmiştir. Yaşlı nüfusun toplam nüfus içerisindeki oranı yüzde 10'a yükselmiştir. Bugün 10 kişiden 1'i yaşlı nüfus içinde yer almaktadır. Çocuk ve gençlerin toplam nüfus içerisindeki oranı azalırken yaşlıların toplam nüfus içindeki oranı artış göstermektedir. İstatistiklere göre dikkat çeken, değerli milletvekilleri, 1 milyon 650 bine yakın yaşlının tek başına yaşadığı gerçektir. Bu oranların bize anlattığı gerçek özetle şudur: Ülkemiz giderek yaşlanıyor, sayısı giderek artan yaşlılarımız ise yalnızlaşıyor.

Sayın milletvekilleri, evet, Sosyal Güvenlik Kurumunun verilerine göre 16 milyona yakın emeklimiz var. Bunların büyük çoğunluğu da SSK ve BAĞ-KUR'lu. Günlerdir bir umutla Hükûmetten müjde bekleyen emeklilerimiz, maalesef, dün yine hayal kırıklığı yaşadı. 2024'ü emeklilerin yılı ilan eden Cumhurbaşkanı Erdoğan, 7.500 lira olan en düşük emekli maaşının 10 bin liraya yükseldiğini müjdeledi, büyük bir iş yapmış gibi. Yani trajikomik bir duruma karşı karşıyayız. Emekliler hiçbir zaman böyle bir duruma düşmemişti. Açlık sınırı 16.483 lira, yoksulluk sınırı 47 bin liralarda; emeklilerin büyük çoğunluğu açlık sınırının altında yaşıyor demektir, bir kısmı da yoksulluk sınırının altında. Yıllarca vergisini ödemiş, emekliliğe hak kazanmış, devletinden başka kimseye sırtını yaslamamış emeklimize “10 bin lira ile geçinin.” diyorsunuz. Sayın iktidar milletvekilleri, emeklilerimize reva görülen 10 bin lirayı asla unutmayacağız, onlar da unutmayacaktır.

Türkiye'de, bir güvencesi olmayan yaklaşık 860 bin kişi aylık maaşı alıyor. Aile ve Sosyal Hizmetler Bakanı Göktaş büyük bir müjdeyle yaptığı açıklamada sosyal yardım ödemelerinde yapılan artışlarla birlikte yaşlı aylığını 2.348 liradan 3.504 liraya yükselttiğini müjdeledi. Engellilere girmiyorum sayın milletvekilleri, o konu ayrıca uzun uzun ele alınmalıdır. Yaşlanmanın beraberinde getireceği artan kronik hastalık yükü, artan engellilik riski, yaşanan nüfusa yeterli bakımın sağlanması gibi mücadeleler için ayrılan sağlık harcamaları da giderek artıyor. Bireyler sıklıkla birden fazla sağlık sorunu yaşadıkları ve bilişsel, fiziksel, işlevsel kısıtlamalarla karşı karşıya kaldıkları için karmaşık sağlık ve sosyal ihtiyaçları ortaya çıkıyor. Türkiye'de, yaşlılar için sağlık politikalarının geliştirilmesi ve bu politikalarla ilgili kararların acilen alınması gerekmektedir. Yaşlıların merkezî ve entegre bakım hizmetine ulaşımını sağlayabiliyor muyuz sayın milletvekilleri? Hayır, sağlayamıyoruz. Geriatriyle ilgili eğitimli sağlık insan gücü yetiştirebiliyor muyuz? Maalesef yetiştiremiyoruz. Uzun dönemli bakım kurumları yeterince var mı? Devlete ait huzurevi ve rehabilitasyon merkezleri hem çok yetersiz hem de kalitesiz, özeller ise çok pahalı.

Sayın milletvekilleri, uzun dönemli bakımın önemli bir kamu yararı olarak görülmesi gerekiyor. Uzun dönemli bakım sisteminin geliştirilmesi için sorumlulukların net olarak belirlenmesi, bakımın finansmanı için adil ve sürdürülebilir mekanizmalar oluşturulması gerekiyor. Nüfusun giderek yaşlanmasıyla birlikte ortaya çıkan bakıma muhtaçlık sorununa karşı birçok gelişmiş ülkenin bakım güvencesini temin eden modeller geliştirdiği, söz konusu riskin çözümüne yönelik olarak sosyal güvenlik sistemleri içerisinde bakım sigortası kurma yoluna gittikleri görülmektedir. Bu yüzden, Türkiye Büyük Millet Meclisi milletvekillerinin bu konunun üzerine eğilerek bu konunun araştırılmasının önemli olduğunu ifade etmek istiyorum.

Yüce Meclisi saygıyla selamlıyorum. (İYİ Parti sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Öneri üzerine Saadet Partisi Grubu adına söz talebi Denizli Milletvekili Sema Silkin Üne aittir.

Buyurun Sayın Ü. (Saadet Partisi sıralarından alkışlar)

SAADET PARTİSİ GRUBU ADINA SEMA SİLKİN ÜN (Denizli) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; Genel Kurul Gelecek-Saadet Grubumuz adına saygıyla selamlıyorum.

Dün açıklanan maaş zamlarından sonra on aydır aynı durakta bekleyen ama bir türlü otobüsü gelmeyen yolcular gibi sürdürülen emeklilerimizin kendileri hakkında ne söylesek, ne öneri sunsak karşılıksız kalacak, bunu bilerek konuşuyorum. Öyle bir zam oranı belirlendi ki resmî enflasyon oranının yarısında, açlık sınırının yüzde 30 altında, asgari ücretin yüzde 60 altında. Her seferinde “Muhalefet olmasaydı bu sorunu yaşamayacaktık.” savunması yapılan emeklilere acaba bütçeden ne pay ayrılıyor da emeklilerimiz günah keçisi ilan ediliyor iktidar mensupları tarafından? Emekli aylıklarının bütçeden aldığı pay özellikle 2020 yılından itibaren dramatik şekilde düşüyor. Kanunun çıktığı 2008'de nüfusumuzun yüzde 12,2'sine karşılık gelen emeklilerin bütçeden aldığı pay yüzde 5,9'du, 2022'de nüfusumuzun yüzde 16,3'üne karşılık gelen emeklilerin bütçeden aldığı pay ise yüzde 4,5. Emeklilerimizin nüfus içindeki payı artıyor ama aldıkları aylıkların gayrisafi millî hasıla içindeki payı azalıyor yani “Kaynak yok, yük artar.” denilerek yönetilemezliği itiraf edilen bütçenin yükü emeklilerimizin omuzlarına bindiriliyor. İşçilerden sonra 16 milyona yaklaşan sayıyla en büyük toplumsal grup olan emekliler için bir yoksullaştırma projesi uygulanıyor, emeklilerin alamadığı pay ise imtiyazlı sınıflara veriliyor. O imtiyazlı sınıflar söz konusu olduğunda her türlü istisnayı, ertelemeyi torbalara doldurup yasa çıkaran bir iktidar bugün kime dost kime düşman olduğunu gösterdi.

Değerli milletvekilleri, toplum içinde en kırılgan fertlerin başında şüphesiz engellilerimiz ve bakıma muhtaç yaşlılarımız geliyor. Yaşlılarımızın yaşlılık dönemlerinde sosyal korunmasına yönelik bir teklifimizi, sosyal koruma sigortasını tekrar yinelemek istiyorum. Demografik veriler ortalama ömrün uzamasıyla toplumumuzun yaşlandığını ortaya koyuyor. Güney Kore'den sonra,

nüfusta, en hızlı yaşlanan ülkelerde 2'nciyiz maalesef. Fertlerin bakımı da daha acı bir sorun hâline geliyor, bunun çözümü ise ancak bakım güvence modeliyle hayata geçirilebilir. Bizim sosyal yardım niteliği taşıyan bakım ödeneklerine değil, yoksulluktan bağımsız olarak her bir bakıma muhtaç vatandaşımız adına bir hak olarak bakım hizmetlerinin yürütümü için primli ödemeler sistemine dâhil edilecek sosyal bir bakım sigortasına ihtiyacımız var; bunu hem 6'lı masanın mutabakat metninde hem de orta vadeli programda görmüştük. Lütfen, bunun Meclisimizde 28'inci Yasama Döneminin milletvekillerine nasip olması için elimizden geleni yapmanızı arzu ediyorum. (Saadet Partisi sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Öneri üzerine Halkların Eşitlik ve Demokrasi Partisi Grubu adına söz talebi Diyarbakır Milletvekili Adalet Kaya'ya aittir.

Buyurun Sayın Kaya. (DEM PARTİ sıralarından alkışlar)

DEM PARTİ GRUBU ADINA ADALET KAYA (Diyarbakır) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Değerli milletvekilleri, ülke nüfusu yaşlanma eğiliminde, bu nedenle de yaşlı bakımı politikaları öncelik gerektiren meselelerden biri olarak önümüzde duruyor. Malum, şimdiye dek yaşlı bakımı, ev içinde veya dışında fark etmiyor, akraba kadınlar tarafından yapılan bir iş olarak görüldü hep; bakım işi kadınlık görevi, sevgi ve vefanın göstergesi olarak kadınlara öğretildi. Aile bağları, kadınları aile içerisinde bakım ve hizmet sorumlusu kıldı ancak artık kadınlar evdeki bakım hizmetini yapmak istemiyorlar; yaşlı, çocuk, engelli bakmak, erkeklere bağımlı yaşamak yerine ücretli ve güvenceli işlerde çalışmak istiyorlar. Dolayısıyla yaşlı bakımı için devletin daha fazla kamusal hizmet sunması gereken bir süreçteyiz artık; artan yaşlı nüfus eskisinden daha çok bütçe, daha çok zaman gerektiriyor. İktidar, yaşlı ve hasta bakımını büyük ölçüde özel sektöre bıraktı, parası olanlar özel bakımevlerine gidiyor ancak bu durumda hem hizmetin niteliği düşüyor hem de zaten yoksullukla mücadele eden pek çok kişi için bu özel hizmete erişmek mümkün değil. Çözüm için elbette nitelikli kamusal hizmeti artırmak gerekiyor. Bakımevlerinde kalanlara çalışanların uyguladığı şiddet ve kötü muameleden de ne yazık ki basın aracılığıyla haberdar oluyoruz. Bu kurumların sık sık denetlenmesi şart. Bu sebeple, yaşlı bakımevlerinde hizmetin iyileştirilmesine yönelik bu önergeyi DEM PARTİ olarak destekliyoruz.

Sayın vekiller, bu ülkede yaşlılar ister bakımevinde kalsın ister yalnız yaşasın ister genç aile bireyleri tarafından desteklensin fark etmiyor; sorunları asla bitmiyor. Bu sorunların en başında ise geçim sıkıntısı geliyor. Cumhurbaşkanı Erdoğan'ın müjde olarak açıkladığı oran gerçekten oldukça gülünç çünkü en düşük yani 7 bin lira maaş alan emekliler var, şu anda bu yapılan zamlarla bile alacakları ücret 10 bin lira etmiyor.

Son olarak, depremzede yaşlılardan bahsetmek istiyorum. Yapılan görüşmelerde özellikle kadınlar, yaşlı kadınlar çok ciddi sıkıntılar yaşıyorlar, her yerde sıra beklemek zorunda kalıyorlar ve hasta olduklarında gidebilecekleri bir hastane ne yazık ki yok. Tüm bu sorunları çözmenin temel yolu kaynakları doğru kullanmak; savaşa, yandaşa ayrılan bütçeyi halka aktarmaktır.

Hepinizi saygıyla selamlıyorum. (DEM PARTİ sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Öneri üzerine Cumhuriyet Halk Partisi Grubu adına söz talebi Ankara Milletvekili Aylin Yaman'a aittir.

Buyurun Sayın Yaman. (CHP sıralarından alkışlar)

CHP GRUBU ADINA AYLİN YAMAN (Ankara) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; hepinizi saygıyla selamlıyorum.

Yaşlı bakımında güncel yaklaşım yaşlının yerinde yaşlanmasıdır. Elbette ki uluslararası kabul gören yaşlı bakım yaklaşımları ve geleneksel aile yapımız evde bakımı desteklemekte fakat Türkiye'de son dönemde koruyucu hekimlik yatırımlarının zayıflaması, sağlıkta insan kaynağının önceliklendirilmemesi, yaşlı bakımında emek yoğun yaklaşımların gerek sistem kurgusu gerekse insan kaynağı açısından göz ardı edilmesi hastalık yükünü artırmış, 65 yaş üstü nüfusun yüzde 90'ının en az bir kronik hastalıkla bu döneme girmesine neden olmuştur. Kısacası, bu yaş grubu ciddi anlamda yatılı bakıma da ihtiyaç duymakta, zaten güçlü olmayan evde bakım sistemleri bu yaş grubu için çoğu zaman yeterli olmamaktadır.

Türkiye'de işlerlikte olan yatılı yaşlı bakım sistemi ele alındığında 18 bini Aile Bakanlığına ait olmak üzere yaklaşık 40 bin yatak kapasitesi bulunmaktadır. Bu yatak kapasitesi, esas olarak, 85 yaş üstü bakım ihtiyacı olan 700 bin vatandaşımız düşünüldüğünde sadece yüzde 2'sine yetecek kadardır. Ülkemizde huzurevleri, bakım ve rehabilitasyon merkezleri Aile Bakanlığına bağlı olarak faaliyet göstermektedir oysa bu yaş grubunun temel sorunu kronik hastalıklar ve eşlik eden sağlık problemleri olmakta, fiziksel sorunlarla beraber psikik sorunlar da bakım sürecini kompleks hâle getirmektedir. Bu yaş grubunun bakım süreçlerinin sağlık profesyonelleriyle yürütülmesi, yataklı hizmetin âdeta palyatif bakım yaklaşımıyla ve medikal altyapıyla sürdürülmesi hayati önem taşımaktadır. Özellikle 85 yaş üstünde demansa, diyabete, kardiyovasküler ve akciğer hastalıklarına, duyu durum bozukluklarına, depresyona, uyku bozukluklarına, beslenme sorunlarına, kas-iskelet zayıflıklarına bağlı düşmelere çok sık rastlanmaktadır. Bu yaş grubunda çok sayıda kullanılan ilaçlar ve ilaçların birbiriyle etkileşimi, ağız ve diş sağlığı, işitme problemlerine bağlı toplumdan kopuş, görme problemleriyle hayata yeterince katılamama gibi sorunlar ancak profesyonel sağlık ekibi desteğiyle çözülebilir. Kısacası, yaşlılarımızın bakımında ve kaliteli yaşamında aslında bu bakım evlerinin Sağlık Bakanlığına devri elzemdir.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

AYLİN YAMAN (Devamla) – Bitiriyorum Sayın Başkan.

BAŞKAN – Uzatma yok, biliyorsunuz.

AYLİN YAMAN (Devamla) – Peki.

Bu vesileyle hem yaşlılarımızın bakımının daha kaliteli ortamda gerçekleşmesi sağlanırken beraberinde, halk sağlığı hemşireliği, geriatri, psikiyatri hemşireliği, rehabilitasyon hemşireliği gibi, sosyal hizmet uzmanları gibi çok sayıda sağlık profesyonelleri; diyetisyenler, psikologlar gibi sağlık profesyonelleri için de ekstra istihdam olanağı yaratacak.

ÖMER FETHİ GÜRER (Niğde) – Faydalı bir konuşma, açalım Başkanım bir dakika, ne olacak? Grup Başkan Vekilleri yanlış karar vermiş.

AYLİN YAMAN (Devamla) – O yüzden, bakım merkezlerinin mutlaka Sağlık Bakanlığı bünyesi altına alınması önemlidir. Bu konuda da zaten verdiğimiz bir kanun teklifi bulunmaktadır.

Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum. (CHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Öneri üzerine Adalet ve Kalkınma Partisi Grubu adına söz talebi Ankara Milletvekili Orhan Yegin'e aittir.

Buyurun Sayın Yegin. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

AK PARTİ GRUBU ADINA ORHAN YEGIN (Ankara) – Teşekkür ederim Başkanım.

Sayın Başkan, kıymetli milletvekilleri; aziz milletimizi ve onu temsil eden Gazi Meclisimizi saygıyla selamlıyorum.

Bu vesileyle yakın zamanda Pençe-Kilit Harekâtı bölgesinde şehit olan bu vatanın aziz evlatlarına ve dünden bugüne vatanımız ve değerlerimiz için fedayıcı olan tüm şehitlerimize rahmet; yakınlarına, acının düştüğü ocaklara da sabırlar diliyorum.

Kıymetli milletvekilleri, AK PARTİ olarak toplumun tüm sorunlarıyla, tüm talepleriyle, tüm kesimleriyle, tüm bölgeleriyle, şehirleriyle ilgileniyor; her meseleye karşı sorumluluğumuzu taşımaya, milletimizi hakkıyla, layıkıyla temsil etmeye çalışıyoruz, gayret ediyoruz. Çalışanı da işvereni de, öğrenciyi de eğitimi de, kadını da genci de, batıyı da doğuyu da, yeni doğanı da yaş alanı, yaşlanı da her kesimi önemsiyor ve onların hayatını kolaylaştırmak, yaşam standardını yükseltmek için çalışıyoruz,

çabalıyoruz. Sonsuz şükürler olsun, kimseyi ayırt etmeden, hiç kimsenin farklılığının üzerine ayırıştırıcı bir vurgu yapmadan birleştirici bir üslupla bu çalışmalarımızı sürdürdüğümüz için de toplumun tüm kesimleri tarafından destekleniyor, tüm şehirlerinde vatandaşımızın teveccühüne, hamdolsun, mazhar oluyoruz.

Kıymetli milletvekilleri, AK PARTİ, toplumun her kesimine eşit fırsatlar sunmayı hedefleyen bir partidir ve bu kapsamda, yaşlı vatandaşlarımızın da sağlık, refah ve sosyal haklarını artırmaya çalışmıştır. Bu doğrultuda, yaşlılara yönelik sağlık hizmetlerinin iyileştirilmesi, yaşlıların ekonomik refahlarının korunması ve sosyal etkinliklere katılımlarının teşvik edilmesi gibi konularda yeni politika ve uygulamalar geliştirmiştir. AK PARTİ iktidarı göreve geldiği andan itibaren yaşlılarımıza verdiği önemi sadece söylemlerle değil, eylemleriyle ve politikalarıyla da göstermiştir.

Önergede huzurevlerinden bahsediliyor, barınma elbette insanın en temel ihtiyaçlarının başında gelmektedir, yaşlılarımızın barınma ve bakım sorununun birçoğu da yine AK PARTİ döneminde giderilmeye çalışılmış, 2002 yılında 63 resmî huzurevinde hizmet verilmekteyken bugün 168 resmî huzurevinde yaşlılarımıza hizmet verilmektedir. Yaşlılarımıza huzurevlerinde sağlık başta olmak üzere, yaşam kalitelerinin artırılmasına yönelik birçok sosyal ve psikolojik hizmetler de verilmektedir.

Kıymetli milletvekilleri, Yaşlı Destek Programı'yla yaşlıların temel bakımları evlerinde yapılmaktadır. Yaşlı Destek Programlarıyla şimdiye kadar gerçekten yüz binlerce vatandaşımız bu hizmetten yararlanmıştır. Kendisine bakmakla mükellef kimsesi bulunmayan...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

ORHAN YEGİN (Devamla) – Bir dakika...

BAŞKAN – Uzatamıyoruz.

ORHAN YEGİN (Devamla) – Peki.

Bu hizmetleri yeterli görmemiz elbette mümkün değil, çok daha fazlasını yapmak için büyük bir gayret ortaya koyuyoruz ve Allah'ın izniyle çok daha güzel hizmeti vatandaşımıza sunacağız.

Hepinize teşekkür ediyorum. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Öneriyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Öneri kabul edilmemiştir.

Halkların Eşitlik ve Demokrasi Partisi Grubu'nun İç Tüzük'ün 19'uncu maddesine göre verilmiş bir önerisi bulunmaktadır.

Okutup işleme alacağım ve oylarınıza sunacağım:

3.- DEM PARTİ Grubunun, Grup Başkan Vekilleri Kars Milletvekili Gülüstan Kılıç Koçyiğit ve Muş Milletvekili Sezai Temelli tarafından, AYM kararlarının uygulanmamasının yarattığı ve yaratacağı etkilerin araştırılması amacıyla 16/1/2024 tarihinde Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına verilmiş olan Meclis araştırması önergesinin ön görüşmelerinin, Genel Kurulun 17 Ocak 2024 Çarşamba günü birleşiminde yapılmasına ilişkin önerisi

17/1/2024

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Danışma Kurulu 17/1/2024 Çarşamba günü (bugün) toplanamadığından, grubumuzun aşağıdaki önerisinin İç Tüzük'ün 19'uncu maddesi gereğince Genel Kurulun onayına sunulmasını saygılarımla arz ederim.

Sezai Temelli

Muş

Grup Başkan Vekili

Öneri:

16 Ocak 2024 tarihinde Kars Milletvekili Grup Başkan Vekili Gülüstan Kılıç Koçyiğit ve Muş Milletvekili Grup Başkan Vekili Sezai Temelli tarafından verilen 3890 grup numaralı, AYM kararlarının uygulanmamasının yarattığı ve yaratacağı etkilerin araştırılması amacıyla Türkiye Büyük Millet Meclisine verilmiş olan Meclis araştırması önergesinin diğer önergelerin önüne alınarak görüşmelerinin 17/1/2024 Çarşamba günü birleşiminde yapılması önerilmiştir.

BAŞKAN - Önerinin gerekçesini açıklamak üzere söz talebi Hakkâri Milletvekili Onur Düşünmez'e aittir.

Buyurun Sayın Düşünmez.

DEM PARTİ GRUBU ADINA ONUR DÜŞÜNMEZ (Hakkâri) – Sayın Başkan, Sayın Genel Kurul; sizleri ve değerli halklarımızı saygıyla selamlıyorum.

Cezaevlerinde bizleri izleyen bütün siyasi tutsaklara selamlarımızı, sevgilerimizi gönderiyorum, her türlü haksızlığa karşı sergiledikleri onurlu mücadeleleri önünde saygıyla eğiliyorum.

Bürokratik yapılanma ve siyasal hâkimiyet biçiminin yüz yıldır Türkiye'de ayrımcı bir anlayışla sürdürüldüğünü, resmî ideolojinin perspektifini taşıyan bu yapılanmanın bütün kurumlara sirayet ettiğini bu kürsüde defalarca aktardık, Anayasa Mahkemesi de bundan bağımsız değildir. Can Atalay kararı üzerinden yaratılan zahiri çatışmanın tali olduğunu, asıl olanın Anayasa Mahkemesi ile iktidar ortaklığı olduğunu da defalarca söyledik. Bu ortaklık, imha ve inkâr düzeninin istikrarı için mutlak şekilde sürdürülmektedir.

Değerli milletvekilleri, öte yandan, Anayasa Mahkemesi üyelerinin tamamının doğrudan ya da dolaylı olarak Hükûmet tarafından seçildiğini de hatırlatmak gerekiyor. Eski İçişleri Bakan Yardımcısı Muhterem İnce Anayasa Mahkemesi üyesi seçildiğinde şu aylık Sayıştay deneyimi bile yoktu. İrfan Fidan seçildiğinde, Yargıtay deneyimi bir ayını bile doldurmamıştı. 2010 yılından bu yana yapılan usul ve teamüllere aykırı benzer atamalarla Anayasa Mahkemesi adım adım ele geçirildi, bugün ise bunların sonuçlarını görüyoruz. Meclisin iradesini yok saymaya çalışan Yargıtaya karşı saray tarafından atanmış AYM, ikisine karşı da hakemlik yapmaya soyunan Anayasa tanımaz Cumhurbaşkanı. Bütün bunlara rağmen yine hukukun üstünlüğünü kabul etmek zorundasınız. AYM'yi dizayn etme çabalarınızın son ürünü budur, buradan Anayasa'yı değiştirmeye çalışmak akıl tutulmasıdır.

Bugünkü yargı krizini açıklama kabiliyeti olan iki farklı değerlendirmeyi hatırlatmak istiyorum. "Anayasa metninin veya kurucu iradenin bütünüyle göz ardı edildiği durumlarda yargı kararları şüphesiz ki aktivisttir." Bu, bahsettiğim değerlendirmelerden ilkiydi; birinci değerlendirme Mecliste bulunan iktidar ortağı bir milletvekiline ait. Bu milletvekilinin sözünün Yargıtay kararına yansımaları da aktarmak istiyorum. Bundan bir hafta sonra da yapılan başka bir değerlendirme şu yönlü: "Yargı ne zaman aktivist davranış sergilerse o zaman meşruiyetini yitirecek ve sorgulanmaya başlayacaktır. Anayasa Mahkemesi bu şekilde yargısal aktivizm yaparak kendisinin sorgulanmasına ve meşruiyetinin tartışılmasına yol açmıştır." Özü itibarıyla aynı olan ikinci değerlendirme ise Yargıtay 3. Ceza Dairesine ait; bunu sizlerin takdirine sunuyorum. Yine, başka bir milletvekili tehditkâr bir dille şunları söylüyordu: "Anayasa Mahkemesini ya kapatacağız ya yeniden yapılandıracağız." Bu ve benzeri pek çok açıklamaya denk geldik, zamanımız az olduğu için hepsine değinmeyeceğim ancak yargıdaki çürümüşlüğe bir örnek vermek istiyorum: Cumhurbaşkanı Başdanışmanı İzzet Özgenç "Cumhurbaşkanına Bilgi Notu" şeklinde o çürümüşlüğü bilgilendiren bilgi notunu aktardı; hepinize onu okumanızı tavsiye ediyorum.

Halkın aleyhine zenginleşen, halkın sırtından geçinenlere de buradan bir şeyler söylemek istiyorum: Sizin zulmünüz

artıkça biz daha büyük direneceğiz. İşte, Can Atalay'ı rehin tutan gerçek iradenin resmi budur. Halk için erdemli bir siyaset yapmayı görev edinenlerin sarayların kapısında uzlaşma dilenmesi çözüm olamaz. Halkın kaynaklarına çöken ve halkın özgürlüklerine ipotek koyanlara karşı, halk adına en cesur karşı duruşu ortaya koymamız en temel sorumluluğumuz olmalıdır. Bunu Orhan Doğan yapmıştı, Mehmet Sincar yapmıştı, şu günlerde yaptıkları destansı savunmalarla Sayın Selahattin Demirtaş yapmaktadır, Sayın Sebahat, Gültan, Figen, Ayla Akat, Nazmi Gür yoldaşlarımız bunu yapmaktadır. (DEM PARTİ sıralarından alkışlar) Halkın adına büyük bir cesaretle, egemen olanların ve karunlaşmak isteyenlerin karşısında dimdik durmaya devam ediyorlar. İşte Can Atalay'ı esir tutan da halkı açlık sınırında yaşamaya mahkûm eden de bu anlayıştır. Biliyorsunuz ki Can Atalay da halkı için bu siyaseti yürütecekti. İşte, egemen olanların menfaati çarkını titretene de budur. Hukuk ve siyaset tarihinde hep lanetle anılacaklarını biliyorlar. Buna rağmen Yargıtayı, Anayasa Mahkemesinin karşısına dikmekten geri durmadılar çünkü onlar erdem değil, servet istiyorlar; eşitlik değil, iktidar ve zulüm istiyorlar; çünkü onlar bir mahkemeye baktıklarında yalnızca esaret görüyorlar. İşte, bu yüzden adalet, egemenlerin korkusu, direnenlerin yaşam gerekçesidir ve işte bu yüzden bizim için yaşamak direnmektir. (DEM PARTİ sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Öneri üzerine Saadet Partisi Grubu adına söz talebi İstanbul Milletvekili Bülent Kaya'ya aittir.

Buyurun Sayın Kaya. (Saadet Partisi sıralarından alkışlar)

SAADET PARTİSİ GRUBU ADINA BÜLENT KAYA (İstanbul) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; belki de 28'inci Yasama Döneminde üzerine en fazla söz söylenen ve söylenecek hiçbir sözün kalmamış olmasına rağmen hâlâ Anayasa'ya aykırılığı giderilmemiş olan bir konuyu bugün bir kez daha konuşmak mecburiyetinde kalıyoruz. Türkiye, 1994 yılında Avrupa İnsan Hakları Sözleşmesi'nin tarafı hâline geldi. 1987 yılında bireysel başvuru yolunu kabul etti. 1990 yılında Avrupa İnsan Hakları Mahkemesinin zorunlu yargılama yetkisini kabul etti. 2004'te de bir Anayasa değişikliğiyle -Adalet ve Kalkınma Partisinin güçlü bir Meclis çoğunluğuna sahip olduğu bir dönemde- başta Avrupa İnsan Hakları Sözleşmesi olmak üzere temel hak ve hürriyetlere ilişkin uluslararası sözleşmelerin Anayasa ve yasaların üstünde olduğuna dair bir düzenlemeyi de değerli Adalet ve Kalkınma Partisi milletvekilleri Türkiye'yle tanıştırdı. Bu yetmedi, hani bugün diyorlar ya "Anayasa Mahkemesi süper temiz mahkemesi değil." diye, işte, Avrupa İnsan Hakları Mahkemesine tam da bir süper temiz mahkemesi görevi yüklediler ve dediler ki: "Avrupa İnsan Hakları Mahkemesinin hak ihlallerine dair kararları yeniden yargılama sebebi olur." Yani siz süper mahkeme yetkisi tanıdığınız Avrupa İnsan Hakları Mahkemesine o yetkiyi tanıyorsunuz ama millî iradenin temsilcisi olan Türkiye Büyük Millet Meclisinin de önemseydiği Anayasa Mahkemesinin bireysel başvuruyla ilgili yargılama yetkisini bu hâliyle etkisiz hâle getiriyorsunuz maalesef.

Dolayısıyla, Anayasa Mahkemesinin bireysel başvuruyla ilgili incelemeleri bir temyiz incelemesi değildir çünkü bireysel başvuru, kamu gücünü kullanan otoritenin bir ihlale yol açması durumunda müracaat edilen bir yoldur. Zaten Yargıtayın denetiminden geçmeden bir karar aleyhine Anayasa Mahkemesine müracaat edilemez. Tabii bir şekilde Anayasa Mahkemesinin önüne giden her karar Yargıtayın ya da kesin inceleme mercilerinin denetiminden geçmek zorundadır, laf kalabalığı yapmaya gerek yok.

Bir diğer önemli husus: Yargıtayın kararını temyiz incelemesi olarak incelemiyor Anayasa Mahkemesi çünkü ister ilk derece mahkemesi olsun ister istinaf olsun ister Yargıtay olsun bir karar verdiği zaman o karar artık bir kamu gücü hâline geliyor yani kamu kişinin hakkını ihlal ediyor. Burada incelenen bir Yargıtay kararı değil, Yargıtayın bir hak ihlalinin, Yargıtayın kamu gücünü kullanarak yapmış olduğu bir hak ihlalinin olup olmadığını tespittir. Bu tespit varsa Anayasa Mahkemesinin tespiti gidermeye ilgili çözüm yollarına da uymak durumundayız.

Son söz Meclis Başkanlığına: Anayasa Mahkemesi kararları yasama organı için de bağlayıcıdır.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BÜLENT KAYA (Devamla) – Sayın Meclis Başkanım, hadi, 3. Ceza Dairesi buna uymuyor "Ben de uymuyorum Anayasa Mahkemesi kararına." mı diyeceksiniz? Çünkü o karar yasama organını ve sizi de bağlıyor diyor, Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum. (Saadet Partisi sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Öneri üzerine İYİ Parti Grubu adına söz talebi Afyonkarahisar Milletvekili Hakan Şeref Olgun'a aittir.

Buyurun Sayın Olgun. (İYİ Parti sıralarından alkışlar)

İYİ PARTİ GRUBU ADINA HAKAN ŞEREF OLGUN (Afyonkarahisar) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; İstanbul'da görev yapan bir başsavcının yargıdaki yozlaşmaya dikkat çeken şikâyet mektubunu müteakip sözde krizin çıkarılması tabii ki dikkatleri bu kirli yapılardan uzaklaştırarak gündeme dahi getirilmek istenmeyen bu önemli konuyu bir anda siyasi bir kutuplaşmaya neden olacak tartışmanın zeminine çekmektedir. "Adalet mülkün temelidir." sözünün yalnızca mahkeme salonlarındaki dekorun bir parçası olduğu bir dönemden geçmekteyiz. Verilen her yargı kararı ağır bir şekilde eleştirilebilir ancak Anayasa'da öngörülen haklar çerçevesinde uygulanması gerekmektedir. Bunu yapmazsanız bireylerin devlet otoritesine karşı güvenliğini nasıl koruyacaksınız? Her fırsatta dile getirdiğimiz gibi, özellikle biz hukukçular için asıl mesele tarafların kimler olduğuna bakılmaksızın hukukun üstünlüğünü, hukuk devletini, anayasa düzeni müdafaa meselesidir. Anayasa Mahkemesi kararlarına uyulmamasıyla konu bireysel bir hak ihlali olmaktan çıkmış, bütün yurttaşlarımız açısından da hukuk güvenliği sorununa dönüşmüştür. Sayın milletvekilleri, hukuk hepimizin ortak yaşamını düzenleyen, herkesin uymak zorunda olduğu kurallara bütündür. Bu kurallara devlet erklerinin uymaması ve uymamakta ısrar etmesi sistemde meşruiyet sorunu yaşatmaktadır. Bu sebeple, hukuk zeminini kaybetmek ve ona uyulmamasına göz yummak kimsenin menfaatine değildir. Anayasa'da yer alan hukuk devleti ilkesi hepimizin güvencesidir. Ülkede Anayasa Mahkemesi kararları dikkate alınmama başladıysa o ülke bitme yoluna girmiş demektir; ekonomi, hukuk, insan hakları, demokrasi ve en önemlisi laik, hukuksal üstünlüğe sahip cumhuriyet tehlike altında demektir. Anayasa Mahkemesi kararına, gerekçesine ve içeriğine katılmamak bu kararı yok sayma ve göz ardı etme hakkını ve yetkisini tanımaz. Aksi hâlde yargılama ve kanun yolları dışında yargının infazı gereken kararları tartışılabilir hâle geleceği gibi, Anayasa madde 138/4'e rağmen yargı kararlarının gereğinin yerine getirilmesinden kaçınılması yolu açılır, hatta bu kanun yolunun kullanılması alışkanlık hâline dönüşebilir.

Değerli milletvekilleri, sözlerime son verirken emeklilerimizin çılgınlıklarını burada dile getirmek istiyorum. Emekli maaşları ülkede temel insani ihtiyaçları karşılamak için ödenen asgari ücretin çok çok altında kalmış durumdadır. Özellikle emeklilere "Sen minimum ücretin de altında bir şekilde yaşamaya ve hayatta kalmaya çalış. Artık ne yaparsın, nasıl yaparsın, orası senin bileceğin iş." denmiştir. Bu, hepimiz için utanç vericidir, bıçak kemiğe dayanmıştır.

Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum. (İYİ Parti sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Öneri üzerine Cumhuriyet Halk Partisi Grubu adına söz talebi Şanlıurfa Milletvekili Mahmut Tanal'a aittir.

Buyurun Sayın Tanal. (CHP sıralarından alkışlar)

CHP GRUBU ADINA MAHMUT TANAL (Şanlıurfa) - Değerli Başkanım, değerli milletvekilleri; hepinizi saygıyla hürmetle selamlıyorum.

Tabii, burada araştırılması gereken konu Can Atalay'ın milletvekili seçilmeden önce 2839 sayılı Milletvekili Seçimi Kanunu ve Anayasa'mızın hükümleri uyarınca seçilme yeterliliğine sahip mi, değil mi konusu. Can Atalay milletvekili adaylığına

başvurduğu zaman, o dönem gerek 2839 sayılı Milletvekili Seçimi Kanunu gerek Anayasa hükümleri uyarınca Yüksek Seçim Kurulu "Seçilmesinde bir sakınca yoktur." diye milletvekili adayı olarak gösterildi ve milletvekili seçildiği dönemde dosyası Yargıtaydaydı, o dönem dosyası onaylanmamıştı. Mevcut olan Anayasa'nın 83'üncü maddesinin ikinci fıkrası der ki: "Seçimden önce veya sonra bir suç işlediği ileri sürülen bir milletvekili, Meclisin kararı olmadıkça tutulamaz, sorguya çekilemez, tutuklanamaz ve yargılanamaz." Bam teli burası. Anayasa'nın 83'üncü maddesi uyarınca Yargıtayda bekleyen dosyaya milletvekili seçildikten sonra durma kararı vermek zorunda, durma kararından sonra... AK PARTİ öncesi ve sonrasını ikiye ayırmak lazım. AK PARTİ öncesindeki yargı AK PARTİ sonrasındaki yargıdan daha bağımsızdı, daha adildi, örnek kararlarla açıklayacağım: 1) Zafer gazetesi Başyazarı Mümtaz Faik Fenik cezaevinden 14 Mayıs 1950 tarihinde milletvekili seçilir, seçildikten üç gün sonra tahliye edilir. 2) Yine Türk siyasi tarihinde Osman Bölükbaşı 1950 yılında seçilir, aynı şekilde dört ay sonra tahliye edilir. 3) Ahmet Türk 1987 yılında cezaevindedir, milletvekili adayı gösterilir, milletvekili seçiminin yapılmasına dört gün kala, bakın daha seçilmeden önce, seçileceğine kesin gözle bakıldığı için tahliye edilir. Burada neyi söylemeye çalışıyoruz? Şimdi, Can Atalay; arkadaş, Anayasa Mahkemesi ihlal kararı veriyor, o dinlenmiyor. Anayasa'nın 158'inci maddesinin üçüncü fıkrası diyor ki: "Anayasa Mahkemesi kararları kesindir." Peki, yine aynı şekilde Anayasa hükmü yine 158 diyor ki: "Verilen kararlar yasama, yürütme, yargıyı, herkesi bağlar." sayın hukukçu avukatım.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

ALİ ÖZKAYA (Afyonkarahisar) – 153/6.

MAHMUT TANAL (Devamla) – 153/6 "Bağlar." diyor, 158 "Kesindir, buna tüm mahkemeler uymak zorundadır." diyor değerli arkadaşlar.

Özür dilerim, bitiriyorum.

Şimdi... Selamlamak için... Özür dilerim sizden.

BAŞKAN – Grup Başkan Vekillerimizin kararı, uzatmıyoruz.

MAHMUT TANAL (Devamla) – Efendim, Grup Başkan Vekilleri sizin üstünüzde olamaz, siz Meclis Başkan Vekilisiniz.

Söz hakkı sizin, özür dilerim.

BAŞKAN – Sayın Tanal, görüşümüzü Genel Kurulla paylaştık, lütfen tamamlayın.

MAHMUT TANAL (Devamla) – Yani şimdi, değerli arkadaşlarım, sözün kısası burada hani darbe suçlaması derler ya, Can Atalay'ın üzerinde kalem, Anayasa, kanun dışında hiç dokunmadı; yok zaten yani burada, Gezi olayları demokratik, barışçıl, silahsız bir eylemdir; buna Milliyetçi Hareket Partisinden milletvekili arkadaşlarımız da geldi, o dönemin il başkanı da geldi, AK PARTİ'li arkadaşlar da geldi.

İBRAHİM YURDUNUSEVEN (Afyonkarahisar) – Sayın Tanal, teşekkür ediyoruz. Teşekkür ediyoruz.

MAHMUT TANAL (Devamla) – Değerli arkadaşlar, Anayasa'yı ihlal etmek sadece tank, top tüfekte olmaz, eğer yargı mensupları... Hani nasıl 15 Temmuz darbesinde Ankara Cumhuriyet Başsavcılığı dedi ki: "Devlette darbeyi yapmak sadece top, tank, tüfekte olmaz; kamu gücünü kullanarak Anayasa'yı ihlal ediyorsa bunlar da darbe suçunu işliyor demektir." (CHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Teşekkür ederiz Sayın Tanal.

(AK PARTİ sıralarından gürültüler)

MAHMUT TANAL (Devamla) – Ve aynı şekilde, Ankara Cumhuriyet Başsavcılığının iddianamesindeki manevi cebir...

Yargıtay 3. Ceza Dairesi ile İstanbul 13. Ağır Ceza Mahkemesi manevi cebri uygulayarak, ülkede Anayasa'yı ihlal ederek, Anayasa'yı ilga ederek darbe suçu işlemişlerdir. (CHP sıralarından alkışlar, AK PARTİ sıralarından gürültüler)

BAŞKAN – Sayın Tanal, teşekkür ediyoruz.

Öneri üzerine Adalet ve Kalkınma Partisi Grubu adına söz talebi Afyonkarahisar Milletvekili Ali Özkaya'ya aittir.

Buyurun Sayın Özkaya. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

MAHMUT TANAL (Devamla) – Değerli Özkaya arkadaşımız iyi bir hukukçu ama siyasi kimliğini bir tarafa atarsa; bakın, siyasi kimliğini bir tarafa atarsa.

BAŞKAN – Sayın Tanal, lütfen kürsüden ayrılın, hatibi çağırdık, o konuşacak.

Sayın Tanal, teşekkür ediyoruz.

AK PARTİ GRUBU ADINA ALİ ÖZKAYA (Afyonkarahisar) – Sayın Başkan, saygıdeğer milletvekilleri ve aziz milletimiz; öncelikle vatan müdafaasında şehit olan aziz şehitlerimizi, en son geçen hafta Afyonkarahisar Sinanpaşa Çalışlar köyümüzden Teğmen Ramazan Günay kardeşimizi ve bütün şehitlerimizi rahmetle anıyorum, gazilerimize acil şifalar diliyorum. Annesi Firdevs Hanım'ın ve babası Ahmet Bey'in o gösterdiği mütevekkil tavır bütün şehitler adına her türlü saygıyı hak ediyor.

Değerli milletvekilleri, bugün Can Atalay davasıyla ilgili DEM PARTİ'nin verdiği önerge hakkında görüşlerimi beyan edeceğim. Öncelikle şunu söyleyeyim: Bireysel başvuruyu getiren AK PARTİ, Anayasa değişikliğini yapan biziz, buna karşı çıkan da siz saygıdeğer milletvekili arkadaşlarımızdır. Biz bunun doğru olduğuna, bu memleket için önemli bir kazanım olduğuna inanıyoruz. Anayasa kuralları içinde üstünlük kuralı yoktur, bir anayasa kuralının diğerine üstünlüğü yoktur; temel haklar ve çekirdek hakların öncelikleri vardır ancak biri diğerinden üstün değildir. Anayasa 153/6 "Anayasa Mahkemesi kararları herkesi bağlar; yargı, yasama, yürütmeyi bağlar." diyor ancak 154/1 ve 155/1'de Danıştayın idari yargının, Yargıtayın da adli yargının en üst karar mercisi olduğunu ve en son kararı söyleyeceğini söylüyor. Tabii, bireysel başvuruyu getirdiğiniz anda bunun bazen süper temyiz mahkemesine dönüşme ihtimali de işin içeriğinde mevcut. Şimdi, mesele şu: Can Atalay olayını kendi bağlamından koparmamak gerekiyor. Yargıtay diyor ki onama kararında: "Can Atalay'ın yaptığı Gezi olayları eylemleri Türk Ceza Kanunu 312'deki hükümete darbe suçudur, aslında müebbet verilmesi gerekir ancak karşı temyiz olmadığı için yardımdan ceza verilmiş, bunu onaylıyorum." Tutuklu olduğu ve hüküm aldığı dönemde milletvekili seçiliyor. Temel sorun şu: Sayın Tanal, bu 83'üncü maddenin iki istisnası vardır.

SİBEL SUIÇMEZ (Trabzon) – İstisnaya girmez.

ALİ ÖZKAYA (Devamla) – Birincisi, suçüstü ağır ceza hâlleri; ikincisi, 14'üncü maddedeki durumlar. 14'üncü maddedeki durumlarla ilgili ihtilaf şu: Efendim, burada bir pozitif düzenleme boşluğu var mı, yok mu? Bir kısım hukukçular diyor ki: "Burada pozitif düzenleme boşluğu yok, yargı dolduruyor." Bir kısım hukukçular da diyor ki: "Hayır, burada Terörle Mücadele Kanunu'nun 3'üncü maddesindeki mutlak terör suçları, 4'üncü maddesindeki teröre matuf suçları kapsar." Bunu düzenlemek CMK 161... Bu, bundan tartışmasız. Yargıtayın çok önemli vurguladığı bir husus var, diyor ki: "Kandil'deki terörist katiller ile Pensilvanya'daki terörist katillerin gelmesine engel olmak lazım. Dünyanın hiçbir demokrasisi kendisini yıkacak katillere yol ve imkân vermez."

Yüce Meclisi saygıyla selamlıyorum. (AK PARTİ sıralarından "Bravo" sesleri, alkışlar)

SİBEL SUIÇMEZ (Trabzon) – Anayasa Mahkemesi bunu tartışmış, "Yasama doldursun." diyor.

GÜLÜSTAN KILIÇ KOÇYİĞİT (Kars) – Sayın Başkan...

MAHMUT TANAL (Şanlıurfa) – Sayın Başkanım, sayın hatip benim soyadımı, adımı zikrederek yani benim yanlış beyanda bulunduğumu söyledi, sataşmada bulundu bana. 69'a göre... (AK PARTİ sıralarından gürültüler)

BAŞKAN – Buyurun, yerinizden bir dakika, yerinizden...

MAHMUT TANAL (Şanlıurfa) – Peki.

ALİ MAHİR BAŞARIR (Mersin) – Kürsüden Başkanım... Sataşma...

MAHMUT TANAL (Şanlıurfa) – Ama yani...

BAŞKAN – Yerinizden bir dakika Sayın Tanal.

Buyurun...

MAHMUT TANAL (Şanlıurfa) – Başkanım...

ALİ MAHİR BAŞARIR (Mersin) – Ama açık sataşma var, rica ediyorum, kürsüden konuşsun.

OSMAN SAĞLAM (Karaman) – Fazlasıyla burayı kullandı zaten.

MAHMUT TANAL (Şanlıurfa) – Sizden istirham ediyorum, kürsüde söylendi çünkü, sizden istirham ediyorum.

OSMAN SAĞLAM (Karaman) – Kürsüyü fazlasıyla kullandı zaten.

MAHMUT TANAL (Şanlıurfa) – Bu saate kadar bitmişti. Yani sataşmaya yer açmayacağım Sayın Başkan.

SİBEL SUIÇMEZ (Trabzon) – Bir de Anayasa Mahkemesi kararında tartışmış, “Boşluk var.” diyor, “Doldur.” diyor.

BAŞKAN – Sayın Tanal, yerinizden bir dakika lütfen.

MAHMUT TANAL (Şanlıurfa) – İstirham ediyorum sizden Başkan, ama kürsüden bana söylendi bu cümle.

ALİ MAHİR BAŞARIR (Mersin) – Sayın Başkanım, sataşma olduğu bir gerçek, kürsüden konuşsun. Bir gerçek sataşma olduğu.

BAŞKAN – Buyurun Sayın Tanal.

MAHMUT TANAL (Şanlıurfa) – Teşekkür ederim.

BAŞKAN – İki dakika; uzatmayacağımı belirtirim.

ALİ MAHİR BAŞARIR (Mersin) – İki dakika.

V.- SATAŞMALARA İLİŞKİN KONUŞMALAR (Devam)

5.- Şanlıurfa Milletvekili Mahmut Tanal’ın, Afyonkarahisar Milletvekili Ali Özkaya’nın DEM PARTİ grup önerisi üzerinde yaptığı konuşması sırasında şahsına sataşması nedeniyle konuşması

MAHMUT TANAL (Şanlıurfa) – Değerli Başkanım, değerli milletvekilleri; Anayasa’nın 158’inci maddesinin son fıkrası, üçüncü fıkrası açık ve net, netleştiriyorum: “Diğer mahkemelerle, -yani 13. Asliye Ceza ve Yargıtay- Anayasa Mahkemesi arasındaki görev uyumsuzluklarında, Anayasa Mahkemesinin kararı esas alınır.” Tartışmasız, tartışmasız.

ALİ ÖZKAYA (Afyonkarahisar) – Görev uyumsuzluklarında.

ERKAN AKÇAY (Manisa) – Görev uyumsuzluğu değil bu.

MAHMUT TANAL (Devamla) – Artı, yine aynı şekilde, 153’üncü maddesinin altıncı fıkrası herkesi bağlar diyor, kararları kesindir diyor. Değerli arkadaşlar, Anayasa daha ne yapsın ya, ne yazsın bu Anayasa? Bu Anayasa’ya göre aynı şekilde, emsal kararlar var, emsal kararlarda Gergerlioğlu kararı var, Enis Berberoğlu kararı var. Aynı Anayasa, aynı maddeler, uygulanan aynı kanun, uygulanan aynı Anayasa; neden çifte hukuk uygulanıyor? Biz suçta ve cezada eşitlik ve adalet istiyoruz, Can Atalay için eşitlik istiyoruz, Can Atalay için adalet istiyoruz. Hukuk güvenliğinin yok edildiği bir ülkede ekonomi ilerlemez, istihdam olmaz, enflasyon düşmez, ekonomi düzelmez. Yaratmış olduğunuz bu değerli arkadaşlar. Bu karar nedeniyle hukuk güvenliğini yok ettiğiniz için bizim ne yerli, millî yatırımcımız ülkede yatırım yapıyor ne yabancı yatırımcı gelip ülkede yatırım yapıyor. Hukuk güvenliğinin olmadığı bir ülkede enflasyon düşmez, paramızın değeri kaybolur; enflasyon sürekli yükselir, işsizlik sürekli artar. Yani burada biz ne dersek diyelim, AK PARTİ’nin, 2002’deki ruhu neyse ona dönmesini sizden istirham ediyorum. 2002’de nasıl o dönem...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Teşekkür ederiz Sayın Tanal.

MAHMUT TANAL (Devamla) - ...Irak’a giden tezkereye “Hayır.” diyen yürekli milletvekilleriniz var idi ise bugün de aynı yürekliliği gösterin, bu araştırılsın, hukuka aykırılıklar giderilsin.

BAŞKAN – Sayın Tanal, teşekkür ediyoruz.

MAHMUT TANAL (Devamla) - Aksi takdirde biz burada enflasyonla mücadele edemeyiz. (CHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Sayın Tanal, teşekkür ediyoruz.

Öneriyi oylarınıza...

GÜLÜSTAN KILIÇ KOÇYİĞİT (Kars) – Sayın Başkan...

BAŞKAN – Buyurun.

GÜLÜSTAN KILIÇ KOÇYİĞİT (Kars) – Bir dakika yerimden konuşabilir miyim? Çünkü burada aslında bir milletvekilinin hukuk karşısında nasıl yargılandığını görüyoruz ve bir sayın milletvekili de söz kullanırken o karara atfen “Katiller” dedi.

ALİ ÖZKAYA (Afyonkarahisar) – “Kandil’deki katiller.” dedim. Kandil’deki katilleri...

GÜLÜSTAN KILIÇ KOÇYİĞİT (Kars) – Bir dakika...

Şimdi, başka bir şey. (AK PARTİ sıralarından gürültüler)

ALİ ÖZKAYA (Afyonkarahisar) – “Kandil’in katilleri”nden niye alınıyorsunuz?

GÜLÜSTAN KILIÇ KOÇYİĞİT (Kars) – Sayın Başkan...

BAŞKAN – Sayın Özkaya, bir dinleyeyim.

ALİ ÖZKAYA (Afyonkarahisar) – Kusura bakmayın, öyle bir şey olamaz, “Kandil’deki katiller.” dedim ben. Niye üzerlerine alınıyorlar?

GÜLÜSTAN KILIÇ KOÇYİĞİT (Kars) – Sayın Başkan...

ALİ ÖZKAYA (Afyonkarahisar) - Niye üzerine alınıyorlar? Yok öyle bir şey.

ERKAN AKÇAY (Manisa) – Bunlar neyi savunuyorlar?

BAŞKAN – Ben dinleyemiyorum ama.

GÜLÜSTAN KILIÇ KOÇYİĞİT (Kars) – Sayın Başkan...

BAŞKAN – Bakın, ben Sayın Grup Başkan Vekilinin neden söz talep ettiğini duyamıyorum, lütfen, müdahale etmeyin. Ben bir dinleyeyim söz talebinin gerekçesini, lütfen.

GÜLÜSTAN KILIÇ KOÇYİĞİT (Kars) – Sayın Başkan...

ALİ ÖZKAYA (Afyonkarahisar) – Ama Sayın Başkan, siz de az önce Grup Başkan Vekilinin sözüyle kararınızı geri aldınız. Siz mi yönetiyorsunuz, Grup Başkan Vekili mi?

BAŞKAN – Sayın Özkaya... Sayın Özkaya...

ALİ ÖZKAYA (Afyonkarahisar) – Hayır, efendim.

BAŞKAN – Bir Grup Başkan Vekili konuşuyor, neden söz talep ettiğini duyamıyorum.

ALİ ÖZKAYA (Afyonkarahisar) – Gayet iyi duyuyorsunuz.

BAŞKAN – O nedenle, lütfen, dinleyeceğim, karar vereceğim.

ALİ ÖZKAYA (Afyonkarahisar) – Gayet iyi duyuyorsunuz Sayın Başkan.

GÜLÜSTAN KILIÇ KOÇYİĞİT (Kars) – Sayın Başkan, bir Can Atalay kararını konuşuyoruz, yargıdaki hukuksuzluğu konuşuyoruz, yargıdaki skandalı konuşuyoruz. Bu kararı konuşurken bunun üzerine yapılan bir konuşmada...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

GÜLÜSTAN KILIÇ KOÇYİĞİT (Kars) - ...Kandil'e, Pensilvanya'ya referanslar veriliyorsa eğer bu şu demektir. Bu ülkenin anayasal...

ERKAN AKÇAY (Manisa) – Kandil'e sataşmadan söz istiyor, "Kandil'e sataşıldı." diyor Sayın Başkan.

ALİ ÖZKAYA (Afyonkarahisar) – Benim ilimden 60 şehit verildi benim milletvekili olduğum dönemde. Kandil'deki katili konuşurum.

BAŞKAN – Sayın Koçyiğit...

GÜLÜSTAN KILIÇ KOÇYİĞİT (Kars) – İfade ediyorum Sayın Başkan.

BAŞKAN - Tutanakları isteyeceğim, bir sataşma varsa, bir konu varsa tekrar size söz vereceğim.

ERKAN AKÇAY (Manisa) – Kandil'e sataştilar, savunmasını bunlar yapıyor.

BAŞKAN - Öneriyi oylarınıza sunacağım.

GÜLÜSTAN KILIÇ KOÇYİĞİT (Kars) – Bu ülkenin Anayasa Mahkemesi...

BAŞKAN – Sayın Koçyiğit, tutanakları isteyeceğim, ben duymadım dediğini, isteyeceğim.

GÜLÜSTAN KILIÇ KOÇYİĞİT (Kars) – Tamamlamama izin verin.

BAŞKAN - Tamamlayın lütfen.

GÜLÜSTAN KILIÇ KOÇYİĞİT (Kars) – Bu ülkedeki Anayasa Mahkemesinin çok açık ve net olan...

ALİ ÖZKAYA (Afyonkarahisar) – Benim milletvekili olduğum dönemde 60 şehit verdik ilimde. Ben Kandil'deki katilleri konuşurum, hiç kimse de bir şey diyemez.

GÜLÜSTAN KILIÇ KOÇYİĞİT (Kars) – ...153/6'ncı fıkrası açık olan bir şeyi...

BAŞKAN – Sayın Koçyiğit, tutanağı isteyeceğim, itirazlarınıza bakacağım, eğer yerindeyse size söz vereceğim.

VII.- ÖNERİLER (Devam)

B) Siyasi Parti Grubu Önerileri (Devam)

3.- DEM PARTİ Grubunun, Grup Başkan Vekilleri Kars Milletvekili Gülüstan Kılıç Koçyiğit ve Muş Milletvekili Sezai Temelli tarafından, AYM kararlarının uygulanmamasının yarattığı ve yaratacağı etkilerin araştırılması amacıyla 16/1/2024 tarihinde Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına verilmiş olan Meclis araştırması önergesinin ön görüşmelerinin, Genel Kurulun 17 Ocak 2024 Çarşamba günü birleşiminde yapılmasına ilişkin önerisi (Devam)

BAŞKAN – Öneriyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Öneri kabul edilmemiştir.

Cumhuriyet Halk Partisi Grubunun İç Tüzük'ün 19'uncu maddesine göre verilmiş bir önerisi bulunmaktadır.

Okutup işleme alacağım ve oylarınıza sunacağım.

Okutuyorum:

4.- CHP Grubunun, Malatya Milletvekili Veli Ağbaba ve arkadaşları tarafından, emeklilerin maaşlarında yıllar içinde yaşanan kaybın ve yaşamış oldukları ekonomik sorunların araştırılması amacıyla 17/1/2024 tarihinde Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına verilmiş olan Meclis araştırması önergesinin ön görüşmelerinin, Genel Kurulun 17 Ocak 2024 Çarşamba günü birleşiminde yapılmasına ilişkin önerisi

17/1/2024

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Danışma Kurulu; 17/1/2024 Çarşamba günü (bugün) toplanamadığından, Grubumuzun aşağıdaki önerisinin, İç Tüzük'ün 19'uncu maddesi gereğince Genel Kurulun onayına sunulmasını saygılarımla arz ederim.

Ali Mahir Başarır

Mersin

Grup Başkan Vekili

Öneri:

Malatya Milletvekili Veli Ağbaba ve arkadaşları tarafından emeklilerimizin maaşlarında yıllar içinde yaşanan kaybın ve yaşamış oldukları ekonomik sorunların araştırılması amacıyla 17/1/2024 tarihinde Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına verilmiş olan (417 sıra no.lu) Meclis araştırma önergesinin, diğer önergelerin önüne alınarak, görüşmelerinin 17/1/2024 Çarşamba günü birleşimde yapılması önerilmiştir.

BAŞKAN – Önerinin gerekçesini açıklamak üzere söz talebi Bursa Milletvekili Kayıhan Pala'ya aittir.

Buyurun Sayın Pala. (CHP sıralarından alkışlar)

CHP GRUBU ADINA KAYIHAN PALA (Bursa) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; hepinizi saygıyla selamlıyorum.

Şimdi, dün açıklanan kararlara göre henüz Meclisimize gelmemiş olmakla birlikte emekli maaşlarında bir artış öngörüldüğü ancak sözüme şuradan başlamak isterim: Emekli maaşlarında öngörülen artış çok düşüktür ve Adalet ve Kalkınma Partisi dönemindeki kayıp çok yüksektir. Bir tek rakamla bu durumu açıklayalım: 2002'de en düşük emekli maaşının asgari ücretle arasındaki fark 1,3 kattı. En düşük emekli maaşı asgari ücretin 1,3 kat fazlasıydı, dün açıklanan rakamlar eğer bu Meclisten de aynen geçecek olursa maalesef en düşük emekli maaşı asgari ücretin yalnızca yüzde 59'u kadar olacak. Bu, kabul edilemez bir durumdur çünkü biliyorsunuz emekli maaşları aslında bir sosyal koruma programıdır. Siz, bu kadar düşük emekli maaşıyla kimseyi koruyamazsınız. Bu yıl "emekliler yılı" olarak ilan ediliyor ama -en sonda söyleyeceğimizi en başta söyleyelim- bu kadar düşük bir emekli maaşıyla bu yıl ancak emeklilerin eğer şansları varsa hayatta kalma yılı olarak ilan edilebilir, emekliler yılı olarak maalesef değil. (CHP sıralarından alkışlar)

Bakin, açlık sınırı 14 bin liranın üstünde, o da şimdilik. Bu maaşlar aylar sonra aynı kalırken açlık sınırı bu enflasyonist ortamda çok daha yüksek olacak. Yoksulluk sınırı 47 bin liranın üstünde, o da şimdilik. Şimdi, özellikle emekli maaşı alan milletvekillerine sesleniyorum: Sizler 96 bin lira emekli maaşı alırken 10 bin lira emekli maaşı alanların o rakamla nasıl geçinebileceğini düşünüyorsunuz? (CHP sıralarından alkışlar) Bu, gerçekten haksızlıktır, eşitsizdir.

Değerli arkadaşlar, bir yandan Türkiye'de emeklilerin sayısı artıyor ama maalesef Adalet ve Kalkınma Partisinin ekonomi politikaları nedeniyle gayrisafi yurt içi hasıladan emeklilere ayrılan pay azalıyor. Bu, kabul edilemez. Bir rakam vereyim size, çok geriye gitmeyelim: 2010'da emeklilerin ülkemizdeki nüfusa oranı yaklaşık yüzde 13'ken, şimdi bu rakam yüzde 16'yı geçmiş durumda; nüfus içerisindeki payları artıyor.

Peki, gayrisafi yurt içi hasıladan aktardığınız paydaki değişim ne? 2010'da yüzde 6,8'ini emeklilere ayırırken nüfus

artmış olduğu hâlde bugün ayırmaya çalıştığınız oran yalnızca yüzde 4,5; bu kabul edilemez. Bu rakamlar örneğin Almanya'da yüzde 13 civarında, komşumuz Yunanistan'da ise yüzde 16'nın üzerindedir.

Bir başka önemli sorun, emekli maaşlarındaki artış yönteminin yanlışlığına ilişkindir. Her defasında Sayın Cumhurbaşkanının "Yüzde 5 artırıyoruz." ya da "Şu kadar artırıyoruz." demesine bağlı bir sistem kabul edilemez. Kaldı ki özellikle emekli maaşı 7.013 liranın altında olanlar söz konusu olduğunda artış yüzde 33'ler civarındadır, dolayısıyla Cumhuriyet Halk Partisinin önerisini lütfen dikkate alın, emekli maaşlarındaki artışın asgari ücretteki artışla endekslenmesi önerisi çok yerindedir.

Ayrıca, ülkemizdeki sosyal güvenlik kurumlarından emekli olanlar arasında çok ciddi bir eşitsizlik var. Emekli Sandığından emekli olan ile SSK'den ve BAĞ-KUR'dan emekli olanlar arasındaki emekli maaşı farklılıkları kabul edilemeyecek düzeydedir, bu eşitsizliklerin giderilmesi gerekir. Bu enflasyonist ortamda insanların gerçekten temel gıdalara erişmekle bile ilgili sorunları olduğunu vurgulamak zorundayım.

Değerli milletvekilleri, emeğin ulusal gelirden aldığı payı hep birlikte artırmak zorundayız. Adalet ve Kalkınma Partisi dönemindeki sosyal politikalar ve ekonomik politikalar, maalesef, emeğin ulusal gelirden aldığı payı giderek azaltmıştır. Hem emeğin ulusal gelirden aldığı payı arttırmak hem asgari ücreti yaşanabilir bir düzeye çıkarmak ve emeklilerin alacağı en düşük emekli maaşını da asgari ücret düzeyine çıkarmak zorundayız. Asgari ücretteki artışa benzer bir artışın da emekliler tarafından her artış döneminde yaşanması gerekir.

Ülkede kaynak sorunu yoktur, ülkedeki kaynak sorununu iddia edenler sarayın harcamalarına baksınlar, ülkede kaynak sorunu olduğunu iddia edenler özellikle Türkiye'nin ekonomi politikasındaki gereksiz harcamalara baksınlar. Dolayısıyla, özellikle tekrar ediyorum: Emekli maaşı alan milletvekillerini, saraydan gelenleri buradan geçirmeye değil, vicdanlarının sesine uyarak en düşük emekli maaşını artırmaya davet ediyorum.

Hepinizi saygıyla selamlıyorum. (CHP sıralarından alkışlar)

ERKAN AKÇAY (Manisa) – Sen dilekçe ver.

VAHİT KAYIRICI (Çorum) – Dilekçe ver, dilekçe.

BAŞKAN – Öneri üzerine Saadet Partisi Grubu adına söz talebi İstanbul Milletvekili İsa Mesih Şahin'e aittir.

Buyurun Sayın Şahin. (Saadet Partisi sıralarından alkışlar)

SAADET PARTİSİ GRUBU ADINA İSA MESİH ŞAHİN (İstanbul) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum.

Aylardır burada vahim bir soruna dikkat çekiyoruz, "7.500 lira maaşla emeklimiz nasıl geçinecek?" diye haykırmaya çalışıyoruz. İsrarla dediniz ki: "Ocak ayını bekleyin." Bekledik, sonuç: Dağ fare doğurdu, emeklimize 10 bin lira maaşı reva gördünüz, emeklimizi enflasyona ezdirmeyi reva gördünüz. Şimdi de temmuz ayını işaret ediyorsunuz. Değerli milletvekilleri, bunun adı, futboldaki tabirle, top çevirmektir. Gidin nerede neyi çeviriyorsanız çevirin ancak emeklimizin kaderi üzerinden top çevirmeyin. Yazıktır, günahıdır, ayıptır.

Evet, şimdi vicdanınıza sormak istiyorum: Emekli bu maaşla ne yapacak, emekli bu maaşla kirayı nasıl ödeyecek, mutfığa ne alacak, çocuğunu nasıl okutacak, faturaları nasıl ödeyecek, ne giyecek, ne yiyecek? Bunu cevaplayın diye sormuyorum arkadaşlar; empati yapın, emeklinin yerine kendinizi koyun, düşünün diye sormaya çalışıyorum.

Evet, ben bir muhalefet milletvekiliyim ancak sokakta bir emeklimiz bize hesap sorduğunda yetkimiz olmadığı hâlde, düzeltme imkânımız olmadığı hâlde bizim yüzümüz kızarıyor arkadaşlar, size emeklimiz hesap sorduğunda hangi duyguyu yaşıyorsunuz, bunu gerçekten merak ediyorum; yüzünüz kızarıyor mu, utanıyor musunuz, sıkılıyor musunuz? Bunu gerçekten merak ediyorum.

TÜRK-İŞ'in açlık sınırı; arkadaşlar, geçen ay 14.431 lira; emekli maaşını 10 bin lira açıkladınız, bunun anlamı ne? Emeklimize borçlanıyorsunuz. Bir de üzerine 2024 yılı yüzde 36 enflasyonu ekleyin -o da tutarsa- yani emekliye borçlanmanız katlanarak büyüyecek. Bu maaş gözden geçirilmelidir, en düşük emekli maaşı asgari ücret seviyesine çıkarılmalıdır.

Evet, Yavuz Bülent Bâkiler'in güzel bir şiiri var, bilirsiniz:

"Ben Anadolu'yum..."

Yıllar yılı susuz kaldım, yıllar yılı aç...

Şükrederek kalktığım sofralarımnda

Ya soğan ekmek olur ya bulamaç..."

Yavuz Bülent Bâkiler şiirlerinde hep Anadolu'nun yokluğundan bahsederken bu yokluk içerisinde Anadolu insanımızın da hep vatanına ve devletine bağlılığından ve vefasından bahseder. Bizim insanımız devlet ne zaman dara düşmüşse her zaman devletine elini uzatmıştır. Şimdi insanımız, emeklimiz devletinden elini uzatmasını bekliyor, bu eli uzatmak zorundasınız, korkarız ki bu el uzatılmazsa değerli milletvekilleri -asıl söylemek istediğim bu- Anadolu insanımızın o tertemiz duyguları, o vefası, o bağlılığı töpülenir diye korkuyoruz. Bu açıdan da düşünmenizi özellikle rica ediyorum, Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum.

BAŞKAN – Öneri üzerinde İYİ Parti Grubu adına söz talebi Aksaray Milletvekili Turan Yaldir'a aittir.

Buyurun Sayın Yaldir. (İYİ Parti sıralarından alkışlar)

İYİ PARTİ GRUBU ADINA TURAN YALDIR (Aksaray) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; İYİ Parti Grubum adına söz almış bulunuyor, hepinizi saygıyla selamlıyorum.

Pençe-Kilit Harekâtı bölgesinde şehit düşen Aksaraylı hemşehrimiz Üsteğmen Gökhan Delen ve silah arkadaşlarına Allah'tan rahmet diliyorum. Unutmayalım ki bu memlekette güven içerisinde yaşayabiliyorsak, bu kürsüde rahatça konuşabiliyorsak bunu bu memleket ve bayrak için göğsünü siper, canını feda eden nice vatan evlatlarına borçluyuz. Onlar analarının kuzuları, Türk yurdunun yiğit kahramanlarıdır. Bir tarafta kahramanlarımız kahpe pusularda şehit düşerken diğer tarafta terör örgütünün siyasal uzantısı malum partinin bu kürsüden her fırsatta Türk devletini tehdit edip terör örgütü ve bebek katilinin propagandasını yapması, dokunulmazlık zırhına sığınarak işlenen bir terör suçudur. Yaptığı açılımla bu pervasızlığa önce yol açıp sonra görmezden gelenleri ve üç beş belediye kazanmak kaygısıyla üç maymunu oynayıp tavırsız kalanları Türk milleti de tarih de affetmeyecektir. (İYİ Parti sıralarından alkışlar) Parlamentosunda terörist besleyen ve terör örgütü propagandası yapılan hiçbir devlet yoktur. Türkiye Cumhuriyeti bir hukuk devletiyse acilen gereken yapılmalıdır.

Değerli milletvekilleri, emekliler Hükümetten bir lütuf beklemiyor. Yıllarca alın teriyle çalışıp ödedikleri primlerin ve emeklerinin karşılığı olarak insanca yaşamak istiyorlar. Hayat pahalılığı dayanılmaz noktaya gelmişken Hükümet bu maaşları emekliye reva görmemelidir. En düşük emekli maaşı asgari ücret seviyesine getirilmelidir. Emekliye 10 bin TL gibi açlık sınırının çok altında maaş vermek "Ölme ama sürün." demektir. Emeklilerimiz en temel ihtiyaçları olan barınma, beslenme ve sağlık ihtiyaçlarını karşılayamaz hâle gelmiştir. Emeklilerimiz evlerinde huzur içerisinde torun sevmeleri gerekirken enflasyona ezdirilmiş, tekrar çalışmaya mecbur bırakılmış ve yardıma muhtaç hâle gelmişlerdir. TBMM'nin önceliği emeklilerimizin hayatlarının geri kalanını insan onuruna yakışır bir şekilde, kaygısız ve mutlu geçirmesini sağlamak olmalıdır. Buradan Hükümete sesleniyorum: Emeklimize bunu reva görüyor iseniz kamuda yaşanan israfa, yandaş bürokrata verilen 3, 4, 5 hatta 6 maaş uygulamasına ve Gazi Meclisimizin çatısı altında bugün milletvekilliği yapan, aynı anda hem çalışan hem emekli maaşı alan milletvekillerinin 2 maaş

alma uygulamasına son vermelisiniz.

Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum. (İYİ Parti sıralarından alkışlar)

DURSUN MÜSAVAT DERVİŞOĞLU (İzmir) – Bravo!

BAŞKAN – Öneri üzerine Halkların Eşitlik ve Demokrasi Partisi Grubu adına söz talebi Mersin Milletvekili Perihan Koca'ya aittir.

Buyurun Sayın Koca. (DEM PARTİ sıralarından alkışlar)

DEM PARTİ GRUBU ADINA PERİHAN KOCA (Mersin) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri, değerli halkımız; dün AKP Genel Başkanı Erdoğan 2024 yılının emekliler yılı olduğunu söyleyerek emekli maaşlarının 10 bin TL'ye çıkarıldığını -sözde- açıkladı. Erdoğan her konuştuğunda Erdoğan medyası "Müjde" diye spotlar geçse de müjde olarak duyurduğunuz her şey emeklinin, emekçinin ölüm fermanından başka bir anlam taşıyor ne yazık ki. Bakın, rakamlar açık ve net bir şekilde ortada. Emekli aylıkları son yirmi iki yılda küçüldükçe küçülmüş durumda; 2003 yılında emekli aylıkları asgari ücretin 1,5 katıydı, primlerinin yüzde 70'i emekli maaşı olarak emeklilere bağlanıyordu. Yirmi yılda gitgide gerileyerek kuş kadar kalan emekli maaşları bugün insanların aklıyla alay edilerek hiç utanmadan "Müjde" diye sunulabiliyor ne yazık ki.

Değerli hazırun, yine, ne yazık ki geldiğimiz aşamada Türkiye emekçiler açısından tam bir cehenneme dönüşmüş, dönüştürülmüş durumda. Zaten çalışma hayatları boyunca insanların posasını çıkarıyorlar, kötü çalışma koşulları, düşük ücretler, yoğun çalışma açısından emekçilerin bedenleri ve zihinleri son damlasına kadar sömürülüyor, tüketiliyor. Hâl böyleyken bu çalışma rejimi gerçekliğinde emekli olmak imkânsız bir hayale dönüşmüş durumda. Emeklilik hakkını kazanabilenlere devletin yaklaşımı ise emeklileri gereksiz, fazlalık bir nüfus olarak görmekten ibaret oluyor. Emekliler -deyim yerindeyse- suyu sıkılıp bir köşeye atılan meyve muamelesi görüyorlar. Çalışma hayatından çekildikleri için patronların ve devletin sırtında bir yük olarak görülüyorlar. Dolayısıyla, bu giderleri sırtlarından ne kadar atabileceklerinin hesabını kitabını en ince ayrıntısına kadar yapıyorlar ve gelip burada iktidar milletvekillerine bu Mecliste, bu kararları oylatıyorlar.

Değerli hazırun, buradan özellikle şunu ifade etmek isterim: Emeklilik hakkı devletin ve patronların çalışanlara bahsettiği bir durum değildir, lütfet, sadaka değildir; emeklilik hakları ve emekliler yıllarca boğazlarından kısıarak ödedikleri primlerin karşılığı olan haklarını talep ediyorlar. O yüzden hak temelli bir bütünlükle emeklilik politikası gerekiyor. "Emeklimizi enflasyona ezdirmedik." yalanına sığınmak, emekliler için demagoji yapmak yerine yapısal reformlar gerekiyor; bu düzene mahkûm değiliz ve alternatifimiz de değildir. Sadaka kültürü ve devlete muhtaç bırakılmaya karşı hak temelli sosyal dayanışma politikaları inşa edilmelidir diyoruz. Emekli ve yaşlıların sağlık ve bakım gibi temel gereksinimleri kamu bütçesinden karşılanmalıdır. Emeklilerin yıllar içinde kazandıkları ücretsiz ulaşım hakkı şu anda birçok belediye tarafından gasbediliyor.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

PERİHAN KOCA (Devamla) – Ücretsiz ulaşım hakları derhâl iade edilmeli, gerekli düzenlemeler yapılmalıdır.

Sürem ne yazık ki yetmedi.

Emeklilere görülen şey koca bir hiç şeklinde olmamalıdır. Bu yüzden, bizler burada emekliler için, emekçiler için alternatif bir politika inşa etmekle yükümlüyüz.

Teşekkürler. (DEM PARTİ sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Öneri üzerinde Adalet ve Kalkınma Partisi Grubu adına söz talebi Adıyaman Milletvekili Resul Kurt'a aittir.

Buyurun Sayın Kurt. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

AK PARTİ GRUBU ADINA RESUL KURT (Adıyaman) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; Gazi Meclisimizi ve aziz vatandaşlarımızı saygıyla selamlıyorum.

Öncelikle, Irak'ın kuzeyinde Pençe-Kilit Harekâtı'nda şehit olan Mehmetçiklerimize Allah'tan rahmet, yaralanan ve tedavileri devam eden gazilerimize acil şifalar diliyorum.

AK PARTİ hükümetimizin iktidara geldiği yıl sonu olan 2002 Aralık ayında en düşük SSK emekli aylığı 252 lira, birinci basamak için en düşük BAĞ-KUR aylığı 106 lira, altıncı basamak için en düşük BAĞ-KUR aylığı 141 lira, birinci basamak için en düşük tarım BAĞ-KUR aylığı 56 lira, altıncı basamak için en düşük tarım BAĞ-KUR aylığı 94 lira olarak uygulanmaktaydı. 58'inci Hükümetin görevine geldiğinde ilk yaptığı icraatlardan biri emeklilere seyyanen zam yapmak olup bütçe imkânları çerçevesinde SSK emekli aylıklarına 75 TL, BAĞ-KUR emekli aylıklarına 75 ve 100 TL, tarım BAĞ-KUR aylıklarına da 100 TL seyyanen bir artış yapılmıştır. Bu ödenen emekli aylıklarının 2002 yılındaki dolar kuruna göre en düşük SSK emeklisi aylığı 154 dolar, en düşük birinci basamak BAĞ-KUR aylığı 65 dolar, en düşük altıncı basamak BAĞ-KUR aylığı 86 dolar, en düşük birinci basamak tarım BAĞ-KUR aylığı 34 dolar, en düşük altıncı basamak tarım BAĞ-KUR aylığı da yine 57 dolar olarak uygulanmaktaydı. Sigortalıların sağlık hizmetlerinden yararlanması da o dönem için -hatırlayacaksınız- son derece yetersizdi. Bugün için en düşük emekli aylığı 10 bin TL olup dolar kuruna göre en düşük emekli aylığı 330 doların üzerindedir. Dolar kuru üzerinden en düşük emekli aylığına yüzde 215 ile yüzde 972 oranında bir artış getirilmiştir. Yine, 2002 Aralık döneminde en düşük tarım BAĞ-KUR emeklisinin aylığı 34 dolarken bugün için 332 dolar olup yüzde 972 artış söz konusu olmuştur. En düşük emekli aylığı 10 bin TL iken en yüksek emekli aylığı SSK emeklileri için 59.640 TL civarındadır. Dolayısıyla emeklilerin elbette ki tamamı 10 bin lira almıyor, ödediği prime göre SSK primleri ne kadar yüksekse emekli aylıkları da bu kadar yüksek belirleniyor. 10 bin lira alan emekli olduğu gibi 59.640 lira alan işçi emeklisi kardeşlerimiz de bulunmaktadır.

SİBEL SUIÇMEZ (Trabzon) – Emekliler sizi büyük bir sevgiyle dinliyor şu an(!)

RESUL KURT (Devamla) – Dolayısıyla sosyal sigortacılık şudur: Ödediğiniz primlere göre, çalıştığınız gün sayısına göre emekli aylığınız hesaplanır diyor, Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Öneriyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Öneri kabul edilmemiştir.

Danışma Kurulunun bir önerisi vardır, okutup oylarınıza sunacağım.

A) Danışma Kurulu Önerileri (Devam)

2.- Danışma Kurulunun, Genel Kurulun 17 Ocak 2024 Çarşamba günü (bugün) birleşiminde gündemin "Seçim" kısmında RTÜK'te boş bulunan bir üyelik için seçimin yapılmasına ve seçimin yapılmasının ardından bu birleşiminde başkaca bir işin görüşülmemesine, 18 Ocak 2024 Perşembe günü toplanmamasına ilişkin önerisi

No: 18

17/1/2024

Danışma Kurulu Önerisi

Danışma Kurulunun 17/1/2024 Çarşamba günü (bugün) yaptığı toplantıda aşağıdaki önerilerin Genel Kurulun onayına sunulması uygun görülmüştür.

Numan Kurtulmuş
Türkiye Büyük Millet Meclisi
Başkanı

Leyla Şahin Usta
Adalet ve Kalkınma Partisi
Grubu Başkan Vekili

Ali Mahir Başarır
Cumhuriyet Halk Partisi
Grubu Başkan Vekili

Gülüstan Kılıç Koçyiğit
Halkların Eşitlik ve Demokrasi Partisi
Grubu Başkan Vekili

Erkan Akçay
Milliyetçi Hareket Partisi
Grubu Başkan Vekili

Erhan Usta
İYİ Parti
Grubu Başkan Vekili

Bülent Kaya
Saadet Partisi
Grubu Başkan Vekili

Öneriler:

Genel Kurulun 17 Ocak 2024 Çarşamba günü (bugün) birleşiminde gündemin "Seçim" kısmında RTÜK'te boş bulunan 1 üyelik için seçimin yapılması ve seçimin yapılmasının ardından bu birleşiminde başkaca bir işin görüşülmemesi, 18 Ocak 2024 Perşembe günü toplanmaması önerilmiştir.

BAŞKAN – Öneriyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Öneri kabul edilmiştir.
Gündemin "Seçim" kısmına geçiyoruz.

VIII.- SEÇİMLER

A) Komisyonlarda Açık Bulunan Üyeliklere Seçim

1.- Plan ve Bütçe Komisyonunda açık bulunan üyeliğe seçim

BAŞKAN - Plan ve Bütçe Komisyonunda boş bulunan ve Halkların Eşitlik ve Demokrasi Partisi Grubuna düşen 1 üyelik için Antalya Milletvekili Hakkı Saruhan Oluç aday gösterilmiştir.

Oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.

2.- Dışişleri Komisyonunda açık bulunan üyeliğe seçim

BAŞKAN - Dışişleri Komisyonunda boş bulunan ve Cumhuriyet Halk Partisi Grubuna düşen 1 üyelik için İstanbul Milletvekili Yunus Emre aday gösterilmiştir.

Oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.

B) Radyo ve Televizyon Üst Kuruluna Üye Seçimi

1.- Radyo ve Televizyon Üst Kurulunda açık bulunan üyeliğe seçim

BAŞKAN - Alınan karar gereğince Radyo ve Televizyon Üst Kurulunda boş bulunan 1 üyelik için Anayasa'nın 133'üncü ve 6112 sayılı Radyo ve Televizyonların Kuruluş ve Yayın Hizmetleri Hakkında Kanun'un 35'inci maddeleri gereğince seçim yapacağız.

Üst Kurulda boş bulunan ve İYİ Parti Grubuna düşen 1 üyelik için 2 aday gösterilmiştir. Adayların soyadlarının alfabetik sırasına göre oy pusulası bastırılmıştır. Toplantı ve karar yeter sayısı mevcut olmak şartıyla, seçimde aday listelerinde en çok oyu alan aday seçilmiş olacaktır.

Şimdi adayların adlarını soyadı sırasına göre okuyorum:

İYİ Parti Grubu tarafından gösterilen adaylar: Ahmet Can Buğday, Hüseyin Raşit Yılmaz.

Şimdi oylamanın sayım ve dökümü için ad çekme suretiyle 5 kişilik bir tasnif komisyonu tespit edilecektir. Tasnif komisyonuna seçilen üyeler oylama işlemi bittikten sonra komisyon sıralarında yerlerini alacaklardır.

Sayın Zeki Korkutata? Yok.

Sayın Ali Temür? Yok.

Sayın Türker Ateş? Yok.

Sayın Öznur Bartin? Yok.

Sayın Lütfi Bayraktar? Burada.

Sayın Sururi Çorabatır? Yok.

Sayın Nimet Özdemir? Burada.

Sayın Orhan Erdem? Yok.

Sayın İbrahim Ufuk Kaynak? Burada.

Sayın İnanç Sıraç Kara Ölmeztoprak? Yok.

Sayın Kadri Enis Berberoğlu? Yok.

Sayın Turan Yaldır? Burada.

Sayın Uğur Bayraktutan? Yok.

Sayın Ayhan Salman? Burada.

Sayın Ahmet Gökhan Sarıçam? Yok.

Sayın Gülcan Kaçmaz Sayıgıt? Yok.

Sayın Asu Kaya? Yok.

5 kişilik Tasnif Komisyonu oluşmuştur.

Şimdi oylamanın ne şekilde yapılacağını arz ediyorum:

Komisyon sıralarından birinci sıradaki Kâtip Üye Adana'dan başlayarak İstanbul'a kadar -İstanbul dâhil- ikinci sırada yer alan Kâtip Üye ise İzmir'den başlayarak Zonguldak'a kadar -Zonguldak dâhil- adı okunan milletvekillerinin adını ad defterine işaretleyecektir. Adı işaretlenen milletvekiline birer mühürlü oy pusulası ile zarf verilecektir. Adını ad defterine işaretlettiren ve mühürlü oy pusulasını alan sayın üye kabine girerek aday listesinden bir adayın isminin karşısındaki kareyi çarpıyla işaretleyecek ve oy pusulasını zarfa koyarak Başkanlık Divanı kürsüsü önünde yer alan oy kupasına atacaktır. Aynı zarftan birden çok oy pusulası çıkması veya aday listesine birden fazla adayın işaretlenmesi hâlinde oy pusulaları geçersiz sayılacaktır. Bu hususlar oy pusulasında dipnot olarak da belirtilmiştir.

Kabinlere aynı renk tükenmez kalem kullanılmıştır, sayın üyeler bu kalemleri kullanacaktır.

Sayın Kâtip Üyelerin yerlerini almalarını rica ediyorum.

Oy pusulaları ile zarflar Sayın Kâtip Üyelere teslim edilsin.

Oylamaya Adana ilinden başlıyoruz.

(Oylar toplandı)

BAŞKAN – Oyunu kullanmayan sayın üye var mı? Yok.

Oy verme işlemi tamamlanmıştır.

Tasnif Komisyonu üyeleri yerlerini alsınlar lütfen.

Tasnif Komisyonu üyelerini okuyorum: İstanbul Milletvekili Nimet Özdemir, Ordu Milletvekili İbrahim Ufuk Kaynak, Bursa Milletvekili Ayhan Salman, Aksaray Milletvekili Turan Yaldır, Sakarya Milletvekili Lütfi Bayraktar.

(Oyların ayrımı yapıldı)

BAŞKAN – Radyo ve Televizyon Üst Kurulunda boş bulunan 1 üyelik için yapılan seçime ilişkin Tasnif Komisyonu tutanağı gelmiştir, okuyorum:

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Radyo ve Televizyon Üst Kurulunda boş bulunan ve İYİ Parti Grubuna düşen 1 üyelik için yapılan seçime 344 üye katılmış, kullanılan oyların dağılımı aşağıda gösterilmiştir.

Saygıyla arz olunur.

Tasnif Komisyonu

Üye
Turan Yaldır
Aksaray

Üye
Ayhan Salman
Bursa

Üye
İbrahim Ufuk Kaynak
Ordu

Üye
Nimet Özdemir
İstanbul

Üye
Lütfi Bayraktar
Sakarya

Kullanılan oy sayısı	:	344
Ahmet Can Buğday	:	306
Hüseyin Raşit Yılmaz	:	7
Boş	:	1
Geçersiz	:	30

Buna göre, İYİ Parti Grubu aday listesinden Ahmet Can Buğday Radyo ve Televizyon Üst Kurulu üyeliğine seçilmiştir, hayırlı olmasını diliyorum. (İYİ Parti sıralarından alkışlar)

Gündemimizdeki işler tamamlanmıştır.

Alınan karar gereğince, kanun teklifleri ile komisyonlardan gelen diğer işleri sırasıyla görüşmek için 23 Ocak 2024 Salı günü saat 15:00'te toplamak üzere birleşimi kapatıyorum.

Kapanma Saati: 22.19